

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Scan #680.8

Bound
AUG 1 1905

Harvard College Library

FROM THE

SUBSCRIPTION FUND

BEGUN IN 1858

Subscription fund

Scan 4853. III

AUSTFIRÐINGA SÖGUR

UDGIVNE FOR

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

JAKOB JAKOBSEN

I. HÆFTE

KØBENHAVN

S. L. MØLLER'S BOGTRYKKERI

1902

AUSTFIRÐINGA SÖGUR

UDGIVNE FOR

Copenhagen -

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

JAKOB JAKOBSEN

KØBENHAVN

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI

1902—1903

~~Scan 4853.5~~

Scan 4690.8

1152
22

~~A~~

1904, May 19

Subscription Journal

Indholdsfortegnelse.

Indledning	I—LXXXIV.
Þorsteins saga hvíta	1—19.
Vápnfirðinga saga	21—72.
Þorsteins saga stangarhöggs	73—92.
Hrafnkels saga Freysgoða	93—137.
Droplaugarsona saga	139—180.
Brandkrossa þáttr	181—191.
Gunnars saga Piðrandabana	193—211.
Þorsteins saga Síðu-Hallssonar	213—232.
Draumr Þorsteins Síðu-Hallssonar	233—236.
Versfortolkning	237—241.
Navneregister	242—263.
Trykfejl og rettelser	264.

Indledning.

De til Østfjordene på Island knyttede gamle slægt-sagaer ere kun af ringe omfang, alle småsagaer, og heller ikke synderlig talrige, men udmærke sig gennemgående ved interessante karaktérschildringer, klassisk fortælle-måde og troværdigt præg, og indtage derfor en høj rang indenfor sagalitteraturen. Dette gælder om den lille Þorsteins saga (þátttr) hvíta, Vápnfirðinga (Broddhelga) saga, Hrafnkels saga Freysgoða og Droplaugarsona saga samt den lille saga eller þátttr om Gunnarr Þiðrandabani. Et mere efterklassisk præg have den lille Þorsteins saga (þátttr) stangarhøggs og navnlig Þorsteins saga Síðu-Hallssonar for ikke at tale om myten Brandkrossa þátttr.

Østfjordssagaerne ere i denne udgave ordnede kronologisk efter de i dem optrædende personers levetid og de omhandlede begivenheders rækkefølge, således at de sagaer, hvori en og samme slægt spiller en hovedrolle ned igennem tiden fra fader til søn og sønnesøn o. s. v., stilles sammen.

Først i rækken er stillet Þorsteins s. hvíta, handlende om landnámsmanden Torsten hvide, der dog ikke er nogen egenlig forgrundsfigur i sagaen. Dernæst følger Vápnfirðinga saga, som danner en umiddelbar fortsættelse af den foregående saga, og hvis hovedperson er Torsten hvides sønnesøn Broddhelge. Efter Vápnf. følger Þorsteins s. stangarhøggs, i hvilken Broddhelges søn Bjarne er den ene af hovedpersonerne.

Efter disse tre sagaer om Torsten hvide og hans slægt følger Hrafnkels s. Freysgoða, hvis handling vel falder lidt før Vápnfirðingasagas, men dog er yngre end kærnen i de i Torsten hvides saga fortalte begivenheder. Denne sidste spænder over et længere tidsrum, omfattende særlig det 10. århundredes første halvdel (den når en smule længere ned i tiden), Hrafnkelssagas handling foregår c. 950. De i Vápnf.s. fortalte begivenheder foregå c. 980—990.

Nær til Hrafnkelssaga slutter sig Droplaugarsona saga, i hvilken Hrafnkels sønnesøn Helge Asbjørnsson er en af hovedpersonerne. De i Dropl. s. fortalte begivenheder ere altså yngre end Hrafnkelssagas. Dropl. s. omspænder i øvrigt kun et meget kort tidsrum, slutningen af det 10. århundrede, og når lidt ind i det 11. årh.

Efter Droplaugarsona saga meddeles den lille æventyrlige fortælling Brandkrossa þáttr, hvis begyndelse slutter sig til Hrafnkels saga, men som ellers i det væsentlige er knyttet til Dropl. s., idet fortællingen efter at have meddelt en episode af Helge Asbjørnssøns liv går over til at berette en myte om Droplægssønnernes afstamning.

Tiden for de i Gunnars saga Þiðrandabana omhandlede tildragelser er begyndelsen af det 11. århundrede. Þiðrandi er en søn af Geitir i Krossavík, Broddhelges modstander; hovedpersonen, Gunnarr, er en til Island indvandret Nordmand.

Yngst, hvad handlingens tid angår, er Þorsteins s. Síðu-Hallssonar. Dens hovedhandling falder først efter det i sagaens begyndelse omtalte Clontarfs slag i 1014. Til Þorsteins s. SH. slutter sig den lille Draumr Þorsteins Síðu-Hallssonar, omhandlende Torsten Side-Hallssøns død (omkring 1050).

Jeg går herefter over til at omtale de enkelte sagaer hver for sig noget nærmere, begyndende med en redegørelse for de håndskrifter, hvori de findes bevarede, og for disse håndskrifteres indbyrdes forhold; derefter følger lidt tekstkritik og nogle ord om selve sagaerne, om sagapersonerne og sagahandlingen.

Det håndskrift, hvorefter en saga er aftrykt, kaldes i hvert enkelt tilfælde **A**. De øvrige håndskrifter, hvorefter varianter meddeles i noterækkerne under teksten, benævnes da **B**, **C**, **D** o. s. v., alt efter deres nærmere eller fjærnere forhold til hovedhåndskriftet. Kun hvor hovedhåndskriftet indeholder urigtige læsemåder, ere varianter fra et eller flere af de øvrige håndskrifter optagne i selve teksten.*)

1. Þorsteins saga hvíta.

Denne lille saga, tidligere udgiven sammen med *Vápnfróinga* s. i *Nordiske Oldskrifter V* (ved det nordiske literatursamfund), 1848, findes kun i papirhåndskrifter, alle stammende fra en og samme membran. De vigtigste og ved den foreliggende udgave af sagaen benyttede håndskrifter ere følgende:

1) AM. 496, 4to [**A**], indeholdende 10 sagaer og þættir, hvoraf *Þorsteins s. hvíta* er den femte i rækken. Håndskriftet stammer fra nordlandet og er skrevet c. 1640. Foran i bogen findes resterne af et forsatsblad med to påskrifter: en, dateret 1652, ifølge hvilken bogen har tilhørt biskop Þorlákr Skúlason, og en anden, dateret 1665, ifølge hvilken den da har tilhørt Þorsteinn Þorleifsson.

*) Ang. den nærmere beskrivelse af alle de i indledningen til denne sagaudgave omtalte håndskrifter henvises til den ved Kr. Kålund udgivne katalog over den arnamagnæanske håndskriftsamling.

2) AM. 158, fol. [B], indeholdende 17 sagaer og þættir med *Þorst. s. hv. som nr. 7. Håndskriftet, hvis alder sættes til c. 1650, er tospaltet og skrevet med en gnidret kursiv. Der findes en ældre foliering, begyndende med tallet 44, hvorved hdskr. viser sig som brudstykke af et større hele. Som en art fællestitel for de indeholdte sagaer findes øverst på blad 1^r: »Austfyrdinga søgur«.*

3) AM. 562a, 4to [C], fra det 17. århundrede, indeholdende *Þorsteins s. stangarhøggs i to forskellige afskrifter og som nr. 3: Þorsteins s. hvita. I dette hdskr., som er skrevet med to forskellige hænder, findes hist og her tilføjet rettelser og varianter af Arne Magnusson.*

4) AM. 426, fol. [D], fra det 17. århundredes sidste del, delvis skrevet af *Þórður Jónsson på Skarð (1670) og Strandse (1672) og af Jón Þórðarson (1681). Dette store håndskrift indeholder 27 sagaer og þættir (bl. 183—187^r: Saga af Þorsteini hvita). Der findes adskillige kolorerede initialer og tre store kolorerede afbildninger af Egill Skallagrímsson, Grettir og Guðmundr ríki.*

5) AM. 156, fol. [E], skrevet af præsten *Jón Erlendsson i det 17. årh. Håndskriftet indeholder fem sagaer og begynder med Torsten hvides saga; til denne findes nogle marginalnotitser af Arne Magnusson. Der er spor til en oprindelig foliering, hvorfor håndskriftet antages at være brudstykke af en større codex.*

Disse håndskrifter falde i to grupper: 1) A, B, C (A-gruppen) og 2) D, E (D-gruppen). Indenfor disse to grupper stemme de enkelte håndskrifter nøje med hverandre og afvige kun i ubetydeligheder. I de mere væsentlige afvigelser, for så vidt der kan tales om sådanne — de ere i øvrigt kun fåtallige —, stå de tre førstnævnte hdskrr. overfor de to sidstnævnte.

Torsten hvides saga findes også i AM. 144, fol., her kaldet F. Dette håndskrift, som er noget yngre end E og stemmer meget nøje overens med dette, må vistnok anses for at være afskrevet efter E. Hvor F på nogle få steder har en læsemåde for sig selv eller afvigende fra E, synes der at foreligge rettelser, således et par navnerettelser (Steinbjørn kǫrtr, Eyvindr, Reyðarfjörðr), hvor F har Landnámas læsemåde i modsætning til de andre håndskrifter af sagaen. Disse F's læsemåder ere meddelte i noterne under teksten. Et ord, som F har rigtigt i modsætning til alle de andre håndskr., skal meddeles i det følgende. På grund heraf, og da F desuden er blevet lagt til grund ved den tidligere udgave af sagaen, har jeg til trods for, at håndskriftet synes at være en yngre afskrift og ikke sideordnet med de andre her benyttede, anført det i håndskriftfortegnelsen s. 2 som det sidste i rækken i tilslutning til E.

B, D, E (og F) have kapitelinddeling, derimod ikke A og C. B og D følges tildels ad i kapitelinddeling (i kapp. 2—5, ikke i første og sidste 3: sjette kap). F følger her ganske E.

Af afvigelser, som begrunde en inddeling af håndskrifterne af *Torsten hvides saga* i de to ovennævnte grupper, kan fremhæves følgende:

	A, B, C	D, E
S. 3 ₁ .	Yrjum	Yrjar
- 5 ₁₃ .	Grani	Hrani
- 5 ₁₄₋₁₅ .	hofmenni mikit	hávaðamaðr mikill
- 5 ₁₆ .	flettir	fleytir
- 9 ₁ .	prófa	vita
- 11 ₂₀ .	hitta	sækja
- 12 ₁₁ .	yfir ok	yfir fljót ok
- 12 ₂₀ .	daginn	morgin
- 13 ₁₁₋₁₂ .	manna gǫfgastr	maðr glöggvastr
- 15 ₅ .	dauðir	fallnir
- 15 ₇ .	líka dauðr	fallinn líka

	A, B, C	D, E
S. 15 ₈ .	Herfiliga	Fjándliga
- 15 ₉ .	af þér hlotiz	tílf. ok þínum ráðum
- 15 ₁₆ .	fimmta mann	annan mann
- 15 ₁₉ .	þat	þar
- 18 ₂₂ .	vænligra	heillavænligra

Til D-gruppen hører også Þorst. s. hvíta i AM. 928, 4to (18. århundrede), hvilket håndskrift imidlertid ikke er benyttet ved denne udgave, da det er så ungt og sandsynligvis blot en sekundær afskrift. Det står E ganske nær; jfr. nedf. under Torsten stanghugs saga. Bemærkes kan i 928: flautir for fleytir i D, E (tilnavnet flettir i A-gruppen).

Nogle håndskrifter, indeholdende Torst. hvides saga, findes også i det store kgl. biblioteks samlinger, men da de ere ganske unge og uden selvstændig værdi, er der ikke taget hensyn til dem her.)*

Større afvigelser i sætningskonstruktion optræde meget sparsomt. Et par gange synes B at konstruere på egen hånd, således f. eks. s. 12 9-10 og 12 13-14. S. 14 2-4 (Síðan—seldyrnum) have håndskrifterne indenfor A-gruppen afvigende — tildels meningsløse — læsemåder, hvilket lader formode, at dette sted ikke har været rigtig tydeligt i det til grund for A-gruppen liggende håndskrift. I teksten er indsat D's og E's læse-måde på dette sted.

Af unøjagtigheder og urigtigheder i A er bemærket følgende, som også forekomme i B og C og må stamme fra afskriverfejl i disse håndskrifteres fælles kilde: s. 34: Yrjum for Yrjar, 310: kaustr (køstr C) for kørtr, landnåmsmanden Steinbjörn Refssøns tilnavn (kaurtr D, kauztr E — i F berigtiget kaurtur), 514-15: hofmenni

**) Andensteds forekommende hdskr. af denne saga har der dels ikke været lejlighed, dels ikke anledning til at undersøge nærmere. Det samme gælder med hensyn til hdskr. af de efterfølgende sagaer.*

mikit for hávaðamaðr mikill, 10¹⁹⁻²⁰: Smjördalsheiði for Smjörvatnsheiði, 12¹¹: ordet fljót *oversprunget* efter yfir, 13¹⁰⁻¹¹: (manna) gøfgastr for (manna) gløggvastr (maðr gløggvastr: D, E), 17¹⁸: mun (A, B, udeladt i C) for maðr. Af afskriverfejl, som ere særegne for A, bemærkes kun en enkelt: s. 16¹⁹: (Þorsteinn) fagri for (Þorsteinn) hvíti. I sammenhæng hermed kan anføres en dittografi i A: vera má vera má s. 9²⁰.

Flere forvanskede, i denne udgaves tekst rettede, læsemåder må føres tilbage til begge håndskriftgrupperes fælles kilde; således: s. 3¹⁰: Eymundr i alle håndskrifterne undtagen F urigtigt for Eyvindr (Vápnafjordsens landnámsmand Eyvindr vápni) — F har ved rettelse Eyvindr i overensstemmelse med Landnáma; fremdeles: s. 4²²: (Atlavík) fyrir vestan vatn (sål. alle hdskr.) i stedet for fyrir austan vatn, 10²: Reykjarfjörðr i A-gruppen og i E for Reyðarfjörðr (sål. D og F ved rettelse); 10²³: Þorfinnr i A, B, D, E urigtigt for Þórir (sål. C ved rettelse); 11¹⁶: hálætum A, B, hásætum D, E for hásetum (sål. C ved rettelse). S. 18²⁰ er i teksten indsat ordet bellibragð efter F, hvor det står som rettelse for E's og de andre håndskrifter hellibragð. Et ord hellibragð kendes ikke; men bellibragð i betydning „rask foretagende, bedrift“ findes også i Grettissaga (jfr. Fritzner); on. bella = støde, smælde.

S. 19⁷ have alle håndskrifterne af Torsten hvides saga følgende læsemåde: Geitir i Krossavík átti Hallkøtlu, dóttur Þiðranda hins gamla Ketilssonar þryms, sonar Geitis ok Hallkøtlu. At Geitirs hustru Hallkatla skulde nedstamme fra en „Geitir og Hallkatla“ er i sig selv urimeligt, og desuden var Ketill þrymr ifølge pålidelige kilder (Landnáma, Dropl. s.) søn af en Þiðrandi (Þórir þiðrandi). Arne Magnusson har da også i hdskr. E til sonar—Hallkøtlu indført følgende rettelse: sonr Geitis ok Hallkøtlu var Þorkell. Sand-

synligvis er håndskrifternes læsemåde opstået derved, at allerede i den fælles original et par ord have været oversprungne, nemlig slutningsordene var Þorkell; sonar altså fejl for son(r). Hele dette sidste stykke hører imidlertid ikke til den oprindelige Torsten hvides saga, som nedenfor skal omtales.

For nogle personnavnes vedkommende hersker der en del forvirring i håndskrifterne. S. 4²⁵ og 5² omtales en datter af Þórir Atlason og Áslaug Brynjólfsdóttir under navnet Ólǫf i alle hðskrr.; s. 5² kaldes hun derimod ligesom moderen Áslaug i alle hðskrr. undtagen D, som har Ólǫf også her. I Landnáma kaldes hun Ásvǫr. Áslaug ligger nær ved Ásvǫr, så at det ene af disse navne sikkert er det oprindelige og Ólǫf en afskriverforvanskning. Den samme uoverensstemmelse mellem Landnáma og håndskrifterne af Torsten hvides saga findes med hensyn til moderens navn (Torstens saga: Áslaug, Landnáma: Ásvǫr). — S. 6² og i det følgende nævnes en søn af Þorfinnr á Skeggjastöðum under navnet Einarr (således i alle hðskrr. af Torsten hvides saga). I Landnáma og Vápnfirðinga saga kaldes han derimod Heðinn. Sandsynligvis foreligger der også her en afskriverfejl.

S. 31-2 i indledningen til Torsten hvides saga siges Asvaldr (Øxnapórisson) at have været »Gönguhrólfsson Øxnapórissonar«. Den samme genealogi findes i Laxdæla saga, medens i indledningen til Vápnfirðinga s. Ásvaldr kaldes Øxnapórisson og ikke Gönguhrólfsson. T. hvides saga og Laxd. synes her at have øst af en og samme kilde i modsætning til Vápnf.

Hvad de ovenanførte stednavneforvanskninger og fejle stedbestemmelser angår (Reykjarfjörðr, Smjördalsheiðr, vestan for austan), skyldes disse sikkert afskrivere, som ikke have været lokalkendte. Selve sagaskriveren har været lokalkendt — mærk udtrykket: þar eru nú

sauðhús s. 422 (2: i Atlavík; netop her findes forvanskningen vestan). Nogle unøjagtigheder findes i beskrivelsen af Torsten fagres rejse fra skibet s. 1017-22 og tilbagereisen s. 121-8; men det er usikkert, om dette skal skrives på sagaforfatterens regning, eller om der ikke snarere foreligger en afskriverforvanskning. S. 10 siges, at Torsten fagre rider fra Bolungarhavn (Øxarfjord) syd over Mødrudalshede til Vápnafjord, derfra øst over Smørvandshede over Jøkelså med broen, over Fljótsdalshede og øst over Lagarfljót til Atlavík. S. 12 siges, at han efter fuldført hævn over Einar Toressøn rider samme vej tilbage og kommer til Torbjørns sæter mellem Melrakkaslette og Ormså. I Örnefni (Safn til sögu Íslands II) har Sigurðr Gunnarsson gjort opmærksom på, at denne beskrivelse er unøjagtig. Torsten kan ikke være reden længere end til Vápnafjord ad den samme vej tilbage og må da have valgt en østligere vej; ellers kunde han ikke komme til sæteren ved Ormså. Kr. Kålund fremsætter i Íslands hist.-topogr. beskrivelse II, s. 189—190, den formodning, at Bolungarhöfn her står fejl for Raufarhöfn (på østsiden af Melrakkaslette), hvorved rejseruten bliver naturlig, så meget mere som Raufarhöfn er en god skibshavn, hvad Bolungarhöfn ingenlunde er (Torstens skib siges at stå her). Hele denne beskrivelse af Torstens rejse er knap og brudstykkeagtig, og det er muligt, at senere, ikke lokalkendte, afskrivere af sagaen have forkvaklet stykket.

Indledningen om landnámet stemmer med beretningen i Landnåma på den underordnede omstændighed nær, at efter Landn. køber Torsten hvide land af Eyvindr vápnri, medens han efter den om ham handlende saga køber det af Eyvinds brodersøn Steinbjørn kørtr. Sandsynligvis indeholder Torstens saga her det rette, da dens beretning er bygget på hjemstavnstraditioner. Forfatteren er, som allerede tidligere bemærket, lokalkendt, og selve

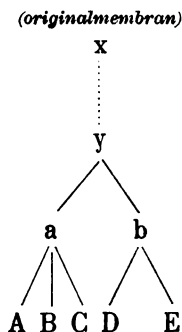
sagaen gør som helhed et pålideligt indtryk ved sin jævne fortælle måde.

S. 15 siges Torsten hvides sønnesøn Broddhelge at have været 3 år gammel, da hans fader Torgils blev dræbt. Nedenfor på samme side siges han at have været 8 år gammel, da Torsten fagre efter 5 års landflygtighed kom tilbage til Island. Torsten fagre indgik straks efter hjemkomsten forlig med Helges farfader, Torsten hvide, og tog ophold hos ham på Hov. S. 17 siges, at Torsten fagre var 8 år på Hov, og at Broddhelge, da Torsten efter denne årrækkes forløb forlod Hov, var 18 år gammel. Denne sidste opgivelse stemmer ikke med de andre, ti forudsat, at sagaens beretning om, at Torsten fagre straks efter sin hjemkomst rider til Hov og straks tager ophold dér, er rigtig, kan Broddhelge ikke have været mere end 16 år gammel ved Torstens bortrejse. Enten ere begivenhederne ikke gæde så hurtigt for sig, som det i sagaen fortælles — men i så fald bliver der en indre uoverensstemmelse i sagaen —, eller også er 18 fejlskrift for 16, hvilken antagelse sikkert er den sandsynligste, da derved al indre uoverensstemmelse falder bort.

Slutningsstykket, der omhandler den unge Helge Torgilssøn og hans optræden under tyrekampen, som skaffede ham hans senere tilnavn Broddhelge, hører (som allerede påpeget af professor Finnur Jónsson i hans oldnorske og oldislandske literaturhistorie II, s. 512—513) åbenbart ikke oprindeligt hjemme i Torsten hvides saga. Det danner ingen naturlig afslutning på denne saga, men derimod en naturlig indledning til *Vápnfirðinga* (Broddhelga) saga og findes også i en mere kortfattet form fortalt i indledningen til denne. Den udførligere fremstilling i Torsten hvides saga må skyldes en senere bearbejder, der har udvidet det oprindelige slutningsafsnit for at knytte sagaen til *Vápnf.* s., der

jo i virkeligheden danner en fortsættelse af Þorsteins s. hvíta. Denne sagas oprindelige slutning har da været 1) den korte beretning (s. 17—18) om Torsten fagres bortrejse fra Island og bosættelse i Norge og derpå 2) meddelelsen s. 19s-5 om, at Torsten hvide kun i et år overlevede skilsmissen mellem ham og hans narve. Denne sidste bemærkning er på grund af indskudet om Broddhelge kommen til at stå ganske løsreven. Til allersidst indføres Geitir i Krossavík, Broddhelges modstander, blot for at danne overgangen til Vápnf. s., hvis hovedhandling er striden mellem disse to — jfr. slutningsbemærkningen: sem segir í Vápnfirðinga sögu.

Slægtskabsforholdet mellem håndskrifterne af Torsten hvides saga og deres afstamning kan i henhold til det i det foregående udviklede anskueliggøres på følgende måde:

Den prikkede linje mellem x og y antyder tilstedeværelsen af mulige ukendte mellemlid.

Hovedpersonen i Torsten hvides saga er ikke så meget selve Torsten hvide, hvorefter sagaen har fået navn. Den indledes med en beretning om hans landnám og fortsættes med beretning om hans søn Torgils, Brodd-

helges fader; men heller ikke Torgils er nogen forgrundsfigur. Sagaens egenlige hovedperson er Torsten Torfinnsson den fagre, og kærnen i dens handling er striden mellem Torsten fagre og hans fælle Einar Toressøn i anledning af, at denne sidste ved svig tilvender sig Torstens fæstemø, og så de deraf flydende forviklinger (Einars drab, Torgils Torstenssens kamp med Torsten fagres brødre, hvor Torgils falder). Kun i selve begyndelsen og i slutningen af sagaen (Torsten fagres hjemkomst og forlig med Torsten hvide) spiller Torsten hvide en rolle; men dels den omstændighed, at sagaen indledes med en beskrivelse af ham og hans landnám, dels den omstændighed, at han er stamfader til en berømt slægt, hvis hovedmænd ere forgrundsfigurer i andre sagaer (Vápnf., Þorsteins s. stangarhøggs), motivere sagaens opkaldelse efter Torsten hvide. Gudbrand Vigfusson (Tímatil i Íslendingasögum: Safn til sögu Íslands I) sætter Torsten hvides landnám til c. 900. Der siges i sagaen (s. 1), at, da han kom til Vápnafjorden, var den egenlige landnámstid forbi (»en þá var lokit landnámum á öllu Íslandi«). I 60 ár boede Torsten på Hov og ved hans død var sønnesønnen Helge 19 ár. Torstens søn Torgils siges i sagaen at have været 30 ár gammel, da han faldt.

Sagaens affattelsestid kan ikke nøjagtig bestemmes; men på grund af dens klassiske præg, dens jævne og sagamæssige, for al udsmykning fri, fortælle måde må den regnes til de ældre sagaer.*) Af de skildrede personer står Torsten den fagre på en gang klarest og mest sympatetisk for læserens bevidsthed; men også af

*) Et enkelt uklassisk ord som kumpánn kan, hvad også F. Jónsson bemærker i sin literaturhistorie under omtalen af sagaen, ikke forringe dennes værdi i stilistisk henseende. Det kan skyldes senere ændring eller tilføjelse.

Torsten hvide giver sagasforfatteren et anskueligt og sympatetisk billede i slutningen af sagaen.

2. Vápnfirðinga (eller Broddhelga) saga.

Denne saga, tidligere udgiven ved G. Thordarson i Nordiske Oldskrifter V (København 1848), findes så godt som udelukkende i papirshåndskrifter, alle stammende fra en og samme membran. Kun et enkelt membranblad haves bevaret, hængende sammen med et af Droplaugarsona s. bevaret membranblad og indeholdt i AM. 162c, fol.; men dets forside er for en stor del ulæselig og har været det allerede på et forholdsvis tidligt tidspunkt, ti bladets første side mangler i alle papirafskrifterne. Lakunen i disse omfatter to sider i den tabte originalmembran: 1) den Broddhelges drab omhandlende helt tabte side, der rimeligvis har dannet bagsiden af et læg, og 2) den derefter følgende, delvis ulæselige, forside*) af det bevarede membranblad. Bladets anden side**) findes derimod i alle håndskrifterne. En tidligere læsning af membranbladets forside ved Gudbrand Vigfusson er offentliggjort i Ný félagsrit XXI. Den her meddelte læsning, hvorved den tidligere er bleven suppleret og en del unøjagtigheder fjernede, er foretaget af prof. F. Jónsson.

De vigtigste og ved denne udgave benyttede håndskrifter ere følgende:

1) AM. 513, 4to [A], kun indeholdende den foreliggende saga og skrevet c. 1700 af Gísli Guðmundsson på Rauðilækur. Hist og her findes marginalrettelser, enkelte med Arne Magnussons hånd. På en foran indklæbet seddel har Arne Magnusson skrevet: »Epter

*) S. 54₁₀: . . . er feþurfi er—56₂₂: heiman.

**) S. 56₂₃: at þer mun—61₁: þu.

bok i 4to ritadre med hende St Vigfuss Gudbrandzsonar ä Helgafelle. Þetta Exemplar hefur ritad Gisle Gudmundzson ä Raudalæk.

2) Rask 28, 4to [B], *stammende fra det 18. århundredes sidste halvdel. Hdskr. indeholder fem sagaer, hvoraf Vápnf. er den anden i rækken.*

3) AM. 395, fol. [O], *fra det 18. århundrede. Det er et omfangsrigt hdskr., indeholdende 23 sagaer (og þættir), hvoraf Vápnf. er nr. 8.*

4) AM. 563 b, 4to [D], *fra det 17. århundredes sidste halvdel. På blad 1—13 findes ældre paginering. Hdskr. indeholder tre sagaer, hvoraf Vápnf. er nr. 2.*

5) Rask 36, 4to [E], *skrevet 1809—10 af Ólafur Sigurðarson. Det indeholder 18 sagaer og þættir, hvoraf Vápnf. er nr. 9.*

Det håndskrift (AM. 513, 4to), som er lagt til grund for den foreliggende udgave af sagaen, er det samme, hvorefter den tidligere udgave i NO er aftrykt. Det er til trods for forskellige fejl og skødesløsheder et godt hdskr. og står i sprog og fortællemåde gennemsnitlig over de andre. En sammenligning mellem teksten på membranbladets bagside og det tilsvarende afsnit i A viser også nær overensstemmelse mellem membranen og A, skønt dette hdskr. på et par steder indeholder overspringelser, som ere undgåede i de andre hdskrr. (således s. 59¹⁷⁻¹⁸ og s. 60⁸; se noterækkerne), og på enkelte steder indeholder urigtige læsemåder (57¹: vera for gera, 57²: því for þey, 57⁸⁻⁹: Var—sinni, 59⁷: gestvænliga for gestbeinliga).

For det afsnits vedkommende, der findes i membranbladet, er dette blad helt igennem lagt til grund (s. 54¹⁰ — 61¹), og derfra hvor bladets bagside begynder og lakunen i papirshdskrr. ophører (s. 56²³), ere varianter meddelte dels efter A, dels efter de andre hdskrr.

Afviselserne mellem papirshdskrr. ere af underordnet,

rent formel, natur; samstemmen mellem enkelte hðskrr. i modsætning til andre kan ofte være tilfældig og giver ofte kun ringe anledning til at drage bestemte slutninger med hensyn til et lignende modsætningsforhold i de til grund liggende hðskrr. Der forekommer dog af og til ord og vendinger, navnlig visse for enkelte hðskrr. karakteristiske fejl eller udeladelser, som kunne yde vejledning til en klassifikation af de bevarede hðskrr. som hørende til forskellige grupper. B slutter sig helt igennem temmelig nøje til A. Kapiteloverskrifterne ere ganske de samme i A og B (med undtagelse af kap. 4, hvor der findes overskrift i B, medens overskrift mangler i A). A, B, C, D have éns kapitelinddeling, medens E her står for sig selv. Da B er et så ungt hðskr., kunde man af den nære overensstemmelse mellem dette hðskr. og A let slutte, at B blot var en afskrift efter A. Herimod taler dog arten af nogle få afvigelser mellem de to hðskrr. S. 28¹⁶ tilføjer B i overensstemmelse med C, D efter saman ordene ok qll ráð; 48¹¹ ved kap. 9's slutning tilf. B i overensstemmelse med C, D, E: ok er nú kyrt um hrið, hvilken sætning mangler i A; 57²: þey i B for A's urigtige því. S. 70¹⁵⁻¹⁶ tilføje alle hðskrr. uden A efter drengr góðr ordet erindsreki, der sandsynligvis har stået i originalhåndskriftet. På en del flere steder — 59¹⁷⁻¹⁸, 60³, 67¹¹ — overspringer A sætninger og ordforbindelser, som ere bevarede i B og i de øvrige hðskrr. (se noterne til vedkommende steder).*)

Den på to steder indtrufne fejl i A, B, C: Guðrúnarstaðir for Guðmundarstaðir kan ikke være til-

*) Karakteristisk for B er en vis skruet arkaisering af ord og former, som: „of“ gennemgående for „um“, Cruxavík for Krossavík, „fæþþoz“ for „fædduz“ o. s. v., og en i det hele smagløs retskrivning: „ai“ ofte for æ (og ei, ey), þ ofte for ð, qv for kv o. s. v.

fældig, men tyder på, at fejlen stammer fra de nævnte hdskr.'s fælles kilde. Imidlertid stå C og D hinanden meget nær og røbe umiddelbart slægtskab, navnlig ved på nøjagtigt samme steder at overspringe sætninger, som findes i de andre hdskr. (spec. A og B). De komme derved til at danne en gruppe lige overfor A, B, og Guðmundarstaðir i D lige overfor Guðrúnarstaðir i A, B, C må derfor betragtes som rettelse af en fejl, der hører hjemme i alle fire håndskrifter's fælles kilde. E har det rigtige Guðmundar (»Gvendar«) —, hvilket mulig kan skyldes senere rettelse, men mulig også har sin grund i et fjærnere slægtskab mellem E og de andre hdskr. E står ene med mange læsemåder, skønt det på flere punkter udviser slægtskab med C, D — særlig dette sidste hdskr. — i modsætning til A, B, dog med enkelte tilnærmelser til denne gruppe. Senere afskrivere synes at have konstrueret en del på egen hånd i E, og det står vistnok som helhed taget originalmembranen fjærnest; i al fald afviger det mere end de øvrige hdskr. fra det bevarede membranbrudstykke.*) Dog har E på enkelte steder rigtigere læsemåder end de andre, noget, som kan skyldes en på vedkommende sted bedre bevaret tekst i E, undertiden — for et par persontilnavnes vedkommende — rettelser efter Landnáma. Således har E i overensstemmelse med Landn. navnet Óláfr langháls, hvor de andre hdskr. alle have forvansket tilnavnet (se noten 27²²); endvidere Þormóðr stiklubligr (Landn.: stikubligr) 28¹⁹, hvor A, B, C, D have stikubliindr. S. 31¹⁴ er i teksten indskudt efter E sætningen Maðr

*) En modernisering er det, når E har læsemåden „Já, segir hann“ for D's „Hann kvað svá vera“ s. 39, noten til l. 1—2. Hele stykket 38²³—39² er kortere og sikkert mere oprindeligt i A, B og C, og når E's læsemåde for dette steds vedkommende er indsat i steden for A's i den tidligere udgave, da er der ingen grund til at foretage en sådan rettelse i A's tekst.

kom i stofu, som mangler i de andre fire hdskrr. og har været oversprunget i det til grund for disse liggende hdskrr., men måske bevaret i et andet hdskr., hvorfra E nedstammer. Meningen kræver denne sætnings indsættelse i teksten. S. 34¹⁸⁻¹⁹ har E udtrykket »Suðreyskir menn« i modsætning til de andre håndskrifter »sendimenn« (A, B, D), »stýrimenn« (C), der ikke giver mening på dette sted. E har her sandsynligvis den rette læsemåde. S. 49²² have A, B, C, D syntaktisk urigtigt væri tilføjet efter ván; denne tilføjelse findes ikke i E. Dette håndskrift må derfor til trods for, at det er meget ungt og indeholder mange forvanskede læsemåder, anses for at være af betydning.

Et større stykke i begyndelsen af E (s. 23—24 noterækken) er indskud, optaget fra Landnáma. Det omhandler landnám i Østfjordene, deriblandt Torsten hvides, som en art indledning til Vápnf. s. At stykket er optaget fra Landn. kan ses dels af dets hele karakter, dels af et galt stednavn: en fejl, som det har til fælles med Landn. (Viðfjörðr i stedet for Miðfjörðr s. 23), dels af et par uoverensstemmelser med Torsten hvides saga, som det ligeledes har til fælles med Landn. I E fortælles nemlig ligesom i Landn., at Torsten hvide købte land af Eyvindr vápní, medens fremstillingen i Torsten hvides saga lyder lidt anderledes — se ovf. s. IX. Landnámsmanden Hroðgeirr hvíti kaldes i E Rappsson, i Torsten hvides s. derimod Hrafnsson (s. 4 9). — Også C indeholder i indledningen et lille indskud, som er lånt fra Landn. (se noten til 24⁶⁻⁹). Her kaldes, ligesom i Landn., Tore Atlessøns datter Ásvör; jfr. hvad der ovenfor er bemærket herom under Torsten hvides saga.

Af mere betydelige afvigelser i læsemåder, hvorefter en gruppering af håndskrifterne lader sig foretage, skal fremhæves følgende (foruden de tidligere anførte, hvorved E udskiller sig):

Side	A, B	C, D	E
24 ₁₁ :	harðgörr	bráðgörr	harðgörr
27 ₁₇ :	verk	þrekvirki	verk
35 ₄ :	{annan fangstað (fanga-)}	{fangstað . . með öðru móti C (i D blot fangstað)}	{með öðru móti ... fangaráð
37 ₁₄ :	{líðr fram til þingsins}	{er búit til þings- (ins)}	{er búit alt til þingsins}
39 ₈₋₄ :	eptir Þorgerði	{at hitta Þ. (C), ok hitta Geiti (D)}	ok hitta Geiti
42 ₁₋₂ :	{deila við Brodd- helga}	{tilf.: um þenna hlut}	{tilf.: um þenna hlut}
42 ₁₀ :	stefnir	boðar	boðar
42 ₂₀ :	þér móti	mangler	mangler
45 ₉ :	kornlaupa	kollaupa	kornlaupa
46 ₄ :	{enn framar leita ens sama sem fyrir}	{reyna enn framar}	{reyna enn framar}
46 ₂₃ :	stallra við	gefa upp	mangler
47 ₆ :	kornlaupunum	kollaupunum	laupunum
48 ₈ :	{heim aptr til Hofs}	heim	heim
51 ₁ :	{um ágang (B: yfirgang) Brodd- helga}	mangler	mangler
52 ₂₀ :	son hans	{tilf.: þegar hann var búinn}	= A, B
56 ₂₈ :	{allkalt (eigi all o-kallt mbr.)}	eigi allkalt	er allkalt
57 ₈₋₉ :	Var—sinni	{ok var—líka D mangler i C}	ok var—líka
59 ₉₋₁₀ :	{ok mun ek segja honum þat}	{= mbr.: ok kuez honum þat segja mundu}	mangler
64 ₁₆ :	{er þeir kómu til Mjófaness}	mangler	mangler
65 ₂₀₋₂₁ :	{er þeir hófðu gert}	mangler	mangler
66 ₁₂₋₁₃ :	ok svá—hinum	mangler	skulu—Bjarna
66 ₁₄ :	{en hinir sóttu at í ákafa}	mangler	mangler

Side	A, B	C, D	E
67 ⁴⁻⁵ :	{hljóp hann þar til er hann kom at garðinum	{hljóp hann þar út af garðinum	{hljóp hann út af garðinum
67 ¹⁰ :	Þorkell	Blængr	Blængr
70 ⁴⁻⁵ :	{með Jórinni húsfreyju sinni	{Jórunn var þá húsfreyja hans	{Jórunn var þá húsfreyja hans
70 ⁵⁻⁶ :	{skera niðr (kvikfé)	{skera ok (eða) drepa	skera
71 ¹³ :	{fagnaði þeim Þorkeli	kvaddi Þorkel	kvaddi Þorkel
71 ¹³ :	{ok bauð þeim þar at vera	mangler	mangler
72 ¹⁰⁻¹¹ :	Ok lúkum—sogu	mangler	Ok lýkr—sogu

Det er åbenbart, at C og D danne en særskilt gruppe lige overfor A og B, og at E nærmest slutter sig til C og (spec.) D, af og til med tilnærmelse til A og B, samtidig med, at det på enkelte punkter har bedre læsemåder end de andre hdskr. Flere for A og B fælles sætninger og ordforbindelser, som mangle i de andre håndskrifter, have karakter af pleonastiske tilføjelser og gøre derfor ikke indtryk af at være oprindelige.

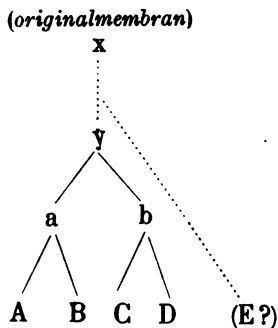
Når derimod f. eks. A, C, E s. 61¹⁰⁻¹¹ have læsemåden vatn gengr (gekk) fram, medens B og D have vatngangr var, da kan der ikke tillægges en sådan sporadisk overensstemmelse nogen betydning, ej heller når C i lighed med A, B s. 5¹²⁻¹³ har mér þótti, medens D, E have læsemåden ek så. Ang. Guðmundarstaðir og Guðrúnarstaðir se ovf. s. XV—XVI.

På flere punkter er der afvigelser af formel natur mellem membranbrudstykket på den ene side og alle papirshåndskrifterne på den anden.

	mbr.	paphdskrr.
56 ₂₇ :	vedrin	veðráttu
57 ₇ :	nu	mangler
57 ₁₁ :	sina	honum
58 ₁₂ :	myndi	{myndi eigi (eigi urigtigt tilføjet)
58 ₂₀ :	{ym vetrin (slutningsord i et kapitel)	{Mbr.'s anførte slutningsord mangle
59 ₁₂ :	apni (o: aptni)	tíma
60 ₄₋₅ :	{Þoruardr for ok heim um nottina*)	mangler*)
60 ₆ :	{var þar vid honum vel tekit	{var honum þar vel tekit

Da således papirshåndskrifterne alle have visse fælles afvigelser fra membranen, må de alle nedstamme fra en enkelt afskrift af denne, som har indeholdt de ovennævnte afvigelser og fejl.

De undersøgte håndskrifers indbyrdes forhold kan anskueliggøres ved følgende opstilling:

E's afstamning er tvivlsom. Det har for stærk påvirkning fra b-hdskrr. til at kunne nedstamme i lige linje fra et hdskr. ældre end y.

*) Som en følge af, at denne sætning er oversprunget i papirshdskrr., have disse i det umiddelbart følgende navnet Þorvarðr i steden for membranens hann (l. 5), som går tilbage på Torvard.

De prikkede linjer antyde ukendte mellemed.

Af urigtigheder (afskriverfejl) i A er bemærket følgende:

S. 231: á (Hofi) for at (Hofi). — 242: Eireksstaði for Sireksstaði. — 2414: á for at. — 2722: Lauga-Hallssonar for langháls. — 2819: stikublindr for stikubligr. — 2819—291: son—Egilsstöðum]. *Dette stykke er forvansket i A.* — 291: á fóstri for at fóstri (sål. alle de andre hðskrr.). — 3012: giet hann(!) for ginnntan. — 314: Grími for Geiti. — 315: tvírætt for tíðrætt. — 3318: menn] i A opr. þeir, rettet til menn. — 345: hafði for hafði átt. — 349: inn for hann. — 3418-19: sendimenn (Suðreyskir menn: E). — 3419: sendi for seldi. — 354: honum for á honum. — 3519: seigjum(!) for sém. — 3616: mikit dul for mikil dul. — 3718: menn for mér; verða for varða. — 3720: »ockar« for okkru. — 419: dryfa(!) for deila. — 4116: hafað átt hann(!) for hafið áttan. — 432: Guðrúnarstaði for Guðmundarstaði. — 4420: get ek] optaget efter de andre hðskrr., da meningen kræver det; oversprunget i A. — 456: sæfest(!) for þæfiz. — 458: Guðrúnarstaði for Guðmundarstaði. — 459: kornlaupa for kollaupa (jfr. kolamenn 469). — 4616: taka for taki. — 4619: koma yðr for kvámu yðra. — 476: kornlaupunum for kollaupunum. — 471: þó for þótt. — 484: en þat(!) for enda. — 4922: væri urigtigt tilføjet efter ván. — 5113: Járngarðssonar for Járngerðarsonar. — 5121: unnir for ann. — 5214: efter riða urigtigt tilføjet: kvað Geitir. — 5215: Helgi urigtigt for Geitir. — 535: viii for de andre hðskrr.'s sjau. — 572: því for þey. — 5716: úeint(!) for óvænt (ouænt mbr.). — 581: Þorvaldr for Þorvarðr. — 5911: spurði for spurðuz (spurduzt mbr.). — 5917-18: ok—moti oversprunget. — 603: at leita sauða oversprunget. — 623: væri for riði. — 633: brátt oversprunget. — 6322: aptr for optar. —

64₁₀: þat *oversprunget*. — 64₁₆: Snjóaness for Mjófaness. — 65₁₁: þeir for þrír. — 65₁₈: kvaz for kvað. — 68₁ og 19: Glittu-Halla for Glíru-Halla. — 69₁₅₋₁₆: ófrýnliga for órífliga. — 70₉: (búfjár-)haga for -hagi. — 72₅: Ragnheiðr . . átti Lopt for Ragnheiði . . átti Lopt.

S. 43₄ står »ek mun ok stefna Þórdi . . .« Denne læsemåde findes i alle håndskrifterne, men kan næppe være rigtig, da den talende (Geitir) ifølge sammenhængen ikke selv agter at gøre stævningsrejsen med. I den tidligere udgave ere derfor ordene »ek mun ok« ved gisning rettede til »Þú skalt«, hvilket stemmer bedre med sammenhængen. Fejlen går sandsynligvis tilbage til membranen. Jeg har, da den oprindelige tekst her er usikker, ladet håndskrifternes læsemåde stå ved deres værd.

For de afvigelser fra membranfragmentet, som A har til fælles med de andre papirshåndskrifter, er gjort rede ovf. s. XX. For de øvrige, kun lidet vigtige, uoverensstemmelsers vedkommende henvises til noterækkerne under membranteksten s. 56—61, hvor ikke blot A's, men også de andre håndskrifers afvigelser fra mbr. stå opførte for derigennem at belyse alle de undersøgte håndskrifers forhold til membranen.

Af retskrivningsejendommeligheder, som karakteriserer det bevarede membranfragment af Vápnf. s., skal fremhæves følgende:

au og av anvendes alm. til at betegne u-omlyd af a (den normaliserede skrivemådes o): aullum, bauru, -staudum og -stavdum o. s. v., ligeledes til at udtrykke ø (avxi 56₁₈, aungu 60₁). o findes i kvodduzt 59₁₆, nockurs 57₁₉ (derimod navckurt 55₂₈, navckura 56₂, nauckut 56₂₇, nauckurir 60₁₆). Kun i et enkelt, endda tvivlsomt, tilfælde findes betegnelsen ð: ðlod(?) 55₃₄. — ei for e findes i Eigilsstada 59₂, Eigilsstadi 59₅ og Eigilsstaudum 60₉. — For æ findes i et enkelt tilfælde

e: frendr 54²³; *derimod* frændr 55²⁷. æ betegner til-
lige helt igennem oprindeligt æ. — Akcenter bruges ikke,
og lange vokaler betegnes ikke særskilt. Kun en enkelt
gang findes a fordoblet for at betegne længden, nemlig
mæl 56⁸; *derimod* mali 54¹¹, malum 56⁸. o for a
(= á) findes skrevet i suo 54¹², svo 58¹¹; *derimod* sua
55²², sva 56²¹, 27, 58¹¹. o endvidere i huoru 56¹⁶,
kuomu 60¹⁶, vorir 60¹⁷. Et par gange findes ie som
betegnelse for den normaliserede skrivemådes é; således:
sier (verbet) 55¹⁰, sier (dativ af pronominet) 55²⁵; *deri-*
mod e i mer 55²², ser (pron.) 58¹⁶, se ek 55²³, 60¹¹,
o. s. v. — i og y bruges i flæng i ordet þykkja (þykia
59⁷, þickir 55²³, þicki 56²⁸). *Derimod* alm. i i firi (f¹).
— u og v bruges ganske i flæng. Undertiden står w
for langt u (ú); wt 56¹³, 60¹². — Endelserne -i og
-ir ere gennemgående; kun en enkelt gang findes
-er (i tostavelsesord med lang vokal), nemlig: bader
55²³; *derimod* badir 55¹⁷. -o veksler nogle gange
med det almindeligere -u, dog kun hvor der går
et o forud i hovedstavelsen (voro, forkortet v, 54¹³,
55¹⁷, 29, 58⁷, voru 16¹⁷; toco 57¹⁵). Endelserne
-endi og -indi veksle, således: erendi 58⁹, 60²,
men eyrindi 59⁶; tidenda 55⁶, tidenndvm 60⁷, men
tidinda 59¹⁷. — Den foran -r i endelse udviklede binde-
lyd u skrives vel ikke i mbr.; men dens tilstedeværelse
fremgår af sammenblanding mellem endelserne -r og -ur.
Således skrives (stiup)modr 54²¹ for -modur. — Der
gøres, som overhovedet i yngre pergamenthåndskrifter,
ikke forskel på d og ð, idet der helt igennem bruges d for ð.
— c udtrykkende k findes bl. a. i de forskellige bøjnings-
former af ordet mikill (micit 54¹², micill 55²², micil
56⁹, micla 60¹³, micli 54¹⁴, 55¹), i mic 55²¹, og alm.
i forbindelsen ck (= kk). q står en enkelt gang for k
foran u, v: q(uediu) 56²⁰, men kuezt 59¹⁰, kvodduzt 59¹⁶.
— g for k (c) findes i pig 56²¹, miavg 56²⁴, þviligt

56²⁸; *derimod f. eks. mic 55²¹. — d for t som bøjningsendelse i neutrale former findes i fiallid 58¹⁹, ætlad 58²⁰; ellers alm. -t. — Den i det 14. århundrede udviklede mediopassivendelse -zt er ganske gennemgående i dette mbr.fragment. Kun en enkelt (usikker) undtagelse findes: leysiz 55⁶, og et par eksempler, hvor t er bortfaldet foran þ: treystiz þá 58¹⁴, geriz þat 60¹². — g står for gg i glvgar 55²⁹; *derimod glvgginn 55²⁹. l fordobles alm. foran d, t og z; n er fordoblet i kynnligt 55³⁰, senndr 59⁸, men sendir 59¹ (jfr. ovf. tidenndvm). t står for tt i atv (= áttu) 57¹⁷; *derimod attu 56⁷. t er udstødt i apni (= aptni) 59¹¹.***

Det omhandlede membranbrudstykke kan ifølge sin karakter og stil ikke sættes tidligere end til det 15. århundrede.

Sagaforfatteren har hørt hjemme på østlandet — mærk udtrykket: heiði þá, er vér kǫllum Smjörvatnsheiði 25¹⁷⁻¹⁸ —; hans fortælling må derfor stamme fra gode kilder, fra folk i selve de egne, hvor de i sagaen fortalte tildragelser have fundet sted. Herpå tyder også en vis omstændelighed hist og her i skildringerne, således hvor nordmanden Hrafn's drab fortælles og gisninger om hans død fremsættes (s. 32: Þat var sumra manna søgn um líflát Hrafn's . . .). Når der derfor hist og her findes urigtigheder i personnavne og stedsangivelser, er man berettiget til at tro, at det skyldes afskriverforvanskning. Heðinn (Þorfinnsson) 24⁸ kaldes i Torsten hvides saga Einarr, hvorpå er gjort opmærksom ovf. s. VIII. Ligeledes er der ovf. s. VIII gjort opmærksom på en uoverensstemmelse mellem Vápnf. og Torsten hvides saga (samt Laxd.) med hensyn til landnåmsmanden Ólvir hvides genealogi. Afskriverforvanskning skyldes det, når i A, B, C Tormod stikubliðr nævnes som sønnesøn af Refr hinn rauði á Refsstöðum (se 28¹⁹ noten). Her er der en sammenblanding mellem Refr hinn rauði,

Steinbjørn kqrtr's fader, og sønnesønnen (Steinbjørns søn) Refr á Refsstöðum, idet epitetet á Refsstöðum kun tilkommer denne sidste (Refr hinn rauði náede jo ikke Island; hans skib drev ifølge Landn. tilbage til Norge, og han selv blev dræbt af jarl Håkon Grjótgarðssøn). Alle håndskrifterne indeholde på dette sted forvanskninger af den oprindelige tekst, men på forskellig måde, således at grundteksten lader sig rekonstruere. I A, B, C kaldes Tormod son(r) Steinbjarnar Karls (el. karls) sonar Refs o. s. v., i D: sonr Steinbjarnar »kors« ok bróðir Refs o. s. v. Både »kors« og »Karls, karls« vise tilbage til et oprindeligt kartar, gen. af kqrtr, Steinbjørns tilnavn ifølge Landn. Tilnavnet rauði kan Refr á Refsstöðum (jfr. D) have haft efter sin farfader — eksempel på et sådant nedarvet tilnavn findes bl. a. i Dropl. s. —; dog må bemærkes, at tilnavnet ikke findes i E.

På et enkelt punkt bidrager Vápnf. s. til rettelse af en genealogi i Landn. S. 55¹⁰ ff. fortælles om Bjarne Broddhælgessøns giftermål og om hans hustru Rannveig, som siges at være en datter af Þorgeirr Eiríksson i Guðdalir. I Landn. meddeles Rannveigs genealogi på forskellig måde på to forskellige steder, idet hun på det ene sted siges at være dóttir Eiríks i Guðdöllum, medens det andet sted stemmer overens med Vápnf. Sandsynligvis er der på førstnævnte sted i Landn. oversprunget et led. Vápnf. synes at vide nøje besked om Rannveigs forhold (tidligere giftermål, tidligere børn m. m.).

S. 41⁴ siges gården i Tungu i Sunnudal at ligge på samme side af åen som gården Hof. Da her må være tale om Sunnudalsá, passer stedsangivelsen ikke, idet Tunga ligger på den modsatte side. F. Jónsson henstiller i sin literaturhistorie (II, s. 515 note 3) at ændre þeim (i þeim megin ár) til hinum, hvorved det hele bliver rigtigt.

S. 59 fortælles, at lægen Þorvarðr på Sireksstad (i Sunnudal) har tilsét en mand med brækket fod på nabogården (næsta bæ frá Sireksstöðum), og at han på hjemvejen om natten møder Torkel Geitessøns spejder Kollr, som er på vej fra Egilsstad hjem til Krossavig. Her er en fejl i beskrivelsen, en fejl, som dog kan skyldes afskrivere og ikke selve sagaforfatteren, som ellers viser god stedkundskab, hvad sagaens skueplads angår. Da både Egilsstad og Krossavig ligge adskilt østligere (nordøstligere) end Sireksstad og dennes nabogård, krydse Torwards og Kolls veje ikke hinanden. Mulig er stedangivelsen »næsta bæ frá S.« urigtig.

G. Vigfusson har i »Tímalat« fremhævet, at det er en fejl i Vápnf. s., når denne (i kap. 10) indblander den nordlandske høvding Gudmund den mægtige i stridighederne mellem Broddhelge og Geitir. Ifølge den om Gudmund den mægtige handlende Ljósvefninga saga er det nemlig i deres sønners, Bjarnes og Torkels, stridigheder, at Gudmund griber ind. Gudmund og Torkel indgå forlig efter en altingsstrid, hvorefter førstnævnte stiller sig på Torkels side overfor Bjarne. I denne anledning retter da Bjarne stærke bebrejdelser mod Gudmund. Ljósvefn. omtaler (i kap. 12) temmelig udførligt disse stridigheder, hvorom Vápnf. intet indeholder. Lige overfor Vápnf. med sin ganske korte omtale af Gudmund og hans forhold til Broddhelge og Geitir står altså Ljósvefn. med sin mere udførlige og allerede derved sandsynlige beretning om Gudmunds forhold til deres sønner. Ljósvefn. udfylder på flere punkter Vápnf. s., navnlig ved sine fortællinger om Broddhelges slægt. Om Sörle Broddhelgessøn, Bjarnes yngre broder, der slet ikke nævnes i Vápnf. s., indeholder Ljósvefn. et helt kapitel (2), hvori fortælles om, hvorledes Sörle ad omveje vinder Gudmunds datter Tordis. Endnu et tilknytningspunkt mellem de to sagaer er Torkel Geitessøns

giftermål med Jórunn, datter af Einar fra Tverå, en broder til Gudmund den mægtige. Ifølge Vápnf. forsones Bjarne og Torkel meget hurtigt efter den store kamp i Böðvarsdalen — så snart deres sår ere lægte —, medens de ifølge Ljósvefn. ligge i tingstridigheder endnu længe efter den ovennævnte kamp. På dette tidspunkt er det, at Ljósvefn. lader Gudmund blande sig i deres mellemværende. Og sammenlignet med Vápnf.'s mere romantiske fremstilling af forsoningen kan det ikke nægtes, at Ljósvefn.'s beretning vinder i sandsynlighed. Men selv om Ljósvefn.'s fremstilling af disse forhold er nøjagtigere end Vápnf.'s, behøver den omstændighed, at Gudmund, som i Ljósvefn. fortalt, griber ind i Bjarnes og Torkels stridigheder, ikke nødvendigvis at udelukke en lejlighedsvis indgriben af Gudmund også i fædrenes strid, som i Vápnf. fortalt. Ja, den i Vápnf. kap. 10 omtalte tvist mellem Gudm. og Broddhelge synes endog at begrunde et sted i Ljósvefn. (kap. 5), nemlig hvor Gudmund uden nærmere motivering nægter Sörle Broddhelgessøn sin datter.*)

I Vápnf. er det ifølge G. Vigfusson heller ikke historisk nøjagtigt, når den lader Jórunn være gift med Torkel Geitessøn på den tid, da Böðvarsdalskampen stod (efter annalerne fandt denne sted i 989). Det kan efter G. V. ikke passe med Einars (Jórunns faders) alder, at han så tidlig havde en giftefærdig datter. Efter Ljósvefn. sker dette giftermål da også langt senere. Begge sagaer omtale Jórunn som fredstifteren mellem Torkel og Bjarne, og dette må da vistnok anses for historisk rigtigt. Men da begivenhedernes gang er så stærkt fremskyndet i slutningen af Vápnf., er som følge

*) Jfr. F. Jónsson, lit.-hist. II, 502.

heraf også tiden for Torkels og Jórunn's ægteskab bleven forrykket.*)

G. Vigfusson gør i »Tímatál« opmærksom på, at, når ifølge annalerne Broddhelge skulde være dræbt i 974, men Geitir først i 987, da er der her et altfor stort tidsspring (G. V. vil sætte Broddhelges drab så sent som 986 og hævnens over Geitir allerede i det følgende år — tildels på grundlag af selve sagaens fremstilling, som dog ikke yder noget sikkert historisk holdpunkt; desuden findes den store håndskriftlækune netop her).

Vápnf. saga står højt, hvad komposition og karaktérskildring angår. Hver enkelt begivenhed forberedes og motiveres. I kap. 2 spår færetyven Svart, førend han dør for Helges hånd, vanskæbne for ham og Hofslægten i fremtiden. De fejder og ulykkelige begivenheder, som finde sted, og som skildres i sagaen, betragtes altså i første række som skæbnens værk. Broddhelges overmod og begær er det, som sætter handlingen i gang. Han er den egenlige ophavsmand til planen om nordmanden Hrafn's drab i det øjemed at vinde dennes rigdomme, som ifølge aftale skulde deles mellem Broddhelge og Geitir. Drabet lykkes, men både Brdh. og G. gå ganske glip af den ventede fordel, og nu opstår (på grundlag af gensidig mistanke om hemmeligt ran) mellem de to fordums venner det spændte forhold, der snart går over

*) Efter G. Vigf. skulde det være upassende for høvdinger og derfor ikke historisk troværdigt, at Torkels kvægmangel og Bjarnes madgaver skulde kunne hidføre forsoningen; men når betingelserne for en forsoning iøvrigt vare tilstede — hvilket i dette tilfælde må antages —, vilde der intet upassende eller ejendommeligt være heri. Madgaver i tilfælde af kvægmangel regnedes ikke for almisse. Der er derfor ingen grund til at forkaste denne del af Vápnf.-sagas smukke beretning om den endelige forsoning mellem Torkel og Bjarne.

til åbent fjendskab. Brdh. forholder sin fraskilte hustru Halla, Geitirs søster, hendes gods, og G. taber en proces på altinget i denne anledning. Andre omstændigheder komme til, som føre til fortsatte fejder, i hvilke Geitir som oftest kommer til kort. Endelig tager G. sig sammen, og det lykkes ham at dræbe Brdh.; men snart efter hævner Bjarne sin faders død ved at dræbe G. Torkel Geitessøn stræber nu Bjarne efter livet; det kommer til det store slag i Bøðvarsdalen, hvor begge modstandere, navnlig Torkel, blive hårdt sårede; men ikke længe efter blive de forsonede, idet Bjarne gør det første skridt til forsoning. Særlig slutningskapitlet (om forsoningen) er smukt og gribende.

De mest fremtrædende karakterer i sagaen ere Broddhelge, Geitir og Bjarne Broddhelgessøn. Til trods for sine førnævnte uheldige egenskaber er Broddhelge ikke absolut usympatetisk. Han tager sig kraftigt af sine tingmænds sager. Sagaforfatterens skildring af personerne er overalt ædruelig; hans sympatier og antipatier ere ikke skarpt fordelte; han virker væsenlig ved objektiv fremstilling af selve tildragelserne på grundlag af Østfjordtraditionen. Geitir er fuldt så sympatetisk som Helge. Han er mere fredsommelig end denne, og det er kun omstændighederne, som tvinge ham ind i stridighederne med Helge. Medens H. er den overlegne i åben kamp, er G. den overlegne i list. Bjarnes karakter er interessant. Han er retsindig, fåmælt, i grunden fredsommelig, ulig sin overmodige fader. Der består heller ikke noget kærligt forhold mellem fader og søn (den yngre søn Lýtíngi er derimod Helges øjsten). Da Helges fremsynte fostermoder spør, at Bjarne og ikke Lýtíngi vil hævne ham, bliver H. vred og vil ikke tro hende. Bjarne, som er ærekær, lader sig ganske vist af stemoderen ægge til at dræbe Geitir; men han angrer straks gerningen, og G. udånder i hans skød.

Særlig er det dog den smukke måde, hvorpå B. forsoner sig med G., som gør ham så sympatetisk. Et lignende indtryk af B. giver også Torsten stanghugs saga, hvorom nærmere i det følgende. Torkel Geitessen er stridbar og hængerrig (jfr. Gunnars s. Þiðrb.), men i øvrigt en klogtig og retskyndig mand. Hans personlighed træder ikke så klart frem som de ovf. nævntes.

Karakteristisk for Vápnf. (og tildels også Torsten hvides saga) er de mange ordsprog, som indflettes, hvor lejlighed dertil gives.*)

F. Jónsson påpeger i sin literaturhistorie, at forfatteren må være en gejstlig, fordi Torleif den kristne nyder så udpræget sympati, og tillige fordi regelret begravelse spiller så stor en rolle (jfr. kap. 7, s. 449-11).

Det stykke i Vápnf., som omhandler forholdet mellem Digr-Ketill og Torleif den kristne (kap. 5), findes i Kristnisaga (kap. 11) i stærkt forkortet form, således at stykket i Kristnisaga må betragtes som et uddrag af Vápnf. Denne sagas affattelsestid kan da ikke sættes senere end til c. 1200; dens hele karakter og stil anviser den også plads blandt de ældre sagaer. Omtalen af bisperne Torlak og Páll og flere personer i sagaens slutning må skyldes senere afskrivere, som have tilføjet disse genealogier (jfr. F. Jónsson, lit.-hist. II, 516).

3. Þorsteins saga stangarhöggs.

Denne lille saga, tidligere udgiven blandt Nordiske Oldskrifter (Kbh. 1848), findes i en mængde papirs-

*) Et enkelt af disse (s. 44¹⁸⁻¹⁴): »liðar verðr sá at leita, er litit sax hefir« kendes ikke andenstedsfra. Alle håndskrifterne have på grund af fejllæsning i det til grund liggende hdskr.: siðar for liðar, hvilket sidste ord er indsat efter en højst sandsynlig gisning af F. Jónsson.

afskrifter, som alle stå hverandre meget nær og ganske åbenbart udgå fra en og samme membran. Ved siden heraf findes et enkelt, ikke tidligere aftrykt, membranblad, indeholdt i AM. 162 c, fol.; men dette viser sig ved en nærmere undersøgelse at indeholde så store afvigelser i læsemåder fra det tilsvarende afsnit i papirshdskrr., at det må betragtes som levning af en anden membran end den, hvorfra papirshdskrr. nedstamme. Det er derfor her aftrykt særskilt bagved den efter hdskr. A meddelte tekst. Nogen papirsafskrift efter dette membranbrudstykke kendes ikke, og den membran, som det har tilhørt, har derfor sandsynligvis været i defekt tilstand allerede på et tidligt tidspunkt, før det 17. århundrede, da papirsafskrifterne af sagaerne begynde at optræde i mængde.

Blandt de forhåndenværende håndskrifter, indeholdende Torsten stanghugs saga, ere efterfølgende som de vigtigste blevne benyttede ved denne udgave:

1) AM. 156, fol. [A], hovedhdskr., beskrevet ovf. s. IV under nr. 5.

2) AM. 426, fol. [B], beskr. ovf. s. IV under nr. 4.

3—4) AM. 562 a, 4to, fra det 17. årh., skrevet med to forskellige hænder og med rettelser og varianter, tilføjede af Arne Magnusson. Hdskr. indeholder to forskellige opskrifter af Torsten stanghugs saga: opskrift 1 [C], skreven af Ketill Jörundsson, og opskrift 2 [D], med manglende begyndelse (begynder med: Við fá þykkir mér s. 76as; dog ere de første tolv linjer overstregede).

5) AM. 158, fol. [E], beskr. ovf. s. IV under nr. 2.

6) AM. 496, 4to [F], beskr. ovf. s. III under nr. 1.

7) Rask 36, 4to [G], beskr. ovf. s. XIV under nr. 5.

Til trods for, at hdskrr. af denne lille saga frembyde så få nogenlunde karakteristiske afvigelser indbyrdes i læsemåder, kan dog en gruppering foretages. A og B

danne en gruppe for sig lige overfor C, D, E, F, og disse falde atter i to underafdelinger: C + D og E + F. Et par små lakuner i A ere her udfyldte efter B. Det unge hdskr. G slutter sig i visse afgørende læsemåder til A-gruppen i modsætning til C- og E-gruppen. Når det alligevel i fortegnelsen er stillet sidst i rækken, er det, fordi det indeholder en mængde særegne læsemåder, der dog oftest ere vilkårlige ændringer af den oprindelige tekst; det har på den ene side mange udeladelser og på den anden side hist og her tilføjede stykker. Alle de andre hdskr. indeholde den oprindelige tekst gennemsnitlig bedre bevaret. G's nøjagtige forhold til A og B lader sig derfor vanskeligt bestemme.*)

A har ingen kapitelinndeling. En sådan findes derimod i alle de andre hdskr., skønt indbyrdes uoverensstemmende i dem alle. Kapiteloverskrifter findes ikke.

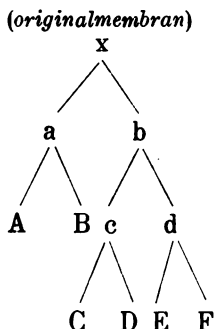
Af afvigelser i læsemåder, som begrunde den ovennævnte gruppering af hdskr., kan fremhæves følgende:

	A, B	C, D, E, F	G
76 ₉ :	bitaz	berjaz	bitaz
76 ₂₄ :	á fótum	á felli	{ hele stykket mgl.
86 ₁₆ :	eigi sljóf-gaz meir	{ slefja minnr, „ekki sleffia mín- um“	{ eigi meir sljóf-ga
88 ₂₀ :	ógipta	ógæfa	mgl.
88 ₂₁ :	ek	sjálf-r	mgl.
84 ₁ :	{ munda—frekt hoggva	mun—fyrri hoggva	mgl.
84 ₄₋₆ :	{ hjóttu smæra hogg	{ þykkir mér þú smæra hoggva	{ hjóztu smæra

*) Der findes i G straks i begyndelsen, hvor Bjarne (Broddehøgssøn) nævnes, et lille fra Landn. taget indskud ang. denne. B's hustru Rannveig siges at være dóttir Eiríks i Goðdqlum (75) i modsætning til Vápnf. — jfr. ovf. s. XXV.

	A, B	C, D, E, F	G
84 ₆ :	er—haft	{er—haft E, F, afvigende C, D: en—bitit.	er—haft
84 ₉₀ :	minum sǫkum	{minum „sǫgum“ E, F, mér C, D	mgl.
87 ₅₋₆ :	{Guðmundar —móður	overspr.	{Guðmundar —móður
87 ₆ :	Orms	Bergs C, D, E	Orms

Slægtskabsforholdet mellem hðskrr. A—F kan anskueliggøres ved følgende opstilling:

Ang. forholdet mellem de umiddelbart beslægtede hðskrr. E og F kan henvises til hvad der er bemærket under Torsten hvides saga om det nære forhold mellem hðskrr. B og A, med hvilke bogstaver 158 fol. og 496 4to dér ere betegnede.

Þorst. s. stgh. indeholdes også i AM. 552 e, 4to, fra slutningen af det 17. årh. (formodes skrevet af præsten Ólafur Gíslason på Hof). Þorst. s. 552 hører afgjort til hðskr.-klasse b, spec. c-gruppen, hvis ejendommeligheder det har (jfr. læsemåder som á felli, allir [799], „slefa minna“, øngvu smæra þykkir mér þú hoggva, en—bitit [846], det oversprungne stykke 875-6, Bergs for Orms o. fl.); men samtidig har det helt igennem småafvigelser både i enkelte ord og i sætningskonstruktion, hvor alle de andre hðskrr.

danne en enhed, afvigelse, som for største delen må skyldes ændringer i og forvanskninger af den oprindelige tekst; sål. f. eks. „langt um“ for „heldr“ 76¹¹, til hesta kominn for til hrossa farinn 78¹², ok „meina“ margir for Ætlum vér 79¹³, fallnir bezt for líkligastir 79⁹, aleinn for einn 81¹⁷. Af forholdsvis betydeligere afvigelse fra de andre hðskrr. kan fremhæves: vígum for hug 75¹¹; ok barðiz hestr Þórðar verr = Ok er—bitaz 76⁸⁻⁹ (jfr. berjaz i C-gr.); -vígum þeim for -þinginu því 77⁵; Nú verða þér for Mun—verða 81¹⁹; þín orð ok annarra for frýjuorð—qðrum 81²¹; ok vill hann nú fara ok hitta Bjarna tilf. efter ragan son 82²²; Fór nú Þorsteinn á móts við Bjarna á greindan hól, ok þorðuz for stykket Nú—berjaz 82²²⁻²³; leit á 83⁵ mgl.; Ærin hafa mér færi verit í dag, hefða ek viljat for Orðit—mætta 84¹⁴⁻¹⁵; „Gakk—varliga“ 84²⁰⁻²¹ mgl.; en áðr hann gekk frá Þorsteini, bað Þorsteinn hann gæta sín vel tilf. efter lá i 85¹; stykkerne Varðiz—sinn 85⁴⁻⁷ og Eigi—minum 85⁷⁻⁹ ere ombyttede. Et par læsemåder har 552 e til fælles med G: hagkvæmara 75⁷, skyrtulafi 76¹⁵, snarpari 85⁶.

Af yngre, Þorst. s. stgh. indeholdende hðskrr., som jeg her ikke har fundet anledning til at benytte, skal blot nævnes AM. 928, 4to (omtalt ovf. s. VI) og Rask 27, 4to. De høre begge til A-gruppen; 928 har enkelte læsemåder særlig til fælles med A (sål. lagðir 79⁹) og stammer sandsynl. fra dette hðskr.

Af urigtige læsemåder og afskriverfejl i A er bemærket følgende: S. 75²: randa víkingr for rauðavíkingr; 77¹⁴: á(!) hrossahúss þess for til hr. þ.; 77¹⁹⁻²⁰: „muntu þá vilja yfir“ ufuldstændigt sted; 79⁹: lagðir for flestir?; 83¹¹: skópvengir mínir urigtigt med påfølgende hann, visende tilbage til skópvengr; 83²¹: ek for sjálfr; 84¹: munda ek frekt for mun ek fyrri; 86¹: ok tók overspr.; 86¹⁰: Þorsteinn for Bjarni; 86¹⁹:

Harla for Halla; 87₂: Qnundr for Ámundi; 87₉: lakune (-dóttur, móður B); 87₁₂: móðir overspr.

Af fejl, som ere fælles for alle hdskr. og stamme fra den fælles original, kan mærkes „ok Guðriðr“ 86₂₀ for móðir Guðriðar (sål. det bevarede membranbrudstykke af sagaen 92₂₂₋₂₃). Endvidere er papirshdskr.'s mán-aðarró 85₁₅ vistnok en fejl for mánaðarfró (manadarfro i mbr.brudstykket 91₂₃); jfr. det umiddelbart foregående fróa 85₁₄.

Med hensyn til beskrivelsen af membranbladet kan henvises til redegørelsen s. 88 under teksten. Det er en levning af den samme sønderlemmede membran (fra 15. årh.), hvortil det s. XIII omtalte blad af Vápnf. har hørt, og har de samme retskrivningsejendommeligheder som dette; se ovf. s. XXII ff. — I ordet „nökkurr“ finder den samme vekslen sted med hensyn til hovedvokalen: nockud 91₁₆, nauckut 92₅ (disse eksempler vise tillige den før omtalte vekslen mellem t og d). Desuden findes skrivemåden nökkurar 90₉ — det eneste eksempel på tegnet ö. ei for e findes oftere i sammensætninger begyndende med dreing-; desuden reyckiu 91₁₁, 92₁ og 4. æ for e findes i æggia 89₁₅. Ligesom i mbrbladet af Vápnf. findes af eksempler på bogstavtegnet æ til betegnelse af langt a (á) kun ordet mæl (89₁₉); ellers udtrykkes ikke vokallængde. Vekslen findes mellem a og (oftere) o i „svá“: sva 91₂₂, suo 88₇, 90₁₄, 22. o i vopn 89₁₃, uopnin 91₅. w i wt 88₅. Vekslen mellem c (k) og g: mic 89₁₆, 90₁₂, men þig 91₅, 92₁₁. karl (oftere); men fretkalla 92₇. stendr 88₁₃ med fordoblet n, men stendr 89₂₁. Endelig kan bemærkes, at dativformen faudur findes 89₂₄, men fedr (dativ) 90₄ og fedr (gen.) 91₈.

En sammenligning mellem membranbladets tekst og det tilsvarende afsnit i papirshdskr. viser, at til trods for store forskelligheder i fremstillingsmåden, som

begrunde en antagelse af to forskellige membraner,*) følges dog i begge tekster handlingerne ad punkt for punkt, og undertiden ere længere sætningsperioder fælles. Den til grund for papirshdskrr. liggende, nu tabte, membran og den anden, på det her omtalte blad nær ligeledes tabte, membran ere derfor sikkert udgåede fra en fælles original.

Papirshdskrr. have på flere steder — navnlig i samtalerne — en noget længere tekst end mbrbladet på tilsvarende sted. Denne forskel kan dog for en del udjævnes derved, at mbrbladet på enkelte andre punkter er en smule udførligere end papirshdskrr. Den gamles formaning til sønnen Torsten om at holde stand i tvekampen mod Bjarne er en del vidtløftigere i papirshdskrr. end i mbrbladet. Også de forhandlinger mellem Torsten og Bjarne, som føre til tvekampens ophør, skildres vidtløftigere (gennem længere samtaler) i papirshdskrr. end i mbrbl. Værdt at bemærke er det, at den i Torstens mund lagte højtravende bemærkning s. 84¹⁵⁻¹⁶: „ef ógæfa mín gengi rikara en lukka þín“ ikke findes i mbrbrudstykket. I steden for den lille tale af Torsten s. 84¹⁴⁻¹⁶ har mbrbrudst. kort og godt: „eigi mun ek suikia þig“ 91⁴⁻⁵. På et tidligere sted, hvor en lignende bemærkning af Torsten forekommer: „meira muni mega gæfa þín en ógipta mín“, er mbrbladet desværre defekt på

*) Mærk 1) forskellige udtryk som f. eks.: berstu sva at dreingskapr fylgi ok nöckurar frasagnar er vert (mbr.) 90⁹⁻¹⁰ = tak nú vápn þín ok ver þik sem skörligast (paphdskrr., hvor hele stykket er længere) 82¹⁷⁻¹⁸; endvidere 2) stykker, som findes i paphdskrr., men ikke i mbrbl., og undertiden omvendt. — I beskrivelsen af den fornyede kamp mellem Bjarne og Torsten, efter at B. har drukket af bækken, er der større afvigelse af formel art (se henholdsvis s. 84 og s. 90—91). Enkelte ord umiddelbart før eller efter lakunerne i mbrbladet vise ret ofte tilstedeværelsen af tekstafvigelser mellem dette og paphdskrr.

grund af beskæring. — Af afvigelser i enkeltheder mellem paphdskrr. og mbrbl. kan endnu bemærkes, at i de første nævnes Bjarnes hustru (Rannveig) ved navn, men i mbrbl. blot húsfreyja. I mbrbl. kaldes det sværd, som Torsten overbringer Bjarne fra sin fader, karlsnautr; i paphdskrr. har det intet navn.

Det anførte — spec. de udvidede dialoger i papirshdskrr. i modsætning til de kortere i mbrbladet — tyder på, at den membran, hvorfra brudstykket er en levning, har stået den fælles originalmembran fuldt så nær, som den mbr. har gjort, hvorfra alle papirshdskrr. nedstamme.

Det bevarede mbrblad hjælper på et par steder til at korrigere teksten i papirshdskrr., sål. de ovf. s. XXXV omtalte manadarfro 91²³, modir Gudridar 92²²⁻²³, hvor papirshdskrr.'s „ok Guðriðr“ må være fremkommet ved fejlagtig læsning af 𐐃 (m: forkortelse af modir) som „oc“.

Denne lille saga står som fortsættelse af Vápnf. s., idet den ene af hovedpersonerne er Bjarne Broddhelgesøn. Om ham koncentrerer fortællingen sig i ikke mindre grad end om Torsten stanghug. Der hentydes også til begivenheder, omtalte i Vápnf., som Böðvarsdalskampen 836-7, således at kendskab til Vápnf. er nødvendig for den fulde forståelse af det pågældende sted i Þorst. s. stgh.

Sagaens handling er meget simpel og lidet indviklet. De optrædende personer ere ganske få; nogle bipersoner ere grupperede udenom hovedpersonerne og tjene til at sætte handlingen i gang. Sagaen har helt igennem en stærkt dramatisk karakter; dialogerne spille en meget stor rolle. Det er sagaforfatteren, der taler til læseren gennem alle de taler og repliker, han lægger i munden på personerne. Hvad angår de noget opstyltede talemåder, som Torsten bruger på et par steder i tale til Bjarne (meira muni mega gæfa þín en ógipta mín 83¹⁹⁻²⁰, ef ógæfa mín gengi rikara en lukka þín 84¹⁵⁻¹⁶), da høre

de næppe oprindelig hjemme i sagaen (jfr. det ovf. bemærkede).

Ifølge sin hele karakter og stil tilhører Þorst. s. stgh. den efterklassiske periode; men omend den således må regnes blandt de yngre sagaer eller þættir, har den værdi både ved sit interessante indhold og ved den forholdsvis jævne fremstilling af selve tildragelserne, der giver det fortalte et vist troværdigt præg. Sagaen er, hvad det reale angår, fri for påviselige overdrivelser, og handlingen er vistnok i hovedsagen sand. Kontrolleres gennem andre sagaer kan den ikke. Derimod ere de mere fremtrædende personer vistnok komne til at stå i et noget farvet lys; Bjarne og Torsten have begge fået et vist heltepræg i modsætning til Torstens gamle fader, som har fået til-delt en art skurkerolle i henhold til sagaens hele dramatiske præg. Dog må det fremhæves, at fremstillingen af Bjarne her svarer ret godt til den fremstilling af ham, som findes i Vápnf. s. Han er dér som her den retsindige mand, der kan lade sig ægge til handling, når det gælder.

Torsten stanghugs saga er forholdsvis rig på ord-sproglige talemåder (engi lætr sér annars viti at varnaði 81₈, þat mun ilt kaup at taka glæp við miklu happi 84₁₂, verðr heitum heimskr maðr feginn 85₁₃). Mærk også talemåden: hann mun eigi mörghum skyrtum slita 82₁₅₋₁₆ = han har ikke udsigt til at leve længe.

Sagaens tilblivelsestid er antagelig c. 1250 eller sidste halvdel af det 13. århundrede.

4. Hrafnkels saga Freysgoða.

Denne saga findes så godt som udelukkende i papirshåndskrifter, der alle gå tilbage til en og samme membran. Kun et enkelt skindblad er bevaret, indeholdt i

AM. 162 I, fol. *) *Sagaen er tidligere udgivet først ved P. G. Thorsen og K. Gíslason i 1839 (eklektisk udgave) med en længere fortale, og senere blandt Nordiske Oldskrifter ved K. Gíslason i 1847, hvilken senere udgave holder sig strængere til den klasse hðskrr., der i det følgende ere betegnede som A-gruppen.*

De vigtigste og ved denne udg. benyttede hðskrr. ere:

1) AM. 156, fol. [A]. *Beskrevet ovf. s. IV under nr. 5 (jfr. s. XXXI nr. 1). Hrafnkels saga er den tredje i rækken.*

2) AM. 158, fol. [B]. *Beskrevet ovf. s. IV under nr. 2 (jfr. s. XXXI nr. 5). Hðskr. begynder med Hrafnkels saga.*

3) AM. 443, 4to [C], *fra det 17. århundrede, skrevet af Brynjólfur Jónsson på Efstaland. Der findes helt igennem marginalnotitser af Torfæus og ligeledes en del tekstrettelser. Hðskr. indeholder tre sagaer, hvoraf Hrafnk. s. er den tredje.*

4) AM. 551 c, 4to [D], kaldet Mánaskálarbók. *Stammer fra det 17. århundredes første halvdel og antages skrevet af Þorleifur Jónsson i Grafarkot. Hðskr., hvis blade ere stærkt hensmuldrede og beskadigede i kanterne, hvilket hist og her er gået ud over teksten, indeholder tre sagaer, hvoraf nr. 2 er Hrafnkelssaga, fulgt af og sammenarbejdet med den længere Droplaugarsona saga eller Fljótsdæla (hin meiri). Arne Magnusson bruger påtegningen: Hrafnkelssaga cum appendice. Begyndelsen (sandsynligvis et blad) af Hrafnk. s. mangler; sagaen begynder bl. 13 med ordene: var hann þar um hrið (s. 97¹⁴ i denne udgaves tekst).*

På grund af D's mangelfulde tilstand er i fornødne tilfælde en afskrift efter dette hðskr., skreven i beg.

*) Bladet er indlagt i omslag med påtegning af Arne Magnusson, ifølge hvilken han har været uvis om, hvortil dette brudstykke skulde henføres.

af det 18. årh. af Jón Magnusson (A. M.'s broder), nemlig A M. 451, 4to — her betegnet: (D) —, benyttet til udfyldning.

I A M. 496, 4to (se ovf. s. III under nr. 1) findes et par sider (på bl. 13^r—14^r) af Hrafnk. s., nemlig begyndelsen indtil: bústað vilja reisa þar. Þetta (teksten s. 96¹¹⁻¹²) og slutningen fra: hann lifði, en Hrafnkell sat (teksten s. 137¹³⁻¹⁴). Af et par læsemåder i de bevarede stykker kan det ses, at Hrafnk. i dette hdskr. har hørt til den i det følgende nærmere omtalte B-gruppe og stået hdskr. B nærmest (sål.: 95⁸⁻⁹: gørviligastr = B; fejlen „gaubert“ 96¹; 96⁶: á mgl.; 96⁸: upp í for af; 137¹⁸: -forræði, = B). Hdskr. 158 og 496 udgå fra en fælles original; jfr. hvad der er bemærket om deres forhold s. IV ff. og s. XXXI ff. *)

Af andre hdskr., indeholdende Hrafnk. s. kan fremhæves: 1) A M. 551 da, 4to (17. årh.). Ang. denne afskrift af Hrafnk. s. har Arne Magnusson påtegningen „accorderar vid Mag. Bryniólfs boc“ (A M. 156, fol. ? dette hdskr. er skrevet af biskop Brynjólfur Sveinsson afskriver Jón Erlendsson). Hrafnk. s. i 551 da stemmer nøje med 156 fol. el. A. 2) A M. 157 e, fol., skrevet c. 1700 af Ásgeir Jónsson, Torfæus' skriver. Det slutter sig meget nøje til det ovennævnte hdskr. C, der har været i Torfæus' eje, og må anses for at være en afskrift efter dette. Det er derfor ikke blevet benyttet ved denne udgave.

Ang. Hrafnk. s. i de unge hdskr. A M. 928, 4to (se s. VI og XXXIV) og R. 36 (se s. XIV og XXXI) kan bemærkes, at Hrafnk. 928 står ganske nær ved A og Hrafnk. R. 36 ganske nær ved C. Hrafnk. R. 36 har så godt som alle de særlige ejendommeligheder, der kendetegne C (rennskær 100¹⁸; kviðsloppinn 101⁹; heimil váru 102²⁸; hálsinn 103⁸; Þorgrímur Þorsteinsson for Þorgeirr

*) På bl. 13^r i A M. 496, 4to findes følgende anmærkning vedrørende Hrafnk. s.: „Skrifud a Holum i Hialltadal þann 16. Decembris Anno 1689“.

Þjóstarsson, o. s. fr.) og má ansés for at nedstamme fra C.

A og B have ens kapitelinddeling, men ingen kapiteloverskrifter. C og D have ingen egenlig kapitelinddeling, men et nyt og til kapitel svarende afsnit antydes oftere ved en halv linjes ophold.

Af disse fire her benyttede hdskr. er AM. 156, fol. lagt til grund for udgaven af *Hrafnk. s.*, dels fordi det til trods for unøjagtigheder og misforståelser gennemsnitlig taget må siges at stå over de andre hdskr., dels fordi det i det til membranbrudstykket svarende afsnit på afgørende punkter står mbr. nærmere end de andre hdskr. gøre det,*) således som det vil fremgå af noterne under mbr.-teksten s. 111₂—116₂₀. Eksempelvis kan fremhæves s. 116₁₈ og 18, hvor A (156) har det rette navn Þjóstarssynir i overensstemmelse med mbr., medens B og C have Þorsteinssynir (D har ganske vist også den rette læsemåde, men dette hdskr. indtager en ejendommelig særstilling, hvorom nærmere nedf.). S. 111₁₄ har A læsemåden mannfólk i overensstemmelse med mbr., medens de andre hdskr. have mun fólk, 113₆: en fá A (= mbr.), men hann fær B, C (D = A), 113₁₂: þessu hefna A (= mbr.), men þessa h. B, C (anderledes D: þetta herða), o. s. v. S. 124₁₅ læses i A rigtigt muna, hvor de andre håndskrifter have monnum.

En nærmere undersøgelse af hdskr. viser, at de falde i tre grupper: 1) A, 2) B, C, 3) D. B og C stå hinanden meget nær; de have adskillige fælles, for dem egne, læsemåder, fælles overspringelser og fejl, som ere undgåede i de andre hdskr. Når således B og C s. 96₁ have meningsløse former som henholdsvis „gulgeit“

*) I kataloget over den arnamagnæanske håndskriftssamling knyttes til AM. 156, fol. den anmærkning, at dette hdskr. antages skrevet efter en membran.

og „enntgeit“ (jfr. „gaulbert“ i AM. 496, 4to), medens A og D have goltr, da viser dette, at der i det for B og C (og 496) til grund liggende hdskr. her har været et utydeligt sted. Og tydeligt træder det umiddelbare slægtskab mellem B og C frem i kap. 5, idet et større stykke s. 119¹⁹—120² (ok get ek—at bænum) er oversprunget i dem begge, men bevaret i de andre hdskr.

D står i nogle punkter sammen med B, C, i andre og flere sammen med A; men samtidig indeholder det mange særegenheder, egne læsemåder, hvorved det udskiller sig fra de andre hdskr. Oftest ere disse særegenheder vistnok kun senere ændringer af den oprindelige tekst og — navnlig mod slutningen af sagaen, hvor den forberedes til at danne en overgang til Fljótssæla — længere tilføjelser.*) Forøvrigt synes nogle af disse udvidelser (stedbeskrivelserne) at vidne om særdeles god lokalkundskab hos afskriveren, således spec. beskrivelsen af skuepladsen for Eyvind Bjarnesøns kamp imod Hrafnkel og hans mænd (131¹⁶⁻¹⁷ og flgd.). Men på enkelte punkter har D oprindeligere læsemåder end de andre hdskr., sål. f. eks. s. 119²⁻³ stykket Sámr kvez—austan. Det har helt igennem det rette navn Þjóstarsson; A har på første sted (109²⁴) det urigtige Þorsteinsson, senere Þjóstarsson, medens B, C helt igennem have det urigige Þorsteins-. Hvor membranbrudstykket og A, B, C s. 116¹⁶ have urigtigt miskunnarlaust, har D det rette miskviðalaust. Ligeledes er D's læsemåde einteitir nok så tiltalende som mbr.'s og de andre hdskr.'s olteitir 116⁷. I begyndelsen af sagaen (95⁴) har (D) rigtigt „(Eysteinnssonar) frets“, medens alle de andre hdskr. have urigtigt „freys“. Endvidere har D s. 104² rigtigt

*) I indskudet „út til Selfjóts“ 126¹⁶ spores efter Kr. Kálund (Fljótss. s. XVIII og I) hensyntagen til teksten i den efterfølgende med Hrafnk. sammenkædede længere Dropl. s. Nøje beskrivelse af AM. 551 c, 4to er given af Kr. Kálund i indledningen til hans udgave af Fljótssæla hin meiri (1883).

„búa. Sonu“ i modsætning til de andre hðskrrr.'s „búa með sonu“, samt s. 114₁₆ den rigtige og med mbr. stemmende læsemåde „því at má“ i modsætning til de andre hðskrrr.'s urigtige „þat; má“. D er derfor til trods for sine mangler et vigtigt håndskrift.

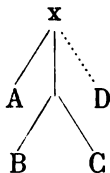
Af læsemåder, som vise de behandlede hðskrrr.'s indbyrdes forhold, skal fremhæves:

	A	B, C	D
96 ₁ :	góltr	{ gulgeit(!) { enntgeit(!)	góltr
99 ₂ :	björg	{ vist B { bjargarvist C	vist
100 ₃ :	létt	birt	birt
100 ₄ :	úrinu	úðinni	úrinu
101 ₃ :	leirstokkinn	{ kviðstrokkinn B { kviðsloppinn C	leirstokkinn
102 ₂₀ - 21:	{ eigi þræta þess { mega	{ ekki mega þess { þræta alls um þat	{ eigi þræta mega { um þat
109 ₁₄ :	er fyrstr gekk	{ sem fyrir þeim var { ok fyrstr gekk	{ er fyrir þeim { gekk
112 ₆ :	ok vit (= mbr.)	overspr.	ok vit
113 ₆ :	en fá (= mbr.)	hann fær	en fá
113 ₂₂ :	{ „hvers verkan at { „öngu“	{ hvert óverk at { öðru	{ annat óverkan { at öðru
114 ₁₆ :	„þat; má“	„þat; má“	{ því at má (= mbr.)
115 ₁₈ :	réttligast (= mbr.)	kænlíkast	réttligast
116 ₁₉ :	sotti (= mbr.)	setti	sotti
117 ₃ :	kvaz	ok spurt hafa	kvaz
{ 119 ₁₉ - { 120 ₂ :	{ ok get ek—at bæn- { um	overspr.	omtr. som i A
120 ₂₁ :	raufar	uðel.	raufar
122 ₁₉ :	þetta land	þenna bæ	þetta land
123 ₉₋₁₀ :	verkum	verknaði	verknaði
123 ₁₈ :	efnir	effir	effir
129 ₃ :	slík	til þess	slík
132 ₁ :	umhverfis	utan um kring	uðel.
132 ₂₀ :	bað	{ hans B, { hann ok hans C	bað
136 ₆ :	uppi á fjalli	á ferju	uppi á fjalli

Sjældnere stemme A og B sammen lige overfor C eller C + D, og dette kan da dels skyldes tilfældighed, dels bevidst rettelse; sål. f. eks. 1107: vetr A, B, sumar C, D; se endvidere (noterne til) læsemåderne s. 100¹⁸, 107⁵⁻⁶, 107¹⁶, 130⁵, 133¹.

Som det af ovenstående vil ses, har D bevaret mange læsemåder til fælles med A i modsætning til B, C. Sandsynligvis er forholdet dette, at B og C ere afskrevne efter et mindre godt håndskrift, indeholdende mange fejl-læsninger og misforståelser af den oprindelige tekst.) De mange afvigelser og særegne læsemåder i D, som stille dette hdskr. på en plads for sig selv, skyldes, som ovf. antydet, mere bevidste ændringer og tilføjelser.*

Slægtskabsforholdet mellem hdskrr. kan anskueliggøres ved følgende opstilling:

Til trods for, at A gennemgående har en særdeles god tekst, findes der adskillige skødesløshedsfejl, begåede af skriveren, fejl som dog i de fleste tilfælde kunne rettes, tildels ved hjælp af de andre hdskrr. Af unøjagtigheder og fejl er anmærket følgende: S. 954: freys for frets. — 96²³⁻²⁴: mettr til for mentr vel. — 984: á (Hóli) for at (H.). — 986: litla for mikla. — 98¹⁰: meðan ek er hér for orkar er hér er. — 99¹⁶: varir for

*) Hist og her kan dog en fejl læsemåde rettes ved hjælp af C, sål. s. 133¹, hvor inidlertid C's læsning sandsynligvis er en korrigerende af den oprindelige tekst, som her ikke stemmer med det efterfølgende.

varar. — 100₁₃: „skær“, *rettet til skjörr i den trykte tekst.* — 100₂₁: Reykjársels for Reykjasels. — 100₂₆: myndi *oversprunget.* — 101₁₆: stað for staðar. — 102₁₈: var for hefir. — 103₂₆: byggja for byrgja; eðr i for en. — 104₂: búa með sonu for búa. Sonu. — 104₁₉: mundi for muni. — 105₉: frænd^m for frænda. — 109₁₁: ferr Þorbjörn for fær Þorbirni. — 109₁₂: neðan er for neðar en. — 109₂₄: Þorsteinsson for Þjóstarsson. — 110₃: Hvar for Hvert. — 110₁₆: Hinn for Er hinn. — 112₁₂: síðan for síðar. — 113₂₁: „son hans. Þorgeirr spurði: Saklausan?“ *uriktig læsemåde for „son hans Þorbjarnar saklausan“ (jfr. B, D).* — 113₂₂: „hvers verkan at qngu“; *opr. máske óverkan (jfr. D: óverkan, B, C: óverk) og at qðru (sål. B, C, D).* — 114₈: flestum ófýsa for flesta menn ófúsa. — 115₈₋₉: „m“ (= C, menn B) for metin (D). — 117₆: gekk *oversprunget.* — 117₇: þar (i hug) for þat. — 118₂₅: fengit for fengiz. — 119₂₋₃ (kvez— austan): *Stykket Fara—austr forkvaklet.* — 119₉: heyra for heyja. — 121₃: sem *oversprunget.* — 121₁₂: gef for skep. — 122_{2 og 16}: vestan i alle hðskrr. for austan, vestr for austr. — 122₃: þetta for þenna. — 122₈: er *overspr.* — 122₁₃: ok *overspr.* — 123₁: „ofhof“ for óhófs. — 123₁₈: kveða á for kveða. — 125₁₈: allir góðir for allgóðir. — 126₁₄: þig at m^r(!) for þinghá varð. — 127₈: Bjarnarson for Bjarnason. — 129₁₂: mælir *overspr.* — 130₁₂: vánir for ván; eigi *overspr.* — 130₂₁: illt („yllt“) for vel. — 133₁ (Þeir—máttu): *forvansket læsemåde i A.* — 133₁₃: Er *overspr.* — 134₂: manna *overspr.* — 134₆: um for með (C) el. við (B, D). — 134₁₆: eitt for at. — 134₁₉₋₂₀: hafði átt for hefir átt. — 135₉: minna manna for mína menn.

For det sagaafsnits vedkommende, som indeholdes i det bevarede membranblad, er teksten aftrykt efter dette blad (med paphðskrr.'s afvigelser i noterækkerne), fra s. 111₂:

ætta til 116²⁰: nema. *Et stykke, som på grund af mbrbladets beskæring i kanterne er borte i dette, er udfyldt efter A (113¹⁹—114⁵: Þorgeirr—við, samt 114⁶⁻⁷: at—øngva).* *Hvad angår skrivemåden i dette fra det 15. århundredes første del stammende brudstykke, kunne følgende ejendommeligheder bemærkes: u-omlyd af a betegnes alm. ved tegnet ð (fiðl, höfum, lögvörn, ðllum o. s. v.), undertiden ved o som i morgum 112²⁴. ð for o findes skrevet i ðckr 112⁷, tvð (tvau) 111¹⁵. ø betegnes ligeledes ved ð (ðnguar, ðngvm). io i giorst (superl.) 113⁷. ei for e i dreingr 111⁶, geingu 116⁷ (men gengu 112¹³), leingzt 115¹. y for i i mykla 111¹⁷, 116¹⁷, men mikít 113^{2, 3, 8}; derimod genneng. i i firir(r), pikiazt). Karakteristisk er det y-lignende j-tegn, betegnende både langt og kort i samt j. I udgaven af 1839, hvor mbrbladet er trykt som tillæg, skrives dette tegn helt igennem som y. u og v bruges som sædvanlig ganske i flæng; w for u i wm 111¹⁹. æ for opr. œ. Vokallængde betegnes ikke; derimod findes undertiden æ for a (= á) i enkelte ord, således i præpositionen æ (á) samt i osærarí 113⁵. o af opr. á er gennemgående efter v (u), sål.: svo, suofu, vonum, vorkunn, uort, voru og uoru, uott. -e for -i i endelse findes i bvdinne 112², lidsinne 111⁹, mune 114²², vile 115¹⁹, samt aller 112¹⁴, 116⁸; derimod gennemgående -u (ikke -o). Der gøres ingen adskillelse mellem d og ð, idet der helt igennem bruges d. c undertiden for k: þic 112²⁴; alm. i forbindelsen ck (vekslen i ecki 112²¹, 113⁹, men ekki 111⁹). g for k i miog 112^{3, 5, 15}. d af og til for t i bøjningsendelse, sål.: huad 115^{4, 6}, litid (adj.) 111¹⁹, sofnad 111²⁰; vekslen i þit 116^{5, 6} og þid 116⁴; omvendt t undertiden for d i 2. pers. plur. af verber: gangid . . ok verit 116³, gangit 111¹⁴, bidit 111⁶, skulut 116⁴. t for tt i gæt 113¹, mæti 113⁹. Der skilles mellem r og r, som dog tildels bruges i flæng (r gennem-*

gående som begyndelsesbogstav). Karakteristisk er forbindelsen zs for s el. z (efter el. foran en konsonant), sål.: allzs 113¹, bazst 114¹², Jslandzs 115⁶, landzs 116⁴, lidueizslu 113¹⁸, naudzsyn 111¹², navdzsyn 113¹⁶, 114⁹, ueizst 115⁵. z for s i allz 113⁸, traustz 113¹⁴, vænztir 111⁸. Alm. fordobling af l foran d, t og z (sz). — Mediopassivendelsen -zt er ganske gennemgående.

Sagaforfatteren er åbenbart lokalkendt; han giver nøjagtige beskrivelser af de steder og egne, hvor tildragelserne foregik, f. eks. s. 100—101, hvor Einar leder efter fårene, s. 103, hvor Einarsvarða (Einars gravhøj) omtales, og hvor forfatteren er så nøje stedkendt, at han véd, at denne høj bruges som midaftensmærke fra sæteren, s. 107: Hrafnkels og Sams tingrejser, s. 119—120: hvor Sam og Þjóstarssønnerne ride til Aðalból og overrumple Hrafnkel, s. 128: hvor Eyvind Bjarnesøns rejse fra Reyðarfjord til Hrafnkelsdal beskrives. Dog findes der på nogle punkter unøjagtigheder i stedsangivelserne, skønt det er tvivlsomt, om de alle kan lægges sagaforfatteren til last.

S. 97⁵⁻¹² fortælles om Fljótshaldsherað, at det er vanskeligt at færdes igennem, og at Halfred søgte og fandt en vej (Hallfredargata), som var bedre og tørrere, skønt længere, end den oprindelige mellem Hallfredarstaðir og Aðalból. Ifølge en endnu bevaret lokaltradition skal den såkaldte Hallfredargata have gået fra Hallfredarstaðir gennem et dalstrøg ind og op fra gården i Lágheiði, derpå ind langsmed Midhederyggen midt igennem Fljótshaldshede op til Aðalból. Det er en meget tør og god vej. Men da passer det ikke, når der i sagaen siges, at den vej var længere end den anden til Aðalból, ti lokaltraditionens Hallfredargata er netop den korteste og bedste vej fra Hallfredarstaðir til Aðalból (jfr. Sigurðr Gunnarsson, Örnefni). F. Jónsson har (lit. hist.

II, 525) påpeget sandsynligheden af, at beskrivelsen af Fljótsdalsherað her er en senere afskrivertilføjelse, og uoverensstemmelsen mellem lokaltraditionen og sagaens beskrivelse kan kun styrke en sådan mistanke.*)

Også med hensyn til et andet stednavn, nemlig Freyfaxahamarr, indeholder sagaen en fejl i beskrivelsen. Ifølge sagaen blev hesten Freyfaxi ført ned over „tunet“ på Aðalból til en klippe („hammer“) ved åen, hvorfra den med et klæde over hovedet blev styrtet ned i en dyb dam i åen. Men landet nedenfor tunet på Aðalból er ganske fladt, og der findes ikke på denne strækning nogen „hammer“ som den i sagaen omtalte. Derimod er der en halv mils vej syd for Aðalból en temmelig dyb kløft i lien vest for åen ved navn Faxagil. Gennem Faxagil løber en lille bæk, og ovenover denne er på nordsiden en hammer (Kr. Kålund, Isl. beskr. II, 219). Ifølge Kr. K. synes det rimeligst at antage, at Freyfaxi er bleven nedstyrtet her; men den almindelige antagelse på stedet er, at nogle småhamre nederst og yderst i Faxagil er den gamle Freyfaxahamarr, og at hesten er bleven nedstyrtet herfra, skønt åen nu løber temmelig langt fra hamrene, øst for disse. Der er imidlertid en „øre“ på dette sted vest for åen, som da kunde antages i oldtiden at have løbet nærmere ved hamrene.**)

*) Også udtrykket „fyrir ofan fell þau, er standa i Fljótsdalsheraði“ 97⁹⁻¹⁰ er ifølge Sig. Gunnarsson unøjagtigt.

S. 96, vilde ifølge S. G. „upp eptir Fljótsdalsheiði“ være nøjagtigere end „u. e. Fljótsdalsheraði“.

**) Ifølge S. Gunnarsson (Örnefni i Safn II, s. 454—55) kaldes disse småhamre nu Faxahamarr (senere s. 457 bruges navnet Freyfaxahamarr). Skønt det vilde stemme bedre med sagaens beretning, om Aðalból i oldtiden havde ligget længere inde i dalen, synes dette dog ikke at have været tilfældet, at dømme efter beskrivelsen af gården at Hóli som liggende lige overfor Aðalból (s. 98). Den overfor Aðalból liggende høj og ødegård kaldes nu Tobbahóll (se S. G., Örn.).

Når det i *hdskrr.*, dér hvor *Sám* fordriver *Hrafnkel* fra *Aðalból*, hedder, at *S.* befaler *H.* ikke at være nærmere end „fyrir vestan Fljótsdalsherað“ (122₂), da er vestan her en afskriverfejl for austan; på samme måde er i den følgende bemærkning, at *H.* flyttede „vestr yfir Fljótsdalsherað“ (122₁₆), vestr en forvanskning for austr.

Af genealogiske unøjagtigheder kan kun påvises en eller to. *S.* 110 siges *Þormóðr Þjostarsson* fra *Alptanes* at være gift med *Egil Skallagrímssøns* stedatter *Þórdís Þórólfsdóttir* fra *Borg*. Dette stemmer ikke med *Egils-saga*, i hvilken *Þórdís* kun nævnes som gift med *Grímr* på *Mosfell*, og heller ikke med *Landn.*, hvor *Þormóðr Þjostarsson* siges at være gift med *Þuríðr Þorleifsdóttir*. Rimeligvis er der her en fejl i *Hrafnk.* Det drejer sig jo også om vestlandske genealogier, hvor *Hrafnkelssagas* forfatter lettere kunde tage fejl. — *Hallsteinssønnerne* på *Víðivellir* kaldes i *Hrafnk.* s. 129 *Sigvatr* og *Snorri*; i *Dropl.* s. hedde de derimod med andre navne. Der synes her at være tale om de samme mænd; men hvilken saga det er, som da har de rette navne, kan næppe afgøres.

Hrafnkelssagas fremstilling af *Halfreds*, *Hrafnkels* faders, *landnám* viser, at denne saga er bygget på traditioner, som ere ganske uafhængige af dem, der findes i *Landnáma* ang. *Hrafnkel*. *Hr.*'s fader kaldes i *Landn.* ikke som i *Hrafnk.* s. *Halfred*, men *Hrafn*. I *Hrafnk.* s. (indledningen) fortælles om *Halfreds* drøm og fjældskredet, som han undgår ved at rette sig efter den ham i drømme givne advarsel og flytte bort. I *Landn.* fortælles den samme historie ikke om *Hrafnkels* fader, men om *Hrafnkel* selv. I *Hrafnk.* s. omtales, at en galt eller ged og en buk bleve begravede under fjældskredet; i *Landn.* nævnes derimod en galt og en tyr. Stednavnet *Geitdalr*, hvor skredet skete, taler mere for

Hrafnkelssagas beretning end for Landnámas. Der findes flere afvigelser i stednavne mellem Hrafnk. s. og Landn., og det er allerede i fortalen til første udgave af sagaen (1839) og ligeledes af G. Vigfusson blevet påpeget, at det snarest er Hrafnk. s., som har ret overfor Landn. I Hrafnk. s. kaldes Hrafnkels første gård Aðalból, hans anden gård Hrafnkelsstaðir, og disse navne bruges endnu den dag idag i den pågældende egn af Island. Det i Landn. indeholdte navn på Hrafnkels bosted, Steinrøðarstaðir, er derimod ganske ukendt andenstedsfra.) Når Hrafnkels fader i udgaverne af Landn. kaldes Hrafn, da findes der allerede i selve Landn. varianter til navnet, idet der i nogle hdskr. for Hrafnssonar læses „Runolfssonar“, i andre „Raums s(onar)“ el. „raums“, hvilket forøger usikkerheden med hensyn til dette navn (Hrafnk. Þórisson Hrafnkelssonar raums findes nævnt i Njála, kap. 135, vistnok med Landn. som kilde). Når derimod Hrafnkels fader i Hrafnk. s. kaldes Hallfreðr, da finder dette tilknytning i de to stednavne Hallfreðarstaðir og Hallfreðargata, som begge nævnes i sagaen i forbindelse med landnámsmanden Halfred og endnu kaldes således.**)* Hertil kan føjes, at Landn. ikke synes at kende noget til Hrafnkels tilnavn Freysgoði (det nævnes i al fald ikke), et tilnavn, som dog er meget vel begrundet i den store rolle, som Frey-dyrkelsen spiller i Hrafnk. s., og hvorom bl. a. stednavnet Freyfaxahamarr, opkaldt efter Hrafnkels til Frey viede hest, bærer vidnesbyrd.

*) Nogle unge hdskr. af Landn. have det lige så ukendte „Steinkelsstaðir“, der sandsynl. blot er en fejllæsning af Steinrøðarstaðir. I udgaven af Hrafnk. 1839 (indledningen) skrives „Steinkelsstaðir“.

**) Hrafnkelssagas forfatter véd også at berette om enkeltheder af betydning vedrørende Halfred, som: at Arnþrúðarstaðir blev opkaldt efter hans trælkvinde Arnþrúðr (s. 95).

Hrafnkelssaga står, hvad kompositionen angår, i allerførste række blandt de gamle slægtsagaer. Dens handling er en fast sammenkædet række af begivenheder. Personerne ere fortrinlig skildrede. Hrafnkel er overmodig og giver ikke bøder for drab; men han kan dog vise højmod, når han føler, at han har begået en uretfærdighed, således når han byder Torbjørn bøder for sønnen Einars drab, bøder, som T. i sin uforstand ikke vil modtage, da han ansér dem for utilstrækkelige. Hrafnkel har sat stor pris på Einar, og det er kun det ubesindige edsløfte med hensyn til hesten, som er skyld i, at han begår drabet. Torbjørn er som karakter ubetydelig og småtskuren; han vil gerne spille en stor rolle, men taber ganske hovedet under modgang. Ganske anderledes tiltalende er hans søn Einar. Da omslaget kommer i Hrafnkels skæbne og han ydmyget må forlade hus og hjem, blidgøres hans karakter. Samtidig mister han troen på guderne. Men da lejligheden endelig er inde til at tage hævn over Sám Bjarnesøn og hans slægt, er han atter kampberedt. Han forfølger og dræber den sagesløse Eyvind Bjarnesøn og fordriver derpå sin egenlige modstander, Sám, Eyvinds broder, fra Aðalból, som han atter tager i besiddelse. Eyvind, hvis optræden egentlig først falder i slutningen af sagaen, er en i høj grad sympatetisk person, og hans drab sætter en plet på Hrafnkel, skønt det kan tjene til dennes undskyldning, at hans fremgangsmåde ved denne lejlighed sikkert har været i overensstemmelse med tidens sædvane. Angående skikken at rydde den bedste mand i en slægt af vejen i stedet for at tage direkte hævn over den, som hævnen egentlig burde ramme, kan henvises til lovbogen Járnsíða, „mandhelgebalken“ kap. 7. Skønt mindre betydelig end Eyvind, kommer dog broderen, den hof-færdige, lovkyndige Sám på grund af omstændighederne til at spille en større rolle i sagaen. Han opnår ganske

vist ved vestlændingenes, Þjóstarssønnernes, hjælp at ydmyge Hrafnkel; men da disse ere borte, vender bladet sig snart, og Hrafnkel tager oprejsning. Ved det levende billede, som gives af Þjóstarssønnerne, yder sagaen et værdifuldt bidrag til vestlandsk personalhistorie.

Hvad sagaens stil angår, spores der et vist hang til dramatisering; der er lange samtaler med mange ræsonnementer, undertiden lidt højtravende, som hvor Hrafnkels tjenestekvinde holder den i hendes mund noget unaturlige, manende tale, hvori hun ægger Hrafnkel til at dræbe Eyvind Bjarnesøn og tage oprejsning over Sám. Hrafnkels bemærkning til Torbjørn s. 103²²⁻²⁴ angående ubetimeligheden af meget, som man (han selv) lover og siger, er her også noget unaturlig i hans mund. Karakteristiske for sagaforfatterens fremstillingsmåde ere de taler, hvormed Þorkell Þjóstarsson i teltet på tinge ægger sin broder Þorgeirr til at tage sig af Torbjørns og Sáms sag imod Hrafnkel. Et og andet kan være senere tilføjelse, men lader sig næppe udskille. Forklaringen af ordet vápnatak s. 118¹¹ er dog øjensynlig en afskrivertilføjelse, gjort for en senere tids læsere, hos hvem kendskab til ordets særlige betydning ikke kunde forudsættes. Bortset fra de ovf. omtalte anker er den historiske fremstilling jævn og anskuelig og med klassisk præg.

F. Jónsson (lit.-hist. II, 524—25) fremsætter den mening, at sagaforfatteren har været en gejstlig. Sagaen er i al fald skreven i afgjort kristelig ånd (mærk beskrivelsen af, hvorledes afgudstemplet og gudebillederne på Aðalból blive ødelagte, og Hrafnkels bemærkning om de gamle guder s. 126¹), men uden spor af fanatisme, hvilket er et yderligere tegn på, at sagaen tilhører den klassiske literaturperiode. At forfatteren har været en lovkyndig mand, kan sluttes af den nøjagtighed og udførlighed, hvormed processerne beskrives. Beretningen om måden,

hvorpå en eksekutionsdom skulde forkyndes og udføres, stemmer ganske med de i Þingskapabálkr i Grágás indeholdte bestemmelser.

5. Droplaugarsona saga.

Denne saga findes i den store membran AM. 132, fol. (Möðruvallabók) fra det 14. århundredes første halvdel og er den 7. i rækken af de deri indeholdte 11 sagaer. Alle papirshåndskrifterne af Dropl. s. vise sig at nedstamme — umiddelbart og middelbart — fra denne membran, hvorfor der ikke er taget noget hensyn til dem ved denne udgave. Sagaen er tidligere udgiven af Konrad Gíslason med analyse og ordsamling samt versforklaring i Nordiske Oldskrifter II (Kbh. 1847); retskrivningen er dér normaliseret, dog med bevarelse af enkelte af membranens ejendommeligheder. En senere udgave med versforklaring skyldes Þorleifur Jónsson (Reykjavík 1878). I den her foreliggende udgave af sagaen er membranens retskrivning bibeholdt, bortset fra den overalt foretagne opløsning af forkortelserne. Da membranen er bleven nærmere omtalt og beskrevet ved flere tidligere udgaver af sagaer, som forefindes i den (sål. særlig: Finnboga saga ved H. Gering, Halle 1879, Egils saga ved F. Jónsson, Kbh. 1886—88, Laxdæla saga ved Kr. Kálund, Kbh. 1889—91), skal her med hensyn til membranens beskrivelse blot henvises til disse arbejder. Hvad særlig retskrivningen angår, er der gjort udførlig rede for denne i indledningen til Gerings udgave af Finnboga saga.*)

Foruden den omtalte membran findes også et enkelt defekt og kun delvis læseligt membranblad, indeholdende

*) Bemærkes kan, at skrivemåden ie for langt e (é) ikke forekommer i Dropl. s., hvor der altid skrives e eller é.

et stykke af *Dropl.* s. og sammenhængende med det af *Vápnf.* s. bevarede mbrblad, i AM. 162 c, fol. Det er her meddelt som tillæg til *sagaen*. Med hensyn til beskrivelsen af bladet kan henvises til hvad der er bemærket s. XXII—XXIV og XXXV ang. de *Vápnf.* og *Torst.* s. stgh. tilhørende mbrbrudstykker, da alle disse blade stamme fra en og samme sønderlemmede codex. Brudstykket er tidligere udgivet af Kr. Kålund i Arkiv for nordisk filologi III, og en sammenligning mellem det og det tilsvarende afsnit i 132 viser, at afvigelserne mellem de to mbr. mest ere af stilistisk art, medens handlingerne følges ad punkt for punkt, ofte med enslydende sætningsperioder. Begge mbr. stamme altså fra en og samme sagaredaktion. Forholdet mellem 132 og 162 er blevet gjort til genstand for nærmere undersøgelse af Kr. Kålund i Arkiv f. nord. fl. III. Skønt 162 er levning af en yngre mbr. og i det hele synes at have en mindre oprindelig tekst end 132 — teksten er hist og her noget udvidet i 162 —, står 162 dog ikke i noget afhængighedsforhold til 132. Det har undgået nogle fejl, hvori 132 gør sig skyldig (har således de rigtige navne Holmsteinn, Krakalækr for 132's Hallsteinn, Korkalækr; jfr. det flgd.) og danner i det hele trods sin meget defekte tilstand et værdifuldt supplement til 132. Af interesse er det i 162 (s. 177¹³⁻¹⁴) forekommende ordsprog: *sljóf eru nef vár, en breiðar fjaðrir* („vor forsvarskraft er ringe, hvorimod vi på mange punkter ere udsatte for angreb“. Kr. K.). Det kendes ellers kun fra *Hrafn Sveinbjörnssøns saga*, hvor dets anvendelse er noget utydelig.

Der kan næppe være tvivl om, at *sagaforfatteren* har hørt hjemme i den egn, hvor *sagahandlingen* foregår, og at det er bygdetraditioner, som han gengiver. Hans stedbeskrivelser ere indgående og nøjagtige, og flere gange henviser han til forholdene på de omhandlede steder på

hans egen tid. Om Helge Asbjørnssøns hus eller „skåle“ på Mjófanæs oplyses: „stendr sa skali enn i Mjófanesi“ (1565-6); et andet sted (14328) hedder det: en nu ero þar sauðhusatoptir (þ: i Atlavík; jfr. Torsten hvides saga). S. 161 beskrives omstændelig stedet, hvor Helge Dropløgs-søns sidste kamp foregik; der fortælles, at ved kanten af kløften, hvorigennem Eyrargilsá løber, er en lille høj, og der tilføjes: „en nu er þar hrisi vaxit vm alla þa hæð ok er þar nu litill griotuarði er þeir borðuz“ (16112-13). Også skildringerne af selve begivenhederne ere undertiden meget detaillerede. Til hjemlige bygde-traditioner sigter bemærkningen s. 163 ff. ang. Helge Dropl.'s og Hjarrandis kamp (þat er mal manna o. s. v.).

De unøjagtigheder og fejl, som hist og her findes i stednavne og stedbeskrivelser, må i henhold til det ovf. bemærkede sikkert betragtes som afskrivningsforvanskninger. S. 1461-2 siges Gunnlaugarstaðir at ligge „ofan frá Mjófanesi“. Dette er ifølge Sigurðr Gunnarsson urigtigt og burde være „upp frá M.“. Stedet nævnes endnu Gunnlaugsstaðir. S. 1468 er Geirdalsá fejl for Geitdalsá, 1491 Forsdals fejl for Fliotsdals, Korkalækjar fejl for Krakalækjar (sål. i mbr.-brudstykket); 15912 „vt (vt ifir Hals)“ fejl for „upp“, 16429 „vt við Eyuindar á“ fejl for „utan (el. fram) við E.“ S. 16612 siges gården á Bakka at ligge „fyrir vestan flitit“, hvilket er fejl for „f. austan fl.“ (þ: Lagarfljót). Den å, hvorover Grim og hans fostbrødre siges at svømme for at nå Bakke (16610), må være Lagarfljót og ikke den i det umiddelbart foregående nævnte Rangå. — Tekstens „Od(d)zstaðir“ kaldes nutildags „Orstaðir“. Efter den nuværende udtale at dømme og navnets vaklende skrivemåde i sagaen (Auðstaðir, Od(d)zstaðir) er det tvivlsomt, om den oprindelige form har været Oddsstaðir.

Håndgribelige afskriverfejl foreligge, ¹⁾ når en og samme kvinde kaldes Sigriðr (173₃₀) og Friðgerðr (174₁₁₋₁₂), og ²⁾ når i slutningen af sagaen en søn af Grim Dropl. kaldes først Þorkell (175₁₉) og så Þorvaldr (175₃₀). Ligeledes må det skyldes afskriverfejl, når Hrafnkel gode på to steder (145₃₁ og 171₃₄) kaldes „broðurson“ Helga Asbiarnarsonar. I den trykte tekst er for broðurson indsat bræðrungr (fætter) i overensstemmelse med det virkelige forhold; i originalmembranen har sandsynl. dette ord stået forkortet på en sådan måde, at en afskriver let kunde tage fejl.

En uagtsomhedsfejl synes der at foreligge, når Helge Dropløgssøns måg Torsten s. 157₂₄₋₂₅ siges at bo i Nordfjord, medens der kort i forvejen, s. 152₂₇₋₂₈, er fortalt, at han boede á Desjarmýri i Borgefjord.

Af genealogiske unøjagtigheder og fejl findes der en del, hvoraf enkelte må henføres til afskrivere, men enkelte til sagaforfatteren selv. Afskriverfejl er det, når Hallsteinn den breddalskes sønner kaldes med afvigende navne på tre forskellige steder: Þorðr, Þorkell og Eindriði 145₁₇, Einarr, Þorkell og Þoroddr 149₉ og 11, Þorðr, Þorkell og Einarr 156₂₋₃. I denne udgaves tekst ere navneformerne Þorðr, Þorkell og Eindriði gennemførte (navnet Eindriði har mulig stået således forkortet i membranens original, at afskriveren har læst det som Einarr). I Hrafnkelssaga nævnes Hallsteinssønnerne Sigvatr og Snorri (jfr. ovf. s. XLIX). — En sammenblanding med Dropløgssønnernes stefader Hallsteinn á Viðivøllum (den breddalske) skyldes det sandsynligvis, når en svoger til Hrafnkel gode (Hrafnkel Freysgodes sønnesøn), nemlig Hólmsteinn á Viðivøllum, kaldes Hallsteinn 149₂₄, 150₁ og 7, 151₈. Også her foreligger en afskriverfejl. Mbr.-brudstykket i 162 har helt igennem det rette navn Holmsteinn. — Derimod bærer vistnok sagaforfatteren selv skylden for, at de to Besser, Bessi Hávarsson og Bessi Þssurason, ere

sammenblandede. Droplaug, kaldet D. „Spakbessadóttir“ 145²⁰ (*Helge Asbjørnssøns første hustru og forskellig fra Dropløgssønnernes moder, Droplaug Þorgrimsdóttir*), er datter af Besse Øssurssøn på Bessestad — jfr. 146¹²⁻¹³ samt 150¹⁻², hvor Holmsteinn Bessesøn omtaler Droplaug som sin søster; men tilnavnet Spakbessi tilhører egl. Håvars fader Besse på Vallanes (144⁵). S. 146 fortælles om Dropl. Spakbessad., at hun tog til Bessestad for at besøge sin moder, som her nævnes Ingibjörg. Besse Øssurssøns hustru omtales ellers ikke ved navn; men s. 144¹²⁻¹³ fortælles, at Besse Håvarssøn bejlede til Ingibjörg, datter af Egil Guttormssøn, og fik hende til ægte.

Hovedpersonerne i sagaen ere de to Dropløgssønner og Helge Asbjørnssøn. Det første kap. står i noget løs tilknytning til selve sagaen. Det omhandler landnåmsmanden Ketill pryms oplevelser i Jæmteland under et besøg hos Véþormr, af hvem han køber trælkvinden Arn-eiðr, som siden bliver hans hustru. I andet kap. omtales Ketils sønnesøn Torvald, som ægter Droplaug Þorgrimsdatter og bliver fader til de bekendte Dropløgssønner. Torvald spiller isøvrigt ingen rolle i sagaen; men kap. 1 om Ketill prymr som stamfader til Dropløgssønnerne på fædrene side får herved sin begrundelse. I andet og tredje kap. indføres en stor mængde personer, som dog alle på en eller anden måde spille en rolle i sagaen. Først midt i tredje kap. begynder den egenlige sagahandling med fortællingen om Torgrim torðyfíll, som udspreder en art nid, et nedsættende rygte om Dropløg, at hun skulde have været sin mand utro. Dette hævnæs af Dropløgs sønner, som dræbe Torgrim. Denne var Helge Asb.'s frigivne, og H. A. overtager drabssagen. Det kommer til forlig på tinge, hvor Torkel Geitessøn, Dropløgssønnernes ven og frænde, giver H. A. bøder for drabet. Men i Dropløgssønnernes øjne er bagvaskelsen på denne måde uhævet, og stridighederne mellem H. A.

og Dropløgssønnerne, særlig Helge, fortsættes med stigende forbitrelse på begge sider. Disse konflikter ere sagaens hovedindhold, og de forskellige småepisoder, som fortælles snart om en, snart om en anden person, medtages kun, fordi de danne led i stridighederne mellem sagaens hovedpersoner. H. A. overlistes et par gange, men får til sidst oprejsning. I den afgørende kamp falder Helge Dropløgssøn. Slutningen af sagaen omhandler Grim Dropløgssøns hævn over H. A. og derpå følgende landflygtighed. Hvad der i sidste kap. fortælles om Grims kamp med vikingen Gauss i Norge, og hvorledes heksen Gefjon ved svig volder hans død, får en noget sagnagtig karakter ved iblanding af gammel folketro.

Kilderne til Dropl. s. ere af dobbelt art: først og fremmest mundtlige fortællinger og dernæst en række gamle, utvivlsomt ægte, vers i dróttkvæðr hátttr (i sagaen findes indeholdt 1 vers af Helge Asb. og 5 af Grim Dropl.). Versene ere på flere steder stærkt forvanskede.

At Dropl. s. og Landnáma ere uafhængige af hinanden og have forskellige kilder, fremgår af kap. 1 i Dropl. s. De her fortalte begivenheder omtales også i Landn. Véþormr i Jæmteland siges i Dropl. s. at have været en søn af Rognvald, Ketil raums*) søn, medens han ifølge Landn. var en søn af Vémundr den gamle (G. Vigf. har i „Tímatal“ til fordel for Landn. påpeget de i Véþorms slægt med Vé- begyndende navne). I sagaen siges Véþormr og hans tre brødre at have hærtaget Arneiðr, medens det ifølge Landn. var Véþorms søn Holmfast og hans søstersøn Grim, som hærtog hende.

*) Tilnavnet raumr betragtes af G. Vigf. („Tímatal“) som en uagtsomhedsfejl for þrymr. Men selv om man kan forudsætte slægtskabsforhold mellem Ketill þrymr Þiðrandason og Véþormr, er dette ikke tilstrækkelig grund til at indsætte þrymr i steden for raumr som Rognvalds faders tilnavn.

Arneids moder kaldes i sagaen Sigrid, i Landn. derimod Óluf. Da de her fortalte begivenheder ligge så langt tilbage i tiden, adskilligt forud for den egenlige handling i Dropl. s., og desuden ere knyttede til det fjærne Jæmte-land, er den omtalte uoverensstemmelse mellem sagaen og Landn. ikke at undres over og den ene beretnings rigtighed fremfor den anden vanskelig at fastslå. Et ved sin større omstændelighed pålideligere indtryk gør Landn., hvor den om Véporms broder Grim fortæller, at han efter at være kommen til Island først boede i 4 år på Ondurtnes i Grimsnes og senere på Búrfell, medens Dropl. s. kun véd om ham, at han boede på Búrfell. Men, bortset fra de her ovf. anførte afvigelser, stemmer sagaen i alt væsenligt med Landn., hvad slægt-registrene angår, og desuden gør den ved sin ædruelige og umiddelbare fortælle-måde som hellhed et særdeles troværdigt indtryk.

Skønt Dropl. s. ikke udgør et så vel sammenkædet hele som Vápnf. s. eller navnlig Hrafnkels s. Fr., idet begivenhederne i Dropl. s. ikke danne en så logisk fortsættelse, den ene af den anden, som tilfældet er i de to andre nævnte sagaer, så er den dog et vel afrundet hele, og alt hvad der fortælles indgår som led i de to Helgers historie. Personerne ere gennemgående klart og objektivt skildrede. Om Droplaug var sin første mand utro, lader sagaforfatteren stå hen; men fortællingen synes at vise, at forf. ikke tror derpå. Derimod vise begivenhedernes gang, at hun selv må have fattet eller været med til at fatte planen om at rydde sin anden mand af vejen. Rytget udpeger hende og sønnen Helge som skyldige, og da Helge Asb. stævner dem begge i anledning af drabet, bryder Droplaug op og drager til Færøerne, hvor hun bosætter sig. Helge Dropløgssøn dømmes til landflygtighed, men respekterer dog ikke denne dom. Helge Dropl. er en overmodig, hensynsløs og urolig karaktér. I sit

elskøvsforhold til Tófa hliðarsól viser han imidlertid trofasthed (jfr. s. 157). Den yngre broder Grim, der først henimod slutningen af sagaen kommer til at spille en større rolle som Helges hævner, er en jævner karakter og i det hele mere tiltalende end Helge. Medens den sidste flakker om, sætter Grim bo. Et udpræget karaktertræk hos Grim er den stærke kærlighed, hvormed han omfatter den ældre broder. Helge Asb., en fuldt så betydelig og fuldt så sympatetisk personlighed som hans modstander og navne, er af naturen mindre stridbar end denne, men bliver ved begivenhedernes gang draget ind i en aldrig hvilende strid med Helge Dropl. H. A. bliver overlistet et par gange (den ene gang optræder hans fætter Hrafnkel gode sammen med H. D. imod ham og fravister ham godordet for en tid; jfr. den karakteristiske lille fortælling om Án trúðr s. 150—151); men til sidst, da H. D. lader hånt om landflygtighedsdommen, tager H. A. sig sammen til den afgørende kamp, hvori H. D. falder. I Gunnars s. Þiðrb. spiller H. A. en rolle som Gunnars beskytter.

Sagaen er ejendommelig i stilistisk henseende, nemlig ved den knappe og formløse, ofte noget kejtede fortælle-måde. Den danner her en modsætning til de andre sagaer med deres mere udarbejdede stil. Det her omtalte forhold har givet anledning til den antagelse, at sagaen i den foreliggende form blot skulde være et udtog af en ældre, nu tabt, Dropl. s. (se indledningen til den tidligere udgave af sagen i NO); men lejlighedsvis have både F. Jónsson (On. og oisl. lit.-hist. II) og Kr. Kålund (Arkiv f. nord. fil. III) taget afstand fra denne anskuelse. Den kan ikke begrundes tilstrækkelig ved henvisning til sagaens knappe stil; om sagaen som helhed må det siges, at dens fremstilling gennemgående er klar, logisk og fyndig, og mange optrin levende skildrede, sål. f. eks. den afgørende kamp, hvor Helge Dropl. falder,

Grims fuldbyrdelse af hævnen over Helge Asb., og alle de denne begivenhed ledsagende omstændigheder. Også episoden med Ån trud og tingstriden, hvor H. A. kommer til kort overfor sin navne på grund af Åns ulovlige udnævnelse til dommer, er levende skildret (lidt udførligere i brudstykket 162 end i 132) — kun har forf. glemt at oplyse nærmere om, hvorfor Ån savnede de nødvendige betingelser for en sådan udnævnelse. På dette punkt er fortællingen ufuldstændig. S. 169¹⁷ er bemærkningen om Grims fostbroder Glum så afbrudt og ufuldstændig, at man kan antage, at her har stået noget mere i den oprindelige tekst. Men i øvrigt giver netop det knappe, formløse og umiddelbare ved sagaens stil fortællingen en vis friskhed.

Dropl. s. giver på et par steder interessante oplysninger om gamle skikke og gammel folketro, sål.: at bringe barselkoner mad (146¹⁰⁻¹¹), Dropløgssønnernes gang „med solen“ om Besses offerhus (148). Af interesse i sproglig henseende er den gamle forbandelsesformel s. 160³¹⁻³²: fari þer i sua gramendr aller.

Vigtig i kronologisk henseende er den bemærkning, hvormed sagaen slutter: at Helge Dropl. faldt året efter, at præsten Tangbrand kom til Island. Dennes ankomst sættes i de islandske annaler til 997. H. D.'s dødsår bliver et centralt år i sagaen. Af den omstændighed, at Torkel Geitessøn i Krossavík er bleven høvding, da stridighederne mellem Helgerne begynde, kan slutes, at det meste af det, som fortælles i Dropl. s., først finder sted efter Böðvarsdalskampen (år 989) — mellem Geitirs død og denne afsluttende kamp mellem Bjarne og Torkel ligge kun ganske få, efter Vápnf. s. kun to, år. Mellem Helge Dropløgssøns fald og Grims hævn kan heller ikke ligge mange år; G. Vigf. sætter Helge Asb.'s død til 1005 og Grims død i Norge til c. 1006.*

*) ang. denne se ovf. under Vápnf. s. XXVII og XXIX.

Dropl. sagas affattelsestid kan med sikkerhed fastsættes til det 12. århundrede. I selve sagaens slutning meddeles den oplysning, at Torvald, en sønnesønssøn af Grim Dropl., „fortalte denne saga“ (begyndelsen af det 12. årh.). Hermed stemmer også særdeles vel det om sagaen i stilistisk henseende ovf. bemærkede, der tyder på en tidlig affattelsestid.

Af de i sagaen omtalte vårtingssteder nævnes ifølge Sig. Gunnarsson endnu i Fljótsdalshérað: 1) Múlaping (ved Þingmúli i Skriðdal), 2) Krakalækjarping (vistnok det samme som Høfðaping, Þinghøfðaping; tæt ved Þinghøfði er et sted, som endnu bærer navnet Krakalæk). Endnu et tredje ting i Fljótsdalshérað mindes, nemlig Kiðjafellsping; det omtales ellers kun i den længere Dropl. s. el. Fljótsdæla. Det i Dropl. s. s. 166¹⁹ nævnte Lambanessping kendes ikke andenstedsfra, og stedet, hvor det skal søges, er usikkert.

Den længere Dropl. s., også kaldet Fljótsdæla hin meiri (hin meiri som modsætning til den egenlige Dropl. s., om hvilken undertiden navnet Fljótsdæla er blevet brugt, men uden egenlig hjemmel), er ingen oldtidssaga, men et produkt fra det 16. århundrede, der har sine hovedkilder i Hrafnk. s., den kortere Dropl. s., Brandkr. þ. og Gunnars s. Þiðrb. med til sætning af sagn og fantasi. Angående dette forhold kan henvises til Kr. Kálunds udførlige redegørelse i indledningen til hans udgave af den længere Dropl. s. (Kbh. 1883).

6. Brandkrossa þáttur.

Denne lille fortælling er tidligere udgiven 1) af B. Thorlacius med latinsk oversættelse i Københavns universitets indbydelsesskrift 1816 og 2) ved G. Thordar-

son i Nordiske Oldskrifter V, 1848. Den findes i tre håndskrifter, som stå hverandre meget nær og stamme fra et og samme grundhåndskrift, nemlig:

1) AM. 164 k fol. [A], skrevet c. 1700 af Ásgeir Jónsson; indeholder a) Brandkr. þ., b) Dropl. s.

2) AM. 395 fol. [B] og

3) AM. 426 fol. [C], begge beskrevne ovf., henholdsvis s. XIV (nr. 3) og IV (nr. 4).

De forholdsvis ubetydelige afvigelser mellem håndskrifterne give ikke anledning til nogen gruppering af disse; alle tre hdskr. synes at være sideordnede.

Kun B har kapitelinddeling. A har på et par steder nyt, til kapitel svarende, afsnit.

Af fejl (afskriverfejl) i hovedhåndskriftet A er bemærket følgende: s. 184¹¹: á for at; 184²²: staðfestu for staðfestulauss; 185¹²: Oddastöðum (for Oddsstöðum); 185²²: ófórina for ófararinnar; 186⁷: et par ord (þar at: C) ere her oversprungne; 186¹⁹: á lit for at lit; 191¹³: stórlýnd ok staðlát, vistnok fejl for de andre hdskr.'s stórlát ok staðlýnd.

Brandkr. þ. er sammensat af forskellige, indbyrdes uafhængige, dele og slutter sig dels til Hrafnk. s., dels og navnlig til Dropl. s. Indledningen, i hvilken der fortælles om Hrafnkel Freysgode, hvorledes han kommer til Island og sætter bo, er blot en udskrift af Landnáma og ikke grundet på nogen selvstændig tradition. Hrafnkels fader kaldes Hrafn; det er Hrafnkel, som har den ovf. s. XLIX omtalte drøm; en galt og en tyr begraves under fjældskredet; Hrafnkel bosætter sig på Steinrøðarstaðir — kort sagt: i alle enkeltheder, hvor Landn. afviger fra Hrafnk. s. (se ovf. s. XLIX—L), stemmer Brandkr. þ. med den første. Derefter går fortællingen over til omtale af Hrafnkels sønnesøn Helge Asbjørnsson, om hvem en ikke andenstedsfra kendt episode fortælles, hvorledes han gennem en proces fik gården Oddsstaðir.

Så gør fortællingen et større spring, idet forfatteren giver sig til at berette et æventyr om Dropløgssønnernes afstamning. Dette sidste er hovedindholdet af Brandkr. p., og efter den i dette afsnit omtalte okse, Brandkrossi, har hele fortællingen fået navn.

S. 184²⁰ fortælles om Helge Asb., at han blev gift med Oddlaug, en søster til Bessi (Spakbessi) på Bessestad. Dette stemmer ikke med Dropl. s., hvor der s. 145¹⁸⁻²⁰ fortælles, at Helge Asb., da boende på Oddsstad, var gift med Droplaug, en datter af Besse (Spakb.) på Bessestad.

Det s. 191²³ nævnte sted Gilsá i Heraðsdal er efter Sig. Gunnarsson sandsynlig det nuværende Gil á Jökuldal.

Brandkr. p. er et temmelig sildigt produkt og ganske uhistorisk, men af interesse som sagn betragtet. Dropløgssønnernes æt føres tilbage til en jætte eller halvjætte Geitir (han kaldes i sagnet for øvrigt bonde), boende i en klippehule i „Geitishamrar“ i Norge. Denne Geitir bortfører ved trolddom oxen Brandkrossi fra bonden Grim i Vik på Island (det senere Krossavík; sagnet udleder det første sammensætningsled af oksens navn). Grim rejser med sin broder Torsten til Norge og kommer ved et tilfælde til jætten, i hvis datter Droplaug han bliver forelsket. Grim ægter Dropl. og rejser tilbage til Island med hende. Deres datter var Mardöll, og dennes søn Grim blev fader til den fra Dropl. s. bekendte Droplaug, Helges og Grims moder. Myten hører til den udbredte sagngruppe om jættefostersønner og er nær beslægtet med det bekendte sagn om Dovrejætten. Den er fra Norge kommen til Island (Vápnafjorden), er sammensmeltet med myten om oxen Brandkrossi og er til sidst i Vápnafjorden bleven knyttet til sagn om historiske personer. At fortællingen allerede tidlig er bleven

opfattet som uhistorisk, kan ses af ytringen s. 186¹⁴⁻¹⁵: þótt sumum þykki hon (þ: ræðan) efanlig . . .

Geitishamrar, jætten Geitirs bosted, siges i fortællingen at ligge ved Trondhjem, hvortil netop Grims og Torstens rejse går. Dette tyder på, at Krossavik-ætten opr. stammer fra Trondhjemsegnen (navnet Geitir går jo igen i denne slægt).

Brandkr. þ. er forfattet som en art indledning til Dropl. s.; dette kan ses af begyndelsesordene i fortællingen: Þar hefjum vér upp Helganna sögu —.

7. Gunnars saga Þiðrandabana.

Denne lille saga er tidligere udgiven som en art tillæg til Laxdæla s. i den arnamagnæanske udgave af denne saga, Kbh. 1826 (ledsaget af latinsk oversættelse). En senere udgave af Laxd. og Gunnars s. Þiðrb. (Akureyri 1867) er optrykt efter Kbh.-udgaven 1826.

Gunnars s. Þiðrb. findes kun i papirsaufskrifter med forholdsvis ubetydelige afvigelser indbyrdes og alle stammende fra en og samme membran. De vigtigste og ved denne udgave benyttede håndskrifter ere: AM. 156 fol. [A], AM. 426 fol. [B], AM. 496, 4to [C], AM. 158 fol. [D] — alle beskrevne ovf. henholdsvis s. IV, nrr. 5 og 4, III, nr. 1, IV, nr. 2.

A og B følges ad med hensyn til kapitelinddeling. C har ingen kapitelinddeling, men en enkelt gang nyt, til kapitel svarende, afsnit. D har sin egen kapitelinddeling. Overskrifter findes ikke.

Hvad slægtskabet mellem de anførte fire hdskr. angår, da falde disse i to grupper: A + B og C + D.

Af afvigelser i læsemåder, som begrunde en inddeling i to hdskr.-grupper, kan fremhæves:

Side	A, B	C, D
196 ₂₋₃ :	háreygðr í lit(!)	{harreygðr(!) illa C harðeygðr illa D
196 ₁₆ :	þurfa	{þurfa . . . þurfa (pleonasme)
197 ₃ :	<i>Sætningsinddelingen i A, B forskellig fra C, D.</i>	
198 ₁₆ :	<i>A og B begynde nyt kap., men C og D have umiddelbar fortsættelse af det foregående og tilknytning ved „ok“.</i>	
200 ₁₀ :	Þjóðgeirr	Þorgeirr
—	kringr	bringr
205 ₁₆ :	hygg	ætla
205 ₁₇ :	hlift	vægt
205 ₁₉ :	mein	geig
205 ₂₅ :	ór—oss	verðr
206 ₁₉ :	þrótt	þrekit
207 ₁₋₃ :	{ok firrir sik svá við kulda	fyrir kulda sakir
208 ₂₁ :	ásthugaðr	ástúðligr
210 ₆₋₉ :	Gunnars—Gunnars	oversprunget

De til grund for A-gruppen og C-gruppen liggende to hdskrr., henholdsvis a og b, gå tilbage til et fælles grundhdskr.: x.

En hel del fejl i A genfindes i de andre hdskrr. og må gå tilbage til alle fire hdskrr.'s fælles kilde; sål.: s. 196₂₋₃: háreygðr í lit(!)*); 196₂₅: Englendismaðr (Englendr maðr C, D; rettet i B: Englandsfari); på de andre steder: Englandsfari; 198₆₋₇: oftæki for ofstæki; 198₁₅: Ljótr for betr (i B senere rettet til betr); 198₁₇: Hersavíkr for Húsavíkr (i B senere rettet til Húsavíkr); 202₆ og 9: Geitisson i alle hdskrr. undtagen B, hvor på første sted Ketilsson er tilføjet som rettelse i marginen, medens på det andet sted Ketilsson er indsat i teksten; 207₁: í ,grfr' ok í brúkit grefr hann sik A, B, ok

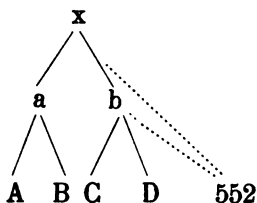
*) Stedet „mjök háreygðr (var.: harreygðr, harðeygðr) í lit (var.: illa)“ har måske opr. lydt: „mjök hærðr, eygðr illa“ (gisning, meddelt af Kr. Kálund).

grefr, i b. g. h. s. C (i den trykte tekst er indsat efter D: ok grefr sik i brúkit); *stedet har sandsynl. været forvirret i det til grund liggende hdskr. på grund af fejlskrivning (grefr skrevet to gange); 208₅: háttir for háttat; 210₁₅: Eyjólf Þorkelssyni i alle hdskr. undt. B for Þorkeli Eyjólfssyni. — Fælles for A og B ere følgende fejl: s. 198₂₁: maðr for manna; 204₂₁: mátti for mætti; 206₂: þar for þá. — I A alene er bemærket: s. 196₆: þat for hann; 197₂₀: þat for hann; 204₂₋₃: Djuplaugarson(!) for Droplaugarson; 205₁₃: Gunnars for Gunnari; 206₅: en hér gengu for er hér gengr; 206₁₂: fór for fóru; 207₉: þat for því (því²); 209₁₁: eru þeir for erum vér; brøðum for brøð; 209₂₅: tókuz tilskipti for tókuz til skipti.*

Som det vil ses af de i det ovenstående meddelte eksempler, har B på flere steder ved konjunktur forbedrede læsemåder; men som helhed taget er dog A's tekst bedre og må siges at stå originalen nærmere, hvilket tildels kan ses ved sammenligning med C-gruppen. B har hist og her egne og yngre konstruktioner, hvor A og C + D vise overensstemmelse.

Gunnars s. Þiðrb. findes også i AM. 552 e, 4to (omtalt ovf. s. XXXIII—IV); men ligesom Þorst. s. stgh. i dette hdskr. indeholder mange vilkårlige ændringer af den oprindelige tekst, således er det samme tilfældet med G. s. Þiðrb. 552. Denne afskrift af sagaen hører afgjort til C-gruppen; ti hvor 552 ikke konstruerer på egen hånd eller udelader (det forkorter stærkt på mange steder), har det den nævnte gruppes ejendommeligheder; således, for at nævne de vigtigste: s. 198₁₆: intet nyt kup. el. afsnit som A, B, men umiddelbar fortsættelse af det foregående med tilknyttende „ok“; endvidere: Þorgeirr bringr (Þjóðgeirr kringr A, B), ætla—vægt (hygg—hlift A, B), geig (mein A, B), ástúðligr (ásthugaðr A, B), 210₆₋₉: samme stykke oversprunget som i C, D.

På grund af sine mange egenheder lader 552 sig imidlertid ikke med sikkerhed helt sideordne med C, D, idet der er mulighed for, at det kan udgå fra et mellem x og b liggende hdskr., som antydte på det nedenfor afbildede stamtræ. Dog skulde man ved antagelsen af et mellemlid mellem x og b have ventet at finde flere afvigelser mellem A-gruppen og C-gruppen end de forholdsvis få, som forefindes.

I kap. 4, hvor Torkel Geitessøns færd til Borgefjord for at eftersøge Gunnar omtales, hedder det i A, B, C, D, at ifølge et rygte ledsagede Helge Dropløgssøn sin frænde Torkel på denne færd, og der tilføjes: en eigi vitum vér, hvært satt er (se s. 204₁₋₄). Dette stykke findes ikke i 552; men da det må antages at have hørt hjemme i den for a og b fælles kilde, synes det, som om 552 her blot foretager en udeladelse.*) Dette hdskr. udelader på mange steder ord og sætninger, som findes i alle de andre hdskrr. og må have hørt hjemme i x, sål. bl. a. den umiddelbart foran det omtalte stykke om Helge Dropl. stående sætning (203₃₀—204₁: ok þóttiz—kominn).

Da den arnamagnæanske udgave af Laxd. og Gunnars þáttur (1826) for denne sidstes vedkommende i

*) Spørgsmålet har interesse derved, at i den længere Dropl. s. omtales Helge Dropløgssøn som ledsagende Torkel Geitessøn på dennes rejse til Borgefjord for at opspore og fange Gunnar. Det synes, som om den længere Dropl. sagas beretning på dette punkt som på andre støtter sig til Gunnars s. Þíðrb.

alt væsenligt støtter sig til AM. 552 e, 4to, og da den mulighed ikke er udelukket, at dette hdskr. kan gå tilbage til et hdskr. ældre end b, kan en opstilling af hovedafvigelserne mellem 552 og den i den foreliggende sagaudgave trykte Gunnarssagatekst have sin interesse*):

Side	Hovedtekst	AM. 552 e, 4to
196 ₃ :	Þorkell—þeira	synir hans Þ. ok E.
— 5:	ok þótti vera	udel.
— 19:	áðr annat sumarit	sumarit fyrir
196 ₁₋₃ :	svipligr—í lit	{sterkligr, bjatr á hárs- lit, illa eygðr
— 3-4:	Hann—sunnlenzkr	udel.
— 4:	ok verit	var
— 5-6:	vilda—ef	{vil ek nú þar vistar leita hér, segir hann, sem
— 8-9:	mjök—verkfærr	þess mjök þurfa
— 12:	nökkura—vetrum	nær þrjá vetr
— 28:	búit—varð	{mætti standa; svá var ok gert
197 ₂ :	Hann—sagði	{Þórir mælti: „Mér er sagðr þú félitill, Ásbjörn
— 8:	fór Þórir	fóru þeir
— 11:	fekk Þórir ekki	ekki fá þeir
— 25:	eigi réttar	honum allar
198 ₆₋₇ :	við ofstæki þitt	udel.
— 15:	betr	Ljótr
199 ₁₆ :	Ásbjörn—ok	hann
— 17:	tekr á skeiði miklu	hleypir á skeiði
— 19:	Ekki	ok
— 28:	hart	fjött
200 ₁₋₂ :	ok mælti—út	udel.
— 2:	þrifr spjót mikit	tók spjót
— 3:	ok allir saman	udel.

*) Skönt der i indledningen til udgaven af 1826 siges, at Gunnars þáttur er trykt efter AM. 144 fol. og AM. 158 fol., viser dog, besynderligt nok, en nærmere undersøgelse, at dette ikke forholder sig således, men at AM. 552 e, 4to er det fortrinsvis benyttede hdskr.

Side	Hovedtekst	AM. 552 e, 4to
200 ₈₋₉ :	Ok þar—heimamönnum	{ Þá var ok Þórir veginn af heimamanni
— 10:	Þjóðgeirr . . . kringr	Þorgeirr . . . bringr
— 12:	ór—bœnum	udel.
— 15-16:	ok vissu—boriz	{ Vissu þit eigi af þeim hlutum, er hér báruz at mér
— 18:	nökkurir—honum	menn hans
— 19-20:	taka mikinn af	of margt tala
— 21:	liði	för
— 22:	auma	arma
200 ₂₈ — 201 ₁ }	Gunnarr—eptirmæli	{ ok kváðuz sætla, hér mundu miklir eptirmáls- menn
201 ₇ :	um öll heruð	viða ok þóttu mikil
— 11-12:	þat—þeim	nauðsyn þeira at leita
— 12:	kvaz	léz
— 13:	ok heim	udel.
— 17:	Um vetrinn	Nú
— 22:	bjóða	bera
— 23:	minni ferð	þeir fö
— 26:	von at vera í	við
202 ₃ :	hvárntveggja	þá
— 6:	Þorkell Ketilsson	Hann
— 9:	Ketilsson	udel.
— 9:	honum	sér
— 11:	mun hann—hans	{ muntu drepinn sem bróðir þinn
— 11-12:	sagði—var	er hér
— 22:	í móti því	en mér
— 26:	í nátt	udel.
203 ₂ :	rjúfaz ófriðrinn	„reynaz friðrinn“
— 7:	halda	flýja
— 8:	renna	flýja
— 9:	hversu—stendr	{ at spjótit stendr ígegn- um mik
— 13:	heldr	fýri
— 14:	styrmdu	„stumruðu“
— 16-17:	hinn ódælasti viðreignar	mesti ódældarmaðr v.
— 18-19:	hjálpæða—þinna	hjálp þinnar

Side	Hovedtekst	AM. 552 c, 4to
203 ₃₀ — 204 ₄ : }	ok þóttiz—satt er	udel.
204 ₆ :	ok ættimz vér	en vér eigimz
205 ₈ :	þar—skipreiða	undir skipinu reiða
— 10:	enn hér	udel.
— 12:	kendi—lagði	kom
— 16:	hygg	ætla
— 17:	hlíft	vægt
— 17-18:	þat—eru at	ok væri jafnir málendr
— 19:	mein	geig
— 20:	svipan í	svipr í þessu
— 22-25:	ok margra—með oss	udel.
206 ₁ :	býr—vandligast	bjó um hann sem bezt
— 1-4:	Þá er G.—Sveinki	{ Hvarf Þorkell enn aptr, ok kómu til hljóðunnar. Sveinki var þar dúsl- andi ok
— 5:	er hér gengr	at þar gangi
— 5:	nema á	utan
— 7:	er—komnir	hann ætti
— 10-11:	þess—mann	mann mun ek hafa
— 11-12:	Ok—fóru	Síðan fóru þeir
— 13-14:	Í burt—nautafaerlinum	{ Enn skulum vit ofan fara nautafaeril til sjófar
— 14:	til sjófar	þar
— 16-17:	ef þú—mannraun	{ en þat er mannraun, þar þú ert sárr
— 18:	legðiz—til	legðir, ef þú ert
— 19:	ok verðr—þrótt	udel.
— 20-21:	kvað honum vel fara	mælti: „Vel ferr þér
— 21:	væri—liðveizla	er þetta vandlaunat
— 22-23:	munum—væri	á þetta mun ek hætta, þó
— 23:	Gunnarr leggz nú	Síðan lagðiz hann
— 24:	vápnun sínum	herklæðunum
207 ₁ :	ok firrir—við	at verjaz fyrir
— 2-3:	Ok—brottu	{ En þá Sveinki veit Gunnari óhætt
— 3-5:	skipi—hjálp	{ fram í hólminn, hitti Gunnar ok kvað mál at bjarga honum

Side	Hovedtekst	A.M. 552 c, 4to
207 ₅₋₆ :	Gunnarr—gat	gat hann nú
— 12:	skaltu—norðrðyrum	gakk
— 14:	á þær dyrr	þar á
— 16-17:	ok sagði—fara	udel.
— 19:	norðrðyrr	dyrr
— 20-21:	er þar berr	udel.
— 23:	at sanna—hans	udel.
— 25:	eigi	udel.
— 25-26:	því at—ek	því ek á
208 ₃₋₄ :	heimanferð f. hendi	ferð
— 8:	Síðan—heiman	udel.
— 10:	mér—vera	hann hér
— 20:	frændsamligra	sæmiligra
— 21:	ásthugaðr	ástúðligr
— 22:	hans— hefnt	{ Gunnarr væri fyrr drepinn
209 ₁₋₂ :	Um—Helga	{ ok vǫru þar saman- komnir 40 manna um morguninn
— 3:	um morguninn	udel.
— 3-4:	sagði—Gunnar	{ mælti: „Sel nú fram Gunnar, systir!“
— 5:	vildir—heim	{ sóttir heim með „sadd- ań“ móti
— 7-8:	á med flgd. at	mun
— 9:	fá vald á	ná
— 11:	erum—komnir	eru brögð
— 12:	kantu—skapi	{ mæltir þú annat, frænd- kona, en þér var í hug í gær
— 16:	svarar—ekki	mælti: „Eigi mundi þat
— 18:	skal—þat	mun þat enn reynt verða.
— 20:	sagt—farit	frá öllu sagt
— 24:	hann til sekta	sektir
— 24-25:	Ok—síðarr	Þá
— 25:	til skipti	viðskipti
— 26-27:	þá—senda	sendi Þórdís Gunnar
210 ₁ :	halds ok	udel.
— 2:	við hann	{ en Guðrún tók vel við honum tilf.

Side	Hovedtekst	AM. 552 e, 4to
210 ⁵⁻⁶ :	taka—Gunnars	sækja sektaféit
— 6-9:	Þeir—Gunnars“	udel.
— 9-10:	„Þat er—gott“	{ „Ætlat er“, segir Eyjólfur, „at fé sé mikit
— 12:	skaltu—ná	fær þú eigi einn penning
— 16:	riðr—sins	sótti brúðkaup sitt
— 17:	Ok—taka	um kveldit, ok tóku menn
— 19:	ok hefir	með
— 22:	því—hét	sem var
— 28-34:	at—at	{ udel. Direkte tale træder i steden
— 25— 211 ₁ :	Ok er—kom	{ Hon mælti, Þorkell skyldi þá í burt, ef hann vildi, ok sér líkaði at fá hann eigi at bónda
211 ₅ :	þat—kyrrast	{ sinn kost beztan, at kyrt væri
— 10:	góðar	sæmiligar
— 11-12:	með alt sitt	til sín

For de andre hdskr.'s fra skrivfejl stammende hætttr 208₅ står i 552 ved emendation hættat.

Karakteristisk for 552 er direkte tale på flere steder, hvor de andre hdskr. have indirekte tale; endvidere udeladelsen af adverbialt stående præpositioner, sål.: á 201₁₈, 28, 203₃, at 206₉, i 202₁₉, um 199₄, við 199₃₁, 203₂₂.

Kun sjælden har 552 udvidet tekst, sål. den i de andre hdskr. manglende sætning: en Guðrún—honum (210₂).

Gunnarr Þiðrandabani omtales i Laxd. kap. 69, hvor der i anledning af drabet på Þiðrandi Geitisson og Gunnars påfølgende landsforvisning henvises til en ellers ikke kendt Njarðvíkinga saga („sem segir i sögu Njarðvíkinga“). Hovedindholdet af det nævnte kap. er følgende. Gunnar er skjult og under et andet navn på

*Helgafell under Gudrun Osviversdatters beskyttelse, medens bryllupet mellem Gudrun og Torkel Eyjolvsson højtideligholdes sammesteds. Torkel genkender Gunnar og vil dræbe ham, men Gudrun og hendes tilhængere træde i vejen, og det er nær ved at komme til kamp mellem begge partier. Da lægger Snorre gode sig imellem som mægler og får de stridende parter forsonede. Gunnar drager til Norge. — Som det vil ses, er fortællingen her i det væsentlige overensstemmende med Gunnars s. *Þiðrb.* Forskellen ligger mest i opfattelsen af Snorre godes stilling, idet han i *Laxd.* optræder som mægler, men i Gunnars saga som Gudruns ubetingede forbundsfælle; det er ved hjælp af Snorre og hans tilstedeværende mænd, at Gudrun i Gunnars s. får sat sin vilje igennem overfor Torkel. Desuden er fortællingen i *Laxd.* udførligere end det tilsvarende afsnit af Gunnars saga. Disse omstændigheder gøre det noget tvivlsomt, hvorvidt den i *Laxd.* anførte *Njarðvíkinga saga* kan betragtes som identisk med den foreliggende Gunnars saga, således som det almindelig er blevet antaget. Sikkert stamme dog begge beretningerne, der i realiteten stå hinanden så nær, umiddelbart fra en og samme kilde, den egenlige, nu tabte *Njarðv. s.* *Njarðv. s.* kunde også synes et noget fordringsfuldt navn på en þáttur om en til Island indvandret nordmand. F. Jónsson sonderer i sin litteraturhistorie mellem Gunnars s. *Þiðrb.* og den tabte *Njarðv. s.**

Gunnarr austmaðr (o: G. *Þiðrandabani*) nævnes i *Dropl. s.* kap. 14 (s. 173), hvor *Þorkell stýrimaðr*, der er ankommen til Sogn i Norge med den landflygtige Grim Dropløgsson (c. 1006), beder denne vogte sig for „Gunnar østmand“ og de andre, som ville ham til livs. Hvis denne bemærkning ang. Gunnar *Þiðrb.* i *Dropl. s.* er rigtig, må det være uhistorisk, når både Gunnars s. og *Laxd.* fortælle om hans ophold på *Helgafell* på det

tidspunkt, da Gudruns giftermål med Torkel Eyjolvsson fandt sted. Dette skete først en rum tid efter, at Helge Asbjørnsson var bleven dræbt (1005) af Grim Dropl., som allerede året efter var i landflygtighed, og på dette tidspunkt er ifølge Dropl. s. Gunnar atter i Norge. Ifølge Laxd., hvis kronologier dog ofte ere upålidelige, står bryllupet mellem Gudrun og Torkel ikke før c. 1020 (jfr. Kr. Kålunds udgave, s. LX); G. Vigf. sætter det (også i henhold til Laxd.) til 1017.

I en så lille fortælling som Gunnars s. Þiðrb. kan man ikke vente at finde indgående karaktérschildring; men på flere måder har fortællingen dog høj værdi. Den er særdeles livfuld og fængslende, og hele fremstillingen bærer et klassisk præg. Af interesse er Sveinki, som med stor snildhed forstår at sikre Gunnars liv imod hans forfølger Torkel Geitesson. Af de optrædende personer ere Ketill i Njarðvík og Helge Asbjørnsson kendte fra Dropl. s., Torkel Geitesson, Bjarne Broddhelgesson og hans søster Tordis fra Vápnf. s. Hvad der i Gunnars saga meddeles om dem, falder i tråd med og supplerer de andenstedsfra kendte skildringer. Stykket om Tordis Broddhelgedatter i kap. 9 er interessant ved den skildring, det giver os af hendes karaktérfasthed og den snildhed, hvormed hun i sin mands, Helge Asbjørnssøns, fraværelse værger den under hendes beskyttelse stående efterstræbte Gunnar og overlister sin broder Bjarne. Selve hovedpersonens, Gunnars, karaktér træder ikke klart frem. Þórir Englandsfari omtales også i Haralds s. harðráða (kap. 43. Fornm. s. VI); han er da gammel og udbeder sig ved hove fritagelse for at drikke så meget som de andre.

Gunnars s. Þiðrb. gør helt igennem et pålideligt indtryk, og bortset fra det ovenfor bemærkede om det rimeligvis uhistoriske i beretningen om Gunnars tilstede-

værelse ved Gudruns bryllup, er fortællingen vistnok sand, i al fald i sine grundtræk.

Bemærkes kan det i denne saga forekommende ord-sprog: Spyrja er bezt til vålgra þegna (199²³⁻²⁴) — det er bedst at have de slemme på afstand.

Der går endnu på østlandet sagn om Gunnar Þiðrandabani og visse af de i sagaen om ham berettede tildragelser, mundtlig bevarede sagn, som ere uafhængige af sagaen. Sig. Gunnarsson omtaler i Örnefni (Safn II) nogle endnu bevarede stednavne, hvortil knytte sig minder om Þiðrandi og Gunnar; sål. i Njarðvík: ¹) Þiðrandapúfa (tuen, hvor Þiðrandi satte sig, da han var bleven såret), ²) Gunnarshjalli (hvor G. skjulte sig for Torkel Geitessøn) op fra Ketilssønnernes s. 202 ontalte gedehuse, og ³) Gunnarssker (ude på vigen). På dette skær skal G. have hvilet sig, da han svømmede over Njarðvík på sin flugt for Torkel Geitessøn; efter at være svømmet over vigen til Landsende skal han være løben ind langsmed den sydøst for Njarðvík liggende Borgefjord ind til Bakke.*)

Den holm i Borgefjorden, hvor Gunnar efter Sveinkis anvisning skjulte sig (s. 206), kaldes Hafnarhólmi; den ligger nærmere ved det så kaldte Hafnarland på sydsiden af Borgefjorden end ved Bakkelandet, men dog lige overfor Bakke.

8. Þorsteins saga Síðu-Hallssonar.

Denne saga er tidligere udgiven af Th. Möbius i *Analecta norræna* (Leipzig 1859), af K. Gíslason i „44 Prøver af oldnordisk Sprog og Literatur“ (Kbh.

*) I sagaen beskrives denne flugt ikke nærmere; der fortælles blot, at G. flygtede og kom til Bakke i Borgefjord (s. 203).

1860), og optrykt af Valdimar Ásmundarson i *Íslendinga sögur* 33 (Reykjavík 1902), hvilken sidste udgave er ledsaget af en indledning. Sagaen findes kun i et enkelt håndskrift og endda ikke helt fuldstændig, nemlig AM. 142, fol., skrevet c. 1700. af Ásgeir Jónsson og indeholdende ¹⁾ Fóstbræðra s., ²⁾ Fragment sögu Þorsteins Síðu-Hallssonar. *Torstens saga* kaldes her fragment, idet begyndelsen mangler, ligesom der også senere i sagaen findes nogle lakuner. Hdskr. er afskrevet efter en membran. På en foran indklæbet seddel har Arne Magnusson optegnet de to ovennævnte sagaers titler og derunder tilføjet: Epter Membranâ Regia in 4to. stöð framan ä bokinni med hende Ásgeirs Jónssonar.

Af håndskriftfejl ere kun meget få bemærkede, og disse ville findes anførte under teksten i denne udgave. Til de dér anførte kan her føjes: Breiðdal for Breiðdal 226¹⁹⁻²⁰ samt dittografien smæri menn smæri menn 226^a.

I sagaens begyndelsesparti citeres Njáls s. med hensyn til begivenhederne ved Orknøjarlens Sigurds hof umiddelbart før Clontarfslaget (Floses og hans mænds komme til Orknøerne og de dermed sammenhængende tildragelser). I det følgende stykke om det berømte Clontarf- eller Brjánsslag i Irland år 1014 følger fremstillingen i Þorst. s. SH. dog ikke helt igennem Njáls sagas beretning. Der findes på enkelte steder ret væsentlige afvigelser. I Þorst. s. SH. svarer Torsten på Sigurd jarls opfordring til ham om at bære ravnebanneret: „Ber sjálfr krák þinn, jarl!“ Efter Njáls fremstilling vil Torsten tage banneret op, men rådes derfra af Ámundi hvíti, som siger, at alle dets tidligere bærere ere blevne dræbte; jarlen retter da opfordringen til Hrafn hinn rauði, som svarer: „Berðu sjálfr fjánda þinn!“ I Þorst. s. SH. er det Bróðirs tidligere fælle, nu modstander i kampen, Óspakr, som, efter at førstnævnte har dræbt kong Brjálln,

hævner kongens drab på Bróðir. I Njáls s. er det Úlfr hræða, som tager hævn over Bróðir for Brjáns drab. I Þorst. s. SH. omtales Bróðir og Óspakr som brødre, i Njáls s. blot som (tidligere) fæller. Þorst. s. SH. har desuden et lille træk, som ikke findes i Njáls s., nemlig åbenbaringen ang. Dumazbakki (217 s. 10). — Torstens sagas beretning er sikkert uafhængig af Njálas og grunder sig sandsynligvis på den nu tabte Brjáns saga, hvortil der henvises i Þorst. s. SH. i anledning af de omtalte begivenheder; se s. 217 1-2: „sem segir i sögu hans“ (3: Brjáns).)*

Efter Clontarfslaget drager Torsten ifølge Þorst. saga Siðu-Hallssonar til Orknøerne og derfra til Norge, hvor han besøger kong Magnus Olafssøn (den gode) og bliver hans hirdmand. Dette er uhistorisk, da Magnus Olafssøn ikke var bleven konge i Norge på det tidspunkt; det skete først længe efter, nemlig i 1035. Umiddelbart efter Clontarfslaget rådede jarl Erik Håkonssøn for Norge. Sandsynligvis blander Torstens saga her forskellige rejser sammen. Efter sin første udenlandsrejse med hærfærden til Irland har Torsten gjort flere Norgesrejser. Han har sikkert været hos kong Olav den hellige som dennes hirdmand før år 1024; da sender nemlig ifølge Olav den helliges saga kong Olav bud til Torsten Side-Hallssøn og andre høvdinge på

*) Torstens sagas og Njálas indbyrdes forhold med hensyn til beretningen om Clontarfslaget er behandlet af prof. S. Bugge i „Norsk sugafortælling og sagaskrivning i Irland“ I, afsnit 4. Bugge antager, at både Torstens s. og Nj. have øst af en gammel Brjánssaga. S. 60—62 behandler Bugge navnet Dumazbakki og fremsætter den forklaring, at udtrykket „da søge han (3: Sigurd jarl) op på Dumazbakke“ er at forstå billedligt: „da søge han op på bakken med gravhøjen, bakken, hvor hans lig skal lægges i gravhøj.“ Både Craigie og S. Bugge afledte Dumazbakki af irsk *dumha*, gravhøj.

Island, som han alle kalder sine venner, med anmodning om at komme til Norge. Ifølge Magnus den godes saga har Torsten været denne konges hirdmand omkring 1040.*)

I Fornm. s. VI (Magnus den godes saga kap. 45) og Flateyjarbók III (Magnús s. kap. 23) findes en fortælling om Torsten Side-Hallsson og hans forhold til kong Magnus. T. er Magnus' hirdmand, men foretager uden kongens tilladelse og uden at have betalt „landøre“ en handelsrejse til Dublin, hvorefter kongen lader ham erklære fredløs. Ved sin tilbagekomst til Norge søger T. midler til at formilde kongen; han opnår først Eindriði Einarssons venskab og hjælp og derefter dennes indflydelsesrige faders, Einar Tambeskællers, tilsagn om støtte. Einar taler hans sag således for kongen, at denne forsoner sig med Torsten. — Også i Harald hårdrådes saga kap. 36 (Fornm. s. VI) samt Flatb. III (Magnús s. kap. 28) findes en lille fortælling om den fra Rom hjemvendende Torsten SH., der beder kong Magnus om tilladelse til at give en af sine sønner hans navn og opnår kongens samtykke.

Torsten Side-Hallssøns saga afviger i hele sin komposition betydelig fra de klassiske sagaer og står

*) Den første udenlandsrejse strækker sig ifølge Torstens saga over 3 år: først er Torsten på Orknæerne henimod 2 år (1012 og 1013), derefter på hærtog til Irland med Sigurd jarl (1014), drager derpå over Orknæerne til Norge, hvor han er kongens hirdmand vinteren over; hjemkomst 1015. Ifølge Njáls s. er Torsten på Orknæerne i 1013, så i dette punkt stemme begge sagaer overens, hvis ikke Torstens saga her blot låner fra Njáls s., som den citerer. — Torstens fader Side-Hall lever endnu i 1013 ifølge Njáls s., men ved T.'s tilbagekomst synes han at være død.

Ifølge Torstens saga var T. 20 år gammel, da han deltog i Clontarfslaget; i henhold hertil bliver hans fødselsår at sætte til 994.

adskilligt tilbage for disse både i komposition og skildring af personerne. Nogen egenlig karaktérschildring er der ikke tale om, og handlingen er spinkel: Torhadd, som i Torstens fraværelse har haft dennes godord i hænde og forvaltet det uretfærdigt, revses af Torsten ved hans tilbagekomst og fordrives til Stræti; Torhadd og hans sønner udsprede da bagvaskelser og løgnagtige rygter om Torsten, som hævner sig ved at dræbe dem. Til trods for de nævnte mangler er sagaen af interesse og ejendommelighed ved den store, ja ganske overdrevne rolle, som drømme og drømmetydning spille deri. Det er Torhadd, som har alle drømmene, og drømmetyderen Steinn udlægger dem for ham som sigtende til hans og hans sønners bagvaskelse af Torsten og den straf, de herfor kunne vente. Udtydningerne ere ofte spidsfindige, og ordspil tages til hjælp (mærk f. eks. ordspillet mellem bjarg, n. og björg, f. s. 225¹³). Også på det mislykkede forligsmøde mellem Torsten og Torhadd bringes drømmemotivet ind, idet Torhadd kommer frem med sine drømme. — Desværre findes der en større lakune på et afgørende sted i sagaen ved dennes slutning, nemlig hvor Torsten dræber Torhadd, og hvor Torstens senere skæbne (se Draumr Þorsteins SH.) omhandles.

Om Torhadds slægtsforhold giver sagaen os ingen oplysning; mulig har der været nogle oplysninger herom i det stykke, som er borte i selve begyndelsen af sagaen. V. Ásmundarson fremsætter i Reykjavík-udgaven af 1902 den mening, at Torhadd må være den Þórhaddr (Hafljótsson) skál, som nævnes i Landn. og dér siges at nedstamme i fjerde led fra landnámsmanden Ásröðr á Ketilssstöðum. Dennes hustru, Ásvor Herjólfsdatter, var en sønnedatter af Þorgeirr Vestarsson, fra hvem ifølge Landn. Órækja Hólmsteinsson nedstammede i femte led, og om denne Órækja siges i Torstens saga (s. 227²⁻⁴), at han var Torhadds frænde.

Slægtregistret i slutningen af Þorst. s. SH. er af interesse derved, at det indeholder nogle ikke andenstedsfra kendte navne (sål. Gróa Hallsdatter og hendes mand Teit Gissurssøn, Kol Hallssøns hustru; jfr. V. Ásm.). Gissur jarls slægtregister er imidlertid, som af V. Ásm. bemærket, kommet ind på et galt sted. Det indføres umiddelbart efter omtalen af Gróa Hallsdatters mand Teit Gissurssøn, men burde først komme ind, hvor der tales om Teit Isleifssøn og hans hustru. Hallr Teitsson i Haukadal var nemlig ikke, som Torstens saga fortæller, søn af den nævnte Teit Gissurssøn, men af præsten Teit, der atter var en søn af biskop Ísleifr Gissurarson hvíta.

En uoverensstemmelse synes der at være imellem Njála og Þorst. s. SH. med hensyn til Flosi Þórðarsons ægteskab. I Njála (kap. 96) siges Flosi at være gift med Steinvör, Side-Halls datter, hvorimod Þorst. s. SH. (231²¹⁻²²) lader Oløf, Side-Halls søster, være hans hustru. Muligvis er der tale om to forskellige ægteskaber, hvorved uoverensstemmelsen kan hæves.

Ang. Torstens fader Síðu-Hallr, hans afstamning og nærmeste slægt, kan henvises til Njála, som på dette punkt supplerer Þorst. s. SH. (i Nj., kap. 97, hvor Halls slægtsforhold omtales, gøres i anledning af hans ægteskab med Jóreiðr Þiðrandadóttir den fejlagtige bemærkning, at Þiðrandís broder var Ketill þrymr i Njarðvík; ifølge Landn. og Dropl. s. var Ketill i Njarðvík en søn af Þiðrandi).

I Anal. norr. findes følgende, fra konjunktur stammende, delvise udfyldning af lakunerne i Þorst. s. SH.: 231¹⁹: * * * (Þorvaldr var) bróðir Jóreiðar, 232⁴⁻⁵: Lopts, föður (Jóns, föður) Sæmundar i Odda. Det 229²⁹⁻³⁰ omtalte Landsnes må være = Búlandsnes; i Anal. norr. skrives på dette sted ved udfyldning: „(Bú)landsness“. Lakunen 223⁹ kan delvis udfyldes: hann [3: Ingjaldr] bjó á (Kársstöðum . . .). Af det følgende

(s. 230) fremgår det, at Ingjaldr boede på Kársstaðir. V. Ásm. (Ísl. s. 33, indl.) udfylderved gisning således: Hann bjó á [Kársstöðum, hann var sonr?] Þorkels þess o. s. v. Ang. Þorkell á Berunesi se 230¹⁰.

Af interesse er omtalen af „langskib“ s. 229²⁷⁻²⁸ (Torsten SH. drager afsted for at fuldbyrde hævn over Torhadd, tager et langskib i Hofshólmar og ror ud gennem Alptafjord).

Tilblivelsen af Þorst. s. SH. kan ifølge sagaens hele karakter ikke sættes tidligere end sidste halvdel af det 13. århundrede, snarest til slutningen af dette.

Draumr Þorsteins Síðu-Hallssonar. Til Þorst. s. SH. slutter sig den lille fortælling Draumr Þorsteins Síðu-Hallssonar, omhandlende Torstens endeligt. Den er tidligere udgiven ved Möbius i *Analecta norræna* (se ovf. s. LXXVI), ved G. Vigfusson i *Nordiske Oldskrifter XXVII* (Bárðar s. Snæfellsáss o. s. v. Kbh. 1860), og optrykt af Vald. Ásmundarson i *Íslendinga sögur 33* (jfr. Þorst. s. SH.). Til grund for den foreliggende udgave er lagt hdskr. AM. 564 c, 4to [A], skrevet af Arne Magnusson efter en membran. På første side står tilføjet indholdsangivelsen „Tvær Drauma Vitranir“. Disse ere Kumlbúa þáttur og Draumr Þ. SH. (slutningen af Bergbúa þáttur står overstreget øverst på første side). Ved Draumr Þ. SH. har A. M. gjort påtegningen „skrifadr epter sömu Membraná“ (ligeledes ved Kumlbúa þ.). Denne „samme membran“ er åbenbart den nu tabte, hvorom A. M. gør en notits i marginen på bl. 1^r i AM. 555 h, 4to. Dette hdskr., indeholdende Draumr Stjórnu-Odda og ligeledes skrevet af A. M., har nemlig oprindelig åbenbart hørt sammen med 564 c. I begge hdskr. følger A. M. nøje den til grund liggende membrans ortografi, og denne er den samme i begge. Den omtalte

marginalnotits i 555 h lyder: Skrifadur epter miðg gamallri Membrana. Kiöbenhafn: A° 1686. I henhold til ortografien, gengiven i hdskr., sætter G. Vigf. (Indl. til NO. XXVII) membranens alder til slutningen af det 14. årh. tidligst. Den er snarest noget yngre.

Andre, ved denne udgave til jævnførelse benyttede, afskrifter af Draumr Þ. SH. indeholdes i følgende papirshdskr.: AM. 165 m, fol. [B], fra første del af det 17. årh. og skrevet af Jón Gissursson, AM. 560 c, 4to [C], fra beg. af det 18. årh., samt R. 36 [D], omtalt s. XIV. På grundlag af de meget få og ubetydelige indbyrdes afvigelser mellem de fra en og samme mbr. stammende hdskr. lader en bestemt gruppering af disse sig vanskelig foretage. B, C, D have alle visse fælles afvigelser fra A; men på den anden side have C, D visse fælles afvigelser fra A og B. På et par steder — i vers nr. 3 (s. 235); se ordene flaug og gridr — synes B, C, D at have oprindeligere læsemåder end A.

Blandt resterne af den sønderlemmede membran AM. 564 a, 4to (Vatnshyrna) fra c. 1400 findes et blad, som nederst i anden spalte på bagsiden indeholder de seks første linjer af Draumr Þ. SH. De ortografiske forskelligheder mellem dette brudstykke og Arne Magnussons omtalte bogstavrette afskrift af fortællingen tyde på, at A. M. ikke har afskrevet efter 564 a, men efter en fra denne forskellig mbr. Derimod findes der kun ganske ubetydelige afvigelser i læsemåder (mærk: af Sidu 564 a = æ Sidu 564 c; firir þat 564 a = fyrir þat er 564 c). Begge membranerne må derfor betragtes som afskrifter efter en ældre mbr.

Draumr Þ. SH. danner et naturligt supplement til sagaen, idet den beretter om Torsten Side-Hallssøns død (omkr. 1050), hvorom der intet findes i sagaen på grund af slutningslakunen i denne. Der henvises i Þorst. s. SH. til Torstens død for en ildgærningsmands hånd, således

som i *Draumr* nærmere beskrevet. På bygdemændenes i *sagaen* s. 226—28 omtalte møde siger nemlig *Torhadd* til *Torstens*, at det er godt at lide døden for en sådan mands hånd, som han er, i sammenligning med at blive dræbt af den ildgerningsmand (vændismaðr), som står over *Torstens* hoved (rede til at dræbe ham). Hermed sigtes til den i *Draumr* fortalte tildragelse, hvorledes *Torstens* irske træl *Gille* snigmyrder ham.

Det er sandsynligt, at *sagaen* og „*Drømmen*“ have deres udspring i en og samme tradition og senere ere blevne skilte ad. Der spores et vist stilsfællesskab i dem begge. Men i *sagaopskrifterne* findes *Draumr* P. SH. altid i rækken af *Draumavitranir*.

De i „*Drømmen*“ forekommende vers ere sikkert gamle, men desværre stærkt forvanskede og kun delvis forståelige. Deres sammenhæng med *prosateksten* er tvivlsom.

Udmærket sagkyndig bistand har jeg under arbejdets gang haft af prof. F. Jónsson og bibliotekar, dr. Kr. Kålund, hvem jeg herved bringer min bedste tak. En særlig tak skylder jeg F. Jónsson for hans hjælp ved læsningen af håndskriftteksterne, spec. de vanskelige membranfragmenter (læsningen af det til Vápnf. s. hørende mbrblads forside skyldes udelukkende F. J.), samt for hans hjælp ved forklaringen af versene.

København, i oktober 1903.

Jakob Jakobsen.

Subscription Fund
Scan 4853.5
LIBRARY
AUSTFIRÐINGA SÖGUR

UDGIVNE FOR

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

JAKOB JAKOBSEN

2. HÆFTE

KØBENHAVN

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI

1903

ÞORSTEINS SAGA HVÍTA

Håndskriftbetegnelse.

A = AM. 496 4to.
B = AM. 158 fol.
C = AM. 562a 4to.
D = AM. 426 fol.
E = AM. 156 fol.
F = AM. 144 fol.

Maðr hét Ólvir hinn hvíti; hann var Ásvaldsson, Gønguhrólfssonar, Øxnaþórissonar. Hann var lendr maðr í Nóregi ok bjó í Naumudal; hann stókk fyrir ófriði Hákonar jarls á Yrjar ok dó þar. Hann átti einn son barna. er Þorsteinn hét ok var kallaðr Þorsteinn hvíti. Hann 5 fór þegar eptir andlát fjoður sins út til Íslands með alla fjárhlutu sína ok kom skipi sínu í Vápnafjörð; en þá var lokit landnámum á öllu Íslandi. Sá maðr bjó at Hofi í Vápnafirði, er hét Steinbjörn ok var kallaðr kqrtr, ok hafði honum þetta land gefit Eyvindr fjoður- 10 bróðir hans, alt á milli Vápnafjarðarar ok Vestrdalsár. Steinbjörn var eyzlumaðr mikill í búinu. En sem Þorsteinn vissi þat, at lönd váru öll numin áðr, fór hann á fund Steinbjarnar, ok kaupir hann at honum land ok reisir bæ á Toptavelli ok bjó þar nokkura 15 vetr, ok varð honum gott til fjár ok metnaðar. Hann hafði skamma stund í búi verit, áðr hann fór ok leit-

Sagan af Þorsteini hvíta *overskrift* A. 2. Gønguhrólfs-sonar] *sál. alle hðskrr.*; *jfr.* Laxd. 4. Yrjar] *sál.* D, E, F; Yrjum A, B, C. 8. bjó] þá *tilf.* D, E, F. at] á B, F. 9. hét Steinbjörn] *omv.* D. 10. kqrtr] *jfr.* Ldn.; »kaurtr« D, »kaurtur« F, »kaustur« A, B, »kauztur« E, »køstur« C. þetta] *sál. ogsá* B, C; þar D, E, F. Eyvindr] *sál.* F; *jfr.* Ldn.; Eymundr A, B, C, D, E. 12. sem] er D, E, F. 13. váru öll] *omv.* D, E, F. B *har ordstillingen:* váru numin öll. 14. hann?] *udel.* D. 14 kaupir hann] finnr hann, kaupir B. 15. reisir] reisti B. á] at B, C.

aði sér ráðs ok bað konu þeirar, er Ingibjörg hét ok var dóttir Hroðgeirs hins hvíta Hrafnssonar; hennar fekk hann. Við þessarri konu átti hann fimm börn: son hans hét Qnundr, en annarr Þórðr, þriði Þorgils; 5 dætr hans hétu Þorbjörg ok Þóra. Þorgils var hinn mannvænligsti maðr. Þorsteinn græddi fé í ákafa. Steinbirni kórt varð féfátt ok fór á fund Þorsteins ok beiddiz fjárláns af honum. Þorsteinn er ok góðr af fjárlánu, ok þangat til tekr hann af Þorsteini, 10 at harðla mjök eyðiz fé Steinbjarnar, ok þykkir Þorsteini vesna skuldanautrinn, ok þykkir óviss skulda- staðrinn at Steinbirni; ok nú heimtir hann féit, ok 17 r lýkz með því þeira fjárreiður, at Steinbjörn geldr Þorsteini Hofland, ok fór Þorsteinn bygðum til Hofs 15 ok kaupir sér goðorð ok gæriz hinn mesti sveitar- höfðingi. Hann var allra manna vinsælastr. Ok er Þorsteinn hafði búið marga vetr á Hofi, þá gærduz þau tíðendi at herbergjum hans, at Ingibjörg tók sótt ok andaðiz. Þorsteini þótti þetta skaði mikill, en helt þó 20 búi sínu sem áðr.

Maðr hét Þórir, hann var sonr Atla, hann bjó í Atlavík fyrir austan vatn; þarferu nú sauðhús. Atli var kvángaðr; kona hans hét Áslaug ok var dóttir Brynjólfs hins gamla. Þau Þórir áttu tvau börn; hét sonr 25 þeirra Einarr, en Ólof dóttir. Einarr var vaskligr ok

1—2. ok var] hon var D, ok var hon E, F. 4. en] *mgl.* B, C, D. 9. fjárlánu] fjárlánum B. hann] lán *tilf.* D, E, F. 10. mjök] mikit D, E. 11. skuldanautrinn] skuldunautrinn C, D, E, F. skuldastaðrinn] skuldastaðrinn E. D *har þá fyrste sted* skuldastaðrinn, *þá andet sted* skuldunautrinn. 13. lýkz] lúkaz D. 15. gæriz] gærdiz C. 16. allra] *mgl.* D. 17. á] at D, E; *udel.* F. 21. hann bjó] er bjó D, E, sem bjó C. 22. austan] *hðskrr. have ur. vestan.* nú] enn B. 25. Ólof] *sål. alle hðskrr. þá dette sted. Nedenfor kaldes hun i de fleste hðskrr. Áslaug (se s. 5, noten til l. 14). I Ldn. kaldes hun derimod Ásvqr.*

ekki stórr maðr, hávaðamaðr mikill ok í meðallagi vinsæll. Ólof var kvenna vænst ok vinsælust. Þat gærdiz til tíðenda á hag Þorsteins hvíta, at hann tók augnaverð svá mikinn, at þar fyrir misti hann sjónina, ok þykkiz vanfærr til umsýslu; ræðir nú um við Þor- 5 gils, biðr hann taka við liðinu. Þorgils sagði þat skylt, at hann veitti slíkt fulltingi, er hann má. Faðir hans ræðir við hann, at hann fái sér kvánfang ok biði Ólafar Þórisdóttur, ok þat varð, ok fór hon með honum til búsin, ok tókuz með þeim ástir góðar, ok áttu 10 tvau börn; sonr þeira hét Helgi, en dóttir Guðrún. Þorgils var þá vel tuttugu vetra.

Grani hét maðr ok var kallaðr gullhöttr; hann var fóstri Þorgils, en frændi Ólafar. Hann var hávaðamaðr mikill ok var heimamaðr at Hofi ok var kallaðr 15 grályndr. Þorkell hét maðr ok var kallaðr flettir; 17 v hann var heimamaðr at Hofi ok frændi þeira Hofverja, mikill ok sterkr. Þorbjörn hét maðr, hann bjó í Sveinungsvík; þat er á millum Melrakkaslétu ok Þistilfjarðar. Þorbjörn var drengr góðr ok rammr at afli, 20 vinr góðr Þorsteins hvíta. Maðr er nefndr Þorfinnr, hann bjó á Skeggjastöðum í Hnefilsdal; hann átti ok enn annat bú. Þorgerðr hét kona hans; þau áttu þrjá

2. Þat] *Her begynder kap. 2 i B.* 5. ok] *mgl. A, B, D, E, F.* ok—nú] þykkiz hann nú vanfærr til umsýslu ok ræðir D. 6. við] *sál. B, C, D, E, F; með A.* 9. Ólafar] *sál. D; de andre hðskrr. have Áslaugar.* 10. búsin] *sál. D, E, F; búsin A, B.* 12. Þorgils—vetra] *udel. C.* 13. Grani] *Hrani D, E, F.* *Her begynder kap. 2 i D, E, F.* 14. Ólafar] *sál. D; de andre hðskrr. have Áslaugar.* 14—15. hávaðamaðr mikill] *sál. D, E, F; hofmenni mikit A, B, C.* 16. flettir] *fleytir D, E, F.* 19. Þistilfjarðar] *Þistilsfjarðar D, E, F.* 20. rammr] *maðr tilf. D, E, F.* 21. góðr] *mgl. A, B.* 22. á] *at D, E, F.* Hnefilsdal] *Snefilsdal C.*

sonu, ok hét Þorsteinn sonr þeira ok var kallaðr
 fagri, annarr Einarr, þriði Þorkell; allir váru þeir
 mannvænligir. Þorsteinn var fyrir þeim bræðrum;
 hann var fullkominn at aldri, er hér er komit sögunni.
 5 Kraki hét maðr ok bjó á þeim bæ, er heitir á Kraka-
 læk. Kraki var vel auðigr maðr, kvángaðr maðr, ok
 hét kona hans Guðrún; þau áttu dóttur eina barna,
 er Helga hét ok var allra kvenna friðust, ok þótti sá
 kostr beztr í Fljótsdalshéraði. — Þess er getit, at Þor-
 10 steinn fagri beiddiz fjárlánstillaga af fõður sínum ok
 kvaz vilja af landi burt. Þorfinnr kvað svá vera
 skyldu; leggr hann til slíkt sem hann beiddiz. Hefir
 hann verit í fõrum nokkur sumur, verðr honum gott
 til fjár ok metnaðar, ok hvert sinn, er hann var utan,
 15 lagði hann eptir nokkut af fjárlut þeim, er hann þóttiz
 þurfa ok faðir hans. Ok eitt vár, er Þorsteinn var út
 hér um vetrinn, kemr Einarr Þórisson at máli við
 fõður sinn ok beiddiz af honum tillags ok segiz vilja
 fara til félags við Þorstein. Þorsteinn kvaz eigi mundu
 20 synja Einari félags ok gefr honum skip hált, telr þó,
 at honum segi í meðallagi hugr um félag þeira
 fyrir sakir óvinveitts skaplyndis Einars. Þeir fóru utan

1. ok hét—þeira] hét einn Þorsteinn C. var] udel. D.
 2. fagri] fagr F. Einarr] sál. alle hðskrr.; i Ldn. og Vápnf.-s.
kaldes han derimod Heðinn. 3. Þorsteinn var] en þó var
 Þorsteinn D. 5. bjó] hann tilf. D, E, F. á] at F. þeim
 bæ] omv. C. 6. kvángaðr maðr] ok kvángaðr D. 9. í
 Fljótsdalshéraði] í öllu F.: C. 11. vilja] fara tilf. D, E, F.
 burt] á burt E, brott D. 12. slíkt] mgl. D, E, F. 12—13.
 Hefir hann] ok er hann hefir D. 14. var] fór C. 15. eptir
 nokkut] omv. D, E; eptir udel. F. 15—16. er—hans] er
 faðir hans þóttiz þurfa D. 18. beiddiz] beiðiz C, E. 20.
 skip] skipit D. 21. í—hugr] hugr í meðallagi B. í meðal-
 lagi] í udel. C. 22. fóru] nú tilf. D.

ok lögðu félag saman. Þorsteinn heldr öllu til virð-
 18 r ingar Einari ok virði hann í öllu mest, ok þó lagðiz
 svá á, at Þorsteinn var meira virðr en Einarr af
 öðrum mönnum fyrir þess sakir, at hann reyndiz góðr
 drengr ok vinveittr í skaplyndi. Fór vel um stund 5
 félag þeirra.

Þat er sagt einn vetr, at þeir vǫru utan hér fóst-
 bræðr, at Þorfinnr kemr at máli við Þorstein, hvern
 hann ætlaði sinn ráðahag at sumri. Þorsteinn kvaz
 utan ætla. Þorfinnr kvaz biðja vilja hann, at hann 10
 tæki við búi með honum. Þorsteinn svarar ok sagðiz
 öngvan hug hafa á því, en kvað hann slíkt hafa af
 hans gózi, sem hann vildi; Þorsteinn hafði mikit fé í
 forum. Þorfinnr léz hugsat hafa ráð fyrir honum. ok
 léz vilja biðja honum til handa Helgu Krakadóttur. 15
 Þorsteinn kvað sér þat ofráð, er hon stóð ein til alls
 arfs eptir Kraka. Þorfinnr kvað vera jafnræði, bæði
 fyrir ættar sakir ok mannanar. Fara þeir nú ok vekja
 þetta mál við Kraka. Hann kallar sér þetta vel at
 skapi; var þetta mál upp borit fyrir Helgu, ok funduz 20
 eigi afsvör í hennar máli; vǫru þeir vǫttar at heitorði
 Þorsteins. Þorsteinn vildi fara utan fyrst, en ráð
 skyldi takaz, er hann kæmi aptr. Fara þeir Þor-
 steinn ok Einarr, ok tekr Þorsteinn skyrbjúg í hafi,

1. Þorsteinn heldr] *omv.* D. 3. á] *mgl.* D, E, F. 7. Þat]
Her begynder kap. 3 i B og D. einn vetr] um einn vetr C.
 7—8. at—fóstbræðr] er þeir Þorsteinn ok Einarr fóstbræðr
 vǫru út hér D. 7. at] er C. 8. Þorstein] D *tilföjer*: son
 sinn, ok spyrr. 10. biðja vilja hann] heldr vilja D, E, F.
 11. svarar ok] *udel.* D. 12—13. kvað—vildi] sagði hann
 slíkt hafa skyldu af sínu gózi, sem hann vildi D, kvað
 hann slíkt hafa skyldu af sínu gózi, er hann vildi C. 17.
 kvað] hann *tilf.* D, E, F. 19. kallar] kvað C. 20. fyrir] við
 B. 23. er] þá er D, E, F, þegar C. hann] Þorsteinn D, E,
 F. Fara] Fóru C. þeir] nú *tilf.* B, D. 24. Einarr] utan
tilf. C.

at því er þeir kalla, ok varð hann eigi liðfærr. Menn hlógu at honum, ok var Einarr upphafsmaðr at því; ok er þeir kómu til Nóregs, leigðu þeir þar skemmu eina, en gáfu øngvan gaum at Þorsteini. Hann lá þar
 5 allan vetr. Einarr spottar hann mjök ok lét kveða um hann, ok um várit hittir Einarr Þorstein ok biðr hann fjárskiptis; léz vilja hafa einn skipit, kvað sér þykkja Þorsteinn ólíkligr til utanferðar. Þorsteinn kvað eigi 18 v
 fjarri því farit hafa, sem hann gat um skaplyndi Ein-
 10 ars. Þeir skipta um várit fjárhlut svá, at Einarr kaus, en Þorsteinn skipti ór rúmi sínu. Einarr hlaut skipit ok helt til Íslands um sumarit; ok er hann kom út, var hann spurðr tíðenda. Hann kvaz eigi tíðendi kunna at segja greiniliga, kvað Þorstein eigi dauðan
 15 hafa verit sérliga, en þó hefði hann eigi ólíkligr verit, at hann myndi eigi aptr koma. Einarr reið til fōður síns ok svivirði mjök Þorstein í allri frásogn. Um haustit kom skip af hafi í Reyðarfjorð. Einarr reið til skips ok keypti at austmanni, at hann segði and-
 20 lát Þorsteins, ok svá gerði hann ok allir skipmenn. Einarr kom heim ok sagði andlát Þorsteins ok kvað hann hafa fengit herfiligan dauða þann vetr.

Einarr bað fōður sinn, at hann skyldi biðja Helgu Krakadóttur; Þórir kvað svá vera skyldu. Nú fara
 25 þeir heiman ok koma til Kraka ok vekja bónorðit við

1. at—kalla] er þeir svá kalla C. 4—5. Hann—vetr] udel. C. 6. ok¹] en D; Eitt sinn C. biðr] bað F. 7. skipit] skip D, E, F. kvað] ok kvað D, E, F. 9. farit hafa] fara D. 10. um várit] nú D. 12. helt] »helldzt« E, F. 13. Hann] en hann; D, E, F. 13—14. eigi—greiniliga] eigi kunna tíðendi greiniliga at segja D, E, F. 14—15. eigi—sérliga] eigi sérliga dauðan hafa verit D. 15 ólíkligr] D tilfögr: til. 17. frásogn] frásögu C, D, E, F. 19. at austmanni] af austmanni B, D, E, F. 22. hafa] hefði C. þann vetr] disse ord stå i B som indledning til den følgende sætning (Þann vetr bað Einarr o. s. v.). 25. bónorðit] bónorð D, E, F.

hann fyrir hönd Einars. Kraki kvaz áðr vilja prófa til viss andlát Þorsteins, en léz þá mundu gefa Einari konuna, ef þat væri áðr til viss vitat. Þórir kvað þat eigi sannligt, at Einarr væri vánbiðill konu þeirar, er skjótt var heitin Þorsteini. Eigi lét Kraki gangaz 5 svor þess máls. Fara þeir feðgar heim við svá búit, ok litlu síðar riðr Einarr norðr til Hofs ok segir Þorgilsi bónorðit ok kveðr sér hafa verit neitat. Grani var hjá ok svaraði svá: »Illa koma þér, Einarr, í hald góðir frændr, ef þú skalt eigi fá konu þessa«; 10 kvað honum ok lítit stoda at vera í vináttu við Þorgils, ef hann skyldi einskis meta þessa sneypu, er Einari var gðr. Þorgils svarar: »Mér virðiz Kraki vitrliga með fara, ok munda ek svá gðra, ef ek ætta hans hlut.« Satt eitt sagði Einarr frá orðum Kraka, 15 en þó eggjaði Grani Þorgils at fara með honum. Þorgils kvað eigi létt hugr um segja, þó at þessu ráði yrði komit í hendr honum. Síðan fóru þeir ok hittu Kraka, ok hafði hann hin sðmu svor fyrir sér sem fyrr. Þorgils mælti þá: »Vera má, at þú ráðir dóttur þinni, en eigi 20 muntu svá undan setja, at þú fái eigi sakargiptir um annat.« Kraki mælti: »Eigi mun ek til þess hætta«; hann fastnaði þá dóttur sína Einari ok hafði sjálfr brúðkaup inni. Kraki skyldi vera ór ǫllum vanda um kaupbrigði við Þorstein. 25

1. prófa] vita D, E, F. 4. sannligt] sðmligt B, C, sæmi-
ligt D. konu þeirar] *omv.* D, E, F. 5. Eigi—gangaz]
Krakr lét eigi gangaz D, E, F. 6. Fara] ok fara D. 8. neitat]
veitta *ur.* E, F. Grani] Hrani D, E, F. 13. Kraki] Kraka
D, E, F; A *har* Krakr. 14. munda ek] mundak D, E. 15.
Kraka] Kraks D, E, F. 16. Grani] Hrani D, E, F. 17. eigi
—hugr] sér eigi létt hug C. 22. mælti] þá *tilf.* C. þess]
udel. F. 24. Kraki skyldi] *omv.* D.

Þat er frá Þorsteini at segja, at honum batnaði, ok bjó hann skip sitt til Íslands ok kom út næsta sumar eptir brúðkaupit í Reyðarfjörð ok hafði selt austmönnum skipit; hann ætlaði til ráðahagsins við
 5 Helgu ok láta af fõrum. Ok er hann kom til Íslands, frétti hann alla þessa ráðabreytni; fór hann þá til fundar við fõður sinn, ok létu þó haldaz skipsöluna eigi at siðr. Þorsteinn lét líft á sér finna um þetta mál. Hann keypti sér skip um vetrinn, er uppi stóð
 10 í Bolungarhöfn, ok bjó at öllu. Bræðr hans ætluðu með honum utan ok urðu eigi búnir svá skjótt sem hann, því at þeir fóru at fjárheimtingum sínum um heraðit. Austmenn vesuðuz illa, er þeirra þurfti at biða, bræðra Þorsteins, ef byrr kæmi á. Þorsteinn 19 v
 15 mælti þá: »Ek mun riða frá skipi váru ok hitta þá ok biðja þá, at þeir flýti sér, en þér skuluð biða min hit skemsta sjau nætr.« Þorsteinn reið utan eptir Øxarfirði ok í Bulungarhöfn ok upp á Mõðrudalsheiði ok ofan til Vápnafjarðar, ok svá austr yfir Smjõr-
 20 vatnsheiði ok svá yfir Jøkulsá at brú ok svá yfir Fljõtsdalsheiði ok austr yfir Lagarfljót ok upp með fljótinu, unz hann kom í Atlavik snemma morgins. Þórir var farinn í skóg ok húskarlar hans með hon-

1. Þat] *Her begynder kap. 3 i E og F, kap. 4 i B og D.* er] nú tilf. C. 2. ok] *mgl. i E.* 1—2. at—ok¹] at, er honum batnaði, D. 3. Reyðarfjörð] *sál.* D, F; Reykjarfjörð A, B, C, E. 4. hann] ok C, því hann D. 6. þessa] þeira F. 7. létu] lét C, F. 9. Hann] en C. 10. Bolungar-] Buðlungar- C. bjó] þat tilf. D, E, F. 13. vesuðuz] *ur.* vistuðuz C. 15. ok] at D. 16. þér] þit A. 18. Øxarfirði] »Auxna-fiorde« D. Bulungar-] Bolungar- F, Buðlunga- C, D. 19—20. Smjõrvatnsheiði] Smjõrdalsh. A, B, C. 19—21. Smjõrvatnsh.—Lagarfljót] Smjõrdalsh. ok austr yfir Lagarfljót at yfirfarnri Jøkulsá á brú, ok Fljõtsdalsheiði B. 21. ok²] ok svá F. 23. Þórir] *sál.* C; *de andre hdskr. have Þorfinnr.*

um ofan á Bolungarvöllu. Einarr var heima ok var
eigi upp risinn, er Þorsteinn kom at dyrunum. Kona
var úti, er Ósk hét; hon spurði, hvern hinn komni
maðr væri. Þorsteinn svarar: »Sigurðr heiti ek, ok
á ek at gjalda Einari skuld, ok vil ek nú afhenda 5
honum, ok gakk þú inn ok vek Einar ok bið hann út
ganga.« Þorsteinn hafði spjót í hendi ok ullhött á
höfði. Konan vakti Einar; hann spurði, hvern kominn
væri. Hon sagði, at hann nefndiz Sigurðr. Einarr
stóð þá upp ok kipti skóm á fætr sér ok tók skikkju 10
yfir sik ok gekk út síðan. Ok er hann kom út, kendi
hann Einarr, at þar var kominn Þorsteinn, ok varð
Einarr nokkut fár við. Þorsteinn mælti: »Því em ek
hér kominn, at ek vil vita, hverju þú vilt bæta mér,
er þú gabbaðir skyrbjúg minn í hafi ok hlótt at mér 15
með hásetum þínum, ok mun ek vera alllitilþægr at.«
Einarr mælti: »Heimtu fyrst at öllum þeim, er hlógu
at þér, ok mun ek bæta þér, ef allir bæta aðrir.«
20 r Þorsteinn segir: »Ek em ekki sá fépurfi, at ek nenna
alla at hitta, en ek vil, þú bætir fyrir þik.« Einarr 20
kvaz eigi bæta mundu, ok sneri hann undan ok til
svefnskemmunnar. Þorsteinn bað hann biða ok hrapa
eigi svá skjótt til rekkjunnar Helgu. Einarr gaf öngvan
gaum at því, er hann mælti. Síðan lagði Þorsteinn
á Einari með spjótinu ok í gegnum hann; Einarr fell 25
dauðr inn í skemmuna. Þorsteinn bað gríðkonuna at

1. Bolungarvöllu] Bulungarvöllu D, E, Buðlungar- F.
12. hann] *mgk.* C, D, E, F. 14. hverju] hverju er E.
16. hásetum] *sál.* C; »hásetum« D, E, F; hálætum A, B.
17. öllum þeim] fyrst *tilf.* C. 18. ok mun ek] ek mun
þá D, E, F. 19. sá] svá D, E, F. fépurfi] fépurfa D, E.
20. hitta] sækja D, E, F. en ek vil] ok vil ek D, E, F.
22. hrapa] horfa C. 25. á Einari] at Einari D, E, F. 26.
at] *udel.* D, E.

greiða ferð Einars. Þorsteinn riðr þá hina sömu leið
 aprt ok hann reið fram; hann reið vestr yfir háls til
 sels Þorbjarnar, er stóð á milli Melrakkaslétu ok
 Ormsár. Hann spurði Þorbjörn, ef bræðr hans hefði
 5 þar komit; en Þorbjörn kvað þat eigi vera. Þorsteinn
 sagði honum tíðendin ok bað hann segja bræðrum
 sínum, at þeir flýtti sér til skips. Reið Þorsteinn þá
 til skips. — Griðkona gærði honum Þóri orð ok lét
 segja honum víg Einars sonar síns, ok brá Þórir skjótt
 10 við ok fór norðr til Vápnafjarðar með tvá húskarla
 sína ok fór á skipi yfir fljót ok til Hofs. Sagði hann
 þeim Hofsmönnum víg Einars. Þorgils kvað sér
 eigi vel hafa hug um sagt, þegar er Einarr fekk
 Helgu. Þeir báðu hann eptir riða; hann lét þá taka
 15 hesta sína. Grani frýði honum áðr hugar, ef hann
 seinkaði ferðinni. Þórir hvarf aprt ok gærði þat at
 ráði Þorgils, en húskarlar hans fóru með Þorgils, ok
 váru þeir sjau saman ok fóru síðan leið sína.

Bræðr Þorsteins riða til sels Þorbjarnar annan
 20 daginn eptir, er Þorsteinn hafði þaðan riðit; þar höfðu
 þeir dagverð, en lögðu síðan niðr til svefns. Þor-
 björn latti þá þessa mjök, því at hann sagði þeim víg 20 v

2. hann^{2]} Þorsteinn D. 3. á milli] í milli D, E, F.
 8. honum Þóri] Þóri D, E, F, honum þá B. 9—10. Einars
 —við] Einars. Þorgils kvað sér eigi vel hafa hug um
 sagt, þegar er Einarr fekk Helgu. Þá er Þórir heyrði
 víg sonar síns, brá hann skjótt við B. 11. fljót] udel. A,
 B, C. I C *mgl. også det følgende* ok. 13. er] at F. 13—
 14. þegar—Helgu] þetta efni; klifaði hann optar en einu-
 sinni á þessu B. 15. Grani] Hrani D, E, F. frýði] frúði
 A, frýjaði F. 17. en—Þorgils] udel. i C. 18. fóru] fór
 E, F. 19. Bræðr] *Her begynder kap. 4 i E og F, kap. 5*
i B og D. riða] riðu C. 20. daginn] morgin D, E,
 morgun F.

Einars ok orðsending Þorsteins; en Þorbjörn var vinr hvárratveggja. Líttu síðar kom Þorgils ok þeir sjau saman. Þorbjörn sagði þeim bræðrum, at þeir Þorgils váru þar komnir, ok vakti hann þá; hvergi máttu þeir undan komaz. Þorbjörn réð þeim þat, at þeir 5 græfi þar djúpa gróf í selinu fyrir dyrunum, »en ek mun standa í dyrunum«, ok svá gørðu þeir. Þeir Þorgils koma þá at selinu; þóttuz þeir vita, at þeir bræðr myndi þar inni, er hrossin váru þar mædd ok nýkomin undan klyfjum. »Veit ek,« segir Þorgils, »at 10 þeir eru hér.« Þorbjörn svarar: »Þú ert maðr glöggvastr, en þó eru þeir bræðr eigi hér, sem þú segir, en ek lét fara eptir viðum hross mín, ok hófum nýtekit af þeim klyfjar; eru þau nýkomin frá vetrhúsum, en áðr gengu þau af rekaströndum til skála- 15 gerðar í Sveinungsvík, ok á ek hrossin.« Þorgils kvaz eigi þessu trúa mundu, »ok far þú ór dyrunum, ok viljum vér rannsaka selit.« Þorbjörn kvaz eigi þat gøra mundu, »síðan þér trúið eigi minni tilsoðu.« Grani mælti: »Drepum hann, ef hann vill eigi fara ór dyrunum.« 20 Þorgils svarar: »Þá þykkir fõður mínum illa.« Þá bauð Þorkell flettir at fara á bak húsinu ok hlaupa af vegginum ofan milli Þorbjarnar ok dyranna ok

5. þat] *mgl.* D, E. D *har* Réð hann þeim for Þorbjörn réð þeim þat. 6. fyrir dyrunum] *mgl.* C 7. í dyrunum] D *tilföjer*: sagði hann. 7—8. Þeir—koma] Þorgils kom F. 8. þóttuz þeir] þóttiz hann D, E, F. 9. þar] *mgl.* E, F. 10—11. maðr glöggvastr] *sál.* D, E, F; manna gøfgastr A, B, C. 17. eigi þessu] þessu eigi D, þat eigi C. viljum] munum B. 19. Grani] Hrani D, E, F. 20. hann] þá *tilf.* D, E, F. 21. mínum] *sál.* C; þínum A, B, D, E; *mgl.* F. 22. flettir] fleytir D, E, F. húsinu] húsunum B, húsum F. 24. af vegginum] at veggjunum B, af veggjum D.

bera hann svá frá dyrunum ofan fyrir brekkuna. Þorgils bað hann svá göra. Síðan breytti Þorkell svá, at Þorbjörn varð með þessarri atferð borinn frá sel-dyrunum; síðan bundu þeir hann. Eptir þat gengu
 5 þeir at dyrunum ok mátuð þeir um, hverr þeirra skyldi fyrstr inn ganga. En er Þorgils fann þetta, mælti hann: »Eigi verðr oss nú hugmannliga, er vér þorum eigi inn at ganga.« Þorgils hleypr þá inn. 21 r Þorbjörn aftaldi hann ok sagðiz letja hann inn at
 10 ganga; en hann gaf øngvan gaum at orðum hans. Hann hafði skjöldinn yfir höfði sér, hann snarar þá inn ok hljóp í gröfina, ok drápu þeir bræðr hann þar í gröfinni. Síðan rufu fõrunautar Þorgils selit, ok sóttu þá bræðr um stundar sakir. Grani gullhõttir lá
 15 á selvegginum ok koglaði þann veg inn. Þá var hann lagðr spjóti í höndina. Þeir bræðr vörðuz bæði vel ok drengiliga ok fellu báðir þar at síðustu með góðan orðstir. Þar fellu ok báðir húskarlar Þóris ok hinn þriði maðr, Þorgils Þorsteinsson, er þá var þritugr at
 20 aldri. Þorbjörn var leystr síðan eptir fundinn; hann færði alla vöru þeira í Bulungarhõfn til skips ok sagði Þorsteini tíðendin. Þorsteinn kvað Þorbjörn þetta vel gørt hafa, ok skiljaz með mikilli vináttu.

1. dyrunum] ok tilf. E. 2. Þorkell] hann F. 2—4. svá, at—seldyrunum] sál. D, E, F (þessarri mgl. F); svá Þorbjörn með þessarri atferð burt frá seldyrunum A, svá ok hratt Þorbjörn með þessarri atferð í burt frá dyrunum B, svá Þorbjörn með þessarri atferð barst frá seldyrunum C. 6. skyldi fyrstr] fyrst skyldi D, E, myndi (»munda«) eiga fyrstr B. 9. aftaldi hann] aflatti hann B, aptraði honum D. 13. rufu] rifu C, D. 14. lá] þá tilf. C. 15. selvegginum] selveggnum B. koglaði] ur. kallaði C. 17. ok] en D, E, F. 18. Þóris] Þorgils B. 21. þeira] bræðra tilf. D, E, F. Bulungar-] Buðlungar- D, E, F, Buðlunga- C. 23. skiljaz] skildu C.

Þorsteinn fór utan um sumarit ok var á burt fimm vetr; kom hann sér vel við hofðingja ok þótti hinn røskvasti maðr. Grani gullhøttr kom heim til Hofs ok sagði Þorsteini hvíta, at synir Þorfinns tveir væri dauðir ok húskarlar Þóris tveir. Þorsteinn spurði 5 hann: »Hvar er Þorgils sonr minn?« Grani svarar: »Hann er ok líka dauðr.« Þorsteinn mælti: »Herfiliga segir þú frá tíðendum; illt hefir jafnan af þér hlotiz.« Þetta þótti monnum mikil tíðendi, þá er spurðuz. Um sumarit eptir vāru māl til búin á hendr 10 Þorsteini Þorfinnssyni, ok varð hann sekr um víg Einars. Broddhelgi var þá þrévetr, er faðir hans var 21 v drepinn, ok var þá þegar efniligr maðr at jofnum aldri. Þorsteinn Þorfinnsson fór til Íslands at fimm vetrum liðnum ok kom skipi sínu í Miðfjörð; hann 15 reið þegar norðr til Hofs við fimmta mann. Broddhelgi var þá átta vetra gamall ok lék sér á hlaði úti ok bauð þeim öllum þar at vera. Þorsteinn spurði, hví hann laðaði gesti. Hann kvaz þat alt eiga með afa sínum. Þeir Þorsteinn Þorfinnsson gengu inn 20 eptir þat. Þorsteinn hvíti kendi farmanna daun ok spurði, hverir komnir væri. Þorsteinn Þorfinnsson segir hit sanna. Þorsteinn hvíti mælti: »Hvært þótti þér of litil mín skapraun, ef þú sóttir mik eigi heim blindan karl ok gamlan.« Þorsteinn Þorfinnsson svarar: 25

1. Þorsteinn] *Her begynder kap. 6 i B.* burt] brott D.
 3. Grani] Hrani D, E, F. 5 dauðir] fallnir D, E, F. 6.
 hann] *mgl.* D, E, F. Hvar er] Hvar er þá B, En C.
 Þorsteinn *ur. for Þorgils i E.* 7. líka dauðr] fallinn líka
 D, E, F. 8. Herfiliga] Fjárdliga D, E, F. 9. hlotiz]
 ok þínum ráðum *tilf.* D, E, F. 10. Um] *Her begynder kap. 6*
i D. 11—12. ok—Einars] *mgl.* D, E, F. 13. var] hann *tilf.*
 B. 16. við] með C. fimmta] annan D, E, F. 17. hlaði]
 hlaðinu D, E, F. 19. þat] þar D, E, F. 24. ef þú—heim]
 at þú sóttir mik heim C.

»Eigi gekk mér þat til, heldr hitt, at ek vil bjóða þér
 sjálfðæmi fyrir Þorgils son þinn, ok hefi ek ærit góz
 til þess at bæta hann, svá at engi hafi annarr maðr
 dýrri verit.« Þorsteinn hvíti kvaz eigi vilja bera Þor-
 5 gils son sinn í sjóði. Þorsteinn Þorfinnsson var kall-
 aðr Þorsteinn fagri, hann sprettr þá upp ok leggr höfuð
 sitt í kné Þorsteini hvíta, nafna sínum. Þorsteinn hvíti
 svarar þá: »Eigi vil ek láta höfuð þitt af hálsi slá;
 munu þar eyru sæmst er uxu, en þá gøri ek sætt
 10 okkar á millum, at þú skalt fara hingat til Hofs til
 umsýslu með alt þitt, ok ver hér, meðan ek vil; en
 þú sel skip þitt.« Þessarri sætt játar Þorsteinn fagri,
 ok er þeir kumpánar kómu út, lék sveinninn Helgi
 Þorgilsson sér at gullreknu spjóti, er Þorsteinn fagri
 15 hafði sett hjá dyrunum, er hann gekk inn. Þor-
 steinn fagri mælti við Helga: »Viltu þiggja af mér 22 r
 spjótit?« Helgi réz þá um við Þorstein hvíta, fóst-
 ra sinn, hvárt hann skyldi þiggja spjótit at Þorsteini
 fagra. Þorsteinn hvíti svarar ok bað hann þiggja víst
 20 ok launa sem bezt. Þorsteinn fagri var eina nátt at
 Hofi í þat sinni. Þorsteinn fagri fór til skips síns ok
 seldi þat; síðan færði hann sik til Hofs í Vápnafjörð
 með alt sitt. Hann færði mjök fram kvikfé Þorsteins
 hvíta, nafna síns. En er hann hafði þar verit nokk-
 25 ura stund, þá vildi Þorsteinn hvíti, at Þorsteinn nafni

2. Þorgils] Þorstein B, E; A *har* Þorstein, *rettet til* Þor-
 gils; *navnet udel.* i D. ærit] *nóg tilf.* F. 3. engi] eigi D, E, F.
 5. var] ok var E, F. 5—6. var—upp] er kallaðr var hiun
 fagri, sprettr upp D. 6. þá] *mgl.* C. 9. sæmst] *sæmast*
 D, E, F. er] sem D, E, F. en] *mgl.* C. 13. kómu] *gengu*
 D, E, F. 16. af] at D, E, F. 17. spjótit] *mgl.* F. réz]
ræz D, E. 19. Þorsteinn—bað] Þ. hvíti svarar, bað E, F,
 Þ. hvíti kvað B, Fóstri hans bað D. A *har ur.*: Þorsteinn
 fagri. víst] *mgl.* D. 20. at] á C, D. 21. Þorsteinn fagri
 fór] Þ. fagri fór þá C, fór hann þá D. 22. síðan] *udel.* C.
 25. nafni hans] fagri C.

hans bæði Helgu Krakadóttur, ok svá gærdi hann. Þorsteinn hvíti var í ferð með honum, ok gengu þau mál vel fram, ok þótti Kraka þetta gært eptir sínu skap-lyndi. Fór Helga þá til Hofs með Þorsteini fagra, því at Þorsteinn hvíti vildi brúðkaupinni hafa, því at hann þóttiz 5 hrumr til at fara at sækja brúðkaupit annars staðar; ok af því var svá gært. Boðit fór vel fram; váru samferðir þeira góðar. Átta vetr var Þorsteinn fagri at Hofi með nafna sínum ok var honum í sonar stað í allri umsýslu; ok þá er svá var komit tímum, mælti Þor- 10 steinn hvíti til nafna síns: »Vel hefir þú gefiz mér, ok ertu ræskr maðr ok drengr góðr um alla hluti ok vel at þér búinn. Nú vil ek, at þú bregðir þessu ráði ok svá fœður þíns ok Kraka mágs þíns, ok ráðiz allir til utanferðar með alt þat er þér eigið, því at ek 15 ætla Helga frænda mínum ok fœstra gæraz mjök þungt til þín; en hann er nú átján vetra gamall, en þat er líkast, at ek verða maðr ekki langlífir heðan af, en 22 v ek vilda, at vit skildim vel, en Helgi frændi minn mun verða ofsamaðr mikill ok engi jafnaðarmaðr. Nú haf þú ráð mitt um þetta, ok ver hér eigi lengr en ek legg ráð til.« Þorsteinn fagri kvað svá vera skyldu. Þorsteinn fagri keypti tvau skip ok fór utan með alt sitt skuldalið. Þorfinnr faðir hans fór ok utan ok

2. í—honum] með honum í ferð C. 3—4. sínu skap-lyndi] sínum skapnaði C. 5. -kaup] -kaupit C, D, E, F. inni] heima C. hafa] halda at Hofi D (*ordene at Hofi ere til-fæðe i marginen*). 6. fara—brúðkaupit] sækja þat D. 7. -ferðir] -farir D, E, F. 8. at] á C. 10. tímum] tíman-um C. 13. þessu] þínu D. 15. utanferðar] útferðar C. 16. ok fœstra] *mgl.* C. 17. en þat er líkast] er þat líkast D. 18. maðr] *sál.* D, E, F; mun A; *uðl.* C. 18—19. en ek vilda] ok vilda ek D. 19. skildim] skildimz D, E, F. Helgi] *uðl.* C. 21. hér—lengr] eigi lengr hér C. 23. Þorsteinn fagri] ok C, D. keypti] nú *tilf.* D. alt] þau ok alt C.

Kraki, mágr hans. Þeir kómu norðarlíga við Nóreg ok fóru um sumarit eptir norðr á Hálogaland ok ilenduz þar með öllu líði sínu. Bjó Þorsteinn fagri þar, meðan hann lifði, ok þótti hinn vaskasti maðr.

- 5 Helgi óx upp með Þorsteini hvíta, fóstura sínum; hann gærdiz mikill maðr ok sterkr, bráðgærr, vænn ok stórmannlígr ok ekki málugr í barnæsku, ódæll ok óvæginng þegar á unga aldri; hann var hugkvæmr ok margbreytinn. Þat var einn dag at Hofi, at naut váru
10 at stöðli; þar var gríðungr kominn til nautanna, mikill ok stórr. Annarr gríðungr var heima fyrir, mikill ok ógrlígr, er þeir frændr áttu. Helgi var þá úti staddr ok sá, at gríðungarnir genguz at ok stönguðuz, ok varð heimagriðungrinn vanhluta fyrir búigríðungin-
15 um. En er Helgi sá þat, gengr hann inn ok sækir mannbrodð stóra ok bindr þá framan í ennit á heimagriðunginum. Síðan taka þeir til ok stangaz sem áðr, alt þar til er heimagriðungrinn stangar hinn til dauðs; hǫfðu mannbrodðarnir gengit á hol. Þótti flestum
20 mönnum þetta vera bellibragð, er Helgi hafði gært; fekk hann af þessu víðrnefni ok var kallaðr Broddhelgi, en þat þótti þá mönnum miklu heillavænligra at 23 F hafa tvau nöfn. Var þat þá átrúnaðr manna, at þeir

4. meðan] á m. E. 7. barnæsku] sinni tilf. B. 8. unga] ungum B. 9. at naut] er n. C, D, E, F. 10. at stöðli] á st. C. þar] at þar D. gríðungr] graðungr einn D, E. kominn til nautanna] með nautunum F. 12. ógrlígr] illr C. þá] mgl. C. 13. ok¹] hann D. gríðungarnir] graðungarnir C, D. 15. sá] sér D, E. sækir] sér tilf. D, E. 16. ennit] enni C. 17. taka] takaz B. ok] at C. 19. hǫfðu—hol] því mannbrodðarnir hǫfðu á hol gengit D. 20. bellibragð] sál. F; *de andre hǫskrr. have hellibragð.* 21. víðrnefni] þat v. D. ok] at hann D. 22. þat—mönnum] þá þótti mönnum þat D, E, F. heillavænligra] sál. D, E, F; A, B, C *have vænligra.*

menn myndi lengr lifa, sem tvau nōfn hefði. Skjótt var þat auðsét á Helga, at hann myndi verða hofðingi mikill ok engi jafnaðarmaðr. Einn vetr lifði Þorsteinn hvíti, síðan er þeir Þorsteinn fagri skildu, ok þótti hann verit hafa hit mesta mikilmenni. Geitir í 5 Krossavík átti Hallkǫtlu, dóttur Þiðranda hins gamla Ketilssonar þryms, sonar Geitis ok Hallkǫtlu. Með þeim Geiti ok Broddhelga var vinátta mikil í fyrstu, en minnkaði svá sem á leið, ok varð ór fullr fjándskapr, sem segir í Vápnfirðingasögu, ok lýkr hér sögu 10 Þorsteins hins hvíta.

4. síðan er] síðan C, D, E, F. 5. Geitir] *ur. Grettir* D, F, F. 7. sonar—Hallkǫtlu] *sál. alle hðskrr.; i E er med Arne Magnussens hånd indført følgende rettelse: sonr Geitis ok Hallkǫtlu var Þorkell.* 8. mikil] *udel.* C. 9. minnkaði] *minnkadiz* F. 10—11. hér—hvíta] *svá sögunni af Þorsteini hvíta* D.

VÁPNFIRÐINGA SAGA

Håndskriftbetegnelse.

A = AM. 513, 4to.

B = R 28, 4to.

C = AM. 395, fol.

D = AM. 563 b, 4to.

E = R 36, 4to.

1. Sá maðr bjó at Hofi í Vápnafirði, er Helgi hét. Hann var son Þorgils Þorsteinssonar, Ólvissonar, Ásvaldssonar, Øxnapórissonar. Ólvir var lendr maðr í Nóregi um daga Hákonar jarls Grjótgarðssonar. Þor-

Overskrift i A: »Sagan af Broddhelga, er öðru nafne kallast Vopnfirðinga saga«, *i B:* »Sagan af Broddhelga audru nafne Vopnfirðinga Saga«, *i C:* »Broddhelga eður Vopnfyrðinga saga«, *i D:* »Þáttur af Broddhelga«, *i E:* Sagann af Broddhelga. 1. Sá] *mgl.* C; Þar hefjum vér þessa sögu, at sá B, Svá hefjum vér o. s. v. E, Þar hefjum vér þenna þátt, er sá D. at] *sál.* B, C, D, E; á A, F. 2. Hann var] *udel.* C. Þorgils Þorsteinssonar] hvíta *tilf.* E; Þorsteinssonar Þorgils hvíta C. 4. um daga] á dögum E. Grjótgarðssonar] E *tilf.*: ok bjó í Almdölum. *Istedensfor det flgd.:* Þorsteinn hvíti—búi Þorsteins (s. 24 l. 8) *har E følgende stykke:* Hann varð ósáttir við Hákon jarl ok fór á Yrjar ok dó þar. Hroðgeirr hvíti hét maðr; hann var Rappsson. Hann nam Sandvík fyrir norðan Digra-nes til Viðfjarðar ok bjó at Skeggjastöðum. Alrekr var bróðir hans, er út kom með honum; hann var faðir Ljótúlfs goða í Svarfaðardal. Eiríkr vápnir ok Refr rauði, synir Þorsteins þjokkubæins, fóru til Íslands af Strind ór Þrándheimi, þá þeir urðu missáttir við Harald konung. Refr varð aptreka, ok lét konungr drepa hann, en Eyvindr kom í Vápnafjörð ok nam fjörðinn allan frá Vestradalsá ok bjó í Krossavík hinni ytri. Hans son var Þorbjörn. Steinbjörn kortr hét son Refs rauða; hann fór til Íslands ok kom í Vápnafjörð. Eyvindr, fjöðurbróðir hans, gaf honum land milli Vápnafjarðar ok Vestradalsár. Hans synir váru þeir Þormóðr Stiklubljúgr :| Stikubligr :| er bjó í Sunnudal, annarr Refr á Refsstöðum, þriði Egill á Egilstöðum, faðir Þórarins ok Þrastar, Hallbjarnar ok Hallfríðar, er átti Þorkell Geitíason. Þorsteinn hvíti Ólvisson

steinn hvíti kom fyrst út til Íslands þeira langfeðga ok bjó at Toptavelli fyrir utan Síreksstaði, en Steinbjörn bjó at Hofi, sonr Refs hins rauða. Ok er honum eyddiz fé fyrir þegnskapar sakir, þá keypti Þorsteinn Hofsland ok bjó þar sextigu vetr. Hann átti Ingi-
 5 björgu Hroðgeirsdóttur ens hvíta. Þorgils, sonr Þorsteins, var faðir Broddhelga; hann tók við búi Þorsteins. Þorkell ok Heðinn vágu Þorgils, fður Broddhelga, en Þorsteinn hvíti tók þá enn við búi ok fæddi
 10 upp Broddhelga, sonarson sinn. Helgi var mikill maðr ok sterkr ok harðgörr, vænn ok stórmannligr. Ekki var hann málugr í barnæsku, en ódæll ok óvæginn þegar á unga aldri; hann var hugkvæmr ok margbreytinn. Frá því er sagt einhvern dag at Hofi, er

kom fyrstr til Íslands þeira langfeðga; hann kom skipi sínu í Vápnafjörð eptir landnám. Hann keypti land af Eyvindi vápna ok bjó at Toptavelli nokkura vetr fyrir utan Síreksstaði, áðr hann komz at Hofslöndum með því móti, at hann heimti leigufé sitt af Steinbirni kort; en hann hafði ekki annat til at gjalda en land. Þar bjó Þorsteinn sextíu vetr ok var vitr maðr ok góðráðr; hann átti Ingibjörgu, dóttur Hroðgeirs hins hvíta. Þeira börn váru þau Þorgils, Önundr, Þórðr, Þorbjörn, Þóra. Þorgils átti Ásvöru, dóttur Þóris grauts Atlasonar. Þeira son Broddhelgi. Þorgils tók við búi Þorsteins hvíta.

1. þeira] allra þeira B. 2. Síreksstaði] sál. C, E; Eireksstaði ur. A, B, D. 5. sextigu] XL ur. C; i marginen findes følgende rettelse: [LX] vid. Landnamu pag. 127. 6. sonr Þorsteins] udel. D. 6—9. Þorgils—búi] Istedensfor dette stykke har C: Þeira son var Þorgils; hann átti Ásvöru, dóttur Þóris Grautatlasonar, en sonr Þorgils var Helgi. Þorgils var veginn, þá Helgi var mjök ungr. Fyrir þat tók Þorsteinn hvíti aptr við búi at Hofi. 8. vágu—Broddhelga] Þorfinnssynir, vágu Þorgils E. 9. enn] aptr E. 10. maðr] vexti tilf. E. 11. harðgörr] bráðgörr C, D. 11—12. Ekki—barnæsku] eigi málugr í barnæsku C, ekki m. í b. D, ekki m. í frá b. E. 14. at] sál. B, C; A har á. er²] at E.

naut váru á stöðli, at graðungr var á stöðlinum, er
 þeir frændr áttu, en annarr graðungr kom at stöðl-
 3 inum, ok stönguðuz graðungarnir. En sveinninn Helgi
 var úti ok sér, at þeira graðungr dugir verr ok ferr
 frá. Hann tekr mannbrodd einn ok bindr í enni grað- 5
 unginum, ok gengr þaðan frá þeim graðungi betr. Af
 þessum atburði var hann kallaðr Broddhelgi, ok var
 hann afbragð allra þeira manna at atgervi, er þar
 fædduz upp í heraðinu.

2. Maðr hét Svartr, er kom út hingat ok gørði 10
 bú í Vápnafirði. Hit næsta hánnum bjó sá maðr, er
 Skiði hét; hann var félitill. Svartr var mikill maðr
 4 ok rammr at afli, vel vígr ok óeirðarmaðr hinn mesti.
 Þá Svart ok Skiða skildi á um beitingar, ok lauk því
 svá, at Svartr vá Skiða; en Broddhelgi mælti eptir 15
 vígit ok gørði hann sekan um; þá var Broddhelgi
 tólf vetra gamall. Eptir þat lagðiz Svartr út á heiði
 þá, er vér killum Smjörvatnsheiði, skammt frá Sunnu-
 dal, ok leggz á fé Hofverja ok gørði miklu meira at
 en honum var nauðsyn til. Saudamaðr at Hofi kom 20
 heim einn aptan, ok gekk hann í lokrekkjugólf Þor-
 steins karls, þar sem hann lá sjónlauss. Þorsteinn

1. á stöðlinum] þar E. 2. at stöðlinum] á stöðulinn D, at C,
 E. 3. sveinninn] mgl. E. Helgi] udel. C. 4. ok] Helgi C. þeira
 graðungr] heimagraðungrinn E. 4—5. ok ferr—tekr] ok f. fram
 ok tekr B, Hann tekr þá E. 5. bindr] setr B. 6. þeim] þeira
 B, C, D. frá—betr] brott. Gekk þeira graðungi þá
 betr E. 7. hann] síðan tilf. E. 8. afbragð allra] af-
 brigði D. at atgervi] udel. D, E; C har ordene at at-
 gervi sidst, efter heraðinu. 2.] Overskrift mangler. Her
 beg. kap. 2 i alle hdskr. undt. E. 11. bú] bæ E. 12—13.
 mikill—rammr] rammr maðr E. 13. óeirðarmaðr hinn mesti]
 rausnarmaðr E. 14. beitingar] beit E. 16. hann sekan um]
 hann sekan mann D, Svart sekan E. 17. gamall] udel. D,
 E. þat] þetta] B. 19. Hofverja] Hofsverja D, E. 21. heim]
 inn D. hann í lokrekkjugólf] inn í l. B, D, at rekkju E. 22.
 Þorsteinn] ok D.

mælti: »Hversu hefir at farit í dag, félagi?» segir hann. »Sem verst,« segir hinn; »horfinn er geldingr 5 þinn enn bezti ok þrír aðrir,« segir sauðamaðr. »Komnir munu til sauða annarra,« segir Þorsteinn, 5 »ok munu aptr koma.« »Nei, nei,« segir sauðamaðrinn; »þeir munu aldri aptr koma.« »Mæl við mik slíkt er þér líkar,« segir Þorsteinn; »en tala eigi slíkt fyrir Broddhelga « Broddhelgi spurði sauðamanninn, hversu flakkat hefði um daginn; en hann hafði öll hin sömu 10 svör við hann sem við Þorstein. Broddhelgi lét sem hann heyrði eigi ok fór í rekkju um kveldit; ok er aðrir menn váru sofnaðir, reis hann upp, tók skjöld sinn ok gekk út. Þess er getit, at hann tók upp einn hellustein, mikinn ok þunnan, ok lét annan enda í 15 brækr sínar, en annan fyrir brjóst. Hann hafði í hendi 6 bolæxi mikla á háfu skapti. Hann ferr, unz hann kemr í sauðahús, ok rekr þaðan spor, því at snjór var á jörðu. Hann kemr á Smjörvatnsheiði upp frá Sunnudal. Svartr gekk út ok sá mann knáligan kominn at 20 sér ok spurði, hverr þar væri. Broddhelgi segir til sín. »Þú munt ætla at fara á fund minn ok eigi erendislaust,« segir Svartr, hljóp at honum ok leggr til

1. félagi] *udel.* D. 1—2. segir hann] *udel.* C, E. 2. »Sem—hinn] Hinn svarar E. 2—3. geldingr þinn] geldingrinn C. 4. annarra] manna *tilf.* B, C, D. Þorsteinn] hinn C, D. 5. munu] brátt *tilf.* E. sauðamaðrinn] smalamaðr E. 7. segir Þorsteinn] *udel.* D. fyrir] við D, E. 8. Broddhelga] segir hann *tilf.* D. hversu] hvernig D. 9. flakkat] farit E. daginn] eptir *tilf.* D. 10. við hann—Þorstein] ok fyrr E. 11. heyrði] trýði C. fór] gekk B. rekkju] sína *tilf.* E. 12. sofnaðir] í svefn komnir B. 12—13. skjöld sinn] sverð sitt ok skjöld C. 14. enda] endann koma B. 15. brækr] buxur B. sínar] sér B. brjóst] sér *tilf.* C. 18. kemr] ferr, unz hann kemr B. 19. kominn] koma E. 19—20. at sér] *udel.* D. 20. þar] hann C. 22. Svartr, hljóp] hann, hljóp C; hann. Svartr hljóp D. 21—22. ok—honum] segir Svartr, »ok eigi eyrindislaust.« Hljóp Svartr at Helga E.

hans með höggspjóti miklu, en Broddhelgi brá við skildinum, ok kom á utanverðan skjöldinn ok í hell-
 7 una ok sneiddi af henni svá hart, at hann fell eptir laginu; en Broddhelgi hæggr á fótinn, svá at af tók. Þá mælti Svartr: »Nú gærði gæfumun okkar,« segir 5 hann, »ok muntu verða banamaðr minn; en sá ættgeigr mun verða í kyni yðru heðan af, at alla æfi mun uppi vera, meðan landit er byggt.« Eptir þetta hjó Helgi hann banahogg. Nú vaknar Þorsteinn karl heima at Hofi ok gengr af rekkju sinni ok tekr í rúm 10 Broddhelga, ok var þat kalt orðit. Hann vegr upp húskarla sína ok biðr þá leita Broddhelga. Ok er þeir kómu út, røktu þeir spor hans alla leið ok fundu hann þar sem Svartr lá dauðr. Síðan huldu þeir hræ 8 hans ok hofðu með sér alt þat sem fémætt var. Varð Broddhelgi viðfrægr ok lofaðr mjök af alþýðu fyrir þetta verk, er hann hafði unnit, jafnungr sem hann var enn at aldri.

3. Í þann tíma er Þorsteinn bjó at Hofi ok Broddhelgi óx upp með honum, þá bjó sá maðr í 20 Krossavík hinni ytri, er Lýtingr hét ok var Ásbjarnar son, Ólafssonar langháls. Hann var vitr maðr

1. við] fyrir sik E. 2. í] svá á E. 3. henni] hellunni D, E. 4. hæggr á fótinn] hjó á fót honum E. 5. gærði gæfumun] gærðiz gæfumunr E. 7. -geigr] -angr D. i] at D. 8. er] mun C. 10. at] á C, D, E. 12. leita] fara at l. B, C, D. Broddhelga] hans E. 13. alla leið] *mgl.* E. 15. hans] Svarts C, D. Varð] *sál.* B, C, D, E; Var A. 16. viðfrægr] mjök *tilf.* C. mjök] *udel.* C. 16—17. ok—unnit] af verki þessu E. 17. verk] þrekvirki C, D. 18. enn] *udel.* C. 18. 3.] A, B, C, D. Frá Vápnfirðingum ok þeira ættum *overskrift* A, B. *Her beg. kap. 2* í E. Í] *mgl.* E. 19—20. Þorsteinn—honum] Broddhelgi óx upp at Hofi með Þorsteini E. 21. ytri] innri E. 22. langháls] *sál.* E í *overensstemmelse med* Ldn.; Lauga-Hallssonar A, B, D; Langa, Hallssonar C.

ok vel auðugr at fé; hann átti konu þá, er Þórdís hét, dóttur Herlu-Bjarna Arnfinnssonar. Þau áttu tvá 9 sonu, þá er við þessa sögu koma; hét annarr Geitir, en annarr Blængr. Halla hét dóttir Lýtings, en önnur 5 Rannveig, ok var hon gipt í Klifshaga í Øxarfjorð þeim manni, er Óláfr hét. Þeir váru mjök jafngamlir, Geitir ok Broddhelgi, ok var með þeim vinfengi mikit. Broddhelgi fekk Höllu Lýtingsdóttur, systur þeira bræðra. Þeira dóttir var Þórdís todda, er átti Helgi 10 Ásbjarnarson. Bjarni hét son þeira enn yngri, en Lýtingr enn ellri. Bjarni var at fóstri í Krossavík með Geiti. Blængr var rammr at afli ok hallr nokkut í göngu. Geitir átti Hallkötlu Þiðrandadóttur, frændkonu þeira Droplaugarsona ok fðursystir. Svá var 15 vingott með þeim Boddhelga ok Geiti, at þeir áttu 10 hvern leik saman ok hittuz mjök hvern dag, ok fannz monnum orð um, hversu mikil vinátta með þeim var. Í þann tima bjó sá maðr í Sunnudal, er Þormóðr hét ok var kallaðr stikubligr; hann var son Stein- 20 bjarnar kartar ok bróðir Refs á Refsstöðum ok Egils á

1—2. konu—hét] Þórdísi B. 2. dóttur Herlu-Bjarna] *sál. ogsá* C; d. Hellu-Bjarna B; d. »Hechlubiarnar« D, Hallbjarnardóttir E. 3. Geitir] Grímr eðr Geitir D. 6. mjök] *udel.* E. 7. Geitir] bræðr C, D. Broddhelgi] Blængr E. vinfengi mikit] *gott* E. 9. bræðra] Geitis E. 12. rammr] *mjök tilf.* E. 13—14. frændkonu —fðursystur] fðursystur þeira Droplaugarsona E, systur Droplaugarsona D; *udel.* C. 16. hvern] *sinn tilf.* E. *sam-* an] ok öll ráð *tilf.* B, C, D. *mjök]* nær D. 17. hversu] hvé E. 18. þann] þenna E. Þormóðr] Þórólfr D. 19. stikubligr] stikublindr A, B, C, D, stikubligr E; stikubligr: Ldn. 18—19. sá maðr—stikubligr] Þormóðr stikubligr í Sunnudal E. 19. son—Egilstöðum] *sál. i henhold til Ldn. og i overensstemmelse med Vápnf. s. NO. 1848; alle hdskr. afvige her fra hverandre; D og E ere de, som stemme mest overens med Ldn. D har: sonr Steinbjarnar »kors« ok bróðir Refs hins rauða af Refsstöðum ok Egils á Egilstöðum; E: bróðir*

Egilsstöðum. Börn Egils váru þessi: Þórarinn, Hallbjörn, Þröstr ok Hallfríðr, er átti Þorkell Geitisson. Synir Þormóðar váru þeir Þorsteinn ok Eyvindr, en þeir synir Refs: Steinn ok Hreiðarr; allir váru þeir
 11 þingmenn Geitis. Hann var spekingr mikill. Samfarir 5 þeira Høllu ok Broddhelga váru góðar. Lýtingr var at fóstri í Øxarfirði með Þorgilsi skinna. Broddhelgi var vel auðugr at fé.

4. Eitthvert sumar er frá því sagt, at skip kom út í Vápnafirði. Því skipi stýrði sá maðr, er Þor- 10 leifr hét ok var kallaðr enn kristni. Hann átti bú í Reyðarfirði í Krossavík ok var stjúpsonr Ásbjarnar loðinhöfða. Annarr stýrimaðr var nefndr Hrafn, norrænn at kyni, fjölkunnugr ok auðugr at gersemum, sinkr maðr, fálátr ok vel stilltr. Þess er getit, at 15
 12 hann átti einn gullhring, þann er hann hafði ávalt á hendi sér, ok einn kistil, er hann hafði opt undir sér í rúmi, ok hugðu menn hann fullan af gulli ok silfri.

Refs á Refsstöðum ok Egils á Egilstöðum; A: sonr Steinbjarnar Karls sonar Refs hins rauða á Refsstöðum. Maðr hét Egill; hann bjó á Egilstöðum; *sál. ogsá B með hafði bú for bjó; C: son Steinbjarnar karls sonar Refs hins rauða af Refsstöðum ok Egils af Egilstöðum. »kors« i D er her rettet til kartar, opr. gen. af kqrtr (jfr. s. 3, Þorst. s. hv.).* Ang. sammenblanding mellem Refr hinn rauði og sønnesønnen Refr se indledningen.*

1. þessi] *agl. C, D.* 1—4. Börn—Hreiðarr] synir Þormóðs hétu Þorsteinn ok Eyvindr, en synir Refs Steinn ok Hreiðarr. Synir Egils váru þeir Þórarinn ok Hallbjörn þröstr, sem fyrr segir E. 7. at fóstri] *sál. B, C, D, E; á fóstri A.* 8. vel auðugr] auðigr B, E, vel C. 9. 4.] *Ingen overskrift i A.* Útkoma Þorleifs kristna, drepinn Hrafn austmaðr ok utanferð Þorleifs *overskr. B. Kap. 2 fortsat i E.* 10. skipi] *udel. B.* 12. Krossavík] *Krossanesi D.* 14—15. fjölkunnugr—stilltr] auðigr ok sínkr at gersemum, fjölkunnigr ok fálátr ok stilltr vel E. 17. einn kistil] kistu E. 17—18. opt—rúmi] opt undir hendi sér C, opt undir sér D, optast undir sér E. 18. hann fullan] hana fulla E.

Þorleifr fór heim til bús síns í Krossavík, en austmenn vistuðuz. Broddhelgi reið til skips ok býðr stýrimanni til vistar með sér. Austmaðr kvez eigi þangat mundu til vistar fara, »því at mér ertu sagðr 5 stórlátr ok fégjarn,« segir hann, »en ek em smálátr ok litilhæfr, ok er þat ósamfært.« Broddhelgi falaði af honum góða gripi, því at hann var skrautmenni mikit, en Hrafn kvez öngvan grip vilja á frest selja. Broddhelgi svarar: »Sæmiliga hefir þú gørt ferð mína, neitat 13
10 vistinni, en synjat kaupsins.« Geitir kom ok til skips ok fann stýrimanninn ok kvað honum óvitrliga hafa til tekiz, ginntan at sér hinn gøfgasta mann í því heraði. Austmaðrinn svarar: »Þat hefða ek ætlat at vistaz hjá einhverjum bónda, eða viltu nú taka við mér?« segir 15 hann. Geitir lét eigi skjótt við því, en þó kom þar at, at hann tók við stýrimanni. Vistuðuz hásetar annars staðar, ok var skipi til hlunns ráðit. Gørvibúr var austmanni fengit at geyma í varning sinn, ok seldi hann smátt varninginn. En er komit var at 14

1. í Krossavík] *mgl.* C, E. austmenn] kaupmenn E.
 3. stýrimanni] Hrafn st. E. 4. fara] *udel.* C, D. þangat—fara] fara þangat E. því] *udel.* D, E. mér—sagðr] ertu sagðr maðr E. 5. segir hann] *udel.* C, D, E. 6. af] at B, E. 7. skrautmenni mikit] skrautmaðr mikill D.
 8. öngvan grip] engva gripi C, engva gripi D, eigi gripi E.
 9. Sæmiliga] Smægiliga B, Smæliga D, Ûsæmiliga E. 10. kaupsins] kaupinu D. 11—12. til tekiz] farit C. 12. því heraði] heraðinu B. 11—12. ok kvað—heraði] *Istedenfor dette har* E: Geitir mælti: »Hvar hyggr þú til vistar í heraðinu?« 13. svarar] ansar D. 14. eða] *udel.* C, D. mér?«] Geitir tilf. C, D, E. 14—15. segir hann] s. stýrimaðr C, D, *mgl.* E. 15. Geitir] Hann E. 15—16. þar at] þar B, C, D, E. 16. stýrimanni] honum C, D, E. 16—17. hásetar annars staðar] ok svá hásetar C, hásetar D, þá h. E. 19. En] Þá C, D. En—var] Þá var komit E.

vetrnáttum, hófðu þeir Egilssynir haustboð, ok váru þeir Broddhelgi ok Geitir þar báðir. Gekk Helgi fyrir ok sat innar, því at hann var skrautmenni mikit. Orð var á því gørt eigi alllittit, at þeim Helga ok Geiti þótti svá tíðrætt vera saman at því boði, at menn fengu 5 hvárki af þeim tal né gaman. Var nú slitit boðinu, ok fór hverr til sins heimilis. Um vetrinn var leikr fjölmennr at bæ þeim, er at Haga heitir, skammt frá Hofi. Broddhelgi var þar. Geitir fýsti austmanninn mjök til þessa fundar ok kvað hann þar hitta mundu 10 15 marga sína skuldunauta, ok fóru þeir síðan þangat. Varð þeim hjaldrjúgt um skuldir sínar, ok er leiknum var lokit ok menn váru í burtbúningi, sat Helgi í stofu ok talaði við þingmenn sína. Maðr kom í stofu ok segir þeim, at Hrafn austmaðr væri veginn, ok urðu 15 menn ekki varir við vegandann. Helgi gekk út þegar ok lét illa yfir því verki, er þar var unnit. Útför Hrafnar var gør sæmilig at þeirri síðvenju, sem þá var títt. Maðr hét Torfi ok bjó á Guðmundarstöðum;

1. hófðu] ok h. E. 4. á—alllittit] á því C, D, á E. 5. þótti] þætti D. þótti—boði] varð svá tíðrætt E. 7. fór—heimilis] fóru hverjir heim til sín E. fjölmennr] *mgl.* E. 8. at bæ] á bæ C, D. at Haga] á H.: C, D. at bæ—heitir] á þeim bæ, er Hagi hét E. 10 þessa fundar] fundarins E. hitta] finna B. hann—mundu] hann þar hitta E, þar mundu hann finna B. 11—12. þangat. Varð] ok varð C, E, ok var D. 12. þeim] austmanninum C, honum B, D, E. 13. burtbúningi] brottbúningi B, E, burtgöngu D. 14. Maðr—stofu] *indskudt efter* E; *mgl. i de andre hdskr.* 15. væri] sé C. urðu] yrði D. 16. þegar] *mgl.* E. 17. lét—yfir] mælti illa fyrir D. lét—unnit] lét illa yfir þessu verki C, mælti: »Illa ferr verki því, er þar er unnit« E. 18. gør] gørð C. 19. títt] *mgl.* C, D, E. á] at B. Guðmundarstöðum] Gvendarstöðum E.

hann var mikill maðr ok rammr at afli. Torfi var
 vinr þeira Broddhelga ok Geitis. Hann var horfinn
 þann dag allan, er austmaðrinn var veginn. Þat var 16
 sumra manna frásögn um líflát Hrafn, at honum hefði
 5 visat verit á forað ok týnz þar. Þau orð fóru á
 milli Broddhelga ok Geitis, at hálftr fé Hrafn myndi
 hvárr þeira hafa ok skipta eigi fyrr en eptir vár-
 þing, ok tók Geitir við vörunni um várit ok læsti í
 útibúri sínu. Þorleifr hinn kristni bjó skip sitt um
 10 várit til utanferðar ok varð albuinn at várþingi. En
 er svá var komit, þá fóru menn til várþingis um
 sumarit í Sunnudal, bæði Broddhelgi ok Geitir, ok var
 þá í morgum stöðum fátt manna heima. Ok er á
 leið þingit, var þat einn morgun snemma, at Þorleifr
 15 vegr upp skipverja sína. Stiga þeir á bát ok reru
 síðan í Krossavík, gengu þar upp ok til útibúrs Geitis,
 luku því upp ok báru á burt allan fjárhlut þann, er
 Hrafn hafði átt, ok flutti til skips síns. Halla var þar
 Lýtingsdóttir ok skipti sér öngvu af. Nú ferr Brodd-
 20 helgi heim af þinginu með Geiti; en áðr þeir kómu
 heim, var þeim sagt, at Þorleifr hefði allan fjárhlut

1. maðr] vexti E. Torfi var] ok C. 3. allan] mgl.
 E. 5. forað] »forráð« C, »forræði« E, »fjorrað« B. 6.
 Hrafn] hans E. 7. þeira] mgl. C, D, E. 8. vörunni] vöru
 D, E. 10. varð] var C, E. 11. várþingis] várþings C, D,
 þings E. 11—12. um sumarit] mgl. B, C, D, E. 12—13.
 ok var—heima] udel. manna i D; hele stykket udel. på dette
 sted i B. 14. leið] mjök tilf. B, C, D, E. var—Þor-
 leifr] vaknar Þorleifr einn morgun snemma ok C, E,
 vaknar Þ. snemma ok D. 15. skipverja] i A háseta ud-
 streget og rettet til skipverja. þeir á bát] síðan í bátinn
 E. 16. síðan] mgl. C, D, E. Krossavík] her tilf. B: ok var
 þá í morgum stöðum fátt manna heima. þar] þeir B. ok]
 udel. B. 17. á burt] út D, E. 18. skips síns] skipsins E. 20.
 með Geiti] mgl. E. 21. var—sagt] er Helga sagt C.

Hrafn's upp tekit ok ætlaði í burt at flytja heðan af landi. Helgi tók svá upp, at Þorleifr mundi lögwillr orðinn um þetta mál, ok þegar mundi hann laust láta, ef vitjat væri. Fara þeir nú síðan út til kaupskipsins ok höfðu mörq skip ok smá, ok þegar er þeir kvødduz, 5
 18 mælti Broddhelgi, at Þorleifr skyldi laust láta féit. Þorleifr kvaz lítit vita til laga, en kvaz ætla, at félagi mundi eiga at færa fé erfingjum. Broddhelgi svarar: »Eigi ætlum vér erendislaust at fara.« Þorleifr svarar: »Fyrr skulum vér berjaz allir, en þér fáid nòkkurn 10 penning.« »Heyrið,« kvað Helgi, »hvat sá maðr mæli, er einkis góðs er verðr; skulum vér at visu göra þá hrið, at nòkkurum sviði.« Þá tók Geitir til orða ok mælti: »Ekki þykkir mér at ráði þetta at veita þeim atsókn á smáskipum, en vér vitum eigi, nema komi 15 á andveðri, ok reki þá upp síðar; má þat enn þá af göra sem sýniz.« Þetta var vel ræmt af ǫllum, ok
 19 var þetta ráð tekit; létu menn þá at landi, ok fór Broddhelgi heim með Geiti ok var þar nòkkurar nætr. Þorleifi gaf þegar byri, ok varð hann vel reiðfara ok 20 færði erfingjum fé þat, er Hrafn hafði átt, en þeir kunnu honum þökk fyrir ok gáfu Þorleifi sinn hlut skips. Skildu þeir síðan góðir vinir.

1. Hrafn's] *mgl.* C, D. heðan af landi] *mgl.* C, D, E.
 2. Helgi] Hann B. orðinn] *mgl.* E. 3. ef] er C, D. 4. kaupskipsins] skips C, D, E. 5. skip] stór *tilf.* E. þegar] *mgl.* B, E. kvødduz] funduz E. 7. lítit] *udel.* C. 8. mundi eiga] ætti D. 9. ætlum vér] ætlak mér E. 10. nòkkurn] einn E. 11. »Heyrið«] þér *tilf.* C, D, E. 12. góðs] *mgl.* E.
 14. þykkir—ráði] at r. þ. m. D. 16. á] *mgl.* E. síðar] *mgl.* C, D, síðan B. þat—þá] þá enn E. af] at B, E. 17. ræmt] mælt D. af ǫllum] *mgl.* E. var—ǫllum] þótti ǫllum vel mælt C. 17—18. ok—tekit] *mgl.* E. 20. vel] *mgl.* E. reiðfara] hraðfara C, D, E. 22. Þorleifi] honum C. 23. Skildu—vinir] Skildu svá góðir vinir E, ok skildu með vináttu B.

5. Broddhelgi var heldr ókátr um sumarit ok langaði mjök til kómu Þorleifs. Á hverjum mannfundi hittuz þeir Broddhelgi ok Geitir ok ræddu um fjárlát sitt. Broddhelgi spurði Geiti at, hvat af kistli
 5 þeim væri orðit, er Hrafn hafði átt. En Geitir kvaz 20
 eigi vita, hvárt Þorleifr myndi hann utan haft hafa með öðru fé, eða ok muni austmaðrinn haft hafa með sér. »Ek ætla annat heldr,« kvað Helgi, »at þú munir hafa hann í vitum þínum.« Geitir mælti: »Hvar er
 10 hringr sá, er hann hafði á hendi, þá er hann var veginn?« »Eigi veit ek þat,« segir Helgi, »en þat veit ek, at eigi hafði hann hann í grøf með sér.« Ok á hverjum mannfundi, er þeir hittuz, spurði Helgi at kistlinum, en Geitir í mót at gullhringnum, ok greindi
 15 þá sýnt um. Verðr nú svá, at hvárr þeira þóttiz eiga marknað í annars garð, ok tók heldr at fækkaz með þeim. Um sumarit eptir kom skip út í Reyðarfirði, er átti Þorleifr enn kristni, ok váru þar á Suðreyskir 21
 menn tveir með honum. Þorleifr seldi sinn hlut skips
 20 ok ferr síðan til bús síns eptir þat. Broddhelgi varð

1. 5.] A, B, C, D; Frá Broddhelga, Þorleifi kristna ok Katli digra *overskrift* A, B. *Kap. 2 fortsat* i E. 2. kómu] aptrkómu C. 2—3. mannfundi] fundi E. 3. hittuz] funduz B. ræddu] saman *tílf.* E. 6. hann] *udel.* B. 8. heldr] *udel.* C. 9. Geitir mælti] *udel.* C. 8—9. »Ek—mælti] »Eigi ætla ek annat heldr,« kvað Helgi, »en þú hafir í vitum þínum.« »Eða: D; »Annat ætlak,« segir Helgi; »ek ætla, at þú hafir hann í v. þ.« »Eða: E. 9. er] mun E. 10. á hendi] sér *tílf.* B, C, D, E. 11. veginn?«] *tílf.* C: sagði Geitir, E: segir Geitir. 12. hann?] hringinn C. 13. mannfundi] fundi D, E. hittuz] tölðu þeir þetta með sér *tílf.* E. 15. sýnt] eins C. svá] at vera *tílf.* C. 16. marknað] nakkvat B, nokkut E. garð] garði C, E. heldr] *mgl.* C, D, E. fækkaz] fækka E. 17. eptir] *udel.* E. -firði] -fjörð E. er] ok C, E. 18. váru þar á] *udel.* C, D, E. Suðreyskir menn tveir] *sál.* E; tveir sendimenn A, B, D; tveir stýrimenn C. 19. skips] í skipinu C, D. 20. eptir þat] *udel.* C, E.

feginn þessum tíðendum. En er hann spurði, at Þorleifr hefði alt fé af höndum greitt erfingjum Hrafn, þá þótti honum ógreiðlig sú sök, at hon yrði gefin Þorleifi, ok ætlaði at fá á honum annan fangstað. Kona hét Steinvör; hon var hofgyðja ok varðveitti 5 hofuðhofit. Skyldu þangat allir bæendr hof toll gjalda. Steinvör ferr á fund Broddhelga, því at hon var honum skyld, ok segir honum til sinna vandræða, at Þorleifr hinn kristni gyldi eigi hof toll sem aðrir menn. En Broddhelgi kvaz taka mundu þetta mál af henni 10 á hendr Þorleifi hinum kristna. Maðr hét Ketill, er 22 bjó í Fljótsdal, ok var kallaðr Digr-Ketill, góðr drengr ok garpr mikill. Þat er at segja um för Helga, at hann kom at gisting til Ketils, ok tók hann vel við honum. Þeir binda vel vinfengi sitt. Helgi mælti: 15 »Einn er sá hlutr, Ketill, er ek vil biðja þik, at þú gørir fyrir mik, sem er at sækja Þorleif hinn kristna um hof toll, ok stefnir honum fyrst, en ek vil koma til þings, ok sém vit þá báðir saman.« Ketill segir:

1—2. En—hefði] Ok er Þorleifr hefir E. 2. höndum] hendi C. greitt] gørt D. 3. ógreiðlig] ógreinilig E. 3—4. at—Þorleifi] at gefa Þorleifi C, Þ. at g. D, E. 4. á] udel. A, B. fangstað] fangastað B, fangaráð E. at—fangstað] sér at fá fangstað á honum með öðru móti C, með öðru móti at fá á honum fangaráð E. 6. hofuðhofit] hon hofit D. allir—gjalda] sækja allir bæendr ok gjalda hof toll E. 8. sinna] udel. C. 9. gyldi eigi hof toll] vill eigi gjalda fé hofinu E. 10. taka—mál] mundu tala þetta mál ok gjalda henni þat, er þeir eiga, ok tók mál D. henni] *Herefter indskydes i E:* ok skyldi hverr gjalda eiga ok mega henni þat, er þeim bæri; tók hann nú mál. 11. hinum kristna] udel. C. 12. kallaðr] nefndr E. Digr-Ketill] *gæl.* C, E; Digri Ketill A, D, digri B. 13. ok garpr mikill] *mgl.* E. 13—14. Þat—Ketils] Helgi för til fundar við Digr-Ketil E. 15. Þeir—vel] ok bundu þeir E. 16. Ketill] *mgl.* C, D. 17. sem er] udel. D, E. 18. stefnir] stefna E. vill] mun B, E. 19. þings] ok sækja hann þær *tílf.* C. sém] sækim E. vit] *mgl.* D. saman] udel. B.

- »Ekki munda ek bundit hafa vinfengi við þik, ef ek hefða vitat þetta undir búa, því at Þorleifr er maðr vinsæll, en eigi mun ek neita þér í fyrsta sinni.« Skilduz þeir síðan, ok ferr Helgi leiðar sinnar. Ketill
- 5 bjóz heiman, þá er honum þótti tími til, ok fara saman tíu karlar. Koma þeir í Krossavík snemma 23 dags. Þorleifr stóð úti ok kvaddi þá Ketil ok bauð þeim öllum gisting, en Ketill kvað snemma at taka gisting, svá gott veðr sem væri. Ketill spyrr, hvárt
- 10 Þorleifr hefði goldit hoftoll, en hann kvaz ætla, at goldinn myndi. »Þat er mitt erendi hingat at heimta hoftollinn,« segir Ketill, »ok er þér ekki ráð at halda því, er engan mun ferr í.« Þorleifr svarar: »Meir gengr mér þar til en smálæti, at mér þykkir þat alt
- 15 illa komit, er þar leggz til.« Ketill svarar: »Þat er mikil dul, at þú þykkiz betr kunna en aðrir menn allir, er þú vilt eigi gjalda slíkar lögskyldir.« Þorleifr svarar: »Ekki hirði ek, hvat þú segir um þetta mál.« Síðan nefndi Ketill sér vátta ok stefndi Þorleifi hinum kristna, ok er lokit var stefnunni, þá bauð 24 Þorleifr þeim þar at vera ok taldi veðrit aprligt ok ótrúligt gøraz. Ketill kvaz fara mundu. Þorleifr bað

2. þetta undir búa] þetta mundu u. b. D, at þetta hefði undir búit C, þ. h. u. búit E. maðr] udel. B. 3. eigi—ek] þó mun ek eigi C, E, þó m. e. ekki D, þó má ek eigi B. 4. ferr—sinnar] fór Helgi heim C. 5. þá er] þegar E. 6. saman—karlar] þeir tíu saman E. 7. þá Ketill] þá vel D, vel Ketil E. 8. snemma] snemmt D, E. 13. engan—] sál. D; engin mun o. s. v. A, B, C; öngvum ferr E. 14. þar] þat B, C, D, E. smálæti] seinlæti E. 15. illa] verr E. 16. mikil dul] mikit d. A, mikill dulr E. 16—17. aðrir—allir] allir aðrir B. 17. er] at C. er þú vilt] enda viltu D, eða vilt þú E. 18. hirði ek] um tilf. D. hvat þú segir] hverju þú svarar E. 19. Ketill] Þorkell D. 21. aprligt ok] mgl. D, E. 21—22. aprligt—gøraz] ótrúligt gøraz ok aprligt C.

- þá aptr hverfa, ef veðrit tæki at harðna. Fara þeir nú á brott, ok var skamt at biða illviðris, ok urðu þeir aptr at hverfa. Kómu þeir allsið til Þorleifs ok váru mjök dasaðir. Þorleifr tók vel við þeim, ok sátu þeir þar tvær nætr veðrfastir, ok var því betri beini, 5 sem þeir sátu lengr. En er þeir Ketill váru burt búnir, þá mælti hann: »Vér höfum haft hér góðan beina, ok hefir þú Þorleifr reynz hinn bezti drengr, ok mun ek því launa þér, at niðr skal falla sök þín, ok vera vinr þinn heðan frá.« Þorleifr svarar: 10
- 25 »Mikils þykkir mér vert vinfengi þitt, en ekki þykkir mér undir, hvárr sekr fellr eða eigi; heiti ek á þann féлага, er mér lætr eigi slíkt varða.« Skilja þeir síðan við svá búit, ok liðr svá fram til þingsins. Þat er sagt, at Broddhelgi fjölmenni mjök til þingsins ok 15 hyggjr sér til hreifings. Ok er á leið þingit, spurði Broddhelgi Ketil, hvar komit var um mál Þorleifs hins kristna; en hann sagði honum hit sanna. Helgi segir: »Mjök hefir þú, Ketill, brugðiz mér um þetta mál; enda mun ok lokit vinfengi okkru.« Ok fæz nú 20 ekki fang á Þorleifi, ok er hann ór þessarri sögu. Þeir Broddhelgi ok Geitir hittuz nú skjótt eptir þingit,

1. harðna] herða E. 2. illviðris] óviðris B. 3. hverfa] snúa til bæjar Þorleifs E. Kómu—Þorleifs] *mgl.* E. 8. hefir—reynz] er Þorleifr D, hefir þú reynz oss E. 9. skal—þín] falli sekt þín C, skulu falla allar sakir E. 10. vera—þinn] skaltu vera vinr minn E. 11. vinfengi] um v. E. 12. hvárr sekr] hvárt sökin E. 13. mér] *sál.* B, E; mik D; menn A, C. varða] *sál.* C, D, E; verða A, B. 14. síðan—búit] nú D, síðan C, E, nú við svá búit B. liðr—þingsins] er síðan búit til þingsins D, er nú svá búit til þings C, e. n. s. b. alt til þingsins E. 14—15. Þat—at] *mgl.* C. 16. hyggjr] hugsar E. 17. Broddhelgi] hann C. Ketill] *udel.* D, E. hvar] hvern veg E. 18. en—sanna] honum var sagt hit sanna D, E. 21. þessarri sögu] sögunni C, E. 22. hittuz] funduz E. nú skjótt] brátt E.

ok taldi Helgi mjök á hendr Geiti, kvez af honum þessa svivirðing hlotit hafa, nær sem hann gæti leið- 26 rétt, ok tók þeira vinfengi heldr at minnkaz.

6. Þat er sagt, at Halla Lýtingsdóttir tók eitt 5 sinn til orða við Broddhelga ok mælti: »Samfarir okkrar hafa lengi góðar verit, en ek kenni mjök vanheilsu, ok mun þér verða skömm forvista at mér fyrir búi þínu.« Helgi svarar: »Ek pykkjumz vel kvángaðr vera, ok ætla ek at una þessu, meðan okk- 10 art lif vinnz.« En þat var þá siðvenja í þær mundir at beiðaz ór búi. Kona hét Þorgerðr ok var kolluð 27 silfra; hon var dóttir Þorvalds hins háfa, ung at aldri, ok var hon þá ekkja ok bjó í Fljótsdal, þar sem nú heitir at Þorgerðarstöðum, ok var at umsýslu með 15 henni bróðir hennar, er Kolfinnr hét. Þorgerðr bauð Broddhelga til sín við þriðja mann, ok fór hann þangat. Tók hon við honum ágæta vel, setti hann í öndvegi ok sat hjá honum sjálf. Varð þeim allhjaldrjúgt, ok áðr Helgi fór heim, er þat skjótast af at 20 segja, at hann fastnaði sér Þorgerði silfru. Er þá ekki frá Helga sagt, fyrr en hann kom heim til Hofa. Var hann þá spurðr at tíðendum. Hann segir, at kona var fóstnuð manni. Halla spurði: »Er þat Þor- 28

1. Helgi] hann B. á hendr Geiti] á Geiti E. 3. heldr] *mgl.* E. minnkaz] minnka D, E. 4. 6.] A, B, C, D; Siðari gipting Broddhelga ok Þorgerðar silfru *overskrift* A, B. *Her beg. kap. 3* i E. 4—5. eitt sinn] *udel.* C, D 5. við Broddhelga] *mgl.* E. 6. okkrar] Helga *tílf.* E. ek kenni] nú kenni ek C, E. 7. at mér] *udel.* C, D. 7—8. forvista—þínu] um-sjá fyrir búi þínu af mér E. 9—10. meðan—vinnz] ráði, meðan vit lifum bæði E. 10. þat] þá C. þá] sú C. 11. beiðaz] biðjaz D, E. 13. hon þá] þó E. 14. at] á B, C, D, E. 18. sat—sjálf] settiz sjálf hjá honum E, settiz niðr hjá h. C, D. allhjaldrjúgt] hjaldrjúgt E. 19. skjótast af] *mgl.* C, D, E. 22. at tíðendum] tíðenda E. 23. var] i A sé *udstreget* og *rettet til var*; væri D, E.

gerðr silfra?« segir hon, »eða hverjum er hon fóstnuð?«
 »Mér,« kvað hann. »Þat þykkir mér eigi of brátt,«
 segir hon. Litlu síðar kvez Helgi mundu fara eptir
 Þorgerði ok bað, hon skyldi þar vera á meðan, ok
 þat lét hon til leiðaz ok fór eigi fyrr en Þorgerðr 5
 kom. Spurðuz nú þegar þessi tíðendi um heraðit, ok
 lagðiz illr rómr á, því at Halla var vinsæl af öllum
 mönnum. Þeir bræðr sendu menn eptir Höllu, ok
 fór hon með þeim, er Helgi var heim kominn, ok
 hafði með sér gripi sína. Helgi stóð úti í dyrum ok lét 10
 sem hann vissi ekki, at Halla særi í brottu. Halla var
 29 varla á bak kominn, áðr Geitir, bróðir hennar, kom
 þangat riðandi. Þá mælti sendimaðr, at þau skyldu
 riða fyrr, en Geitir sneri til málaleitunar við Helga, ok
 svá gærdi þau. Þá mælti Geitir við Helga, er þeir 15
 hittuz, ok spurði, hvenær hann vildi greiða af hön-
 dum fé þat, er Halla ætti í hans garð. En Helgi svarar:
 »Gott þykkir mér,« segir hann, »ef Halla unír eigi í .

1. segir hon] *mgl.* E. 1—2. »eða—hann] Hann kvað svá
 vera. Hon spurði, hverjum hon væri fóstnuð. Helgi segir
 sem var D. »Já,« segir hann. »Hverjum er hon fóstnuð?«
 segir hon. »Mér,« segir Helgi E. 2. mér] þér D, E. 3. Litlu
 —Helgi] Helgi kvaz C, D, E. 3—4. eptir Þorgerði] at hitta
 Þorgerði C, ok hitta Geiti D, E. 5. til leiðaz] leiðaz til C,
 leiðaz D. ok] at hon C, D. fyrr] á burt *tilf.* C. 6. Spurðuz
 nú þegar] Þegar spurðuz C, D, þegar spyraz E. 7. illr] illa
 E. 8. Þeir bræðr] Þeir D, Geitir C. sendu] sendi C. 9.
 með þeim] þá í burt D. var heim kominn] kom heim C, D.
 8—10. Þeir—sér] Helgi kom heim, ok fór þá Halla í brott með
 alla E. 11. í brottu] *mgl.* E. Halla] ok er H.: E. 13. þangat]
mgl. C. 12—13. áðr—riðandi] kom Geitir þar ok mælti, at
 hon skyldi riða frá E. *Detto stykke mgl. i D.* 14. Geitir] hann
 D. 15—16. svá—spurði] mælti D. 14—16. en—spurði] ok svá
 gærdi þau; en Geitir snýr til málaleitunar við Helga ok mælti,
 er þeir funduz C. 16. vildi] skyldi D. 13—16. Þá—höndum]
 en hann sneri til Helga ok spyrr, hvenær hann ætli at greiða
 af hendi E. 17. ætti] á D. hans] þinn D. 18. segir hann]
mgl. E.

Krossavík, þá er hon er heim komin; mun hon enn hverfa heim aptr hingat til Hofs.« Geitir reið nú heim við svá búit, ok þótti hvarum tveggja eigi betr en áðr. En er Geitir kom aptr, spurði Halla, hvat
 5 þeir Helgi hefði við talaz, en hann sagði slíkt, sem 30
 til bar. Hon segir: »Þú hefir verit helzt til bráðr í þessu máli, ok má vera, at Helga þykki sviptir í, ef þú firrir hann öllu saman, ok er fjárstaðr greiðr at Helga; mun eigi mitt fé þverra í hans garði, ef þat
 10 stendr með leigum.« »Sé ek,« kvað Geitir, »hversu þetta mál horfir; þykkir mér svá fremst allrar sví-
 virðingar í leitat, ef þú riðr félaus ór hans garði.« Nú leið af vetrinn, ok fór Geitir um várit til Hofs at heimta út penninga Høllu í annat sinn, en Broddhelgi
 15 vildi eigi út gjalda. Þá stefndi Geitir Broddhelga um fé Høllu til Sunnudalsþings ok fjölmenntu hvárir tveggja mjök til þingsins. Varð Helgi fjölmennari, en 31
 Geitir hafði mannval betra. En er at dómi skyldi ganga, þá varð Geitir ofrliði borinn, ok kom Brodd-
 20 helgi málinu fram. Bauð Geitir málinu til alþingis, ok eyddi Broddhelgi þá enn málinu fyrir honum, ok

1. þá—komin] *udel.* D, E. 1—2. mun—aptr] mun hon þá enn koma C, þá mun hon *o. s. v.* D, ok mun hon þá enn fara E. 4. aptr] *udel.* C, eptir D. Halla] eptir *tílf.* C. 5. þeir Helgi] hann E. 6. til bar] við bar C, til var D, var E. helzt til bráðr] ofbráðr E, bráðr C, D. 7. í] *udel.* D. Helga—í] Helgi þykkiz sneyptr E. 7—8. ef þú firrir] er þú firðir C, »en firrtir« D. 8. saman] fénu þegar E. 10. hversu] hvernig B. 12. í leitat] leitat C, *mgl.* D. 11—12. fremst—í leitat] fara allra svívirðiligast at E. 12. riðr] verðr D. 13. leið af] liðr D, leið E. 14. út] *mgl.* C, D, E. penninga] fé E. 15. út] *mgl.* E. Broddhelga] honum C. 17. mjök til þingsins] *mgl.* E. fjölmennari] á þinginu *tílf.* E. 18. dómi] dómum E. 19. ofrliði] ofrliða B, E. 19—20. kom Broddhelgi málinu] kom eigi máli E. 21. málinu] málit D, E. fyrir honum] *mgl.* C, D, E.

helzt af liðveizlu Guðmundar ens ríka, ok gærdiz nú hinn mesti óþokki með þeim Broddhelga ok Geiti.

7. Maðr hét Þórðr, er bjó í Sunnudal á bæ þeim, er í Tungu heitir, þeim megin ár, er Hofs bær
 32 stendr. Hann var þingmaðr Helga. Þeir Þormóðr áttu 5 skóg saman, ok skildi þá á um skógarhoggit ok svá beitingar, ok þóttiz Þórðr mjök vanhaldinn fyrir Þormóði. Fór hann á fund Broddhelga ok sagði honum ágang Þormóðar. Broddhelgi kvaz eigi nenna at deila um fé hans ok engan hlut mundu í eiga, nema hann 10 handsalaði honum féit ok færi til Hofs með alt sitt; en hann kaus þetta ok seldi Broddhelga arfsali. Einhvern dag kvaddi Broddhelgi Þórð at riða á afrétt ok sjá geldfé sitt, þat er þar var. Fóru þeir síðan ok kómu í afréttinn. Þá mælti Broddhelgi: »Nú höfum 15 vit sét yfir fénað þann, er þit Þormóðr hafið áttan.«
 33. Síðan ferr Broddhelgi til ok safnar saman uxum þeim, er Þormóðr átti, hæggr af þeim höfuðin ok lætr þar liggja, ferr heim síðan, sendir mann Þormóði ok biðr hann at láta forvitnaz um yxn sín, ok svá var 20 gørt. Var slátrit heimfært. Eptir þat riðr Þormóðr í Krossavík ok segir Geiti til; bað, at hann rétti hluta

1. helzt] mest D, E. liðveizlu] liðsinni E. 2. hinn mesti óþokki] hin mesta óþykkja D, hin mesta óvild E. 3. 7.] A, B, C, D. Hér segir frá því, at Helgi vegr Þormóð *overskrift* A; *ligel*. B *med* er *for* at. Kap. 3 *fortsat* í E. 4. í Tungu] Tunga E. 7. beitingar] beit E, um beitingar C, D. 9. ágang] afgang D, af ágangi E. 10. mundu] *mgf.* E. 11. at C. 11. féit] alt *tilf.* B, D, fé alt C, E. 12. seldi] *de andre hðskrr.* have seldiz. 12—13. Einhvern] Einn D. 14. þat—var] *mgf.* E. 15. afréttinn] afréttina E. 15—16. höfum vit] hef ek E. 16. hafið áttan] áttuð E. 17. Síðan—til] Nú ferr Helgi C, D, Ferr nú Broddhelgi E. 18. þeim] *udel.* C, D. 19. síðan] *udel.* C, D, E. mann] menn D. 20. hann—forvitnaz] at hann láti forvitnaz D, hann vitja E. 22. at—rétti] hann rétta D, E.

sinn. En Geitir kvaz eigi nenna at deila við Broddhelga. Þormóðr segir: »Illa er þér varit, er þú vilt eigi stoða mál vár.« «Ekki stoða ek mál þín,» segir Geitir; »en fær hingat uxaslátrit, ok mun ek kaupa, 5 svá at þér sé skaðlaust.« Þormóðr ferr heim þvílíkr er hann kom þar, ok var nú Broddhelga sagt, at hann mundi hafa farit at segja Geiti til vandræða sinna. »Þat vilda ek gjarna,» segir Broddhelgi, »at hann 34 þyrfti eigi optar slíkra erenda at fara.« Ok litlu síðar 10 stefnir Broddhelgi til sín landsetum sínum ok kveðr þá til ferðar með sér, þar með húskarla ok gesti, ok fóru þeir í skóg þann, er þeir Þormóðr áttu báðir saman, hjuggu upp allan skóginn ok drógu hvert tré heim til Hofa. Ok er Þormóðr frétti þetta, hverr 15 skaði honum var gørr, þá ferr hann í annat sinn á fund Geitis ok sagði, hverr ójafnaðr honum væri gørr. Þá svarar Geitir: »Miklu þykkir mér meiri várkunn á, at þér þykki þessi skaðinn verri, heldr en hinn, er fyrr var gørr, því at sá þótti mér lítills verðr; vil ek 20 ok ekki veita þér móti Helga til þessarra mála, en þó 35 mun ek leggja ráð til með þér. Finn þá frændr þína,

1. Broddhelga] um þenna hlut tilf. C, D, E. 2. varit] farit B. er] at D, E. 3. stoða¹⁾ styðja B, C, D, E. þín] við mik tilf. D. 4. en fær] ber C. 3—4. »Ekki—uxaslátrit] Geitir mælti: »Ber hingat yxaslátrit E. 6. er] *de andre hðskrr. have* ok. 5—6. ferr—þar] vildi eigi ok fór heim E. 8—9. »Þat—fara«] Helgi mælti: »Þat vilda ek, at hann færi eigi optar slíkra eyrenda« E. 10. stefnir] boðar C, D, E. landsetum sínum] landseta sína E. 10—11. kveðr—gesti] ákveðr hann þessa til ferðar með sér ok húskarla sína ok gesti D, ákveðr með sér húskarla ok gesti C, kveðr til ferðar með sér húskarla sína ok gesti E. 12. fóru þeir] fóru B, fór C, D, E. 13. drógu] braut tilf. B, burt tilf. C, færðu E. 14. hverr] hvílíkr C. 17. mér] þér tilf. D. 18. þessi] sá D, E. verri] meiri ok verri B, illr D, E. 19. gørr] *ngl.* D, E. því—mér] þótti sá monnum E. 20. þér móti] *udel.* C, D, E. 20—21. en—ek] ok man ek E. 21. þá] þú E.

sonu Refs ens rauða, Stein ok Hreiðar, ok bið þá fara með þér stefnuðr til Hofs; kom þú ok á Guðmundarstaði ok bið Tjörfa at fara með þér, ok verið eigi fleiri saman en átta; ek mun ok stefna Þórði um skógarhögg, ok stilltu svá til, at Broddhelgi sé eigi heima; 5 eigi man yðr ella duga.« Þormóðr ferr við svá búið ok hittir þá menn, er Geitir hefir til nefnda, ok hétu þeir allir fyririnn ok ákveða, hvénær fara skyldu. Ríðr Þormóðr nú heim ok segir Geiti, hvar komit var. En svá er satt, sem mælt er, at »ferr orð, ef um 10
 36 munn líðr«, ok kemr þetta til eyrna Broddhelga, ok ferr hann eigi, sem ætlat var. Þann morgun, er þeira var þangat ván, þá mælti Broddhelgi við húskarla sína, at þeir skyldi hvergi fara frá húsum um daginn; »skuluð þér,« sagði hann, »höggva yðr sviga stóra ór 15 viði ok stafi marga; er manna hingat ván í dag, ok skuluð þér þá neyta stafanna ok keyra hrossin undir þeim ok reka svá ór túni alt saman«. Nú fara þeir Þormóðr heiman, sem ætlat var, ok koma til Hofs; sjá þeir ekki manna úti ok ríða þegar á hlaðit, ok 20 nefnir Þormóðr sér vátta ok stefnir Þórði um skógarhögg. Helgi var inni ok heyrir stefnuna, hleypr út
 37 síðan ok leggr í gegnum Þormóð með spjóti ok mælti:

2. þú ok] *mgf.* E. Guðmundarstaði] *sál.* D, E; *jfr.* s. 31; Guðrúnarstaði A, B, C. 3. Tjörfa] Torfa E. 6. eigi—yðr] því [eigi] man E. 7. til nefnda] nefnt E. 8. fyririnn] at fara D, E. fara skyldu] vera skyldi E. 9. hvar] hversu E. 10. er satt] fór E. at] *mgf.* C, D, E. 10—11. ef—líðr] sem af munni líðr E. 11. til—Broddhelga] fyrir Helga C, til H.: D, fyrir B.: E. 13. þangat] *mgf.* C, D, E. 12—14. ferr—sína] er hann heima þann myrgin, er þeira var ván. Þá mælti Helgi til húskarla E. 15. sagði hann] *udel.* D, E. 16. viði] víðum E. 17. keyra] berja D, E. 18. fara þeir] ferr E. 19. heiman] ok þeir hinir D. koma] kom E. Hofs] sem ætlat var *tilf.* E. 23. með spjóti] *mgf.* D, E. mælti] síðan *tilf.* D.

»Rekum burt þessi vanmenni, ok látum þá hafa hingat erendi átt til Hofs í dag.« Nú hlaupa út húskarlarnir ok berja hrossin undir þeim, ok hvarfar nú alt saman ofan fyrir hlaðit, ok urðu þau málalok, en eigi betri, 5 at menn Geitis kómuz undan með illan leik, bæði sárir ok bardír, en sumir fellu þar dauðir. Þat hófðu menn fyrir satt, at Broddhelgi mundi orðit hafa bana- maðr þeira, er dauðir váru; lét hann bera líkin í topt eina ok bera ofan á hris. Menn Geitis undu stórrilla 10 sínum hlut ok ekki þó qðru verr en því, at þeir náðu eigi at jarða frændr sína ok ástmenn. Kómu þeir opt á tal um þetta mál við Geiti, en hann bað þá biða um stund ok sagði: »Þat er mælt, at liðar verðr sá at leita, er lítit sax hefir, ok mun oss svá 38 15 fara við Broddhelga.«

8. En er á leið, sendir Geitir orð þingmönnum sínum. Fara þeir síðan ór Krossavík ok stefndu leið til Hofs. Geitir mælti: »Vér hófum ekki lið þetta svá leyniliga saman dregit, at eigi muni Broddhelgi spurt 20 hafa, ok get ek, at þar muni fjölmenni vera fyrir.

2. átt] *udel.* D. til Hofs] *mgl.* E. 4. en—betri] *mgl.* E. 5. at—kómuz] koma menn Geitis C, kvámuz m. G.: D. illan] *sál.* B, C, D, E; illum A. 5—6. bæði—dauðir] ok fellu þó sumir C, *mgl.* D, E. 8. þeira] manna *tílf.* D. dauðir] líf- látnir B, C D, drepnir E. lét hann] Helgi lét E. 10. sín- um hlut] við sinn hlut E. ok—því] ok eigi við annat verra en þat C, ok við eigi annat verr en þat D, en e. v. a. verr e. þ.: E. 11. ok ástmenn] *mgl.* E. Kómu] ok eru E. 12. tal] tali E. 13. um stund] *mgl.* C, D, E. 12—13. en—stund] Hann svarar ok bað þá biða D, E. 13. liðar] *rettelse efter F. Jónsson*; síðar i *alle hðskrr.* 15. fara] verða C, D. 14— 15. ok—Broddhelga] mun svá verða at Broddhelga E. 16. 8.] A, B, C, D. Um fund þeira Broddhelga ok Geitis *over- skrift* A, B. *Her beg. kap. 4* i E. 17. stefndu leið] stefndu C, stefna E. 20. get ek] *sál.* B, C, D, E (til *tílf.* C); *udel.* A. fjölmenni] fjölmennnt B, C, D.

Vér skulum riða í tún ok stíga af baki, en binda hesta vára ok leggja af oss skikkjur ok ganga síðan heim snúðugt; en ek get, at þá komi þeir Broddhelgi í móti oss, en eigi munu þeir bera vápn á menn vára. Skulum vér þat mest varaz at sæta áverkum 5
 39 við engan mann fyrri, ok þæfiz svá við. Nú skulu þeir fara af liði váru Egilssynir ok Tjorfi hinn mikli með þeim upp þessum megin um Guðmundarstaði ok svá í skógana bak Hofi, ok skulu þeir hafa kollaupa stóra ok tóma á hestunum, ok farið,« segir hann, »þegar 10
 er þér komið at túngarðinum, heim til húsa leyniliga, takið líkamana ok látið í laupana ok farið svá aptr sǫmu leið til móts við mik.« Nú skilja þeir, ok fara hvárir tveggja eptir fyrirsögn Geitis; ok er þeir Geitir kómu mjök at bænum, stíga þeir af baki ok fara at 15
 öllu tómliga. Helgi var mjök fjölmennr fyrir ok réz þegar á móti þeim Geiti. Verða þar kvaðningar með öngri bliðu. Spurði Broddhelgi, hvert þeir Geitir
 40 ætluðu at fara; en hann kvaz litlu mundu nú við

2—3. síðan heim] síðan D, E, *udel.* C. 3—4. komi—oss] ráðiz Helgi í móti C, riði H. í mót D, komi H. í m. E. 4. eigi—bera] eigi get ek til, at hann beri C, *ligel.* D með *udel.* til, en ek get, hann beri E. 5. Skulum vér] Skuluð þér B, en þat sk. þ.: C, D. mest] *udel.* C, D, E. 6. engan] nokkurn C, D. við—fyrri] við menn E. þæfiz] þæfaz B, E. svá] heldr E. 7. Tjorfi] *jfr. membranbladet og ovf. s. 43; E har Torfi, de andre hdskr.:* Narfi. 8. um] við B. Guðmundarstaði] *sál.* D, E; Guðrúnarstaði A, B, C. 9. í] um E. skulu þeir] skuluð þér E. kollaupa] *sál.* C, D; kornlaupa A, B, E. 10. tóma] af dreggjum *tilf.* D. hestunum] hrossunum C, D, E. segir hann] *udel.* C, D, E. 11. at túngarðinum] á túngarðinn E. til húsa] til hússins C, D, at húsunum E. 12. svá] *mgl.* C, D, E. 13. leið] ok svá *tilf.* E. mik] oss E. skilja] skilduz B, skiljaz C, D. 14. fyrirsögn] tilsögn E. Geitir] *mgl.* E. 16. tómliga] seinliga E. fyrir] *mgl.* C, D, E. 17. Verða þar kvaðningar] ok var kveðja þeira E. 18—19. þeir—ætlðu] Geitir ætli E.

auka ok lész þat ætla, at öllum mundi þykkja auðsýnt erendit. »Munum vér ok ekki ófrið hjóða at sinni,« kvað hann, »þó at til þess sé ærin sök, ok viljum vér enn framar leita ens sama sem fyrr, aðr en vér ráð-
 5 um frá at öllu.« Þeir þæfaz nú þannig við um daginn ok reiðir þröngina ýmsa vega eptir vellinum. Þá tekr maðr til orða ór flokki Helga: »Menn fara þarna, eigi allfáir, ok með klyfjahross.« Annarr svarar: »Eigi eru þat siðr kolamenn, ok fara ór skógi, ok eru laupar
 10 á hrossunum; sá ek þá í dag, er þeir fóru í skógin.« Nú fellr svá niðr þeira hjal. Þá mælti Geitir: 41
 »Nú mun enn fara sem optar, at vér munum ór bera hinn lægra hlut, því at vér nám eigi at flytja í burt lík frænda várra.« »Hví lætr þú þannig?« kvað
 15 Broddhelgi; »þat er enn líkligra, at hinn lægri verði at lúta; þó er þat vænst til, at hvárigir taki nú óvirðing af öðrum á þessum fundi, ok viljum vér nú slita þessarí þæfð um sinn, ef yðr sýniz, en eigi viljum vér kvámu yðra nær húsum, en nú eruð þér komnir.«
 20 Eptir þetta slitu þeir þröngðinni, ok fóru þeir Geitir til hesta sinna, en þeir Broddhelgi váru eptir á vellinum. Þeir Geitir kómu til móts við þá Egilssonu, stigu þegar af baki ok stallra við, en þeir Broddhelgi

1. þykkja] *udel.* E. 2. erendit] sitt eyrindi E. 4. enn—fyrr] reyna enn framar C, D, E. ráðum] ríðum E. 5. at] með C, D, E. 6. þröngina] þröngðina D. 7. maðr] *sál.* C, D, E; einn m. A, B. þarna] þar C, D, E. 9. ok fara] erf. B; eigi siðr *tilf.* E. 11. Nú—hjal] Fellr nú þeira hjal niðr C; Nú fellr þetta mál n. D; Fell nú þeira hjal n. E. 12. mun enn] munum vér E. 13. því at] ór því er D. 14. lík—várri] líðna frændr vára C. 16. til] *mgl.* C, D. hvárigir] hvárigr E. taki] *sál.* C, D, E; taka A, B. 18. þessarri þæfð] þessa þ. B, þetta þóf E. um sinn] *mgl.* C, D. 19. nær] nærri C. húsum] húsi D. 20. slitu] skilja D. þröngðinni] þröngðina D, þröngina E. 23. ok stallra við] ok gefa upp C, D, *mgl.* E.

42 stóðu uppi á hlaðinu at Hofi ok sáu, at þeir Geitir
 dvölduz. Þá tók Broddhelgi til orða: »Eptir koma
 ósvinnum manni ráð í hug. Vér höfum verit í allan
 dag í þröng þessarri, ok sé ek nú eptir, at kappar
 Geitis váru hér öngvir, ok munu þeir hafa borit brott 5
 likin í kollaupunum, ok er þat ávalt, at Geitir er vár
 vitrastr, þótt hann verði jafnan ofríki borinn.« Ekki
 varð eptirmál um víg Þormóðar, ok í öngvu máli
 fekk Geitir jöfnuð af Helga. Þorkell fór utan, sonr
 Geitis, ok var jafnan landa í millum, þegar er hann hafði 10
 aldr til þess, ok varð hann lítt við riðinn um mál
 þeira Broddhelga ok Geitis, fœður síns. Vanmáttir
 Höllu Lýtingsdóttur í Krossavík gærdiz mikill ok
 hættligr.

43 9. Þat er sagt, at Geitir fór heiman í Fljótsdals- 15
 herað til Eyvindarár á kynnisleið ok var í burtu meir
 en viku. Ok er hann var heiman farinn, þá sendi
 Halla mann eptir Broddhelga ok bað, at hann skyldi
 hitta hana. Hann fór þegar í Krossavík. Halla kvaddi
 hann, en hann tók vel kveðju hennar. Hon bað, at 20
 hann skyldi sjá meinit, er hon hafði, en hann gærdi
 svá, ok kvaz honum þungt hugr um segja. Hann

1. uppi] upp B, E, heima D. at] á C, D, E. Geitir]
mgl. C, D, E. 3. manni] *mgl.* C, D, E. 4. þröng] þröngð D.
 kappar] karlar B. 4—5. kappar—öngvir] öngvir kappar
 Geitis váru hjá E. 5. borit brott] haft í b. E. 6. kollaup-
 unum] *sál.* C, D; kornlaupunum A, B; laupunum E. 6—7. vár
 vitrastr] vitrastr manna E. 7. þótt] *sál.* D, E; A har þó. 8. um]
 eptir B. i] at D, af E. 9. af] við C. 9—10. fór—var] Geitis-
 son fór E. 10. þegar] þá B, E. 11. þess] *uðel.* C, E. varð]
 var D, E. lítt] *sízt* E. um] *mgl.* B. 13. Lýtingsdóttur]
mgl. E. 15. 9.] A, B, C, D; Um andlát Höllu Lýtingsdóttur
overskrift A, B. *Kap. 4 fortsat i* E. 16—17. meir en] *mgl.*
 E. 17. farinn] kominn C. 18. mann] menn B. 21. sjá] um
tílf. D. er hon hafði] *mgl.* C, D, E. 22. svá] þat C. kvaz
 honum] kvað sér E. hugr] hug E.

hleypir út vatni miklu ór sullinum, ok varð hon mjök
máttlitol eptir þetta. Hon bað hann þar vera um
náttina, en hann vildi þat eigi. Var þat bæði, at hon
var máttlitol, enda var hon angrsöm ok mælti við
5 hann: »Eigi þarf nú at biðja þik lengr hævistar; þú 44
munt nú lauss þykkjaz ok lokit hafa verkum, en þess
get ek, at fæstir muni lúka svá við konur sínar sem
þú nú við mik. Broddhelgi fór heim aptr til Hofs
ok undi illa við sinn hlut. Lifði Halla litla stund
10 síðan, ok var hon önduð, er Geitir kom heim. Var
honum sagt alt, svá sem farit hafði.

10. Eptir þetta óx mikil óþykkja með þeim
Broddhelga ok Geiti. Eitthvert sumar var þat, at
Broddhelga varð aflafátt á alþingi, ok bað hann Guð-
15 mund ríka liðs; en hann kvaz eigi nenna at veita 45
honum lið á hverjum fundi ok óvinsæla sik svá við
aðra höfðingja, en taka af honum engi gæði í mót.
Skildu þeir svá fyrir um þetta mál, at Guðmundr hét
honum liði, en Broddhelgi hálf hundrað silfrs. Ok er
20 dómum var lokit, höfðu Broddhelga málin vel gengit.

1. mjök] *mgl.* C, D, E. 4. enda] en þat *ur.* A. 4—5.
angrsöm—hann] *sál. også* B; *de andre hðskrr. have:* angrsöm
við hann ok mælti. 5. lengr] *udel.* C, D, E. 6. nú—ok]
lauss ok C, nú lauss ok D, *mgl.* E. verkum] við mik *tilf.*
C, E. 7. fæstir] fá stórmenni E. 8. nú] munt D, *mgl.* E.
aptr til Hofs] *mgl.* C, D, E. 11. hafði] ok er nú kyrrt um
hríð *tilf.* C, D, E, . . . of hríð B. 12. 10.] A, B, C, D. Frá
þeim Broddhelga, Geiti ok Guðmundi ríka *overskrift* A, B.
Her begynder kap. 5 i E. 13—14. var—alþingi] varð Brodd-
helga aflafátt á alþingi C, v. a. á þingi D, v. Helga a. á þ.
E. 14. hann] Helgi D. 15. liðs] liðsinnis E. 16. svá] *mgl.*
C, D, E. 17. aðra] *mgl.* E. 18. fyrir] *mgl.* C, D, E. um]
með D. 19—20. en—gengit] en Helgi skyldi gefa honum
hálf hundrað silfrs, er dómum var lokit ok höfðu málin vel
gengit C; en H. s. g. Guðmundi h. h. s., er d. v. l. ok h.
Helga m. v. fallit D; en H. s. g. h. h. h. s. Ok er d. v. l. ok
mál Helga höfðu vel greiz (þá o. s. v.) E.

Þá mættuz þeir Guðmundr við búðir, ok heimti Guðmundr féit at Helga; en Broddhelgi kvaz ekki eiga at gjalda honum ok kvaz ekki sjá, at hann þyrfti fé at gefa í milli vinfengis þeira. Guðmundr svarar: »Illa er þér farit,« segir hann; »þarft annarra ávalt, en 5 geldr eigi þat, er þú ert heitbundinn; en vinfengi þitt þykkir mér lítils vert; mun ek eigi optar heimta þetta fé, enda verða þér aldri at liði síðan.« Skildu
 46 þeir við svá búit, ok er nú lokit vinfengi þeira. Geitir spyr þetta, ferr til fundar við Guðmund ríka ok býðr 10 honum at taka fé til vinfengis. Guðmundr læz eigi vilja fé hans ok kvað sér lítit um vera at veita þeim mǫnn-um lið, er ávalt vildu hinn lægra hlut ór hverju máli bera. Fara menn nú heim af þinginu, ok er alt kyrt um hrið.

15

11. Þat var sagt, at skip kom út í Vápnafirði, ok var á því skipi Þórarinn Egilsson, er þá var kallaðr vǫnstr maðr í fǫrum ok gǫrviligastr. Broddhelgi reið til skips ok bauð heim Þóarni til vistar með
 47 sér, ok þeim mǫnnum með honum, sem hann vildi; 20 en hann kvaz þat þiggja mundu. Fór Broddhelgi heim ok sagði þangat vǫn Þórarins stýrimanns til vistar. Geitir reið ok til skips, hitti Þóarin ok spyr,

2. Broddhelgi] hann E. 3. honum] fé tilf. E. 4—5. »Illa er þér] »Þat er illa D. 8. verða] vera D, verð ek E. 10—11. býðr—at] biðr hann E. 11 at taka] udel. C. læz] kvaz E. 12. vera] mgl. D, E. veita] leggja D. 13. lið] mgl. E. 14. Fara menn] Helga menn fara C, Helgi ok hans menn fara E. er alt] var nú D, er nú E. 16. 11.] A, B, C, D; Frá Þóarni Egilssyni, þingmanni Geitis, ok þeim Broddhelga overskrift A, B. Kap. 5 fortsat i E. 17. á—skipi] á B, á því E. kallaðr] haldinn E. 18. ok gǫrviligastr] mgl. E. 19. Þóarni] stýrimanni B, honum D, 20. með—vildi] er hann vildi með sér E. 22. þangat] udel. D. vǫn] væri tilf. A, B, C, D. Þórarins] mgl. E. 23. reið ok] ferr C, fór D, E. hitti—spyr] ok spyr Þóarin eptir E.

- ef hann ætlar til Hofa. Hann kvað þat rætt, en ráðit eigi. Geitir kvað honum heldr ráðligra at fara í Krossavík; »því at fáam ætla ek mínum monnum vel gefaz at þiggja vist hjá Helga.« Þat réz ór, at
- 5 Þórarinn færi í Krossavík. Broddhelgi spyr þetta ok riðr þegar til skips með sðlaða hesta ok ætlar at hafa Þórarinn heim með sér. Þórarinn segir, at þá var annat ráðit. »Þat vil ek sýna,« segir Broddhelgi, »at ek hefi þér eigi með flærð heim boðit; því at ek
- 10 vil vera vandalauss af, þótt þú farir heim þangat.« 48 Annan dag eptir reið Broddhelgi til skips ok gaf Þórarinn stóðhross, fimm saman, til vinfengis, ok váru þau öll fífilbleik. Geitir ferr nú eptir Þórarinn ok spyr, hvárt hann hefir þegit stóðhrossinn at Broddhelga, en
- 15 hann kvað þat satt vera. »Þat ræð ek þér,« segir Geitir, »at þú skilir aptr stóðhrossunum.« Hann gærði svá, ok tók Broddhelgi við þeim aptr. Þórarinn var með Geiti um vetrinn ok fór utan um sumarit eptir, ok er hann kom út, þá hafði Geitir flutt bústað sinn
- 20 ok bjó þar, er heitir í Fagradal. Þórarinn fór á Egilsstaði til vistar. Þeir bera ráð saman, þingmenn Geitis, ok þóttuz ekki lengr þola mega ójöfnuð Broddhelga. Fara nú til fundar við Geiti, ok er Þórarinn 49 fyrir þingmonnum. Hann mælti þá: »Hversu lengi
- 25 skal svá mega fram fara,« segir hann, »til þess er

2. heldr] *mgl.* E. ráðligra] ráðligt B. 3. fáam—ek] fátt mun C. mínum] *mgl.* E. 4. hjá] af D. ór] af C. 10. af] *mgl.* C, D, E þótt] þó C, þá E. heim] *mgl.* D, E, eigi h. C. 11. Broddhelgi] enn *tilf.* C. 12. saman] *mgl.* E; öll fífilbleik *tilf.* C. 12—13. ok—bleik] *udel.* C. 16. stóðhrossunum] hrossunum E. 17. þeim aptr] stóðhrossunum D, hrossunum E. 18. eptir] *udel.* E. 19. út] þá út C, út aptr E. 23. Fara nú] fóru þeir síðan E. er] mælti C, E. 24. þingmonnum] hans *tilf.* C. Hann—þá] *mgl.* C, E. 25. mega] *mgl.* C, D, E. til—er] þar til er D, þar til E.

yfir lýkr með öllu um ágang Broddhelga? Nú gengr margt manna undan þér ok laðaz allir til Broddhelga, ok virðum vér þér þrekleysi eitt til ganga, er þú hlífiz við Broddhelga. Þú ert ykkar eigi ósnarari, ok ekki hefir þú með þér minni garpa, en hann hefir með sér. Eru nú tveir kostir til af várri hendi: at þú farir heim í Krossavík með bú þitt ok flytz þaðan aldri síðan, en gør í mót Broddhelga, ef hann gørir þér nokkurn ósóma heðan ifrá; ella munum vér
50 selja bústaði vára ok ráðaz í burtu, sumir af landi, 10 en sumir af heraði.«

12. Geitir gørir nú heimanferð sína norðr í Ljósavatnsskarð til Ófeigs Járngerðarsonar. Guðmundr hinn ríki hitti Geiti, ok sátu þeir á tali allan dag. Skilja þeir síðan ok gistir Geitir at Mývatni at bæ 15 Ölvis hins spaka. Spurði hann at Broddhelga vandliga, en Geitir lét vel yfir honum ok kvað hann vera stórmenni mikit, óvæginna ok ódælan, ok þó góðan
51 dreng at mörqu lagi. »Er hann ekki ójafnaðarmaðr mikill?« segir Ölvir. Geitir svarar: »Þat er helzt á 20 mér orðit um ójafnað Helga, at hann ann mér eigi

1. lýkr] gengr B, tekr E. ágang] yfirgang B. um—Broddhelga] *mgl.* C, D, E. 2. laðaz] lagaz C, E, í lag D. allir] *mgl.* E. 3. þér] *mgl.* E. er] ef E. 4. Broddhelga] hann C. Þú ert] Ertu E. eigi ósnarari] snarari D, E, snarvitrari C. 4—5. ok—þú] ok þó hefir þú eigi C, en þó h. þ. e. D. 6. til] *mgl.* C, E, fyrir höndum D. 7. í—þitt] með alt þitt í Krossavík E. flytz] flyt C, flytir E, flý D. þaðan] *udel.* E. 8. gør] gørir E. 9. ifrá] af E. 11. af] ór D, E. 12. 12.] A, B, C, D; Ferð Geitis norðr í Ljósavatnsskarð ok Reykjadal *overskrift* A, B. Kap. 5 *fortsat* í E. 12. -ferð] för B, C. 12—13. norðr í Ljósavatnsskarð] n. yfir L.: C, ok ferr n. í L.: D, ok ferr n. í Skorð E. 13. Járngerðarsonar] *sál.* B, C, D, E; A *har* Jarngarðssonar. 15. Skilja] Skiljaz B, C. bæ] *udel.* E. 18. mikit] *mgl.* E. 20. helzt] heldr E. 21. ann] *sál.* E; unnir A, B, C, D.

at hafa himininn jafnan yfir höfði mér, sem hann hefir sjálf. « Olvir segir: »Skal honum þá alt þola?« sagði hann. »Svá hefir enn verit hér til,« segir Geitir. Nú hættu þeir þessu tali, ok ferr Geitir heim, ok er 5 alt kyrt um vetrinn.

13. Um vart eptir færir Geitir bústað sinn í Krossavík ok hafði mjök mannmargt. Hallæri var mikit. En er dró at þingi, þá hittuz þeir Broddhelgi ok Geitir, ok spurði Helgi, hversu fjölmennr hann 52 10 mundi ríða til þingsins. »Hví skal nú fjölmenna,« segir hann, »þar ek á ekki um at vera? Ek mun ríða til öndverðs þings ok ríða við fá menn.« »Vit munum hittaz, þá er ek fer,« kvað Helgi, »ok ríða báðir saman, því at ek mun ok með fá menn ríða.« »Vel 15 mun þat vera mega,« segir Geitir. Bjarni, son Broddhelga, ríðr heiman á öndvert þing með þingmönnum þeira Helga, en Lýtingr beið fður síns, því at hann unni honum miklu meira. Geitir hefir nú njósn af fôr Broddhelga, er hann ríðr heiman, er hann var 20 búinn, ok með honum Lýtingr, son hans, ok Þorgils

1. jafnan] *mgl.* E. 3. sagði hann] *mgl.* D, E. 4. tali] máli C. er] nú *tílf.* B; var E. 6. 13.] A, B, C, D; Draumr föstru Broddhelga um fund þeira Geitis *overskrift* A, B. *Kap. 5 fortsat* i E. 1] at E. 8. En] Ok C. 9. Helgi] *sál.* B, C, D, E; Geitir A. 10. mundi] vildi C, D, vilji E. nú fjölmenna] nú fjölmennari fara C, D, ek nú fjölmennr fara E. 11. hann] Geitir C, E. ek á] *omv.* D. 12. ríða?] *mgl.* C, E. 12—18. »Vit—fer.« »Þá er ek fer, munum vit hittaz« C, »Þá ek o. s. v. D, E. 14. með] við B, C, D, E. því—ríða«] man ek einnig ríða við fá menn E. ríða] *ur.* kvað Geitir *tílf.* A. 15. vera mega] *makligt* E. Geitir] *sál.* B, C, D, E; *ur.* Helgi A. 16. heiman] *udel.* D. -mönnum] -menn D, E. 17. Helga] *feðga* C. fður síns] Helga C, D, E. 18. miklu] langt um E. af] um *tílf.* B, C. hefir—af] hafði njósn um E. 19. fôr] *ferð* E. er hann] at h. B, Broddhelgi C, D. er—ríðr] ríðr hann nú E. 19—20. er²—búinn] *udel.* C, D, E. 20. son hans] þegar hann var búinn *tílf.* C, D. ok] með þeim váru E.

- 53 skinni, fóstri Lýtings, Eyjólfir feiti, Kollr austmaðr, Þorgerðr silfra ok dóttir þeira Broddhelga, er Hallbera hét. Geitir riðr ok heiman ok með honum þeir Egilssynir: Þórarinn, Hallbjörn, Þrøstr. Tjorfi hinn mikli ok sjau menn aðrir. — Þat segja sumir menn, 5 at Broddhelgi ætti fósturu framvísa; var hann vanr at finna hana jafnan, áðr hann fór heiman, ok svá gærði hann enn. Ok er hann kom til hennar, sat hon ok sá í gaupnir sér ok grét. Helgi spýrr, hvi hon gréti, eða hvi henni væri svá skappungt. Hon kvez gráta 10 drauma sína, en hann spurði hana, hvat helzt hana dreymdi. »Þat dreymdi mik,« segir hon, »at mér
- 54 þótti hér upp rísa at Hofi uxi einn, bleikr at lit, mikill ok skrautligr, ok bar hann hátt hornin ok gekk á sandinn fram hjá Sunnudalsmynni. Enn sá ek fara 15 naut utar eptir heraðinu, stór ok eigi allfá,« segir hon, »ok gekk þar fyrir uxi rauðflekktótt, ekki mikill né fagr, en allsterkligr var hann. Nautin stönguðu uxann til bana, hinn mikla. Þá reis hér upp at Hofi rauðr uxi, ok var beinalitr á hornum; hann var allra 20 nauta skrautlignastr; sá stangaði rauðflekktótt uxann til bana. Þá reis upp í Krossavík þjórr nokkurr, ok var sænautalitr á honum. Hann fór beljandi um

3. ok heiman] einnig E. 4—5. Þrøstr—mikli] ok Þrøstr enn mikli E. 5. sjau] *sál.* B, C, D, E; A *har* VIII. 6. framvísa] mjök f. E. framvísa; var hann] svá framvísa, at hann var D. 9. gréti] gráti E. 10. hvi] hvar fyrir D. 9—10. eða—skappungt] *agl.* E. 11—12. en—dreymdi] *agl.* C, D, E. 12. »Þat—mik«] »Því mik dreymdi þat« E. 13. einn] *agl.* C. at lit] *agl.* C. 12—14. »mér—skrautligr] ek sá hér upp ríða at Hofi uxa bleikan, mikinn ok skrautligan D, ek sá rísa upp at H. u. b., m. ok s. E. 15. fram] *udel.* C. 16. naut] nautaflokk mikinn D. utar] utan D, E. 15—16. Enn—utar] En ek sá fara naut C. 18. var hann] *agl.* E. 19. uxann] bleika uxann C, hinn b. u. E. hinn mikla] *agl.* C, D, E. 20. beinalitr] beinlitr C, D, E. 22. til bana] *udel.* E.

alt heraðit ok heiðarnar ok leitaði ávalt hins rauða uxans; enda vaknaða ek þá,« segir hon. »Þat muntu 55 ætla,« segir Broddhelgi, »at ek muna eiga þann bleika uxann, en Geitir hinn rauðfleckóttu, ok muni 5 hann verða mér at bana.« »Þat ætla ek víst,« segir hon. »Þat muntu ætla,« segir hann, »at Lýtingr muni sá rauði uxinn ok muni hefna mín.« »Nei,« segir hon, »Bjarni mun hefna þín.« »Þá veiztu ekki til,« segir hann ok hljóp þá út reiðr — — — — —

*

*

*

- 10 . . . er fepurfi er . . kat . . en Þorkell at r
 . . uanda(?) sinum | [sidan] var mali lokit at Biarni
 skyldi gera suo micit f[e] se [vtan m vetr
 sa um bv] | . . ndr Eyiólfs synir voro allir . . ok voro
 i fystu . . . eigin . . . [T]iaurfui hinn micli sk[y]lði
 15 sitia i bvi sinu þau misseri en vera i brottv m . . .
 allt(?) sitt . . s . dag ok | þar alldri eiga heradsvært.
 Sidan fara þeir til alþingis . . . satt . . . gerir hann
 frii vig Broddhelga .c. silfrs ok þria tigi vm fram.
 G(eitir) spurdi Gvdmund ef . . hallda(?) satt þessa
 20 vid | hann. fara þeir sidan heim af þingi ok er nu allt
 kyrt. Biarni byr at Hof . . Þorgerdi silfru stiup|modr
 sinni ok vpp syskin Biarni ok baurn Þorgerdar. þeir
 finnazt opt fren[dr] . . þegar taca(?) þat er | eptir(?) varen
 þrir tigur stodv eptir bavn G(eitir) þat . . unz(?) heimti

1. ok¹] allar tilf. B, C, D. alt—heiðarnar] herað og heiðar
 E. 2. enda—þá] en þá vaknaða ek D. segir hon] udel. C. 3.
 muna eiga] eigi E. 4. hinn rauðfleckóttu] rauðfleckóttann
 D. 7 muni¹] sé D, verði E. 9. hljóp—reiðr] fór reiðr i brott
 E. Herefter er en større lakune i alle papirshåndskriftene,
 sandsynl. omfattende to sider i den på et enkelt blad nær tabte
 originalmembran: 1) den Broddhelges drab omhandlende helt
 tabte side (betegnet ovf. ved tre stjærner), 2) den derefter følgende,
 for en stor del ulæselige, forside af det bevarede membranblad,
 oversprungen i papirshdskrr. 10. Her begynder membranbladet.
 Den her meddelte læsning af dette skyldes prof. F. Jónason;
 jfr. G. Vigf. i Ný félagsrit. Det i det flgd. kursiverede er ulæse-
 ligt i mbr.

B(iarni) . . . fard[av]gum. ok hefir Tiaurfui enn mieli
 logat landi sinu ok allt lid hans ok fenadr þenna
 þuatt dags | morgin. hestr Tiaurfua var heptr hia gardi
 ok ætladi hann at fara . . . sidar ok ædla laus. I þetta
 mund kom smalamadr inn at Hofi ok spurdi B(iarni) 5
 huat hann s[egi] tidenda (en hann svarar(?)) | nu leysiz
 uarningr Tiaurfa. Biaurn(!) stendr upp ok tekr
 skiaulld sinn ok spiot ok stigr | a bak smalahestinum
 ok kemr a Gudmundarstadi. Tiaurfi uar farinn at
 sækia hest sinn ok sier | hann nu faur B(iarna) ok 10
 snyr hann þegar heim huatlíga. sa verdr misfari þeira
 at . . . Tiaurfi i | tunit at B(iarni) kemr at tungard-
 inum. hann strykr eptir honum ok ækr ígegnum hann
 spiotit ok æid | heim eftir þetta ok s(egir) Þorgerdi
 vig Tiaurfa. hon s(egir) betra er þat enn ecki. G(eitir) 15
 spyrr vig Tiaurfa ok | lætr iarda hann ok gaf ecki
 Birni(!) skulld firi þetta. þeir voro at veizlum badi
 saman ok var B(iarni) at | heimboðvm i Krossavík ok
 voro þar æd hans avll er G(eitir) var. Nu f(or(?)) sua
 fram lengi at allt var kyrt vm hrid. | Biarni kuang- 20
 adizt ok feck konu þeifar er Rannveig het ok var
 d(ottir) Þorgeirs | Eirekss(onar) or Gvddaulvm. hana
 hafdi att Augmundr . . . s(on) ok var þeira s(on)
 . . . la hinn | prudi. Rannveig var væn kona ok
 uel at sier ok hefir hon (bvs forrad(?)) . . . | st. at 25
 B(iarni) uar ath bodi i Krossauík ok satv menn vid
 ellda. enn þeir frændr B(iarni) ok G(eitir) |
 navckurt i einni sæng bader. biorþili var a milli ok
 voro glvgar tveir a. G(eitir) leit vt vm glvgginn.
 B(iarni) | spurdi huat hann sæi. G(eitir) s(egir) kyn- 30
 ligt er þat er firi mic bar. mer syndizt sem klædi væri
 ravtt at lit. ok er | rodi sua micill af klæðinv at mer
 þickir bregða vm allt elldhusit. ecki se ek . . . s(egir)
 B(iarni) ok mvn þat | vera(?) ðlod(?) j avgvm þer(?) eða
 sva sakir ellz. vera ma þat s(egir) G(eitir). nu gengv 35

þeir(?) inn eptir þat ok var . . . | menn(?) fara heim sidan ok er nu enn kyrt allt navckura hrid. þat var vandi j heradi at menn haufdu sam| kuomu j aundverdan einmanad a bæ þeim er a Þor-
5 brandzstavdum heitir. skylldu | mæla þeim malum aullum er þa þotti naudsyn til ok skyldi þeir . . . | . . llvm . Geitir var madr skilrikr ok attu margir menn uid hann mæl þar | ok var drifa uti micil ok spurdi B(iarni) huat hann skyldi
10 firi ser hafa. Þorgerdr . . . saman(?) | ok selr j haund B(iarna). hann tekr uid ok ækr j svndr ok uar hon blodi drifin . . . (la)|ust til hennar ok mælti sel þv allra kvenna avrm . . . ok var | gengr wt skyndiliga. hon s(egir) eigi þarftu at (spyria þess?)
15 firi þvi at at (sa er?) . . | nna haft(?) er. ecki var min harmr(?) enn þin ok eigi . . . sa huoru | . . . aungan(?) gaum at ordum hennar. hann hefir j hendi ser avxi litla hann kemr til fund-arins | ok var þar fiulmenni. G(eitir) sat a hurd . . .
20 vid tvngardin sialfan. . . . | B(iarni) tekr q(uediu) manna ok helldr faliga. sva li[zt] mer a þig s(egir) G(eitir) sem munt hafa [ætlat?] . . . firi þer adr þv fort heiman || at þer mun i skap hafa runnit vid oss ok villdum v
ver þat þo eigi. B(iarni) var [fa]malugr miavg. Kol-
25 finnr for [hei]man med B(iarna). Hann tok til orða illu h[eilli] ok mælti ok sa i himininn vpp: nu er marghatta[t?] vm vedrin ok | sva þyker(?) mer nauckut elligt [ver]a ok eigi all okallt en nu þicki mer þviligt

23. at] *Her begynder membranbladets anden side, og lakunen i papirshdskrr. ophærer.* 23—24. ok—eigi] *mgl. E.* 24. miavg] *mgl. E.* 26. ok²] *er hann A, B.* 27. vedrin] *veðráttu i alle papirshdskrr. ok sva þyker] þótti i papirshdskrr.* 28. elligt] *illiligt C, illúðligt E.* eigi all-okallt] *allkalt A, B, eigi allkalt C, D.* 25—28. Hann—okallt] *ok mælti illri heill: Ek sá i himininn upp, ok er nú marghátta um veðráttu; þótti mér nokkut illúðligt vera ok er allkalt E.*

gera sem þeya m[uni]. | B(iarni) segir: þa mun av[alt
þ]eya ef þetta verdr at þey. B(iarni) stod þa vpp ok
mælti: dofinn er mer fotr mi|nn. Lig þu þa kyr[r
segr] Geitir. Biarni hio þa i haufud Geiti ok feck hann
þegar bana. ok iamskiott sem hann hafdi | hauggit *Geiti* 5
iðraðiz hann ok settiz[t?] vndir haufud G(eiti) ok andad-
izt hann i kniam Biarna. Geitir var nu iardadr sidan. |
Eptir þetta fara menn *braut*, ok var þar ekki mælt til
líka. *Þetta verk mæltiz illa fyrir ok þótti ómannligt*
orðit. Ok er hann kom heim rak hann braut Þorgerði 10
silfru ok mælti, at hon skyldi aldri koma í augsyn [sin]a
Þorkell G(eitis)sun var *eigi á Íslandi*, er fadir hans
var vegin en Blængr uardueitti bu i Krossauik med |
vmsia Eigils sona er [þa varu] magar Þorkels G(eitis)
s(onar). Vm varit toco bændr af þingit ok villdv 15
eigi hafa ok þotti | ou[ænt i] millvm at ganga þeira
manna er i slikum stormælum atv hlvt. Þat er sagt
at B(iarni) setti til mann er | Birn[ingr] het at hafa niosn
af ef nockurs ofridar væri uan ok gera B(iarna) varan

1. gera] vera A, B, mgl. E. 2. þey] því A. 3. kyr[r] á
tilf. D. 5—6. *Geiti—set—*] Vigf. og A, B, D; Geiti udel. C; gefit,
doðnaði hann ok s. E. 7. Biarna] honum A, E. Geitir]
hann E. nu] mgl. i *papirshdskrr.* 7—8. sidan—fara] síðan
eptir þetta, ok fara A, eptir þetta, ok fóru B, C, síðan ok
fara D, ok eptir þetta fara E. 8. *braut*] Vigf. og A, B, C, D.
8—9. *ok—líka*] sál. D, E; udel. C; Var ekki mælt eptir slíku at
sinni A, B. 9—10. *Þetta—orðit*] Vigf. og B, C; lígel. A med
þóttiz for þótti; . . . ómannligt orðit verkit D; . . . þótti qll-
um ómannligt E. 10. er] þegar A, C, þá E. 11. *ok—augeyn*]
Vigf.; *papirshdskrr.* sina] honum *papirshdskrr.* 12. G(eitis)sun]
sonr Geitis A, B, C, D. var—er] Vigf.; *papirshdskrr.* fadir hans]
hann D, Geitir E. 16. ou[ænt] »úeint« A, B, D, óhreint(!) C. Vigf.
har ú[s]ýnt. 14—16. er—ganga] buðuz þeir ok margir aðrir, er á
váru þinginu, til meðferðar, en bændr vildu þat eigi hafa, ok
þótti ónýt milliganga E. 17. stormælum] stórmálum A. 19. af]
mgl. E. nockurs] myl. E. ok] at A.

vid sva at eigi mætti honum | a ouart koma. [Þorvarðr
het madr hann uar uinsæll] ok var þa kallat at hann
væri beztr læknir þar i heradi. Hann | bio a Sireks-
[staudum]. Nu kemr Þorkell Geitisson vt ok ferr
5 hann þegar til bus sins til Krossavíkr ok lætr | sem
hann eigi ecki vm at vera. Þa sendir B(iarni) menn
a fund Þorkels þa er beggia þeira vinir voro at biðja
Þorkatli sætt ok sæmd ok sialfdæmi. En er þeir barv
sin erendi vpp fyrir Þorkel let hann sem hann heyr|di
10 eigi ok eigi bra hann tali sinv því er hann hafdi adr.
Nv fara sendimenn aptr at s(egia) B(iarna) sva bvit. Svo|
virdv menn at Þorkell myndi til hefnda hyggia. B(iarni)
var vanr hvert haust at fara a fiall sem fadir hans
hafdi gert ok treystiz þa engi avdrvm rangt at gera.
15 Þorvarðr læknir vard varr at Þorkell | biozt til
fiallg(aun)gv ok valdi menn med ser til bravtar-
g(en)gis. Þorvarðr gerdi Biarna varan vid. B(iarni)
settizt aptr | ok fær adra menn i stad sinn. Nv gengu
menn a fiallid. Fundr þeira B(iarna) vard eigi sem
20 Þorkell hafdi ætlad ok | s[atv] þeir vm kyrt vm vetrin.

1. a] udel. C, D, E. Þorvarðr] ur. Þorvaldr A. 2. hann
uar] mjök C. 2—3. þa—væri] kallat, at hann væri þa A.
3—4. Sireksstaudum] A har Eireksstöðum, rettet til Sireks-
stöðum. 5. til Krossavíkr] í Krossavík D, E. 5—6. sem-
eck] eigi, sem hann ætti C. 7. þeira] mgl. E. 8. Þorkatli]
honum A, C. sætt ok sæmd ok] sætt ok A, B, sæmd ok C,
mgl. E. 9. sin erendi] omv. A, B, e. s. þessi D, erendin E.
10. því—adr] er hann hafði við menn E. 11. at] ok A, B, C, D.
Nv—bvit] Fóru sendimenn aptr svá búnir E. 12. at] sem
C, E. myndi] eigi tilf. papirshdskrr. 13. hvert—fiall] at
fara á fiall hvert haust A, B, C. fiall] fjöll D. 15. vard] Her-
after allo fejlskrevet, udpricket i membranen. 16. valdi] hann
tilf. A. 17—18. Biarni settizt] Settiz Bjarni þá A, Þá s. B.: E.
18. fær] fekk E. stad] stadinn A, B, D. 19. Fundr—eigi] ok
varð eigi fundr þeira A, B, . . . þeira Bjarna C. 20. ætlad]
til ættat E. vm vetrin] mgl. i papirshdskrr. ok—vetrin]
mgl. E.

Þat er nú næst frá at segja at Þorkell sendir mann heiman um dag úr Krossavík ok til Eigilsstada at hitta Þorarin. sa maðr hét Kollr er seinnðr var. þat var erendi Kolls at vita hversu fíaulmennt væri at Hofi. Ok er hann kom | a Eigilsstadi hitti hann 5 Þorarin uti ok sagði honum sín eyrindi. Þorarin mælti: eigi mun þer gestbeinliga | þykja bодit. Far þu heim sem tíðazt ok lat eigi verða víð vart. enn ek mun varr verða þess er Þorkell | vill forvitnazt. ok kuezst honum þat segja mundu. Nu snýr Kollr heim 10 a leíð [ok varð honu]m síð farit. enn | a þessum sama apni varð sa atburðr at maðr braut fót sinn a næsta [bæ frá] Síreksstauðum | ok var farit eptir Þorvarði lækni ok kom hann at binda fótinn. Honum var bодit þar at vera en hann villði heim | ríða um nott- 15 ína ok hitti hann Koll a leíð ok kvóðduzt þeir ok spurduzt tíðinda ok spyrr Þorvarðr huáðan Kollr væri at kominn enn Kollr spyrr móti hvi hann fari um

1. Þat] *Her begynder et nyt kapitel. Utlæselig rød overskrift.* næst] þessu n. A, B, því n. C (*udel.* nú), fyrst D. frá at segja] *udel.* C. Þorkell] Geitisson *tílf.* A. 2. mann] menn B, D. um] einn A, einhvern B, C. 1—2. Þat—Eigilsstada] Nú sendir Þorkell heiman frá Krossavík til Eigilsstaða E. 3. er seinnðr var] *udel.* E. 4. hversu fíaulmennt] hvað mannmargt D. 5. Eigilsstadi] Eireksstaði D. 6. sagði] segir A. 7. gestbeinliga] gestvænliga A. þer—þykja] gest þykkja beinliga E. 8. heim] aptr *tílf.* A, C. víð] þik *tílf.* C, E; *udel.* D. 9. vill forvitnazt] forvitnar A, B; vill *udel.* C, D, forvitnaz *udel.* E. 9—10. ok kuezst—mundu] ok mun ek segja honum þat A, B, *mgí.* E. 10. Nu] *udel.* D. snýr] ferr B. 11. a leíð] *mgí.* E. varð] var C. þessum] þeim B. 12. apni] tíma í alle *papirshðskrr.* 13. frá] *udel.* A, B, D. Síreksstauðum] A har Eireksstöðum, *rettet til Síreksstöðum.* 13—14. farit—binda] Þorvarðr sóttir at binda um E. 15. þar] *udel.* í *papirshðskrr.* ríða] *udel.* E. 16. hann] *udel.* A, B, C. 17. spurduzt] spurði A. ok—Þorvarðr] Þ. lækni spyrr E. 17—18. ok—móti] *oversprunget* í A. 18. fari] færi A, C.

nætr. Þoruardr segir þat aungu sæta. seg mer nu |
 þitt erendi Kollr segir Þorvardr. ek for upp i herad
 at leita sauda ok fann ek eigi segir hann. skiliazt ok |
 fer Kollr heim um nottina. Þoruardr for ok heim um
 5 nottina. ok um morguninn eptir tok hann hest sinn ok |
 æid upp til Hofs ok var þar vid honum vel tekit. [var
 hann] spurdr at tidenndvm en hann sagdi at madr braut
 fot | sinn. hann heimtir B(iarna) a tal ok segir at hann
 hitti Koll [ok hann] mundi kominn fra Eigilstaudum
 10 ok sagdizt | uist vita at hann sagdi honum ecki ord satt
 vm sina ferd. se ek nu [kvad Biarni] attu uillt at
 ecki geriz | þat wt i heradi at ek uita eigi ok haf þu
 micla þauck firi. nu far þu heim ok kom a bæ þann er |
 heitir a Faskrudzbacka i midiu heradinu. þar erv Þor-
 15 kels menn firi ok ef at uerdr spurt hversv fiavl|ment
 her er þa seg at her kuomu i morgun nauckurir
 vorir menn ok voru hross heim ækin ok eigi allfa enn

1. Þoruardr segir] en Þ. kvað A. 2. Kollr] udel. A, E.
 Þorvardr] hann A, B. segir Þorvardr] udel. C. 1—2. seg—
 Þorvardr] ok seg mér þitt eyrindi E. 2—3. ek—hann] Kollr
 svarar: »Ek ekki« E. 3. at leita sauda] *oversprun-*
get i A. hann] Kollr A, B, C. skiliazt] þeir nú tilf. A, B, C, D;
 ok skilja þeir nú E. 4. fer] fór A, B, C, D. 4—5. Þoruardr—
 nottina] udel. i *papirshdskrr.* 5. ok¹] En E. eptir] udel. E.
 hann] Þorvarðr *papirshdskrr.* 6. þar vid honum] honum þar
papirshdskrr. 6—7. var hann] ok var A, B, hann var C, D, o. v.
 h. E. 7. at tidenndvm] tíðenda E. 8. hann heimtir] Heimtir
 hann nú A, B, heimtir síðan C. segir] honum tilf. A, B, C,
 E. 9. ok] þótti sem tilf. C, D, E, honum þ. s. tilf. A (hon-
 um *tilskrevet over linjen*), B. 11—12. at e.—þat] eigi, at þat
 geriz C, ekki þat geriz E. 12. wt i heradi] úti í h. A, nú í
 heradinu D, í heraði E. at ek uita] er ek vita B, D, er
 ek veit E. 13. nu far þu] Far nú E. 13—14. a bæ—Fa-
 skrudzbacka] at Faskrúðsbakka E. 14. midiu] udel. D. her-
 adinu] heraði B, C, D, E. 14—15. i m.—firi] udel. C. 16.
 seg] þú tilf. A, B. kuomu] váru komnir D. 17. vorir]
mgf. E.

þu || [vissir eigi], hvat þau skyldi.« Þorvarðr ferr nú ok kemr á Bakka, ok var hann spurðr, hversu fjölment væri at Hofi; en hann segir slíkt sem honum var sagt, ok ferr hann heim síðan. En þegar er hann var burt, sendu þeir menn til Egilsstaða ok sögðu, at seta mikil væri at Hofi. Síðan sendi Þórarinn Þorkeli Geitissyni orð, at eigi mundi at svá búnu auðsótt til Hofa, ok liðr nú enn svá um vetrinn.

- 66 Um várit eptir átti Bjarni ferð út á strönd, ok varð hann at fara hit efra um heiðina, því at vatn gengr fram um víkrnar. Sel váru á heiðinni, ok ríðr Bjarni hjá selinu við þriðja mann ok finnr eigi, fyrr en þar er Þorkell Geitisson fyrir honum með níunda mann, ok hafði hann haft njósnir af um ferðir Bjarna. Fyrir selinu stóð fjalhogg mikit ok þrífætt. »Nú skulum 15 vér taka fjalhoggit,« kvað Bjarni, »ok færa þat í kápu mína ok setja þat í sðul minn ok ríða á tvær hendr ok styðja þat á baki ok ríða á þat leiti, er næst er
- 67 selinu, en ek mun ganga inn í selit. En ef þeir ríða á eptir yör ok um fram selit, þá mun ek ganga í skóg- 20 inn ok forða mér. En ef þeir víkja hingat at selinu, þá mun ek verjaz eptir því, sem minn er drengskapr til.« Nú göra þeir eptir því, sem hann hafði fyrir

1. þu] *Her ender membranbrudstykket.* 1. þu—eigi] *Papirshðskrr. have: eigi vissir þú.* 2. Bakka] *Fáskrúðsbakka B, E.* 3. slíkt] *mgf. D, E.* 4. sagt] fyrir sett E. 4—5. þegar—var] er hann fór E. 5. menn] mann C. þeir—sögðu] menn Þorkels mann til Egilsstaða at segja E. 6. seta mikil væri] mannsetr var E. 8. svá um] s. af B, af C. liðr—um] leið nú E. 9. *Nyt kap.* Fyrirsát Þorkels Geitissonar fyrir Bjarna Broddhelgasyni *overskrift A.* 10—11. vatn—fram] v. gekk f. E, vatngangr var B, D. 11. víkrnar] víkina E. heiðinni] heiðunum E. 12. hjá selinu] h. seljunum C, *udel.* E. 13. honum] *mgf. E.* 14. njósnir] njósn D, E. af] *udel.* C. ferðir] ferð hans D, ferð E. 18. þat] *udel.* C, D. 22—23. því—til] drengskapr E. 23. hann hafði] þeim var D.

sagt. Þorkell var maðr ekki skygn, en þó var hann vitr ok glöggþekkinn, ok er saman dró með þeim, þá spurði Þorkell, ef þeir sæi víst, at þeir riði menninir fram frá selinu, »því at ráð er þat,« segir hann, »at 5 ganga inn í selit ok þá í skóginn, ef oss berr um fram.« En þeir kváðuz víst sjá, at þeir fóru menninir fram. »Sá ek,« kvað Þorkell, »at þeir váru hestarnir, en grunr er mér á, hvárt menn væri á baki 68 qllum.« »At heldr váru menn á baki þeim qllum,« 10 kváðu þeir, »at sá var maðrinn mestr á baki, er í miðit reið.« Þessu munum vér hlíta,« segir Þorkell, »sem yðr hefir sýnz; en þat hygg ek, at þat muni misráðit, at eigi er kannat selit.« Riða þeir Þorkell nú eptir þeim, ok er þeir eru mjög eptir komnir, þá láta þeir 15 fðrunautar Bjarna falla ofan fjalhoggit ok riða undan síðan. En Bjarni hefir sik síðan í skóginn ok er nú hólpinn fyrir Þorkeli. Þorkell hverfr nú aptr ok kemz heim; unír hann illa við sinn hlut. Fðrunautar Bjarna vitja hans, þegar er þeim þykkir honum 20 óhætt vera; fara svá leiðar sinnar, ok berr nú enn í sundr með þeim Bjarna ok Þorkeli at sinni.

Litlu síðar sendir Þorkell Geitisson menn í Fljóts- 69 dalsherað eptir frændum sínum, Helga ok Grími Drop-

1. skygn] skarpskygn E. 3. riði] sál. B, C, D, E; A har væri. 4. ráð er þat] væri þat ráð C, þat væri ráð D, E. segir hann] udel. C, D. 5. ef] er E. 6. fóru] riðu B, E. 7. fram] frá selinu E. 9. »At heldr] »Því at h. B, »Víst E. þeim qllum] udel. E. 10. á baki] udel. C, E. at—baki] ok sá mestr E. 11. hlíta] hlýða C. 12. hefir sýnz] sýniz D. þat] þessu D. 15. fðrunautar] félagar E. 16. hefir sik] ferr E. síðan] þegar B, udel. D, E. 17. fyrir Þorkeli] mgl. E. 18. kemz] kemr C. unír hann] ok unír C, D. sinn hlut] alt E. 19. honum] þat E. 20. vera] mgl. E. svá—sinnar] þeir leið sína C, svá leið sína E. 20—21. enn í sundr] mjök sundr D. ok—sinni] mgl. E. 22. Nyt kap. Droplaugar-synir koma til Þorkels Geitissonar *overskrift* A.

laugarsonum, at þeir skyldi koma í Krossavík. Þeir fara þegar með sendimönnum Þorkels, ok er þeir koma í Krossavík, var við þeim tekit vel, ok spurði Helgi, hvat at skyldi hafaz, er hann hefði þeim orð sent. »Fyrir skömmu fór ek þá fyr,« segir Þorkell, »er 5 ek uni illa við svá búið. Gørða ek mik beran í því, at ek vilda Bjarna feigan, ok kom ek öngvu fram. Nú vilda ek brátt fara til Hofs,« segir Þorkell, »ok veita Bjarna heimsókn ok sækja hann með eldi, ef vér getum eigi með vápnum.« Helgi lét vel yfir 10 þessarri fyrirætlan, ok sofa þeir nú af um náttina fyrst. Þorkell var lítt heill jafnan ok tók opt bráðasótt. Helgi vaknar þegar í elding ok klæddiz; gengr síðan til lokrekkju Þorkels ok mælti: »Mál er upp at standa, ef nú er slíkt í hug sem í gær, því at sjaldan vegr sof- 15 andi maðr sigr'.« Þorkell svarar: »Litla athöfn mun ek drýgja daglangt fyrir sakir vanheilsu minnar.« Helgi bauz til ferðar þessarrar ok göra at slíkt, sem áðr var ætlat. Þorkell svarar: »Ekki þykkir mér þat annarra manna en mín at vera foringi þessarrar 20 ferðar.« Þá tók Helgi at stytta ok mælti: »Ekki þarftu mér orð optar at senda, ef þú skræfiz nú, þar er ek em hér kominn til liðs við þik; enda viltu 71 eigi heldr, at aðrir fari.« Skiljaz þeir nú síðan með

1—2. Þeir—sendimönnum] ok fara þeir síðan með sendimanni E. 3. í Krossavík] þangat E. 1—3. Þeir—Krossavík] udel. D. 5. fyr] ferð B, C, D. 6. svá búið] mgl. E. 8. brátt] sál. B, C, D, E; udel. A. segir Þorkell] udel. C, D. 9. veita] göra D. 11. fyrirætlan] ætlan C, D. um] udel. D. 14. lokrekkju] hvílu E. 15. slíkt] sama E. vegr] hlýtr C, vinnr D. 18. ferðar þessarrar] ferðarinnar E. 19. þat] sál. B, C, D, E; udel. A. 20—21. þessarrar ferðar] at þessarri ferð E. 21. Þá—mælti] Helgi mælti ok tók þá at stytta C, D, E. 22. optar] sál. B, C, D, E; A har aptr. ef] er D. 24. heldr] udel. C, D, E.

styttingi. Fara þeir bræðr heim, ok er nú kyrt um hrið. Funduz þeir Þorkell ok Bjarni ekki í þessu sinni.

Um várit eptir fara þeir hofðingjarnir til vár-
 5 þingis í Fljótsdalshérað, Bjarni Broddhelgason ok Þor-
 kelli Geitisson. Með Þorkeli var Blængr ok þeir Egils-
 synir: Þórarinn, Hallbjörn ok Þrōstr ok Eyjólf, er
 bjó á Viðivöllum. Váru þeir Þorkell fimmtán saman,
 fóru þeir til Eyvindarár til Gróu ok annaðiz hon
 10 þat er þeir þurftu. En með Bjarna váru í fōr Þor-
 varðr læknir af Síreksstöðum, Brúni af Þorbrands-
 stöðum, Eilífr Tjorfasen af Torfastöðum, bræðr tveir
 af Búastöðum, Bergr ok Brandr, Skiði fōstri Bjarna
 ok Haukr Loptsson, ok váru þeir átján saman. Þau 72
 15 Helgi Ásbjarnarson ok Þórdís Broddhelgadóttir tóku
 vel við þeim, er þeir kómu til Mjófaness, ok er þing-
 inu var lokit, varð Þorkell fyrr á braut búinn, ok
 þótti Bjarna þat vel. En er hann var búinn til heim-
 ferðar, þá gaf Þórdís todda, systir hans, honum men
 20 gott ok kvaz eigi laun vilja fyrir hafa; bjó hon svá
 um, at þat var fest um háls honum rammliga. Þor-
 kelli ferr nú með sínu fōruneyti um heiðina; kómu
 þeir síð ofan í Bōðvarsdal. Tóku þeir sér þar gisting

2. í] at B, C. 2-3. Funduz—sinni] *mgl.* E. 4. *Nyt kap.*
 Fundr þeira bræðra Þorkels og Bjarna *overskrift* A. eptir]
mgl. E. hofðingjarnir] báðir h. B, báðir C, b. hofðingjar
 D, E. 8. Váru—Þorkelli] Þeir váru E. 9. fóru þeir] ok
 kómu E. 10. þat] *sál.* B, C, D, E; *udel.* A. þurftu] með
 þ. B. í fōr] *mgl.* E. 11. Þorbrandsstöðum] Brandsstöðum
 C. 12. Tjorfasen] Torfasen C, D, Þorbrandssonr E. 13. Búa-
 stöðum] Blástöðum E. Brandr] synir Glýru-Halla *tílf.* E.
 15. Broddhelgadóttir] todda E. 16. Mjófaness] *sál.* B; A *har*
ur. Snjóaness. er—Mjófaness] *udel.* C, D. 15-16. tóku
 —Mjófaness] váru á þinginu E. 18. heim-] brott- E.
 19. systir hans] *udel.* E. 21. fest—honum] látit um háls hon-
 um ok fest C. 22. sínu] því D. um heiðina] *udel.* B. 22-
 23. kómu—síð] ok kom hann C, Þorkelli kom síðan D, ok kómu E.

hjá bónda þeim, er Kári hét; hann var þingmaðr Þorkels. En er þeir gengu at sofa, þá bauð Þorkell Kára um, at hann skyldi vörð halda, ef menn nokkurir
 73 kæmi af heiðinni, ok göra hann þegar varan við. Bjarni fór tómliga um heiðina, ok þótti vel, at Þor- 5
 kell gærdi feril um heiðina, fyrir því at færð var ill. Hann kom til konu þeirar um náttina, er Freygerðr hét. Fóru þeir síðan um heiðina ok kómu snemma morguns ofan í Bøðvarsdal hjá bæ Kára, ok er þeir sáu, at spor þeira Þorkels lágu til bæjar, þá mælti Bjarni, 10
 at þrír skyldi ganga jafnframt, ok þar eptir aðrir þrír ok síðan enir þriðju þrír, ok svá hverr at öðrum, »ok mun þá sýnaz þriggja manna spor,« segir hann; ok svá gærdi þeir. Kári var úti, er þeir gengu hjá garði, ok gærdi ekki vart við; þótti honum mikill 15
 vandi með þeim frændum, ok vildi hann þat eigi til
 74 sín taka láta. Þorkell vaknaði í sæng sinni ok vakti upp forunauta sína, kvað þá fullsofit hafa. Nú vápnaz þeir ok ganga síðan út. Þorkell bað þá ganga aptr á feriliinn ok sjá, ef nokkur spor lægi af ferlinum, er þeir 20
 höfðu gært, ok sjá þeir nú liggja þriggja manna spor af i brott. Hann ferr sjálfir til ferilsins ok mælti: »Þungir hafa þessir menn verit,« segir Þorkell, »ok ætla ek, at þeir Bjarni muni hér farit hafa; höldum nú eptir þeim hart.« Ok er þeir kómu nokkut svá í burt frá bæn- 25

3. um] *mgl.* E. 4. þegar] *mgl.* E. 5. tómliga] seinliga E. at] þó C. 6. um heiðina] fyrir þeim E. 7. um náttina] *udel.* B. 8. Fóru þeir] ok fór C, D, E. síðan] ofan E. kómu] kom C, D, E. 9. morguns] um morguninn D, E. 9—10. þeir sáu, at] *udel.* C, D, E. 11. þrír] *sál.* C, D, E; A *har* þeir. 12. ok svá—öðrum] *udel.* C, D, E. 13. mun þá sýnaz] munu þá þykkja E. 14. er þeir gengu] ok sá, er þeir riðu E. 15. honum] *udel.* C, D, E. 16. vandi] á tilf. E. 18. kvað] A *har ur.* kvaz. þá—hafa] fullsofit C, D, E. 20—21. er—gært] *udel.* C, D. ferlinum—gært] honum E. 24—25. eptir—hart] hart eptir C, eptir hart D.

- um, sjá þeir, at sporin dreifðuz; fara þeir nú, sem mest mega þeir, unz þeir koma mjök svá í öndverðan dalinn. Bær stendr þar lítill, er heitir á Ey- 75 vingarstöðum; þar bjó sá maðr, er Eyvindr hét. En 5 er þeir Bjarni áttu mjök skamt til tungarðsins, tóku þeir hvíld. Þá mælti Bjarni: »Ekki mun ek renna lengra fyrir Þorkeli, ok skulum vér hér þess biða, er at höndum kemr,« ok í þessu sjá þeir for þeira Þorkels. En er þeir nálgaz, mælti Þorkell til manna 10 sinna: »Göngum nú at þeim alldrengiliga,« segir hann; »vit Bjarni frændrnir munum at sjáz, en Blængr ok Birningr, Þorvarðr ok Þröstr, ok svá hverir, sem mega, af hinum.« Nú tókz bardagi, ok vörðuz þeir Bjarni hit drengiligsta, en hinir sóttu at í ákafa. 15 Gekk svá um stund, at menn urðu ekki sárir. Þá mælti Þorkell: »Klækiliga sækjum vér nú at, er ekki 76 verðr söguligt.« Bjarni mælti: »Ærinn hefir þú hug,« segir hann. Kona ein gekk út á Eyvingarstöðum ok sér á sameign mannanna. Hverfr hon inn aptr skyndi- 20 liga ok mælti: »Eyvindr,« segir hon, »þat hygg ek, at þeir frændr muni berjaz hér skamt frá garði, Þorkell ok Bjarni, ok sá ek einn mann liggja undir

2. mjök svá] *mgl.* E. 5. mjök] *udel.* D, E. 6. hvíld] hvílu E. 6—7. renna lengra] *rekaz lengr* E. 8—10. ok—sinna] Þegar kemr Þorkell eptir ok mælir C; Þegar Þ. kemr eptir, mælir hann D; Nú kemr Þ. á eptir ok mælti, er hann sá þá E. 10. þeim] *mgl.* C, D, E. alldrengiliga] drengiliga C, D, E. 10—11. segir hann] *mgl.* C, D, E. 11. at] á B, C, D. 12. Birningr] skulu báðir saman tilf. E. Þorvarðr] Þórarinn C, D, E. 12—13. ok svá—hinum] *udel.* C, D; skulu mæta monnum þeim, er frægastir eru í liði Bjarna E. 14. hit drengiligasta] drengiliga E. en—ákafa] *udel.* C, D, E. 15. stund] hríð E. urðu ekki] vörðuz E. 16. nú at] *udel.* C. er] at B, E, *udel.* C. 17. söguligt] í tilf. C, D. 19. á] *udel.* C, D, E. mannanna] manna D, E. 20. »Eyvindr—hon] til Eyvindar E. 21. muni] *udel.* B, séu at E.

garðinum; sýndiz mér sá allhræddr. Eyvindr segir:
 »Förum vér sem skjótast ok höfum klæði með oss,
 ok kustum þeim á vápnin.« Eyvindr tók sér setstokk
 einn í hönd, reiðir hann um ǫxl sér; hljóp hann þar
 til, er hann kom at garðinum, þar sem maðrinn var 5
 undir, ok var Þorvarðr þetta, sem þar lá. Hann
 77 spratt upp ok varð felmsfullr; en þegar er hann kom
 til, tókz mannfallit í bardaganum; hafði hann kastat sér
 niðr af mæði undir garðinn. Fell þar fyrstr Birningr
 fyrir Blængi; þá hjó Þorkell til Bjarna ok kom á háls- 10
 inn, svá at brast við hátt. Bjarni skeindiz, en menit
 fell niðr í snæinn; seildiz þá Bjarni eptir meninu ok
 lét þat koma í serk sinn. Þorkell mælti: »Féggjarn
 ertu enn, frændi.« Bjarni mælti: »Svá muntu um búa
 í dag, at þurfa mun fjárins.« Þorkell settiz þá niðr 15
 af mæði, en Blængr sótti at Bjarna allfast í ákafa, ok
 lýkr svá þeira atgangi, at Blængr fellr. Þá stóð Þorkell
 upp ok sækir svá snarpliga at Bjarna, at hann fekk

1. sá] hann C. 2. skjótast] fljótast E. með oss] *mgl.*
 E. 3. kustum þeim] berum E. þeim á vápnin] á spjót ok
 vápn þeira C, á vápn þeira E. Eyvindr tók] tók hann þá
 C. sér] upp C, D, E. setstokk] stokk D. 4. í hönd] *mgl.*
 C, D, E. 4—5. hann²—garðinum] þar út af garðinum C, D,
 út af g. E. 5. var] lá C, D, E. 6. sem—lá] *mgl.* B, C, D,
 E. 7. ok varð] *udel.* C. felmsfullr] ilt við E. en—til] en
 hann hafði kastat sér niðr af mæði þar undir garðinn; en
 þegar Eyvindr kom til C. 8. mannfallit í bardaganum]
 mannfall mikit E. 8—9. hafði—garðinn] *udel.* C. 10. Þor-
 kell] Blængr C, D, E. 11. hátt] fyrir því at menit brast í
 sundr tilf. B, C, D; *ligel.* E með hrökk for brast. menit]
 alt m. D, E. 11—12. Bjarni—snæinn] ok fell þat alt
 niðr í snæinn, en Bjarni skeindiz C. 13. koma] niðr E.
 serk] E har serk, *rettet til* stakk. 14. enn] nú E. 16. af
 mæði] *udel.* C, D, E. í ákafa] *mgl.* E. 18. at Bjarna]
udel. D. svá—fekk] snarpliga at Bjarna ok fekk hann C,
 hart at ok fær E.

sár á höndina ok varð óvigr. Synir Glíru-Halla fellu þar báðir. Eilífr fell ok fyrir Hallbirni, ok lifði hann þó at kalla. Þá kom at Eyvindr ok gekk svá hart fram með setstokkinn millum mannanna, at þeir hrukku 78
5 hvárratveggja vegna. Konur váru þar ok með honum ok kœstuðu klæðum á vápnin; stöðvaz nú bardaginn. Þá váru fallnir ór liði Bjarna fjórir menn, en þeir margir sárir, er eptir lifðu. Fjórir menn fellu ok af Þorkeli. Eyvindr spurði, ef Þorkell lofaði at færa
10 Bjarna til húsa ok hans menn, en kvaz sjá, at Þorkell mundi vilja bjargaz sjálf á sínar hendr ok hans menn; en Þorkell bannaði þat eigi. Síðan var búið um lík þeira manna, er þar fellu, ok eptir þat sneru á braut hvárrtveggja; fóru þeir Þorkell heim til
15 Krossavíkr; en Eyvindr flutti þá Bjarna inn eptir Vápnafirði, ok kómu þeir heim til Hofs. Þorvarðr læknir kom til Hofs ok batt sár manna. Eilífr Tjorfa-son lá í sárum lengi ok varð þó græddr. Bjarni fór þegar á fund Glíru-Halla ok segir honum fall sona
20 sinna, bauð honum heim til sín ok kvaz skyldu vera honum í sona stað. Halli segir: »Mikill skaði þykkir mér at sonum mínum, en þó þykkir mér betra at

1. ok] svá hann D, E. Glíru-Halla] *sál. i overensstemmelse med* Ldn.; Glýru-Halla C, E; Glittu-Halla A, D. Bergr ok Brandr *tilf.* C. 5. hvárratveggja vegna] á báðar síður fyrir honum C, fyrir E. þar ok] *udel.* E. 6. stöðvaz nú] svá at stöðvaðiz E. 7. ór—menn] fimm menn af Þorkeli, en fjórir af liði Bjarna C. 8—9. Fjórir—Þorkeli] *udel.* C, Þrír o. s. v. D. 9. færa] flytja E. 11. mundi vilja] vildi C, D, E. sjálfr] *mg.* D, E. 13. manna—fellu] er fallit höfðu E. 14—15. til Krossavíkr] í Krossavík B, E; ok hans menn *tilf.* C. 16. kómu þeir] *udel.* C. 17. batt] hann *tilf.* B. kom—manna] batt sár manna at Hofi E. Tjorfa—] Torfa E. 19. Glíru-Halla] *se noten ovf. (l. 1);* Glýru-Halla C, E; Halla D; Glittu-Halla A. fall] lát D. 20. vera] ganga E.

missa þeira, en at þeir bæri bleyðiorð sem sumir
 forunautar þínir; mun ek enn hlíta búum mínum ok
 fara ekki til Hofs, en haf þú mikla þökk fyrir heim-
 boðit,« segir hann. — Þat var einn dag, at Bjarni mælti
 við Þorvarð lækni: »Nú er svá komit sárum várum 5
 hér at Hofi, at vér munum vera sjálfbjarga með um-
 sjá þinni; en ek veit, at Þorkell Geitisson hefir sár,
 ok græðir engi hann; gøriz hann því máttlítil. Nú
 vil ek,« segir Bjarni, »at þú farir at lækna hann.«
 80 Þorvarðr kvaz svá gøra mundu, sem hann vildi. Ferr 10
 hann nú ok kemr í Krossavík nær miðjum degi; var
 þar tafl uppi haft. Sat Þorkell upp við ǫxl ok horfði
 á taflit; var hann mjök fólleitr. Engi maðr heilsaði
 Þorvarði, er hann kom. Gekk hann þegar at Þor-
 keli ok mælti: »Sjá vil ek sár þitt, því at mér er órif- 15
 liga sagt af því.« En Þorkell bað hann gøra, sem
 hann vildi. Var hann þar sjau nætr, ok batnaði
 bónda dag frá degi. Nú ferr Þorvarðr burt ór Krossa-
 vík, ok launaði Þorkell honum vel lækning sína, gaf
 honum hest ok silfrhring ok mælti síðan við hann 20
 vingjarnligum orðum. Ferr Þorvarðr síðan til Hofs

1. þeira] þá með góðu mannorði C. at] sál. E; þat A, B, þó C, udel. D. bæri] lifði ok b. C. 3. ekki] heim tilf. B. 2—3. mun—ekki] en meðan ek em einhlítr búi mínu, mun ek eigi fara C. 3. mikla] mgl. E. 3—4. heimboðit] boðit E. 4. segir hann] udel. C, D, E. 6. -bjarga] -bjargi D. 7. hefir sár] er sárr B. 8. hann] udel. E. 10. gøra—vildi] vera skyldi E. 11—12. var—haft] ok var tafl uppi C, E, ok er t. u. D. 12. upp við ǫxl] uppi C, D, E. horfði] sá C. 13. fólleitr] fóltr D. 14. er hann kom] inn tilf. B; mgl. C, D, E. Gekk hann þegar] Hann gekk C, D, en h. g. E. 15. órif-
 liga] sál. B, C, D, E; ófrýnliga A. 16. af því] frá því D, frá þér B. En Þorkell] hann C, D. 17. sjau] nokkurar E. 18. bónda] Þorkeli D. Nú ferr Þorvarðr] Fór Þ. síðan C. 19. launaði—sína] mgl. E. gaf] bóndi tilf. E. 21. Ferr—
 síðan] Síðan kemr hann C, ferr hann nú síðan ok kemr D, fór Þorvarðr heim ok kemr E.

ok segir Bjarna til svá búins. Þótti honum vel hafa um ráðiz, er Þorkell varð heill.

Sumar þetta varð litit forverk í Krossavík, því ⁸¹ at Þorkell var lítt færri til umsýslu með Jórunni hús-
 5 freyju sinni, ok horfðiz mjök óvænliga til, at skera myndi verða niðr kvikfé. Húskarl Þorkels átti for eptir heraði ok tók nú gisting at Hofi; var þar vel við honum tekit. Bjarni spurði hann um heilsu manna ok búfjárhagi. Húskarlinn kvað vel þoka áleiðis um
 10 heilsu manna, en um búfjárhagi kallaði hann gøraz hit óvænligsta. Ok um morguninn, er húskarlinn fór í brott, leiddi Bjarni hann ór garði ok mælti: »Bið þú Þorkel gøra annathvært, flytja hingat hjú sín ok fénað, ella mun ek þangat flytja slátr ok fjárfæði, svá
 15 at eigi þurfi um at huga félát, ok vertu nú drengr góðr.« Húskarlinn fór nú ok kemr svá heim, at menn ⁸² váru undir borð komnir, ok bar Jórunn mat fram. Hann gekk fyrir Þorkel, kvaddi hann ok segir honum öll orð Bjarna. Jórunn nam staðar á gólfinu ok
 20 hlýddi á, hvat hann mælti, en Þorkell svarar engu. Þá mælti Jórunn: »Hvi muntu þegja við því, er svá

1. til svá búins] svá búit E. 2. um ráðiz] ór ráðiz E. er] mgl. E. 3. *Nyt kap. Ingen overskrift i A.* í Krossavík] udel. C, D. 4. -sýslu] -sýslunar E; í Krossavík tilf. C, D. 4—5. með—sinni] Jórunn var þá húsfreyja hans C, D, E. 5. horfðiz] horfði D, horfiz þá E. mjök] udel. C, E. 6. niðr kvikfé] kvikfé ok drepa niðr C, k. niðr eðr drepa D; niðr udel. E. 7. eptir heraði] upp e. h. E, upp í herað D. nú] hann C, D, E. 8. og 10. heilsu] heilsun C. 9. -hagi] -haga A. 9—10. Húskarlinn—búfjárhagi] udel. D. 10. kallaði] kvað C, E. gøraz] udel. E. 13—14. ok fénað] udel. C, E. 13—14. hjú—fénað] hjón sín D. 14. ella] annars tilf. C; enda D. flytja] láta færa E. 15. félát] fjárlát C, E. 15—16. drengr góðr] ok trúr erindsreki tilf. B, ok e. tilf. C; góðr erindsreki D, E. 16. svá—at] heim, þá E. 17. borð komnir] borðum D. fram] á borð E. 18. kvaddi—segir] ok sagði honum C, D, E. 20. hlýddi á, hvat] hlustar til þess, er E. 21. muntu —því] þegir þú E.

er drengiliga boðit?« Þorkell svarar: »Eigi mun ek
 bráð svör veita þessu máli, því at kostaboð þessi
 munu flestum mönnum á óvart koma.« Jörunn
 mælti: »Þat vilda ek, at vit færim til Hofs á morgun
 ok hittim Bjarna, ok þykkja mér þvílík boð allsæmi- 5
 lig af þvílíkum manni, sem hann er.« »Þú skalt
 þessu ráða,« segir Þorkell, »því at ek hefi opt reynt
 83 þat, at þú ert bæði vitr ok góðgjörn.« Um morgun-
 inn eptir fara þau Þorkell heiman tólf saman, ok er
 fœr þeira var sœn frá Hofi, þá var þetta sagt Bjarna. 10
 Varð hann þessu feginn, er hann spurði slíkt, ok gekk
 nú þegar út á móti þeim ok fagnaði þeim Þorkeli vel
 ok bauð þeim þar at vera, ok er þeir áttu tal með
 sér frændr, þá rípuðu þeir upp öll málaferli þeira
 vel ok einarðliga. Síðan bauð Bjarni Broddhelgason 15
 Þorkeli Geitissyni sætt ok sjálfðæmi ok kvaz hans
 vilja gjarna göra skulu um alla hluti þaðan ífrá,
 meðan þeir lifði báðir. Þorkell þektiz þessi boð
 vel, ok sættuz þeir nú heilum sáttum. Gørði Þor-
 kell hundrað silfrs fyrir víg Geitis; seldi svá hvárr 20
 þeira öðrum gríð, ok heldu vel síðan. Bjarni var
 84 rœskr maðr. Ekki hafa Hofverjar verit spekingar miklir,
 en þó hefir þeim flest vel tekiz. Þorkell var höfð-

3. mönnum á] *udel.* C, E. 4. Hofs] þegar *tílf.* C. 5. því-
 lík] slík E. þykkja—þvílík] þykkir mér þvílíkt C. -sæmilig]
 -sæmiligt C. 7. þessu] *udel.* C, D. 9. heiman] *udel.* E. 11. Varð
 —þessu] Því varð hann C, D; þessu *udel.* E. slíkt] þat C, *udel.* D.
 12. fagnaði þeim Þorkeli] kvaddi Þorkel C, D. 13. ok b.—vera]
udel. C, D. 11—13. Varð—vera] Hann varð feginn ok gekk á móti
 þeim ok kvaddi Þorkel vel E. 14. rípuðu] rífuðu B, rífst-
 uðu E. þeira] sín E. 15. einarðliga] einlægliga E. 16. sætt
 ok] *udel.* E. 17. gjarna] *udel.* C. skulu] mundu E. 16—17.
 kvaz—skulu] hans vilja göra D. 17. þaðan] heðan C. 18.
 þessi] þetta B, C, þat E. 19. vel] *udel.* C, D. Gørði Þorkell]
 ok gørðu C, ok gørði D, Gørðiz E. 22. Hof-] Hofs- B, E;
 allir *tílf.* C. 23. flest] mál *tílf.* E; flestum B.

ingi mikill ok hinn mesti hreystimaðr ok málafylgis-
 maðr mikill. Fé gekk af höndum honum í elli hans,
 ok er hann brá búi sínu, bauð Bjarni honum heim
 til Hofs, ok eldiz hann þar til lykta. Þorkell varð
 5 kynsæll maðr. Ragnheiði dóttur hans átti Loptr Þór-
 arinsson, ok áttu þau níu börn. Halla var dóttir
 þeira; hana átti Steinarr, faðir Høllu, móður Þorláks
 biskups ens helga. Ragnheiðr var systir Þorláks
 biskups, móðir Páls biskups ok Orms Jónssonar ok
 10 Jóns prests Arnþórssonar. Ok lúkum vér svá Vápn-
 firðinga sögu.

1. málafylgismaðr] málaserlismaðr C, málamaðr E. 2.
 mikill] *udel.* B, C. Fé] Mikit fé C. 5. Ragnheiði—Loptr]
sål. B, C, D; A *har:* Ragnheiðr—Lopt; *ligel.* E *med eignaðiz*
for átti. 7. hana—faðir] átti Steina, fōður D, móðir Steina,
 fōður E. 10. Arnþórssonar] *udel.* E. 10—11. Ok—sögu] *mgl.*
 C, D; Ok lýkr hér svá Vápnfirðinga eðr Broddhelga sögu E.

ÞORSTEINS SAGA STANGAR-
HOGGS

Håndskriftbetegnelse.

A = AM. 156 fol.

B = AM. 426 fol.

C = AM. 562 a 4to, opskrift 1.

D = AM. 562 a 4to, opskrift 2.

E = AM. 158 fol.

F = AM. 496 4to.

G = R 36 4to.

7 r Maðr hét Þórarinn, er bjó í Sunnudal, gamall maðr ok sjónlitill. Hann hafði verit rauðavíkingr í æsku sinni. Hann var eigi dældarmaðr, þótt hann væri gamall. Son átti hann sér einn, er Þorsteinn er nefndr. Hann var mikill maðr ok öflugr ok vel 5 stiltr ok vann svá fyrir búi föður síns, at eigi mundi þriggja verk manna annarra hallkvæmara. Þórarinn var heldr félitill maðr, en vel margt átti hann vápna. Þeir áttu ok stóðhross föðgar, ok var þeim þat helzt til fjár, er þeir seldu undan hestana, því at öngvir brugðuz 10 at reið né hug. Þórðr er maðr nefndr; hann var hús-karl Bjarna frá Hofi. Hann varðveitti reiðhesta Bjarna, því at hann var kallaðr hrossamaðr. Þórðr var ójafn-

Af Þorsteini stangarhögg *overskrift* A, B; Þáttur ór Vápnfirðinga sögu C, F (*i C tilf. i parentes: af Þorsteini Þórarinsyni í Sunnudal; efter Þorsteini er af A. M. tilføjet stangarhögg*); Saga af Þorsteini stangarhögg E; Sögubáttur af Þ. st. (sem kemr saman við Vápnfirðinga sögu) G. 1. er] hann G. 1—2. gamall maðr] ok var orðinn gamall G. 2. rauðavíkingr] *sál. E, F; randa v. A, B; víkingr harðfengr C (mikill tilf. over linjen af A. M. foran víkingr); v. mikill G.* 3. dældar-] dæll C. 3—4. þótt—gamall] *udel. G.* 5. öflugr] sterkr G. 6. vann svá] var hann G. 6—7. at—hallkvæmara] svá þat mundi þriggja annarra manna hagkvæmara G. 11. reið] reynd G. hug] *Herefter indskyder G: Bjarni hét maðr; hann bjó at Hofi í Vápnafirði ok var son Þroddhelga. Bjarni átti konu þá, er hét Rannveig, dóttir Eiríks í Goðdölum.* 12. reiðhesta Bjarna] hesta hans G. 13. því—hann] ok G. at—var] var hann C.

aðarmaðr mikill, ok lét hann marga þess ok kenna, er hann var rikismanns húskarl; en eigi var hann sjálfr at meira verðr, ok eigi varð hann at vinsælli. Þeir menn váru enn á vist með Bjarna, er annarr 5 hét Þórhallr, en annarr Þorvaldr. Þeir váru uppaustrarmenn miklir um alt þat, er þeir heyrðu í heraði. Þeir Þorsteinn ok Þórðr mæltu til hestaats ungum hestum. Ok er þeir öttu, þá vildi hestr Þórðar verr bitaz. Þórðr lýstr nú á skoltinn hesti Þorsteins, 10 er honum þótti sinn hestr verr hafa, mikit högg; en Þorsteinn sá þat ok lýstr á móti hest Þórðar heldr meira högg, ok rann nú hestrinn Þórðar, ok æptu menn þá með kappi. Þá lýstr Þórðr Þorstein með hestastafnum, ok kom á brúnina ok hljóp hon ofan fyrir 15 augat. Þá risti Þorsteinn af skyrtublaði sínu ok 7 v bindr upp brúnina ok lætr, sem ekki hafi at orðit, ok biðr, at menn leyni þessu fœður hans. Ok fell þetta þar nú niðr. Þeir Þorvaldr ok Þórhallr höfðu þetta fyrir kalsi ok kolluðu hann Þorstein stangarhögg. 20 Litlu fyrir jól um vetrinn risu konur til verks í Sunnudal; þá stóð Þorsteinn ok upp ok bar inn hey ok lagðiz síðan niðr í bekk. Nú kemr Þórarinn karl innar, faðir hans, ok spurði, hverr þar lægi. Þorsteinn sagði til sín. »Hví ertu svá snemma á fótum, 25 sonr?» sagði Þórarinn karl. Þorsteinn svarar: »Við fá

2. húskarl] þjón G. 3. sjálfr] udel. G. at meira] rettet af A. M. til mikils i C. verðr] virðr C, G. ok—at] eðr G. 4. Þeir] Tveir G. 5—6. uppaustrarmenn miklir] uppvöðslumenn E. 8. öttu] við áttuz E. 9. bitaz] berjaz C, E, F. 10. er—hafa] udel. G. 12. ok—Þórðar] svá hestr Þórðar rann G. 15. -blaði] -lafi G. 16. at o.] við o. G. 17. hans] sinn G. fœður hans] udel. E, F. Ok] rettet af A. M. i C til Eigi. 18. þar nú] mgl. C, E, F (þar mgl. G). 19. fyrir] í C. 20. Litlu] Her begynder kap. 2 i B, C. konur] snemma tilf. B. 24. fótum] felli C, E, F. 22—25. Nú—fá] Þar kom Þórarinn karl. Þorsteinn mælti við fœður sinn: »Mikils G.

þykkir mér at meta þat, sem hér er at vinna,« sagði Þorsteinn. »Er þér ekki ilt í höfuðbeinunum, sonr?« kvað Þórarinn karl. »Eigi kenni ek þess,« sagði Þorsteinn. »Hvat segir þú mér, sonr, af hestapinginu því, er í fyrra sumar var? Vartu ekki lost- 5 inn í svíma, frændi, sem hundr?« »Engi þykkir mér virðing í vera,« sagði Þorsteinn, »at kalla þat heldr högg en atburð.« Þórarinn mælti: »Ekki mundi mik þess vara, at ek mynda ragan son eiga.« »Mæl þú þat eitt um nú, faðir,« sagði Þorsteinn, »er þér þykkir 10 eigi ofmælt síðar.« »Ekki mun ek hér svá mikit um mæla,« sagði Þorsteinn, »sem mér er at skapi.« Nú reis Þorsteinn upp ok tók vörn sín ok gekk síðan heiman ok fór, unz er hann kom til hrossahúss þess, er Þórðr gætti hesta Bjarna í, ok var hann þar fyrir. 15 Þá hittir Þorsteinn Þórð ok mælti til hans: »Vita vilda ek þat, Þórðr minn, hvárt þat varð þér váðaverk, er ek fekk af þér högg í fyrra sumar á hestapingi, eða 8 r hefir þat at vilja þínum orðit? ok muntu þá vilja þat yfir bæta.« Þórðr svarar: »Ef þú átt tvá hváptana, 20 þá bregð þú tungunni sitt sinn í hvárn ok kalla í þóðrum váðaverk, ef þú vilt, en í þóðrum kalla þú alvöru; ok eru þar nú bætrnar þær, er þú munt af

1. þat—er] þá—eru D; i C er þat—er af A. M. rettet til þá—eru. 1—2. er—Þorsteinn] þarf at göra G. 2. höfuðbeinunum] höfði G. 7. virðing] svívirðing G (sví- tilföjet over linjen). 9. mynda—eiga] ætti ragan son G. 10. eitt um] eitt sinn C. 12. »sem—at] at mér sé ekki meira í G. 14. til—þess] at hestahúsi því G. 15. í] udel. E. 17. varð] var C, D, E, F, G. váða-] óvilja- D; i C er váða- af A. M. rettet til óvilja-. 19—20. ok—bæta«] sál. B; A har muntu þá vilja yfir með lakune foran, indeholdende plads til to ord; muntu þá vilja þat bæta G; eigi muntu þá vilja yfir F; eigi muntu þess vilja dylja C; udel. D, E. Sandsynligvis har der her været et ulæseligt eller utydeligt sted i den til grund liggende membran.

mér fá.« Þústu þá svá við,« sagði Þorsteinn, »at vera má, at ek heimta eigi optar.« Síðan hleypr Þorsteinn at honum ok hæggr Þórð banahogg; gekk síðan til húss at Hofi ok hitti úti konu eina ok mælti við
5 hana: »Seg þú Bjarna, at naut hafi stangat Þórð, hestasvein hans, ok mun hann biða þar, til þess er hann kemr hjá hestahúsinu.« »Far þú heim maðr,« sagði hon, »en ek segi, þá er mér sýniz.« Nú ferr Þorsteinn heim, en konan ferr til verks síns. Bjarni
10 reis upp um morguninn, ok er hann var undir borð kominn, þá spurði Bjarni, hvar Þórðr væri, ok svorðu menn, at hann myndi til hrossa farinn. »Heim hugða ek hann þó mundu kominn,« kvað Bjarni, »ef hann væri heill.« Þá tók kona til orða, sú er Þorsteinn hafði hitta: »Satt er þat, er oss er opt sagt
15 konum, at þar er litit til vits at taka, sem vér erum konur. Hér kom Þorsteinn stangarhogg í morgin, kvað naut hafa stangat Þórð, svá at hann myndi eigi sjálfbjargi verða, en ek nenta eigi þá at vekja þik,
20 ok þá hvarf mér ór hug síðan.« Bjarni sté þá undan borði, gekk þá til hrossahússins ok fann þar Þórð veginn, ok var hann síðan jarðaðr. Bjarni býr nú mál til ok gerir Þorstein sekan um vigit. En Þorsteinn sat heima í Sunnudal ok vann fyrir fður sín-
25 um, ok lét Bjarni þó kyrt vera. Um haustit sátu

3. honum] Þórði G. Þórð] hann G. -hogg] -sár D. 6—7. þar—hestahúsinu] hjá hestahúsinu, til þess hann kemr G. 9. Bjarni] *Her begynder kap. 3 i C.* 12. at] *udel. G.* myndi] *udel. G.* 13. mundu] *udel. G.* 15. sagt] um brugðit C, eignat G. 18. naut] í ákafa tilf. G. 25. vera] um hrið nokkura tilf. E. Um] *Her begynder kap. 3 i B, D, kap. 4 i C, kap. 2 i E.* G *har som en art kapiteloverskrift Þáttir af Vigabjarna i marginen, men ellers ingen kapitelinndeling.*

8 v menn við sviðuelda at Hofi, en Bjarni lá úti á elda-
hússveggnum ok hlýddi þaðan til tals manna. Nú
taka þeir bræðr til orða, Þórhallr ok Þorvaldr: »Eigi
varði oss þess, þegar vér tókum vist með Víga-Bjarna,
at vér myndim hér sviða dilkahöfuð, en Þorsteinn, 5
skógarmaðr hans, skyldi sviða geldingahöfuð; væri
eigi verra at hafa meir vægt frændum sínum í Bøðv-
arsdal, ok sæti nú eigi skógarmaðrinn jafnhátt hon-
um í Sunnudal, en flestir verða forlagðir, ef fyrir sár-
unum verða, ok eigi vitum vér, hvénær hann vill 10
þenna flekk má af virðingu sinni«. Maðr einn svar-
aði: »Slikt er verr mælt en þagat, ok líkligt, at ykk
hafi tröll togat tungu ór höfði. Ætlum vér, at hann
nenni eigi at taka björg frá fœður hans sjónlausum
ok annarri ómegð þeiri, sem í Sunnudal er. En kyn- 15
ligt þykkir mér, ef þit sviðið opt lambahöfuðin hér,
eða hrósið því, hvat í Bøðvarsdal var titt.« Nú fara
menn til borða ok síðan til svefns, ok fann ekki á
Bjarna, hvat talat hafði verit. Um morguninn vakti
Bjarni þá Þórhall ok Þorvald ok bað þá ríða í 20
Sunnudal ok færa sér höfuð Þorsteins við bolinn
skilit at dagmálum, »ok þykki mér þit,« sagði hann,
»líkligastir til at færa flekk af virðingu minni, ef ek
hefi ekki þrek til sjálfr.« Nú þykkjaz þeir víst of-
mælt hafa, ok fara þeir nú þó, unz þeir koma í 25
Sunnudal. Þorsteinn stóð í dyrum ok hvatti sax.

1. sviðu-] sviða- C, E, F, svið- G. 1—2. eldahúss-] *de andre húsrr. have eldhúss-*. 2. þaðan] þar G. 4. þegar] þá C, D, E, F. 9. flestir] *sál.* B; allir C, D, E, F; lagðir A. verða] eru C. 9—10. en—verða] *udel.* G. 15. ok—er] *udel.* G. 19. talat—verit] hann hafði heyrt talat G. Um morguninn] At morgni G. *Her begynder kap. 5 i C, kap. 4 i D.* 23. færa] ná G. 25. ok—nú] en fara G.

Ok er þeir kómu þar, þá spurði hann, hvert þeir ætluðu, en þeir sögðuz hrossa leita skyldu, en Þorsteinn kvað þeira mundu skamt at leita, »er hér eru við garð.« »Eigi er víst, at vit finnim hrossin, 5 ef þú visar okkr eigi górr til.« Þorsteinn gengr þá 9 r út. Ok er þeir koma í garðinn ofan, þá færir Þorvaldr upp øxina ok hleypr at honum, en Þorsteinn stakk við honum hendi sinni, svá at hann fell fyrir. Þorsteinn lagði saxinu í gegnum hann. Þá vildi Þor- 10 hallr veita honum tilræði, ok hafði hann slíka fœr sem Þorvaldr. Þá bindr Þorsteinn á bak báða þá ok lætr upp taumana á háls hestinum ok visar á leið öllu saman, ok ganga hestarnir nú heim til Hofa. Hús- karlar váru úti at Hofi ok gengu inn ok sögðu Bjarna, 15 at þeir Þorvaldr váru heim komnir, ok sögðu þá eigi ørendlaust farit hafa. Gengr nú Bjarni út ok sér nú, hvernig um er búit, ok hefir ekki orða um fleira; lætr nú jarða þá. Ok er nú kyrt alt, unz jól liðr. Þá tekr Rannveig til orða einn aptan, er þau kómu 20 í sæng sína, Bjarni ok hon: »Hvat ætlar þú, at nú sé tíðast talat í heraðinu?« kvað hon. »Eigi veit ek,« sagði Bjarni; »margir þykki mér ómerkir í sinum

1. Ok—hann] Hann spyr G. 1—2. hvert—ætluðu] hvat þeir ætli G. 2. skyldu] udel. G. 5. okkr] udel. C. 8. fyrir] udel. G. 9. Þorsteinn] ok G. 10. tilræði] tilráð C, E, F, banaráð D. 11. bindr] setti D. 11—13. Þá b.—saman] Þorsteinn bindr þá ofan á hestana þverbak ok visar svá öllu áleiðis G. 13. ok—heim] Hestarnir fara fúsir G. Húskarlar] *Her begynder kap. 4 i B.* 14. úti] heima D. at Hofi] udel. G; *efter úti tilf.* G: ok sáu vega-um-merki þessi. 17. hvernig] hversu D, E, F. orða—fleira] orð um G. 18. liðr] liða D, liðu E, F. unz—liðr] um jóltíðir B, unz leið um jól fram C, til jóla G. 19. Þá] Eptir þetta C. *Her begynder kap. 6 i C.* 22. ómerkir] óvirðir E, ófæmeltir G.

orðum,« sagði hann. »Þat er nú tíðast at ræða, at menn þykkjæz eigi vita, hvat Þorsteinn stangarhögg mun þess gera, at þér muni þurfa þykkja at hefna. Hefir hann nú vegit húskarla þína þrjá. Þykkir þingmönnum þínum eigi vænt til halds, þar sem þú ert, 5 ef þessa er óhefnt, ok eru þér mjök mislagðar hendr í kné.« Bjarni svarar: »Nú kemr hér at því, sem mælt er, at engi lætr sér annars víti at varnaði, en hlýða mun ek þér, hvat er þú mælir; hefir Þorsteinn ok fá saklausa drepit.« Hætta þau þessu tali ok sofa 10 af um náttina. Um morguninn vaknar Rannveig, er Bjarni tók ofan skjöld sinn, ok spurði hon, hvert hann skyldi. Hann svarar: »Nú skal skipta vírðingu með okkr Þorsteini í Sunnudal,« segir hann. »Hversu fjölmennr skaltu fara?« segir hon. »Ekki mun ek 15 draga fjölmenni at Þorsteini,« segir hann, »ok mun 9 v ek einn fara.« »Görðu eigi þat,« segir hon, »at hætta þér einn undir vörn heljarmannsins.« Bjarni mælti: »Mun þér nú eigi verða þeira kvenna dæmi, er þat gráta á annarri stundu, er eggja á annarri. En ek 20 þoli opt lengi frýjuorð bæði þér ok öðrum; en þá stoðar ok ekki at letja mík, þá er ek vil fara.« Bjarni

1. at ræða] segir hon tilf. C; rætt,« segir hon B; rætt G. tíðast at ræða] tíðræddast AM. 552 e; jfr. *membran-tillæget*. 2. vita] finna C. 3. gera] at hafa geta C. þurfa] þorir B. muni—hefna] þykkja hefnisamt vera C. 3—4. muni—þrjá] líki verr, þar þú hefnir eigi þriggja húskarla þinna G. 5. halds] trausts G. 7. í kné] udel. G. 8. engi] allfáir C, eigi G. lætr] láta C. varnaði] verða tilf. B, C, D. 10. ok! pó C. 11. Um] *Her begynder kap. 5* í D. 12—13. hvert—skyldi] hvat hann ætli G. 18. »Nú skal] at nú skyldi G. 14. okkr] þeim G. 17. þat] svá C, D, E, F. 20. á—stundu] aðra stund G; jfr. *mbr.-tillæget*. En] pó tilf. G. 21. þér] sál. C, D, E, F; af þér A, B. bæði—öðrum] þín ok annarra G. en] udel. G. 22. Bjarni] *Her begynder kap. 7* í C.

- ferr nú í Sunnudal, ok stendr Þorsteinn í dyrum, ok kǫstuðuz þeir á nǫkkurum orðum. Bjarni mælti: »Þú skalt til einvígis ganga við mik í dag, Þorsteinn, á hól þenna, er hér er í túni.« »Alt er mér til þess
 5 vant,« kvað Þorsteinn, »at berjaz við þik; en ek skal þegar utan, er skip ganga, því at ek kenni drengskap þinn, at þú munt fá fǫður mínum forverk, ef ek fer frá.« »Ekki stoðar nú undan at mælaz,« segir Bjarni. »Leyfa muntu mér þá, at ek finna fǫður minn áðr,«
 10 sagði Þorsteinn. »At vísu,« sagði Bjarni. Þorsteinn gekk inn ok sagði fǫður sínum, at Bjarni var þar kominn ok bauð honum til einvígis. Þórarinn karl svaraði: »Ván má hverr maðr þess vita, ef hann á við sér ríkara mann ok siti samheraðs honum ok hafi
 15 þó gørt honum nǫkkura ósæmd, at hann mun eigi mǫrgum skyrtum slíta, ok kann ek því ekki at sýta þik, at mér þykkir þú mikit til hafa gørt; tak nú vǫpn þín ok ver þik sem skǫruligast, því at þar mundi verit hafa minnar æfi, at ekki munda ek bograt hafa
 20 fyrir slikum, sem Bjarni er; er Bjarni þó hinn mesti kappi; þykkir mér ok betra at missa þín en eiga ragan son.« Nú gengr Þorsteinn út, ok fara þeir síðan út á hólinn ok taka til at berjaz með harð- 10 r
 fengi, ok hjugguz mjök hlifar fyrir hvárum tveggja.

1. Sunnudal] einn manna, sem hann mælt hafði tilf. E. ok st.] En nú Bjarni kemr í Sunnudal, þá st. E. *Hermel indledes kap. 3* í E. 2. kǫstuðuz] kvǫðduz G. 5. berjaz] ganga á hólum G. skal] mun C, D, E, F. 5—6. ek—utan] utan skal ek fara G. 6. ganga] koma G. kenni] kann C, E, F. 9. mér þá] þó C. ek finna] finna G. 11—12. at—einvígis] sem komit var G. 14. ríkara] ofríkara G. 16—17. sýta þik] bera móti því G. 18. skǫruligast] bezt G. 18—19. mundi—hafa] váru dagar G. 20. Bjarni] hann C, D, E, F. 22. Nú] *Her begynder kap. 5* í B, *kap. 8* í C. 22—23. út,—síðan] udel. G. 23. út á] upp á C. 23—24. harðfengi] miklu h. G. 24. fyrir] af E, G.

Ok þá er þeir höfðu mjök lengi bariz, þá mælti Bjarni til Þorsteins: »Þyrstir mik nú, því at ek em óvanari erfiðinu en þú.« »Gakk þú þá til lækjarins,« sagði Þorsteinn, »ok drekk.« Bjarni gerði svá ok lagði niðr sverðit hjá sér. Þorsteinn tók upp, leit á 5 ok mælti: »Eigi mundir þú þetta sverð hafa í Þöðvarsdal.« Bjarni svaraði öngvu. Ganga þeir enn upp á hólinn ok berjaz um stundar sakir, ok þykkir Bjarna maðrinn vígkænn ok þykkir fastligra fyrir en hann hugði. »Margt hendir mik nú í dag,« sagði Bjarni; 10 »lauss er nú skópvengr minn.« »Bitt þú hann þá,« kvað Þorsteinn. Nú lýtr Bjarni niðr, en Þorsteinn gekk inn ok hefir út skjöldu tvá ok sverð eitt; gengr nú á hólinn til Bjarna ok mælti við hann: »Hér er skjöldr ok sverð, er faðir minn sendi þér, ok mun 15 þetta eigi sljófgaz meir í höggunum en þat, sem þú hefir áðr; nenni ek ok eigi at standa hlífarlauss lengr undir höggum þínum, en gjarna vilda ek nú hætta þessum leik, því at ek em hræddr, at meira muni mega gæfa þín en ógipta mín, ok er hverr frekr til fjörs- 20 ins um alla þraut, ef sjálfr mætti nokkuru um ráða.« »Eigi mun nú stoða at beiðaz undan,« sagði Bjarni;

1. mjök lengi] lengi nokkut G. 2. em] framar tilf. G. 3. leit á] udel. G. 4. enn] nú C, D, E, F, apt. G. 5. þykkir] sýniz C. 6. fastligra] fastari B, G. 7. fyrir] standa tilf. D. 8. í dag] udel. G. 9. »lauss—minn«] sál. C, D, E, F; A og B have: lausir eru nú skópvengir mínir, men desuagtet i det flgd.: Bitt þú hann þá. G har: lausir—mínir med efterflgd.: Bind þú þá. 10. sendi] sendir C, D, G. 11. eigi—meir] slefja minnr C, E, F, »ekki sleffia minum« D. 12. hefir] hafðir C, E. áðr] nú G. 13. em hræddr] um tilf. C, D; hygg G. 14. ógipta] ógæfa C, D, E, F. 15. um alla þraut] í allar þrautir C, E, F; mgl. D. sjálfr] sál. C, D, E, F; ek A, B. 16. en—ráða«] udel. G. 17. nú] þik D. mun—stoða] dugir nú G. beiðaz] teljaz G.

- »berjaz skal enn.« »Eigi mun ek fyrri höggva,« sagði Þorsteinn. Þá hæggr Bjarni allan skjöldinn af Þorsteini; en þá hjó Þorsteinn skjöldinn af Bjarna. »Stórt er nú höggvit,« kvað Bjarni. Þorsteinn svaraði: »Ekki
5 hjóttu smæra högg.« Bjarni mælti: »Betr bítr þér nú hit sama vápnit, er þú hefir áðr í dag haft.« Þorsteinn mælti: »Spara munda ek við mik óhapp, ef 10 v ek mætta svá gera, ok berjumz ek hræddr við þik. Vilda ek enn alt á þínu valdi vera láta.« Þá átti
10 Bjarni at höggva, ok var nú hvárrtveggi hlifarlaus. Bjarni mælti þá: »Þat mun ilt kaup at taka glæp við miklu happi; ætla ek mér fullgoldit fyrir þrjá húskarla mína þik einn, ef þú vilt mér trúr vera.« Þorsteinn sagði: »Orðit hafa mér svá færi í dag á
15 þér, at ek mætta svíkja þik, ef ógæfa mín gengi ríkara en lukka þín, ok mun ek eigi svíkja þik,« sagði Þorsteinn. »Sé ek, at þú ert afbragðsmaðr,« sagði Bjarni. »Lofa muntu mér, at ek ganga inn til fōður þíns,« sagði hann, »ok segja honum slíkt, sem ek vil.«
20 »Gakk, sem þú vilt, fyrir mínum sökum,« kvað Þorsteinn, »ok far þó varliga.« Þá gekk ok Bjarni at

1. mun—fyrri] *sál.* C, D, E, F; munda ek frekt A, B. 1—2. »Eigi—Þorsteinn] *udel.* G. 2. hæggr] hjó C, D, E, F. 3. þá—Þorsteinn] Þorsteinn ok svá aptr C. þá—Bjarna] hann gerði Bjarna hit sama G. 5. högg] *udel.* G. hjóttu—högg] þykkir mér þú smærra höggva C, D, E, F. 6. vápnit] sverð G. er—haft] en þér hefir áðr í dag bitit C, D. 7. mik] þik G. 8. svá] við C, D, E, F. svá gera] *udel.* G. berjumz] em G. 9. enn] ok C. Vilda—láta] *udel.* G. 10. var—hlifarlaus] váru báðir hlifarlausir G. 11—12. glæp—happi] óhapp við miklu kappi D. 12. happi] þar þú lætr alt vera á mínu valdi tilf. G. 18. þik einn] með þér G. 14. hafa] hefir C. svá] *udel.* C. 15. gengi] hefði gengit G. 15—16. ríkara] eptirtilf. G. 17. »Sé] *Her begynder kap. 9* í C. 18. ek ganga] ganga G. 20. mínum sökum] mér C, D, m. »sögum« E, F. »Gakk—Þorsteinn] Þorsteinn kvað hann því ráða skyldu G. 21. ok far] en gakk C. ok?] *agl.* B, C, D.

lokhvílu þeiri, er Þórarinn karl lá í. Þórarinn spurði þá, hvern þar færi; en Bjarni sagði til sín. »Hvat segir þú tíðenda, Bjarni minn?« kvað Þórarinn. »Víg Þorsteins, sonar þíns,« kvað Bjarni. »Varðiz hann nökkut?« kvað Þórarinn. »Öngvan mann ætla ek 5 snarligra verit hafa í vápnaskipti en Þorstein, son þinn.« »Eigi er kynligt at því,« kvað karl, »at þungt veitti við þik í Bøðvarsdal, er þú bart nú af syni mínum.« Þá mælti Bjarni: »Ek vil bjóða þér til Hofs, ok skaltu sitja þar í öðru öndvegi, meðan þú 10 lifir, ok mun ek vera þér í sonar stað.« »Svá er mér farit,« kvað karl, »sem þeim, er ekki eigu undir sér, ok 11 r verðr heitum heimskr maðr feginn; en svá eru heit yðar höfðingja, þá er þér vilið fróa manninn eptir slíka atburði, at þat er mánaðarró; en þá erum vér 15 virðir eptir þat sem aðrir framfærslumenn, ok firnaz við þat seint várir harmar; en sá maðr, er handsöl tekr af slíkum manni, sem þú ert, má þó vel una sínum hlut, hvat sem at dæma er; mun ek ok þessi hand- 20 söl taka af þér, ok gakk þú nú hingat til mín í rekkju- gólfít, ok verðr þú nær at ganga, því at karl skelfr nú allr á fótum fyrir elli sakir ok vanheilsu, en eigi trútt, at mér hafi eigi í skap runnit sonardauðinn.«

1. -hvílu] -rekkju G. 6. snarligra] snarpara G. -skipti] -skiptum B, C, D, E, F. 6—7. Þorstein, son þinn] hann,« segir Bjarni G. 7. at því] *mgl. i de andre hdskr.* at] þó D, G. 9. þér] heim tilf. C. 10. öðru] udel. G. öndvegi] gegnt mér tilf. B. 13. verðr] opt tilf. B. 14. manninn] menn G. 15. atburði] hluti G. mánaðarró] manadarfro i *det som tillæg meddelte membranfragment.* 16. þat] udel. C, D. 16—17. firnaz við] fróaz um C. 17. við þat] þá G. 17—19. en—er] udel. G. 19. ok] því C. mun ek ok] en þó vil ek G. 20—21. í rekkjugólfít] udel. G. 21. nær] nærri D, E, F. 23. trútt] trautt C, D. 22—23. en—trútt] ok er eigi trautt C. 23. eigi] udel. C. 21—23. ok v.—sonardauðinn] *Istedenfor dette har G i parentes: Skelfr nú karlinn af óstyrk á fótunum.*

Bjarni gekk nú í rekkjugólfrit ok tók í hönd Þórarni karli. Hann fann þá, at hann þuklaði á saxi ok vildi þá leggja at Bjarna. Hann kipti hendinni ok mælti: »Allra fretkarla armastr!» sagði Bjarni; »nú mun at
 5 makligleika fara með okkr; Þorsteinn sonr þinn lifir, ok skal hann fara heim með mér til Hofs, en þér skal fá þræla til forverks, ok skal þér enskis vant, meðan þú lifir.« Þorsteinn fór nú heim með Bjarna til Hofs ok fylgði honum alt til dauðadags ok þótti nær enskis
 10 manns maki vera at drengskap ok hreysti. Bjarni helt virðingu sinni ok var hann því vinsælli ok betr stiltr, sem hann var ellri, ok var allra manna þrautbeztr ok gørdiz trúmaðr mikill hinn síðasta hluta æfi sinnar. Bjarni fór utan ok gekk suðr ok andaðiz í
 15 þeiri ferð; hann hvílir í borg þeiri, er Valerí heitir, ok er þat mikil borg, skamt hingat frá Rómaborg. 11 v Bjarni varð kynsæll maðr. Hans son var Skeggbroddi, er víða kemr við sögur ok var hinn mesti afbragðsmaðr um sína daga. Dóttir Bjarna hét Halla
 20 ok Guðríðr, er Kolbeinn lögsögumaðr átti. Yngvildr var var ok dóttir Bjarna, er Þorsteinn Síðu-

1. rekkju-] hvílu- G. ok tók] *indskudt efter* C, D, G; *oversprunget* i A, B, E, F. í? at E. 2. hann] karl B. 3. at] því á B, á D, udel. C, E, F. 2—3. Hann—at] en í því greip karlinn sax ok lagði til G. 3. kipti] at sér tilf. G. 4. fretkarla] karla G. 5. -leika] *de andre hðskrr. have* -leikum. 8. Þorsteinn] *Her begynder kap. 4* i E. 10. vera] verit hafa D, E. 9—10. enskis—vera] enginn hans maki verit hafa C, enn bezti maðr G. 10. Bjarni] *A har her Þorsteinn, de andre hðskrr.* Bjarni. *Her begynder kap. 10* i C. 11. helt] vel tilf. C, D, E, F. 11—12. ok betr stiltr] udel. G. 12. var? varð C, G. 13. trúmaðr mikill] hinn mesti t. G. síðasta] síðara B. hinn síðasta hluta] síðara part G. 15. hvílir] liggir C. Valerí] Valería G. 16. mikil borg] mikill staðr C. Rómaborg] Róm C. 19. Halla] skr. Harla A, E, F; Katla D. 20. ok] qnnur tilf. C. ok Guðríðr] modir Gudridar mbr.-fragmentet. átti] *Her tilf.* G: Hann var son Brennu-Flosa.

hallsson átti, ok var þeira son Magnús, faðir Einars, fður Magnús biskups. Ámundi var ok sonr Þorsteins ok Yngvildar; hann átti Sigríði, dóttur Þorgrims blinda. Hallfríðr var ok dóttir Ámunda, fður Guðmundar, fður Magnús góða ok Þóru, er Þor- 5 valdr Gissurarson átti, ok annarrar Þóru, móður Orms svínfellings. Guðrún var ok Ámunda dóttir, móðir Þórdísar, móður Helgu, móður Guðnýjar Eyvindardóttur, móður Sturlusona Þórdar ok Sigvats ok Snorra. Rannveig var ok Ámunda dóttir, móðir 10 Steins, fður Guðrúnar, móður Arnfríðar, er Digri Helgi átti. Þorkatla var ok Ámunda dóttir, móðir Arnbjargar, móður Finns prests ok Þorgeirs ok Þuríðar, ok hefir margt höfðingsmanna frá þeim komit. Ok lýkr þar at segja frá Þorsteini stangarhögg. 15

2. Ámundi] A *har her* Qnundr, *men nedf. allevegne* Ámunda; *iffr. Ldn.*; Qnundr B (*med tilføjelse i marginen*: Alys Ámundi), C, E, F; D *har* Qnduðr, *af A. M. i marginen rettet til* Qnundr; Qgmundr G. *Nedf. have de fleste hdskr.* (A, B, D, E, F) *derimod* Ámunda. 4. blinda] tinda G *med tilføjelse i marginen*: al. blinda. ok] *mgl.* C. Ámunda] Qnundar B. 4—6. Hallfríðr—átti] þeira dóttir Hallfríðr, móðir Guðmundar, sonar Magnúsar góða ok Þóru, móður Gissurar jarls G. 5—6. Guðmundar—móður] *overspr.* C, D, E, F; *af A. M. tilføjet i marginen* i D. 6. Orms] *ur.* Bergs C, D, E (*rettet af A. M. til* Orms i D). 7. Ámunda] Qnundar C, Qgmundar G. 8—9. Eyvindardóttur] *udel.* C, D, E, F, G. 9. -dóttur, móður] *indskudt efter B; lakune A; þeira tilf.* C, D, E, F. 10 og 12. Ámunda] Qnundar C, Qgmundar G. 12. móðir] *indskudt efter B; mgl. A.* 14. höfðings-] *udel.* C, D, E, F (*tilf. af A. M. i D.*). 13—14. hefir—þeim] er margt stórmenni frá honum G. 15. Þorsteini stangarhögg] þeim C, D, E, F (*rettet af A. M. til Þorsteini stangarhögg i D.*).

Tillæg.

Membranfragment, indeholdt i AM. 162 c, fol.¹⁾

. hann spurdi huart þeir skylldu
 fara. þeir | . . . [s]kylldu leita. skamt mun þeira at
 leita s(egir) Þorsteinn at her erv nu | . . . at vit
 finnm ef þu uisar ockr ecki giavr til . . Þorsteinn ferr
 5 nv wt ok | . . . þinn. Þa færer Þorvaldr vp auxina ok
 villdi havggva til Þorsteins | . . . [bad]um havnndvnm
 suo hart at hann fell vid ok eptir þat lagdi hann sax-
 inu | . . . uildi Þorhallr veita honum tilrædi ok hafði
 hann slíka faur sem brodir hans | . . . a bak ok
 10 lætr vm taumana a halsinn ok visar a leid hestun-
 um | . . . þeir koma heim aptr til Hofs. menn geta
 at lita nu þessa vmbud. B(iarni) læ[tr] . . . a baki
 ok iarda sidan. stenndr þetta nv kyrt þar til er lidr
 iol. Þat var eitt | . . . husfeyra tekr til orða er

¹⁾ Defekt blad. Det meddeles som tillæg, da det paa flere
 udviser forholdsvis betydelige afvigelser fra det tilsvarende af-
 snit i de temmelig nøje overensstemmende papirshdskrr. af Tor-
 sten stanghugs saga og derfor må betragtes som levning af en
 anden membran end den, fra hvilken papirshdskrr. stamme, men
 som er gået helt tabt. Bladet er beskadiget, dels ved iturivning,
 dels og navnlig ved beskæring af kanterne. Den ene margin er
 således beskæren, at der mangler nogle ord i hver linjes begyn-
 delse (på forsiden) eller slutning (på bagsiden). Ligeledes
 mangle nogle linjer både oventil og nedentil på begge sider. I
 efterfølgende noterækker hidsættes hovedafvigelserne mellem mem-
 branfragmentet og det tilsvarende afsnit (s. 80 l. 1 — s. 87 l. 4)
 af det vigtigste papirshdskr. (A), hvorefter den foranstående tekst
 er meddelt. 1—2. skylldu fara] ætluðu A. 2—3. skamt—Þor-
 steinn] en Þ. kvað þ. mundu sk. at l. A. 6. villdi—Þorsteins]
 hleypr at honum A. 6—7. [bad]um havnndvnm—hart] hendi
 sinni A. 7. ok—hann] Þorsteinn lagði A. 10—11. hestun-
 um] qllu saman A. 11. þeir—aptr] ganga hestarnir nú heim
 A. 11—12. menn—vmbud] Húskarlar o. s. v. — fleira A (s.
 80 l. 13—17). 12—13. Biarni—sidan] lætr nú jarða þá A.
 13—14. stenndr—iol] ok er nú kyrt alt, unz jöl líðr A. 14. Þat
 var eitt . . .] mgl. A. orða] einn aptan tilf. A.

komit var i sæng. huat ætlar þu B(iarni) tíðr | . . .
 [hera]dinu. eigi veit ek þat s(egir) hann. ek mun
 segia þer þa segir hon. eigi þikiumzt ek |
 huat Þorsteinn i Sunnudal mun þess gera er þv
 munir hefna vilia. Hann hefir | . . . þina ok þickir 5
 nv þingmonnum eigi vænt til hallz ef þv villt eigi
 hefna þeira | drepit saklausa firi mer s(egir)
 hann. Nu [hæ]tta þau tali sínv en vm morg[uninn]
 [vak]nar husfrefya vid þat at B(iarni) tok ofan skiaulld
 sinn ok suerd. hon spurdi huert hann skyll[di] 10
 skipta virðingu med ockr Þorsteini i Sunnudal.
 hversu fiavlmennr skaltv fara | . . . s. ger þv þat
 eigi s(egir) hon at hætta þer einn vndir vopn heliar-
 mannzins. B(iarni) s(egir) nv | kvenna dæmi þeira
 er þat grata adra stund er æggia adra stund en | . . . þoli 15
 opt leingi fryu ordit enn þa stodar ecki at [le]tia mic
 er ek | nu þar til er hann kemr i Sunnudal.
 Þorsteinn stendr . . i dyrum uti ok spurdi |
 -nndum. B(iarni) s(egir) þat mun sumra manna mæl at
 ek ætta . . . þott | . . . komit. hefir ek þat [æ]tlat at 20
 þv skyldir ganga til einvigis . . . | [s]tendr i
 tuninu. Þorsteinn s(egir) allmikit(?) skortir mig til . . . ek
 byd þer | . . at sumri þer er skip ganga firi [þvi] at ek kann
 vid dreingskap þinn at þvi at þv | . . . faður minum ef

1. komit—sæng] þau kómu í sæng sína A. 2. hann]
 (Biarni A); »margir þykki mér ómerkir í sínum orðum« tilf.
 A. 3. eigi—ek . . .] »Þat—vita A (s. 81 l. 1—2). 5. munir—
 vilia] muni þurfa þykkja at hefna A. 6. hallz] þar sem þú
 ert tilf. A. 6—7. þv—þeira] þessa er óhefnt A. Her tilf.
 A: ok eru—mælir (s. 81 l. 6—9). 12. fara . . .] Herefter har
 A: »Ekki—fara« (s. 81 l. 15—17). 15. adra stund—a. s.]
 á annarri stundu—á a. A. 16. ordit] af þér ok öðrum tilf.
 A. 17. þar—kemr] mgl. A. 18—19. spurdi . . . -nndum]
 kostaðuz þeir á nokkurum orðum A. 19—20. þat—komit]
 mgl. A. 22. skortir . . .] er . . . vant A. 23. kann vid]
 kenni A.

ek [fer] fra. eeki stodar nu fridgerdir þessar s(egir) B(iarni) at þv | mvni. leyfa muntv [mer] at ganga inn til fedr mins s(egir) Þorsteinn. Þat sk . . . | inn ok sagdi fedr sinum at B(iarni) fra Hofi
 5 var kominn. þat er . . . at hitta | . . . -inn karl suarar von ma þess vita hverr madr ef hann firir ein-(?) . . . osattr | manni sem B(iarni) er at hann mundi eigi mavrgvm skyrtum slita þadan i fra ok . . | . . . berstu sva at dreingskapr fylgi ok nðckurar
 10 frasagnar er vert. Eptir þat | . . . [gen]gv þeir B(iarni) sidan a holinn ok bavrdvzt þeir snarpliga ok hiogguzt . . | . . . þa mælti B(iarni) þystir mic s(egir) hann þvi at ek er ovanari erfidi en þv. Þorsteinn for þa | dreck. B(iarni) gerdi suo ok lagdi nidr sverdit
 15 hia ser a medan. Þorsteinn tok vpp suerdit | . . . eigi mundir þv þetta suerd hafa i Bavdvarsdal B(iarni) s(egir) hann. þeir ganga nu . . | . . beriazt leingi. B(iarni) mælti || . . . at bidiazt vndan s(egir) v B(iarni) ok skal beriazt enn. Þa hauggr B(iarni) til
 20 Þorsteins . . . | en hann bra vid skilddinum ok hauggr B(iarni) hann þegar onytan firi Þorsteini. Þa havg[gr] . . . | suo at skiaulldurinn er aungu nytr. Þa var skialldarlaus ok atti hann . . . | hvortveggi hlifar-

1—2. . . fridgerdir—mvni] undan at mælaz, « segir Bjarni A. 3. ganga—mins] ek finna fōður minn áðr A. Þat sk. . .] At visu A. 5. þat—hitta] ok bauð honum'til einvígis A. 6—7. firir—er] á—ósæmd A (s. 82 l. 13—15). 8—10. þadan—vert] *Istedenfor dette har A stykket: ok kann—son»* (s. 82 l. 16—22). 11. bavrduzt—snarpliga] taka til at berjaz með harðfengi A. 13. Þorsteinn for þa . .] *Istedenfor dette har A: »Gakk þú o. s. v. (s. 83 l. 3).* 18. Biarni mælti . .] *Herefter mangler på grund af mbrbladets defekte tilstand et større stykke, svarende til flgd. i A: »Margt—stoða (s. 83 l. 10—22). bidiazt] beiðaz A. Med at b. beg. mbrbladets bagside.* 19. enn] »Eigi mun ek fyrri höggva,« sagði Þ. tilf. de fleste paphdekr. (»Eigi munda ek frekt o. s. v. A). 19—21. til Þ.—firi] allan skjöldinn af A. 22. suo—nytr] skjöldinn af Bjarna A. *Det flgd. stykke i A: »Stórt—láta»* (s. 84 l. 3—9) mgl. i mbr. 22—23. var—hann . .] átti Bjarni at höggva A.

laus. en sverdit karlsnautr beit ecki gott. Þá mælti
 . . . | uera s(egir) hann at taca glæp við miclv happi
 ok ætla ek mer fullbodit firi mi[na] . . . | -ttv sert
 einn ef þu uillt mer trur uera . eigi mun ek
 suikia þig. B(iarni) s(egir) . . . | uopnin ok setiazt 5
 nidr ok taca a tali um þau skipti er þeira uoro a
 milli ok . . . | saman. Þá mælti B(iarni) lofar þu
 Þorsteinn at ek ganga inn til fedr þins ok segia ek
 . . . | fra ockrum fundi. far þv sem þv villt firi mer
 s(egir) Þorsteinn enn þo ræd ek þer . . . | -liga. þa 10
 geck B(iarni) inn ok at reyckiu þeiri er Þorarin karl
 la i. Þorarin spurdi . . . | . . hvat s(egir) þv tid-
 ennda. B(iarni) sagdi honum vig Þorsteins sonar sins.
 karl bles þa ok . . . | -ingiliga adr hann fell. eingan
 mann ætla ek sniallara uerit haf[a] . . . | enn Þor- 15
 stein son þinn s(egir) B(iarni). reynt er þa nockud j
 s(egir) karl. B(iarni) mælti nu uil ek . . . | [H]ofs ok
 skaltu sitia gegnt mer i a[udru] aunduegi ok uera
 halldinn i avr . . . [si-] | -alfr medan þu lifir ok mun
 ek vera þer i sonar stad. sva er mer varit s(egir) karl 20
 sem . . . | undir ser ok at heitum verdr heimskr madr
 feginn. en sva eru heit ydar ha[ufdingia] . . . | uilit
 hugga oss eptir [slika] atburdi at þat er manadarfro.
 enn sa madr . . . | tekr af slikum manni sem þu ert
 [m]a þo uel una við sinn hlut um huat sem at d[æma] 25
 . . . | þessi hannds[ul] af þer taka ok gack þu hinngat

1. en—gott] *mgl.* A. 3. fullbodit] fullgoldit A. 3—4. -ttv (o: þótt þú?) sert einn] þik einn A. 4. uera] *Herefter i A:* Þorsteinn — þin] (*s. 84 l. 14—16*). 5—7. uopnin—saman] *mgl.* A. 9. fra — fundi] slíkt, sem ek vil A. 11. reyckiu] lokhvílu A. 13. Biarni—sins] »Víg Þ. sonar þins« A. 14. karl—ok] *mgl.* A. 15. sniallara] snarlígra A. 16—17. reynt—karl] »Eigi — mín- um« A (*s. 85 l. 7—9*). 18—19. ok uera—sialfr] *mgl.* A. 20. varit] farit A. 23. hugga oss] fráa manninn A. manadarfro] mánaðarró A; en—harmar tilf. A (*s. 85 l. 15—17*).

i reykiugolfit ok uerdr þu nær . . . | skelfr a beinun-
 um firir allz sa[kir] bædi vanheilsu ok ellis(?). eigi er ok
 trautt at m[er] . . . | [ru]nnit sonar da[u]dinn.
 B(iarni) . . nu up i reykiugolfit ok tok i haunnd karl[i]
 5 . . . [þuk-]-ladi [na]uck[ut] nidr med stockinum.
 hann tok þar vpp sax [ok v]illdi leggja til B(iarna)
 . . . [hen-]-dinni ok mælti vertu allra fretkalla
 armastr. nu mun s[k]ipta at mak . . . | s(egir) B(iarni)
 firi því at þat skaltu nv uist uita at Þorsteinn son
 10 lifir ok skal hann nu fara heim . . . | haldinn. enn
 þer skal fa þræla til foruerks. en þo skal þig nu ecki
 skorta h . . . | . . at hafa at skylldu medan þv lifir.
 Þorsteinn for heim med B(iarna) til Hofs ok fylgdi
 . . . | hann lifdi ok vard nær einskis mannz liki at
 15 dreingskap ok karlmennzkv ok . . . | [he]llt uel vird-
 ingu sinni allt til daudadags ok var hann því vinsælli
 sem hann var . . . | manna bezt dreinglunndadr.
 Hann gerdizt trvmadr micill enn sidara hlut æfi sinn-
 a[r] . . . | ti heim en sæla Petrum ok anndadizt i þeiri
 20 favr ok huilir hann i borg . . . | -si heitir skammt
 hingat fra Romaborg. Biarni var kynsæll madr. hans
 son var Skegg[broddi] . . . | . . . var Halla modir
 Gudridar er Kolbeinn lavgsaugumadr atti. Inguell[dr]
 . . . | . . er Þorsteinn Hallzson atti af Sidv ok var
 25 þeira son Magnus fadir Einars . . . | [A]mundi uar ok
 son Þorsteins ok Ingvelldar. hann atti Sigridi dottur
 Þorgrims . . . ||

1—2. beinunum—ellis] fótum fyrir elli sakir ok vanheilsu A.
 3. trausti] trútt A. 5—6. nauckut—sax] & saxi A. 8. skipta] fara
 A. 9. firi—at] *mgl.* A. son] *Efter dette ord er þinn overspr.*
 11—12. ecki—skylldu] enskis vant A. 14. . . hann lifdi] alt
 til dauðadags A. vard] þótti vera A. liki] maki A. 15. karl-
 mennzkv ok . .] hreysti A. 16. allt til daudadags] *mgl.* A. vin-
 sælli] ok betr stiltr *tilf.* A. 17. bezt dreinglunndadr] þrautbeztr
 A. 19. heim—Petrum] *mgl.* A. 22—23. modir Gudridar] ok
 Guðriðr A.

HRAFNKELS SAGA FREYS- GÓÐA

Håndskriftbetegnelse.

A = AM. 156 fol.

B = AM. 158 fol.

C = AM. 443 4to.

D = AM. 551 4to.*)

*) hvor D findes citeret i parentes, betegner dette, at citatet er hentet fra en yngre afskrift efter D: AM. 451 4to, idet nemlig denne sagas første blad mangler i D, ligesom håndskriftet helt igennem er stærkt beskadiget i kanterne.

1. Þat var á dögum Haralds konungs hins hárfagra, Hálfðanarsonar hins svarta, Guðrøðarsonar veiðikonungs, Hálfðanarsonar hins milda ok hins matarilla, Eysteinssonar frets, Ólafssonar trételgju Svía konungs, at sá maðr kom skipi sínu til Íslands í Breiðdal, er 5 Hallfreðr hét. Þat er fyrir neðan Fljótsdalsherað. Þar var á skipi kona hans ok son, er Hrafnkell hét. Hann var þá fimtán vetra gamall, mannvænn ok gerviligr. Hallfreðr setti bú saman. Um vetrinn andaðiz útlend ambátt, er Arnprúðr hét, ok því heitir þat 10 síðan á Arnprúðarstöðum. En um várit færði Hallfreðr bú sitt norðr yfir heiði ok gerði bú þar, sem heitir í Geitdal. Ok eina nátt dreymði hann, at maðr kom at honum ok mælti: »Þar liggr þú, Hallfreðr, ok heldr óvarliga. Fær þú á burt bú þitt ok vestr yfir 15 Lagarfljót; þar er heill þín ǫll.« Eptir þat vaknar hann ok færir bú sitt út yfir Rangá í Tungu, þar sem síðan heitir á Hallfreðarstöðum, ok bjó þar til elli.

Hér byrjar Hrafnkels sögu *overskrift* A; Saga af Hrafnkeli goða B; Saga af Hrafnkeli goða sonar Hallfreðar landnámsmanns C; Saga Hrafnkels Freysgoða (D). 4. frets] *sál.* (D); freys A, B, C (*i C af Torfæus rettet til frets*). 5. Breiðdal] Breiðadal B, C. 6. neðan] norðan B. 8. gerviligr] gerviligastr B. 15. heldr] til *tílf.* B.

En honum varð þar eptir góltr ok hafr. Ok hinn sama dag, sem Hallfreðr var í brott, hljóp skriða á húsin, ok týnduz þar þessir gripir; ok því heitir þat síðan í Geitdal.

- 5 2. Hrafnkell lagði þat í vanda sinn at riða yfir á heiðar á sumarit. Þá var Jökulsdalr albygðr upp at brúm. Hrafnkell reið upp eptir Fljótsdalsheraði ok 12 v
sá, hvar eyðidalr gekk af Jökulsdal. Sá dalr sýndiz Hrafnkatli byggiligri en aðrir dalir þeir, sem hann
10 hafði áðr sét. En er Hrafnkell kom heim, beiddi hann fðður sinn fjárskiptis, ok sagðiz hann bústað vilja reisa sér. Þetta veitir faðir hans honum, ok hann gærir sér bæ í dal þeim ok kallar á Aðalbóli. Hrafnkell fekk Oddbjargar Skjöldólfsdóttur ór Laxárdal.
15 Þau áttu tvá sonu; hét hinn ellri Þórir, en hinn yngri Asbjörn. En þá er Hrafnkell hafði land numit á Aðalbóli, þá efldi hann blót mikil. Hrafnkell lét göra hof mikit. Hrafnkell elskaði eigi annat goð meir en Frey, ok honum gaf hann alla hina beztu gripi sína hálfu
20 við sik. Hrafnkell bygði allan dalinn ok gaf mönnum land, en vildi þó vera yfirmaðr þeira ok tók goðorð yfir þeim. Við þetta var lengt nafn hans ok kallaðr Freysgoði, ok var ójafnaðarmaðr mikill, en mentr vel. Hann þrængði undir sik Jökulsdalsmönnum til

1. góltr] sál. også (D); *de andre hðskrr. have meningsløse former, sandsynl. stammende fra en skrivfejl i det til grund liggende hðskr.:* gulgeit B, »ennt«geit C, gaulbert AM. 496 4to (*i dette hðskr. findes af Hrafnkels saga kun første og sidste side*).
2. á] yfir (D). 3. húsin] bæinn B, C, (D). 6. á] mgl. B, C. sumarit] sumrum (D). 7. brúm] brúnni C. 8. af] upp í B, C.
9. byggiligri] byggjandi meir (D). 11. fjár-] fé- B, C. bústað] bú stór (D). 12. sér] þar B, C. 15. hinn ellri] annarr B, C. hinn yngri] annarr, h. y. B. 17. mikil] mikit C. 19. alla hina] allra handa (D). 20. sik] sér C. 21. land] lönd C. vildi þó vera] þó var hann (D). 23—24. mentr vel] sál. B, C, (D); mettr til A.

þingmanna hans, var linr ok blíðr við sína menn, en stríðr ok stirðlyndr við Jökulsdalsmenn, ok fengu af honum öngvan jafnað. Hrafnkell stóð mjök í einvígjum ok bætti öngvan mann fé, því at engi fekk af honum neinar bætr, hvat sem hann gerði. Fljótsdals- 5 herað er yfirferðarilt, grýtt mjök ok blautt; en þó riðu þeir feðgar jafnan hvarir til annarra, því at gott var í frændsemi þeira. Hallfreði þótti sú leið torsótt ok leitaði sér leiðar fyrir ofan fell þau, er standa í Fljótsdalsheraði; fekk hann þar þurrari leið ok lengri, 10 ok heitir þar Hallfreðargata. Þessa leið fara þeir einir, er kunnugastir eru um Fljótsdalsherað.

13 r 3. Bjarni hét maðr, er bjó at þeim bæ, er at Laugarhúsum heitir. Þat er við Hrafnkelsdal. Hann var kvángaðr ok átti tvá sonu við konu sinni, ok hét 15 annarr Sámr, en annarr Eyvindr, vænir menn ok efniligir. Eyvindr var heima með feðr sínum, en Sámr var kvángaðr ok bjó í norðanverðum dalnum á þeim bæ, er heitir á Leikskálum, ok átti hann margt fé. Sámr var uppiþóðslumaðr mikill ok lögkænn, en Ey- 20 vindr gærdiz farmaðr ok fór utan til Nóregs ok var þar um vetrinn. Þaðan fór hann ok út í lönd ok nam staðar í Miklagarði ok fekk þar góðar virðingar af Grikkja konungi ok var þar um hrið. Hrafnkell átti þann grip í eigu sinni, er honum þótti betri en 25 annarr. Þat var hestr brúnmóálóttir at lit, er hann kallaði Freyfaxa sinn. Hann gaf Frey, vin sínum, þann hest hálfan. Á þessum hesti hafði hann svá

1. hans] *udel.* B, C. var] Hrafnkell var B, C, hann var (D). 2. stirðlyndr] *torlyndr* (D). Jökulsdalsmenn] *stærri* menn B, C, *sína óvini* (D). fengu] *menn tilf.* B, C. 4. engi] *maðr tilf.* B, C. 5. hvat—gerði] *udel.* (D). 6. blautt] *yfirferðar tilf.* C. 8. sú] *sér* B, C. 14. við] *i* (D). 27. sinn] *udel.* B, C.

mikla elsku, at hann strengði þess heit, at hann skyldi þeim manni at bana verða, sem honum riði án hans vilja. — Þorbjörn hét maðr; hann var bróðir Bjarna ok bjó á þeim bæ í Hrafnkelsdal, er at Hóli hét, gegnt Aðal-
 5 bóli fyrir austan. Þorbjörn átti fé lítit, en ómegð mikla. Sonr hans hét Einarr, hinn elzti; hann var mikill ok vel mannaðr. Þat var á einu vári, at Þorbjörn mælti til Einars, at hann mundi leita sér vistar nokk-
 10 orkar, er hér er; en þér mun verða gott til vista, því at þú ert mannaðr vel. Eigi veldr ástleysi þessarri brottkvaðning við þik, því at þú ert mér þarfastr barna minna; meira veldr því efnaleysi mitt ok fátækt; en önnur börn mín gøraz verkmennt; mun þér
 15 þó verða betra til vista en þeim. Einarr svarar: »Of síð hefir þú sagt mér til þessa, því at nú hafa allir 13 v ráðit sér vistir, þær er beztar eru; en mér þykkir þó ilt at hafa órval af.» Einn dag tók Einarr hest sinn ok reið á Aðalból. Hrafnkell sat í stofu. Hann heilsar hon-
 20 um vel ok glaðliga. Einarr leitar til vistar við Hrafnkel. Hann svaraði: »Hví leitaðir þú þessa svá síð? því at ek munda við þér fyrstum tekit hafa. En nú hefi ek ráðit öllum hjónum nema til þeirar einnar iðju, er þú munt ekki hafa vilja. Einarr spurði, hver
 25 sú væri. Hrafnkell kvaz eigi mann hafa ráðit til smalaferðar, en léz mikils við þurfa. Einarr kvaz eigi

2. honum] þeim hesti D. 4. á] at B. at] sál. B, D; á A, C. 6. mikla] ur. lítil A. 6—7. hét—mikill] Einarr, hinn elzti, var mikill maðr B. 8. til Einars] við Einar D. 9. forvirkij forverk D. 10. orkar—er²] sál. B, C, D; meðan ek er hér A. 12. brottkvaðning] burtkvöð B. 18. órval af] af órvöl ein B, C. Einn dag] Á einum degi D. Einn—Einarr] Tók Einarr nú B, C. 20. Hrafnkel] hann B, C. 21. leitaðir] leitar B, C. 22. við þér fyrstum] fyrri við þér C. 25. ráðit] fengit C.

hirða, hvat hann ynni, hvárt sem þat væri þetta eða annat, en léz tveggja missera björg hafa vilja. »Ek geri þér skjótan kost,« sagði Hrafnkell; »þú skalt reka heim fimm tøgu ásauðar í seli ok víða heim öllum sum-arviði. Þetta skaltu vinna til tveggja missera vistar. 5 En þó vil ek skilja á við þik einn hlut sem aðra smalamenn mína. Freyfaxi gengr í dalnum fram með liði sínu; honum skaltu umsjá veita vetr ok sumar. En varnað býð ek þér á einum hlut: ek vil, at þú komir aldri á bak honum, hversu mikil nauðsyn sem þér 10 er á, því at ek hefi hér allmikit um mælt, at þeim manni skylda ek at bana verða, sem honum riði. Honum fylgja tólf hross; hvert sem þú vilt af þeim hafa á nátt eða degi skulu þér til reiðu. Ger nú sem ek mæli; því at þat er forn orðskviðr, at eigi veldr 15 sá, er varar annan. Nú veiztu, hvat ek hefi um mælt.« Einarr kvað sér eigi mundu svá meingefit at riða þeim 14 r hesti, er honum var bannat, ef þó væri mörg önnur til. Einarr ferr nú heim eptir klæðum sínum ok flytr heim á Aðalból. Síðan var fært í sel fram í 20 Hrafnkelsdal, þar sem heitir á Grjótteigsseli. Einarr ferr allvel at um sumarit, svá at aldri verðr sauðvant fram alt til miðsumars; en þá var vant nær þremr tigum

1. hvat—væri] hvárt hann ynni D. 1—2. þetta—annat] þat eða annat verk C. 2. léz] vilja *tilf. pleon.* A, C. björg] vist B, D, bjargarvist C. 4. fimm tøgu ásauðar] ásauð minn C. 7. dalnum] dalinn D. 8. umsjá] umsjár B, umfór (D). 13. tólf hross] tíu hross eðr tólf D. 13—14 af—hafa] hafa þér til þarfa af þeim C. 14. skulu] þau *tilf.* B, C. hafa—reiðu] skal þér til reiðu á nótt eðr degi D. sem] *sál.* B, C, D; sem at A. 16. varar] *sál.* C; varir A, B, D. 15—16. eigi—annan] veldrat sá, er varir D. 17. meingefit] um gefit B. 18. mörg] hross B, C. 19. til] reiðar *tilf.* C. 20. í? á B, C. 21. á] at B, C. 22. sauðvant] sauðar vant D. 23. var] varð D. nær] *udel.* D.

- ásauðar eina nátt. Leitar Einar um alla haga ok finnr eigi. Honum var vant nær viku. Þat var einn morgin, at Einarr gekk út snemma, ok er þá létt af allri sunnanþokunni ok úrinu. Hann tekr staf í hönd sér, 5 beizl ok þófa; gengr hann þá fram yfir ána Grjótteigsá. Hon fell fyrir framan selit. En þar á eyrunum lá fé þat, er heima hafði verit um kveldit. Hann stókti því heim at selinu, en ferr at leita hins, er vant var ádr. Hann sér nú stóðhrossin fram á eyrunum 10 ok hugsar at höndla sér hross nokkut til reiðar ok þóttiz vita, at hann myndi fljótara yfir bera, ef hann riði heldr en gengi. Ok er hann kom til hrossanna, þá elti hann þau, ok váru þau nú skjörr, er aldri váru von at ganga undan manni, nema Freyfaxi einn; 15 hann var svá kyrr, sem hann væri grafinn niðr. Einarr veit, at liðr morguninn, ok hyggr, at Hrafnkell myndi eigi vita, þótt hann riði hestinum. Nú tekr hann hestinn ok slær við beizli, lætr þófa á bak hestinum undir sik ok riðr upp hjá Grjótárgili, svá upp 20 til jökla ok vestr með jöklinum, þar sem Jökulsá fellr undir þeim, svá ofan með ánni til Reykjásels. Hann spurði alla sauðamenn at seljum, ef nokkurr hefði sét þetta fé, ok kvaz engi sét hafa. Einarr reið Freyfaxa alt frá eldingu ok til miðs aptans. Hestrinn 25 bar hann skjótt yfir ok víða, því at hestrinn var góðr af sér. Einari kom þat í hug, at honum myndi mál

1. eina] *Her begynde* A, B, C *en ny sætning*. 3. létt] birt B, C, D. 3—4. létt—sunnanþokunni] birt af sunnan allri þokunni D. 4. úrinu] úðinni B, C. 5. gengr—þá] ok gengr D. 7. lá] var B, C. þat] hans C. 13. skjörr] *rettet*; skær A, mjök skær B, rennskær C, skjótust D. 16. liðr] liða mun D. hyggr] hugsar um D. 18. á bak hestinum] *udel*. C, D. 21. undir] undan D. þeim] *udel*. B. C. Reykja-] *sål*. B, C, D; Reykjár A. 25. hestrinn] hann C, D. 26. þat] þá B, C. myndi] *overspr*. A; mundi B, C, mun D.

14 v heim ok reka þat fyrst heim, sem heima var, þótt hann fyndi hitt eigi. Reið hann þá austr yfir hálsa í Hrafnkelsdal, en er hann kemr ofan at Grjótteigi, heyrir hann sauðajarm fram með gílinu, þangat sem hann hafði fram riðit áðr. Snýr hann þangat til ok sér renna í móti sér þrjá tigu ásauðar, þat sama sem hann vantat hafði áðr viku, ok stókti hann því heim með fénu. Hestrinn var vátr allr af sveita, svá at draup ór hverju hári hans, var mjök leirstokkinn ok móðr mjök ákafliga. Hann veltiz nokkurum tólf sinn- 10 um, ok eptir þat setr hann upp hnegg mikit. Síðan tekr hann á mikilli rás ofan eptir gøtunum. Einarr snýr eptir honum ok vill komaz fyrir hestinn ok vildi hqndla hann ok færa hann aptr til hrossa, en hann var svá styggr, at Einarr komz hvergi í nándir honum. 15 Hestrinn hleypr ofan eptir dalnum ok nemr eigi staðar, fyrri en hann kemr á Aðalból. Þá sat Hrafnkell yfir borðum. Ok er hestrinn kemr fyrir dyrr, hneggjaði hann þá hátt. Hrafnkell mælti við eina konu, þá sem þjónaði fyrir borðinu, at hon skyldi fara til dyranna, 20 því at hross hneggjaði, »ok þótti mér líkt vera gnegg Freyfaxa.« Hon gengr fram í dyrnar ok sér Freyfaxa mjök ókræsiligan. Hon sagði Hrafnkeli, at Freyfaxi var fyrir dyrum úti, mjök óþokkuligr. »Hvat mun

1. ok—heim] at reka þat fé fyrst B, C; D = A. 2. Reið] Rekr B, C. 3. í] at D. 7—8. því—með] nú heim D. 8. fénu] *Her tilf.* D: en lét lausan hestinn hjá stóðunum, en gekk heim til selsins. 9. leirstokkinn] kviðstrokinn B, kviðsloppinn C. 10. mjök] *udel.* D. nokkurum] um C. tólf] VII D. 12. á—rás] mikla rás C. gøtunum] gøtunni B. 13. eptir—komaz] nú D. 15. í nándir] í nánd B, C, nærri D. 16. staðar] *sál.* B, C, D; stað A. 16—17. staðar fyrri] fyrr st. D. 17. kemr] heim *tilf.* C. 19. sem] inni C. 20. borðinu] borðum C, D. fara til dyranna] út ganga D. 21. mér líkt] mikillígt B. gnegg] gneggjan D. 22. fram] ok út *tilf.* D. 24. óþokkuligr] óþokkaligr B, C.

griprinn vilja, er hann er heim kominn?« segir Hrafnkell; »eigi mun þat góðu gegna.« Síðan gekk hann út ok sér Freyfaxa ok mælti við hann: »Illa þykkir mér, at þú ert þann veg til gorr, fóstri minn; en 5 heima hafðir þú vit þitt, er þú sagðir mér til, ok skal þessa hefnt verða; far þú til liðs þins.« En hann gekk þegar upp eptir dalnum til stóðs síns. Hrafnkell ferr í rekkju sína um kveldit ok svaf af um náttina. En 15 r um morguninn lét hann taka sér hest ok leggja á 10 sǫðul ok riðr upp til sels. Hann riðr í blám klæðum. Øxi hafði hann í hendi, en ekki fleira vápna. Þá hafði Einarr nýrekit fé í kvíar. Hann lá á kvíagardinum ok taldi fé, en konur váru at mjólka. Þau heilsuðu honum. Hann spurði, hversu þeim færi at. 15 Einarr svarar: »Illa hefir mér at farit, því at vant varð þriggja tiga ásauðar nær viku, en nú er fundinn.« Hann kvaz eigi at sliku telja; »eða hefir eigi verr at farit? hefir þat ok eigi svá opt til borit, sem ván hefir at verit, at fjárens hafi vant verit; en hefir þú ekki nokkut 20 riðit Freyfaxa hinn fyrra dag?« Hann kvez eigi þræta þess mega. Hrafnkell svarar: »Fyrir hví reiztu þessu hrossi, er þér var bannat, þar er hin váru nóg til, er þér var lofat? Þar mynda ek hafa gefit þér

1. griprinn] garprinn C, greprinn D. 4. þann veg] svá D. 5. til] þetta B. 7. stóðs síns] stóðsins B, D. 8. af] udel. D. 9—10. leggja á sǫðul] sǫðla B. 10. riðr'] einn saman tilf. D. 12. fé] fénað C. kvíar] kví D. 14. þeim] Einarr D. 15. »Illa—mér] Mér hefir litt D. varð] var B, er C. 16. ásauðar] ásauða B. Hann] Hrafnkell C. 17. telja] reka D. eða] en B, C. 18. hefir] sál. C, D; var ur. A. 18—19. hefir—verit'] overspr. B. sem—verit'] udel. D. 19. verit'] orðit D. eigi] udel. D. 10. Freyfaxa] mínum tilf. B, C. hinn] sál. B, C; hinn inn A; udel. D. 21. þess mega] mega um þat D. 20—21. eigi—mega] ekki mega þess þræta alls um þat B, C. 21. Hrafnkell svarar] udel. B, C, D. 22. nóg] mǫrg D. 23. lofat] at riða tilf. D. var lofat] váru heimiluð C.

upp eina sök, ef ek hefða eigi svá mikit um mælt, en þó hefir þú vel við gengit.* En við þann átrúnað, at ekki verði at þeim mönnum, er heitstrengingar fella á sik, þá hljóp hann af baki til hans ok hjó hann banahogg. Eptir þat riðr hann heim við svá búit á 5 Aðalból ok segir þessi tíðendi. Síðan lét hann fara annan mann til smala í selit. En hann lét færa Einar vestr á hallinn frá selinu ok reisti vörðu hjá dysinni. Þetta er kolloð Einarsvarða, ok er þaðan haldinn miðr aptann frá selinu. Þorbjörn spyr yfir á Hól 10 víg Einars, sonar síns. Hann kunni illa tíðendum þessum. Nú tekr hann hest sinn ok riðr yfir á Aðalból ok beiðir Hrafnkel bóta fyrir víg sonar síns. Hann kvaz fleiri menn hafa drepit en þenna einn: »Er þér þat eigi ókunnigt, at ek vil öngvan mann fé 15 bæta, ok verða menn þat þó svá gert at hafa; en

15 v þó læt ek svá, sem mér þykki þetta verk mitt i verra lagi víga þeira, er ek hefi unnit; hefir þú verit ná-búi minn langa stund, ok hefir mér likat vel til þín ok hvárum okkar til annars; mundi okkr Einari ekki 20 hafa annat smátt til orðit, ef hann hefði eigi riðit hestinum; en vit munum opt þess iðraz, er vit erum ofmálgir, ok sjaldnar mundum vit þessa iðraz, þó at vit mæltim færra en fleira; mun ek þat nú sýna, at mér þykkir þetta verk mitt verra en önnur þau, er ek hefi 25 unnit; ek vil byrgja þú þitt með málnytu í sumar, en

2. við²] vér hófum D. 3. at²] af D. 4-5. hann bana-hogg] til Einars; hann fekk þegar bana D. 8. hallinn] háls-inn C, hjallann D. 9. þaðan] þar C. ok er þaðan] hér er D. 13. beiðir] biðr B, C. 14. Hann] Hrafnkell C, D. 16. gert] búit D. 18. víga] unnit vera D. 21. smátt] sumt C. smátt til orðit] sundr borit D. 22. vit¹ og²] vér D. munum] megum D. opt] nú C. erum] várum C. 25. mitt] unnit D. 26. byrgja] sál. B, C, (D); byggja A. með] at D. en] sál. B, D; en með C; A har eðr í.

slátrum í haust; svá vil ek gera við þik hvert miss-
 eri, meðan þú vilt búa. Sonu þína ok dætr skul-
 um vit í brottu leysa með minni forsjá ok efla þau
 svá, at þau mætti fá góða kosti af því; ok alt, er þú
 5 veizt í mínum hirzlum vera ok þú þarft at hafa heðan
 af, þá skaltu mér til segja ok eigi fyrir skart sitja
 heðan af um þá hluti, sem þú þarft at hafa; skaltu
 búa, meðan þér þykkir gaman at, en fara þá hingat,
 er þér leiðiz; mun ek þá annaz þik til dauðadags;
 10 skulum vit þá vera sáttir; vil ek þess vænta, at þat
 mæli fleiri, at sá maðr sé vel dýrr.« »Ek vil eigi
 þenna kost,« segir Þorbjörn. »Hvern viltu þá?«
 segir Hrafnkell. Þá segir Þorbjörn: »Ek vil, at vit
 takim menn til gerðar með okkr.« Hrafnkell svarar:
 15 »Þá þykkiz þú jafnmentr mér, ok munum vit ekki at
 því sættaz.« Þá reið Þorbjörn í brott ok ofan eptir
 heraði. Hann kom til Laugarhúsa ok hittir Bjarna
 bróður sinn ok segir honum þessi tíðendi, biðr, at
 hann muni nökkurn hlut í eiga um þessi mál. Bjarni
 20 kvað eigi sitt jafnmenni við at eiga, þar er Hrafnkell er;
 »en þó at vér stýrum penningum miklum, þá megum 16 r
 vér ekki deila af kappi við Hrafnkel; ok er þat satt,
 at sá er svinnr, er sik kann; hefir hann þá marga
 málaferlum vafit, er meira bein hafa í hendi haft en

2. búa. Sonu] *sál.* D; búa með sonu A, B, C. dætr]
 þínar *tilf.* C. 5. hirzlum] húsum B, C, hýbýlum D. 6. skart]
 skort B, C, D. fyrir—sitja] fyrir þat skort líða D.
 7—8. skaltu búa] þér til þarfa C. 8. fara] far B, C, D.
 hingat] til mín *tilf.* C. 9. leiðiz] at búa *tilf.* C. 10. þess
 vænta] þat vitna D. 13. Þá—Þorbjörn] *udel.* D. 14. okkr]
 ok semji með okkr *tilf.* D. 16. sættaz] ok skilja með þat
tilf. C. 17. heraði] Hrafnkelsdal D. 19. muni] *sál.* B, C,
 D; mundi A. í] at D. þessi mál] eptirmál Einars D. 20.
 sitt—við] við sitt jafnmenni um D. 21. miklum] nökkurum
 D. 22. vér] vit B. ekki] ætla oss at *tilf.* D. satt] orð
tilf. C, er mælt er *tilf.* D. 23. hann] Hrafnkell D. 23—24.
 marga—vafit] menn í málaferlum lúit D. 24. er] at D.

vér; sýniz mér þú vitlitill við hafa orðit, er þú hefir svá góðum kostum neitat; vil ek mér hér öngvu af skipta.« Þorbjörn mælti þá mörq herfilig orð til bróður síns ok segir því síðr dád í honum, sem meira lægi við. Hann riðr nú í brott, ok skiljaz þeir nú 5 með litilli blíðu. Hann léttir eigi fyrr, en hann kemr ofan til Leikskála, drepr þar á dyrr. Var þar til dyra gengit. Þorbjörn biðr Sám út ganga. Sámr heilsaði vel frænda sínum ok bauð honum þar at vera. Þorbjörn tók því öllu seint. Sámr sér ögleði á Þorbirni 10 ok spyr tíðenda; en hann sagði víg Einars, sponar síns. »Þat eru eigi mikil tíðendi,« segir Sámr, »þótt Hrafnkell drepí menn.« Þorbjörn spyr, ef Sámr vildi nokkura liðveizlu veita sér: »Er þetta mál þann veg, þótt mér sé nánast maðrinn, at þó er yðr eigi fjarri 15 hoggvit.« »Hefir þú nokkut eptir sæmdum leitat við Hrafnkel?« Þorbjörn sagði alt hit sanna, hversu farit hafði með þeim Hrafnkeli. »Eigi hefi ek varr orðit fyrri,« segir Sámr, »at Hrafnkell hafi svá boðit nokkurum sem þér. Nú vil ek riða með þér upp á Aðal- 20 ból, ok fõrum vit litillátliga at við Hrafnkel, ok vita, ef hann vill halda hin sömu boð; mun honum nokkurn veg vel fara.« »Þat er bæði,« segir Þorbjörn,

2. kostum] vistum (D). 3—4. mælti—síns] talaði þá mörqum herfiligum orðum við bróður sinn D. 7. dyra] hurðar C, (D). 8. ganga] at g. B, C. 9. vel] ok glaðliga tilf. D. frænda] Þorbirni f. D. 10. öllu] heldr B, C. seint] seinliga (D). sér—Þorbirni] finnr ögleði Þorbjarnar D. 11. sagði] honum tilf. B. 12. mikil] ný D. 13. menn] hefir hann jafngóð verit boð oxar (!) tilf. D. 13—14. vildi—sér] vili nokkurr liðveizlumaðr vera D. 14. þann veg] skeð tilf. C. 16. sæmdum] sæmd þinni D. leitat] segir Sámr tilf. D. 17. Hrafnkel?«] segir Sámr tilf. C. 19. fyrri] udel. D. svá—nokkurum] neinum manni þvílíkar sæmdir boðit D. 23. segir Þorbjörn] udel. D.

»at Hrafnkell mun nú eigi vilja; enda er mér þat nú
 eigi heldr í hug, en þá er ek reið þaðan.« Sámr
 segir: »Þungt get ek at deila kappi við Hrafnkel um
 málaferli.« Þorbjörn svarar: »Því verðr engi uppreist
 5 yðar ungra manna, at yðr vex alt í augu; hygg ek,
 at engi maðr muni eiga jafnmikil auðvirði at frænd-
 um sem ek; sýniz mér slikum mǫnnum illa farit sem
 þér, er þykkiz lǫgkænn vera ok ert gjarn á smásakir, 16 v
 en vilt eigi taka við þessu máli, er svá er brýnt; mun
 10 þér verða á mælisamt, sem makligt er, fyrir því at
 þú ert hávaðamestr ór ætt várri; sé ek nú, hvat sǫk
 horfir.« Sámr svarar: »Hverju góðu ertu þá nær en
 áðr, þótt ek taka við þessu máli, ok sém vit þá báðir
 hraktir?« Þorbjörn svarar: »Þó er mér þat mikil hug-
 15 arbót, at þú takir við málinu; verðr at þar, sem má.«
 Sámr svarar: »Ófúss geng ek at þessu; meir geri ek
 þat fyrir frændsemi sakir við þik; en vita skaltu, at
 mér þykkir þar heimskum manni at duga, sem þú
 ert.« Þá rétti Sámr fram höndina ok tók við mál-
 20 inu af Þorbirni. Sámr lætr taka sér hest ok riðr upp
 eptir dal ok riðr á bæ einn ok lýsir víginu; fær sér
 menn á hendr Hrafnkeli. Hrafnkell spyrr þetta ok
 þótti hlægiligt, er Sámr hefir tekit mál á hendr honum.

1. Hrafnkell] hann D. 1—2. þat—heldr] nú eigi heldr
 svá C. 5. manna] segir Þorbjörn tilf. A *pleon.*; *dette ind-
 skud findes ikke i B, C, D.* augu] augum B, C. 6. maðr] udel.
 B. at f.] af f. B, C. 11. ór] í B, C. 11—12. sǫk horfir] at sǫk hefir
 D. 12—13. en áðr] udel. D. 14. er—þat] væri þetta D. 15.
 verðr at þar] verði at því B, verði af því C. þar, sem] því
 kaupi, sagði Þorbjörn, »er D. 16. at þessu] þó at við
 Hrafnkel D. 18. heimskum manni] ekki C. at] at tilf. D.
 20. sér hest] hest sinn C. 21—22. fær sér menn] udel. D.
 22. Hrafnkeli] fær . . (*lakune*) manna tilf. D. 23. er] at B,
 C. mál] við máli D. honum] gærði hann sér ekki hrið at
 bráðari tilf. D.

Leið nú á vetrinn; en at vári, þá er komit var at stefnudögum, riðr Sámr heiman upp á Aðalból ok stefnir Hrafnkeli um víg Einars. Eptir þat riðr Sámr ofan eptir dalnum ok kvaddi búa til þingreiðar, ok sitr hann um kyrt, þar til er menn búaz til þing- 5 reiðar. Hrafnkell sendi þá menn ofan eptir dalnum ok kvaddi upp menn. Hann ferr með þingmönnum sínum, sjau tögum manns. Með þenna flokk riðr hann austr yfir Fljótsdalsherað ok svá fyrir vatnsbotninn ok um þveran háls til Skriðudals ok upp eptir Skrið- 10 dal ok suðr á Øxarheiði til Berufjardar ok rétta þingmanna leið á Siðu. Suðr ór Fljótsdal eru sjautján dagleiðir á Þingvöll. En eptir þat er hann var á brott riðinn ór heraði, þá safnar Sámr at sér mönnum. Fær hann mest til reiðar með sér einhleypinga 15 ok þá, er hann hafði saman kvatt; ferr Sámr ok fær 17 r þessum mönnum vörn ok klæði ok vistir. Sámr snýr aðra leið ór dalnum. Hann ferr norðr til brúa ok svá yfir brú ok þaðan yfir Møðrudalsheiði, ok váru í Møðrudal um nátt. Þaðan riðu þeir til Herðibreiðs- 20 tungu ok svá fyrir ofan Bláfjöll ok þaðan í Króksdal ok svá suðr á Sand, ok kómu ofan í Sauðafell ok

1. nú á vetrinn] af sumar þetta ok vetr hinn næsti D. 2. stefnudögum] stefnulögum B ((A har -dögum, rettet til -lögum *el. omv.*). Aðalból] með nokkura menn tilf. C. 4. þingreiðar] með sér tilf. D. ok] síðan tilf. D. 5. hann] síðan C. 5—6. þingreiðar] þings C, D. 6. menn] udel. C. dalnum] Jökulsdal D. 7. ferr] fékk B. 8. sjau tögum] með s. t. C. manns] menn B, manna C, D. 7—8. ferr—manns] fær ór þingá sinni LXX manna D. 9. -botninn] -brunn D. 12. Suðr] Austr C. sjautján] sjau B. 13. er hann] Hrafnkell C. 14. sér] udel D. 15. reiðar] -manna tilf. B. hann—sér] Sámr sér mest til reiðar D. 16. saman] udel. D. ferr—fær] fær Sámr C, Sámr fær D. 17. Sámr] ok B, C. 19—20. ok²—um] kómu í Møðrudal, váru þar eina D. 20. Þaðan] Þá D. 21. -tungu] -tungna D.

þaðan á þingvöll; ok var þar Hrafnkell eigi kominn; ok fórz honum því seinna, at hann átti lengri leið. Sámr tjaldar búð yfir sínum mönnum hvergi nær því, sem Austfirðingar eru vanir at tjalda; en nokkuru
 5 síðar kom Hrafnkell á þing. Hann tjaldar búð sína, svá sem hann var vanr, ok spurði, at Sámr var á þinginu. Honum þótti þat hlægiligt. Þetta þing var harðla fjölment. Váru þar flestir hofðingjar þeir, er váru á Íslandi. Sámr finnr alla hofðingja ok bað
 10 sér trausts ok liðsinnis; en einn veg svöruðu allir, at engi kvaz eiga svá gott Sámi upp at gjalda, at ganga vildi í deild við Hrafnkel goða ok hætta svá sinni virðingu; segja ok þat einn veg flestum farit hafa, þeim er þingdeilur við Hrafnkel hafa haft, at hann
 15 hafi alla menn hrakit af málaferlum þeim, er við hann hafa haft. Sámr gengr heim til búðar sinnar, ok var þeim frændum þungt í skapi, ok ugðu, at þeira mál myndi svá niðr falla, at þeir myndi ekki fyrir hafa nema skömm ok svivirðing; ok svá mikla áhyggju
 20 hafa þeir frændr, at þeir njóta hvárki svefns né matar, því at allir hofðingjarnir skárú undan liðsinni við þá frændr, jafnvel þeir, sem þeir væntu, at þeim myndi lið veita.

4. Þat var einn morginn snemma, at Þorbjörn
 25 karl vaknar. Hann vekr Sám ok bað hann upp standa: »Má ek ekki sofa.« Sámr stendr upp ok ferr í klæði sín. Þeir ganga út ok ofan at Øxará, fyrir neðan brúna. 17 v

3. yfir] *udel.* C. 7. hlægiligt] *hæðiligt* D. 10. einn—svöruðu] *miðk svöruðu einum munni* D. 11. gott] *mikit* B, C. 13—14. ok þat—haft] þeir einn veg hafa í flestum stöðum farit, er menn hafa þingdeilur átt við Hrafnkel D. 15—16. við—haft] *haft hafa* C. 17. þeira mál] *þetta* D. 18. fyrir] *af* C. 19. skömm] *ok sneypu tilf.* D. 21. því at] *en* D. 23. lið] *liðsemd* D.

Þar þvá þeir sér. Þorbjörn mælti við Sám: »Þat er ráð mitt, at þú látir reka at hesta vára, ok búumz heim; er nú sét, at oss vill ekki annat en svivirding.« Sámr svarar: »Þat er vel, af því at þú vildir ekki annat en deila við Hrafnkel ok vildir eigi þá kosti 5 þiggja, er margr myndi gjarna þegit hafa, sá er eptir sinn náunga átti at sjá. Frýðir þú oss mjök hugar ok ǫllum þeim, er í þetta mál vildu eigi ganga með þér; skal ek ok nú aldri fyrr af láta, en mér þykkir fyrir ván komit, at ek geta nokkut at gert.« 10 Þá fær Þorbirni svá mjök, at hann grætr. Þá sjá þeir vestan at ánni, hóti neðar en þeir sátu, hvar fimm menn gengu saman frá einni búð. Sá var hár maðr ok ekki þrekkligr, er fyrstr gekk, í laufgrænum kyrtli ok hafði búit sverð í hendi, réttleitr maðr ok 15 rauðlitaðr ok vel í yfirbragði, ljósjarpr á hár ok mjök hærðr. Sá maðr var auðkenniligr, því at hann hafði ljósan lepp í hári sínu hinum vinstra megin. Sámr mælti: »Stöndum upp ok göngum vestr yfir ána til móts við þessa menn.« Þeir ganga nú ofan með ánni; 20 ok sá maðr, sem fyrir gekk, heilsar þeim fyrri ok spýrr, hverir þeir væri. Þeir sögðu til sín. Sámr spurði þenna mann at nafni, en hann nefndiz Þorkell ok kvaz vera Þjóstarsson. Sámr spurði, hvar hann

2. búumz] búaz D, komumz B, C. 3. sét] auðsét C, D.
 4. svarar—vel] segir þat vel vera C. 7. sinn náunga] sín-
 um náun(gi) D. oss] mér C. 8. ok—þeim] þeir D. mál]
 efni D. 11. Þá'] Ok er þessu tali er lokit D. fær Þorbirni]
 sál. C, D; ferr Þorbjörn ur. A, B. grætr] af tilf. C; grét
 mjök af D. 12. neðar en] sál. B, C, D; neðan er A. 14.
 fyrstr] fyrir þeim D. er fyrstr gekk] sem fyrir þeim var ok
 fyrstr gekk B, C. 16. ljósjarpr] ljóslitaðr C. 19. »Stöndum
 —göngum] at þeir myndi upp standa ok ganga D. 23. þenna
 mann] þessa menn D. 24. Þjóstarsson] sál. D; jfr. *neðf.
 membranbladet*; Þorsteinsson A, B, C. A har senere det rig-
 tigere Þjóstars-

væri ættaðr, eða hvar hann ætti heima. Hann kvaz vera vestfirzkr at kyni ok uppruna, en eiga heima í Þorskafirði. Sámr mælti: »Hvert ertu goðorðsmaðr?» Hann kvað þat fjarri fara. »Ertu þá bóndi?» sagði 5 Sámr. Hann kvaz eigi þat vera. Sámr mælti: »Hvat manna ertu þá?» Hann svarar: »Ek em einn einhleypingr; kom ek út í fyrra vetr; hefi ek verit utan sjau vetr ok farit út í Miklagarð, en em handgenginn Garðskonunginum; en nú em ek á vist með bróður 10 mínum, þeim er Þorgeirr heitir.« »Er hann goðorðsmaðr?» segir Sámr. Þorkell svarar: »Goðorðsmaðr er hann vist um Þorskafjörð ok víðara um Vest- 18 f fjörðu.« »Er hann hér á þinginu?» segir Sámr. »Hér er hann vist.« »Hversu margmennr er hann?» »Hann 15 er við sjautigu manna,« segir Þorkell. »Eru þér fleiri bræðrnir?» segir Sámr. »Er hinn þriði,« segir Þorkell. »Hverr er sá?» segir Sámr. »Hann heitir Þormóðr,« segir Þorkell, »ok býr í Gørðum á Álptanesi; hann á Þórdísi, dóttur Þórólfs Skallagrímssonar frá 20 Borg.« »Viltu nokkut liðsinni okkr veita?» segir Sámr. »Hvers þurfi þit við?» segir Þorkell. »Liðsinnis ok afla höfðingja,« segir Sámr, »því at vit eigum málum at skipta við Hrafnkel goða um víg Einars Þorbjarnarsonar, er vit megum vel hlíta okkrum flutningi með 25 þínu fulltingi.« Þorkell svarar: »Svá er, sem ek sagða, at ek em engi goðorðsmaðr.« »Hví ertu svá afskipta gorr, þar sem þú ert höfðingjason sem aðrir bræðr

2. eiga heima] heimili sagðiz hann eiga D. 3. »Hvert] sál. B, C; Hvar ur. A. »Hvert ertu] hvárt hann væri D. 7. vetr] sumar C, D. 10. Þorgeirr] i C ur. Þorgrímr báðe þá dette sted og i det fgd. 12. víðara] annarsstaðar tilf. D. 14—15. »Hann er] udel. B, C. 16. »Er hinn] sál. B, C, D; »Hinn A. 20. okkr] bræðrum tilf. C. 24. er] en B, C. 26. afskipta] afskiptr D.

þínir?« Þorkell sagði: »Eigi sagða ek þér þat, at
 mbr. r ek || ætta þat eigi en ek sellda þat j hendr Þorgeiri
 brodur minum mannaforrad mitt adr en ek for utan |
 sidan hefir ek eigi vid tekitt firi því at mer þikir vel
 komitt medan hann vardveitir. gangi þid æ fund hans. 5
 biðitt hann æ sia. hann er skörungr j skapi ok dreingr
 godr ok j alla stadi uel mentr vngr madr ok met|n-
 adargiarn. eru slikir menn vænzttir til at ueita yckr
 lidsinne. S(amr) s(egir). af honum munum vit ek|ki
 fa nema þu sert j flutningi med ockr. Þorkell s(egir) 10
 því mun ek heita at vera helldr med yckr | en moti
 med því at mer þikir ærin naudzsyn til at mæla
 eptir naskyldan mann. fari þitt nv | firi til bvdarinnar
 ok gangit jnn j bvdina. er mann folk j svefni. þid
 munud sia huar standa jnnar | um þuera budina tvö 15
 hudlót ok æis ek upp or ödru en j ödru hvilir Þor-
 geirr brodir minn. | hann hefir haft kveisv mykla j
 fætinum sidan hann kom a þingit ok því hefir hann
 litid sofit wm | nætr en nv sprack fotrin j nott ok
 er ok kueisunaglinn en nv hefir hann sofnad siðdan 20
 ok hefir ættan fotin vt vndan fótinum fram æ fota

1. þér þat] udel. B, C. 2. ætta] *Her begynder det af denne saga bevarede membranblad. Bladet er defekt, idet flere linjer mangle både oventil og nedentil på grund af kanternes beskadigelse; også i marginen ere af samme årsag enkelte ord hist og her beskadigede eller bortfaldne.* þat² udel. C. en—
 þat] sellda ek D. 7. madr] udel. C. 8. yckr] yðr C, D.
 9. lidsinne] »slidsinne« opr. skr. i mbr. 10. flutningi] fulltingi
 ok flutningi B. 11. yckr] yðr C. 12. naudzsyn] z er i dette
 ord både her og i det fgd. skrevet halvt over linjen. til] vera
 tilf. D. 13. naskyldan] svá n. C. fari þitt] farið C. firi]
 fyrri C. 14. er mann folk] enn mun fólk B, enn mun þó
 fólk C, en alt mun fólk D. þid] þér B, C. 17. hann—
 mykla] kveisu mikla hefir hann haft D. 19. fotrin] meinit
 C. nott] nætrelding D. 20. sofnad] sofit B, C.

fiðlina sakir ofrhita er | æ er æ fætinum. gangi sa hinn gamli madr firi ok sva jnnar eptir bvdinne. mer syn-
 izt hann miog | hrymdr bædi at syn ok elli. þa er
 þu madr segir Þorkell kemr at hudfatinu skaltv ras[a] |
 5 miog ok fall æ fota fiðlina ok tak j tana þa er vm
 er bvndit ok hnyck at þer ok v[it] | hversu hann verdr
 vid. S(amr) m(ælti) heilaadr muntv ðckr vera en
 eigi synizt mer þetta radligt. Þorkell svar[ar] | annat
 hvort verdi þit at gera at hafa þat sem ek legg til.
 10 eda leita ecki rada til min. S(amr) mælt[i] | ok segir.
 svo skal gera sem hann gefr rad til. Þorkell kvazt
 mundu ganga sidar því at ek bid manna minna ok |
 nv gengu þeir S(amr) ok Þorb(ið)rn ok koma j bvd-
 ina. suofu þar menn aller. þeir sia bratt huar Þor-
 15 gei[r] | la. Þorb(ið)rn karl geck firi ok for miog ras-
 andi en er hann kom at hudfatinu þa fell hann æ.
 fo[ta]fiðlina ok þrifr j tana þa er uanmatta var
 ok hnyckir at ser. en Þorgeir vacknar uid ok hlio[p]
 vp j hudfatinu ok spurdi huer þar færi svo hrapal-
 20 liga at hlypi æ fætr m(önnu)m er adr [voru] | uan-
 matta. en þeim Sami vard ecki at ordi. þa snaradi
 Þorkell jn j budina ok mælti til | Þorgeirs brodur
 sins uer eigi svo bradr ne odr frændi um þetta því
 at þic mvn ecki saka en morgum [te]kzt ver en uill

1. aa³] *tilf. forkortelsestegn for er i mbr.* er aa f.] er f.
 B, var f. D. 3. miog—syn] bæði hrymdr mjök at sjón D.
 5. fall] falla B, C. 6 ok vit] *overspr.* B, C. hann] hon-
 um D. 9. þit] þér B, C. 10—11. mælti—gera] segir, at
 svá skyldi vera D. 11. gera] vera C. svo—gera] svá skulu
 vera B. gefr] gaf D. 11—12. Þorkell—mundu] en ek mun
 D. 12. sidar] síðan A, B. bid] hér *tilf.* C. minna] ann-
 arra C. 12—13. ok nv] Nú A, B, C, D. 13. ok koma] *udel.*
 C. 16. kom] mjök *tilf.* D. 18. hnyckir] rykkir C. 19.
 huer] hverjir D. 20. hlypi] hlaupa B, C. 21. ordi] munni
 D. snaradi] snaraðiz C. 23. svo] *udel.* C. 24. saka] um
 þetta *tilf.* D. ver] miðr C.

ok verdr þat morgum at þa fa eigi allzs gæt jafnuel
 er honum er mikit j sk[a]pi. en þat er vorkun
 frændi at þer se sar fotr þinn er mikit mein hefir j
 verit. muntu þess | mest a þer kenna. nu ma ok þat
 vera at gömlum manni se eigi osærrari sonardavdi 5
 sinn en [fa] | önguar bætr ok skorti hvevitna sialfr.
 mun hann þess giorst kenna æ ser ok er þat at von-
 um [at] | sa |madr gæti eigi allz uel er mikit byr j
 skapi. Þorgeir s(egir) ecki hugda ek at hann mæti
 [mik] | þessa kunna því at eigi drap ek son hans ok 10
 ma hann af því eigi æ mer þessu hefna. eigi villdi
 hann æ [þer] | þessu hefna segir Þorkell en for hann
 at þer hardara en hann villdi ok gallt hann oskygn-
 leika sins [en] | uænti ser af þer nöckurs traustz. er
 þat nu dreingskapr at ueita gömlum manni ok þurpt- 15
 [ugum]. | er honum þetta navdzsyn en eigi seiling þo
 at hann mæli eptir son sinn. en nv gang[a al]lir höfd-
 ingiar undan lidueizslu uid þessa menn ok syna j
 því mikin odreingska[p] | : Þorgeirr mælti: »Við hvern
 eiga þessir menn at kæra?« Þorkell svaraði: »Hrafn- 20
 kell goði hefir vegit son hans Þorbjarnar saklausan.
 Vinnr hann hvert óverk at qöru, en vill engum

1. morgum] hreldum tilf. C. þa] udel. C. 2. er'] ef C.
 honum] þeim A. 3. at] þó at D. 4. muntu] ok tilf. A.
 þess] þessa C. ma] mun B. ma ok þat] mun þat ok eigi
 síðr C. 5. se] mun B. 6. sinn en fa] sinn, hann fær B,
 sem hann fær C. hvevitna] hvervetna B, C, hvervetna D.
 11 og 12. þessu] þessa B, C. A har på første sted þessa, på
 andet sted þessu. 11 og 12. þessu hefna] þetta herða D. 13.
 gallt hann] galztu C. 14. sins] hans C. 16. seiling] tilseiling
 C. 17. en nv] Nú A. 18. lidueizslu] udel. C. 19. mikin] udel. D.
 19—s. 114 l. 5. Þorgeirr—við] efter papirshdskr. A; borte i mem-
 branbladet på grund af dettes beskæring. 21. hans—saklausan]
 sál. B, D, Þorbjarnar saklausan C. A har: hans. Þorgeirr
 spurði: »Saklausan?« 22. hvert—qöru] sál. B, C; annat
 óverkan at qöru D. A har: hvers verkan at qngu.

manni sóma vinna fyrir. Þorgeirr mælti: »Svá mun mér fara sem öðrum, at ek veit eigi mik þessum mönnum svá gott eiga upp at inna, at ek vilja ganga í deilur við Hrafnkel. Þykkir mér hann einn veg
 5 fara hvert sumar við | þa menn sem malvm eigu at mbr. v
 skipta uid hann | at flestir menn fá litla virðing eða øngva | adr lvki ok se ek þar fara einn veg öllum. get ek af því flesta menn ofusa til þa | sem eingi næðssyn dregr til. Þorkell s(egir) þat ma uera at
 10 svo færi mer at ef ek væra höfðingi | at mer þætti jllt at deila við Hrafnkel en eigi synizt mer svo firir því at mer þæti við þann bezst | at eiga er allir hreckiazt firir adr ok þætti mer mikit uaxa min virðing eða þess höfðingia er æ Hrafnkel gæti nökkura
 15 vik röid en, minkazt ecki þo at mer færi sem öðrum | firi því at ma mer þat sem yfir margan gengr. hefir sa ok jafnan er hættir. se ek segir Þorgeir hver|su þer er gefit at þu uillt ueita þessvm m(önnu)m. nu mvn ek selia þer j hendr god|ord mitt ok manna
 20 forðad ok haf þu þat sem ek hefir haft adr en þadan af höfum | vit jöfnud af badir ok ueittv þa þeim er þu villt. svo synizt mer segir Þorkell sem þa | mune

1. vinna fyrir] unna fyrir B, C, unna D. 3. upp at inna] at launa D. 4. einn] þann C. 5—6. þa—hann] *efter membranen; læselig del af en halvt bortskårn linje foroven på bagsiden.* 6—7. at—øngva] *efter A; borte i mbr.* 7. adr] *Her begynder den første ubeskårne linje på membranbladets bagside, og herfra fortsættes uafbrudt efter mbr.* 8. flesta menn] *i mbr. flesta med et m skrevet over linjen. mellem (flest)a og det fgd. ofusa).* flesta—ofusa] f. ófúsa D. A har flestum ófýsa. þa] *utydl. i mbr.* eingi] eigi A. 9. næðssyn dregr] *omv. B, C.* ma] mun C. 10. at¹] udel. D. 13—14. min—eða] virðing D. 16. því at ma] þat; má A, B, C. þat] udel. C. 21. jöfnud] jafnað A. jöfnud af] jöfnu-um höndum D. 22. synizt] líz D. muni] mundi A.

godord uort bezt komit er þv hafir sem leingzt. ann
ek ðngum svo | uel sem þer at hafa því at þu hefir
marga hluti til menntar vm fram alla oss | brædr.
en ek oxadinn huad er ek uil af mer gera at bragdi.
en þu ueizst frændi at | ek hefi til fars*) hlutazt sidan 5
ek kom til Jslandzs. ma ek nv sia huad min xad |
eru. nu hefi ec flutt sem ek mun at sinne. kann
uera at Þorkell leppr komi þar at hans | ord verdi
meir metin. Þorgeir s(egir) se ek nu huersu horfir
frændi at þer mislikar en | ek ma þat eigi vita ok 10
munvm uit fylgia þessum m(ðnnu)m hversu sem fer
ef þu villt. Þorkell [mælti] | þessa eins bid ek at mer
þikir betr at veitt se. til huers þikiazt þessir menn
fæ[rir] | segir Þorgeir svo at framkvæmd uerdi at þeira
mali. svo er sem ek sagda j dag at | [s]tyrk þurfum 15
uit af höfðingium en mala sluttning æ ek undir mer.
Þorgeir kuad | honum þa gott at duga ok er nv þat
til at bua mal til sem ættligazt en mer þikir | sem
Þorkell vile at þid vitid hans adr domar fara vt.

*) fars] sandsynl. fejlskrevet i mbr. for fars ɔ: fās. *Papirshdskrr.* have følgende former: fāās A, fāz B, *fatstz C, faas D.

1. er] at D. 2. þu] overspr. i mbr. 4. ek¹] er tilf. D.
at b.] af b. B, C. 6. Jslandzs] z halvt over linjen. huad] hver
D. 7. eru] gilda skulu C. hefi ec] i mbr. skr. hefic. 8. þar]
þar at A. 8—9. hans—metin] A har m for metin (D: metin);
fyrir hans orð verði meiri menn B, C (»menn« B, »m« C).
9—10. horfir—mislikar] þér mislikar við mik C. 10. mis-
likar] við mik tilf. B. en ek] udel. B, má ek C; ek er bort-
faldet i mbr. og her tilfæjet efter papirshdskrr. (A, C, D). 11.
uit] vér D. fylgia] snúaz i með D (snú- efter 451). 12. ef
þu villt] udel. B, C. 13. veitt se] svá sé gort, sem ek bið
D. 14. at²] á C. 15. j dag] segir Sámrr tilf. C; sagði Sámrr
D. 16. uit] vér D. af höfðingium] at höfðingja C. mer]
sjálfum tilf. C. 17. at duga] at at d. D. þat] svá D. 18. rett-
ligazt] kænlíkast B, C.

munu þit þa hafa annat huort | [firir] yckar þra
 nðckura hugan eda læging en meir en adr ok hrell-
 ing ok skapra|vn. gangid nv heim ok verit katir af
 því at þess munu þid uid þurfa ef þit skulut deila |
 5 [vid] Hrafnkel at þit berit yckr vel vp vm hrid en segi
 þit ðngvm manni at vit höfum liduei[z]lu heitit yckr.
 þa geingu þeir heim til budar sinar. uoru þa ðlteitir.
 menn undrud|[u]zt þetta aller því þeir hefdi svo skiot
 skapskipti tekit þar sem þeir uoru ogladir er | [þeir]
 10 foru heiman. nv sitia þeir þar til er domar fara ut.
 þa kvedr Samr upp menn sina ok | [gen]ga til lög-
 bergs. var þar þa domr settr. S(amr) geck þa diarf-
 liga at dominum. hann hefr | [þe]gar vp uott nefnv
 ok sotti mal sitt at ættum landzs lögum æ hendr
 15 Hrafnkeli go|[da] miskunar læst*) med skörvgligum
 fluttningi. þessu næst koma þeir Þiostarssynir | [med]
 mykla sueit manna. aller menn vestan af landi veittv
 þeim lid ok syndizt þat at | [Þio]stars synir uoru
 menn vinsælir. S(amr) sotti malit j dom þangad til
 20 er Hrafnkeli var bodit *til* uarnar ne||ma sá maðr væri

*) miskunar læst] *sandsynl. fejl for* miskviðalaust. A, B,
 C have miskunnarlaust, D: miskviðalaust.

2. eda læging] ok hæging C. meir] meiri A, B, C, D.
 ok h.] eða nðkkura h. C. en m.—ok h.] eðr enn meiri D.
 3. ok!] eðr D. 4. þess] þat C. 5. Hrafnkel] hrafnkel i mbr.
 þit berit] bera D. 6. manni] udel. B, C. yckr] yðr B,
 udel. D. 7. ðlteitir] sem ðlteitir menn C, einteitir D. 8.
 menn] danner i C *slutningen af den foregående sætning (se den*
foreg. note); þeira tilf. D. aller] udel. D. 9. ogladir] svá
 ókátir C. 10. þeir] i búð sinni tilf. C. 12. -bergs] -bergis A, B,
 C. 16. þessu] Þar B. Þiostarssynir] Þorsteinssynir B, C. 17
 —18. veittv—lid] þeir er þar vóru, slóguz i lið með þeim D.
 18. syndizt] sýndu B, C, sýndi D. 19. sotti] setti B, C. malit]
 mál B. j] yfir D. þangad] þar B, C. 20. til] *overspr. i mbr.,*
tilf. her efter papphskrr. uarnar] varna D. ne-] *Her ender*
membranbladet.

þar við staddr, er lögvörn vildi frammi hafa fyrir hann at réttu lög máli. Rómr varð mikill at máli Sáms; kvaz engi vilja lögvörn fram bera fyrir Hrafnkel. Menn hlupu til búðar Hrafnkels ok sögðu honum, hvat um var at vera. Hann veikz við skjótt ok 5 kvaddi upp menn sína ok gekk til dóma, hugði, at þar myndi litil vörn fyrir landi; hafði hann þat í hug sér at leiða smámönnum at sækja mál á hendr honum; ætlaði hann at hleypa upp dómum fyrir Sámi ok hrekja hann af málinu. En þess var nú eigi kostr. 10 Þar var fyrir sá mannfjöldi, at Hrafnkell komz hvergi nær; var honum þröngt frá í burtu með miklu ofriki, svá at hann náði eigi at heyra mál þeira, er hann sóttu; var honum því óhægt at færa lögvörn fram fyrir sik. En Sámr sótti málit til fullra laga, til þess 15 er Hrafnkell var alsekr á þessu þingi. Hrafnkell gengr þegar til búðar ok lætr taka hesta sína ok riðr á brott af þingi ok unði illa við sínar málalýktir, því at hann átti aldri fyrr slíkar. Riðr hann þá austr Lyngdalsheiði ok svá austr á Síðu, ok eigi léttir hann fyrr 20 en heima í Hrafnkelsdal ok sez á Aðalból ok lét, sem ekki hefði í orðit. En Sámr var á þingi ok gekk mjök uppstertr. Mörgum mönnum þykkir vel, þó at þann veg hafi at boriz, at Hrafnkell hafi hneykju farit, ok minnaz nú, at hann hefir mörgum ójafnað sýnt. 25

3. kvaz—vilja] ok spurt, hvárt engi vili B, ok sp., hv. e. vildi C. vilja—Hrafnkel] maðr þetta göra vilja D. 5. hvat—vera] hvar komit var D. 6. gekk] tilf. efter C, D; udel. A, B. 7. landi] hendi C. þat] ur. þar A. 8. leiða] hann skyldi l. D. smámönnum] sína menn til B, m. s. t. C. 9. dómum] dóm-inum C. 15—16. til þess er] þangat til at D. 16. er] at B, C. var] varð C. 17. þegar] udel. D. 21. heima] hann kemr B, C, h. k. heim D. sez] settiz D. 22. hefði] væri D. i] við B. þingi] eptir tilf. C. 23. uppstertr] uppstærtr B, C. 24. hneykju] hneykjuför C.

Sámr biðr til þess, at slitit er þinginu. Búaz menn þá heim. Þakkar hann þeim bræðrum sína liðveizlu; en Þorgeirr spurði Sám hlæjandi, hversu honum þætti 20 v at fara. Hann lét vel yfir því. Þorgeirr mælti:

5 »Þykkiz þú nú nokkuru nær en áðr?« Sámr mælti: »Beðit þykkir mér Hrafnkell hafa sneypu, er lengi mun uppi vera, þessi hans sneypa, ok er þetta við mikla fémuni.« »Eigi er maðrinn alsekr, meðan eigi er háðr féránsdómr, ok hlýtr þat at hans heimili at

10 gera; þat skal vera fjórtán náttum eptir vápnatak.« En þat heitir vápnatak, er alþýða riðr af þingi. »En ek get,« segir Þorgeirr, »at Hrafnkell mun heim kominn ok ætli at sitja á Aðalbóli; get ek, at hann mun halda manna forráð fyrir yðr. En þú munt ætla at

15 riða heim ok setjaz í bú þitt, ef þú náir, at bezta kosti. Get ek, at þú hafir þat svá þinna mála, at þú kallir hann skógarmann; en slíkan ægishjálms get ek at hann beri yfir flestum sem áðr, nema þú hljótir at fara nokkuru lægra.« »Aldri hirði ek þat,« segir

20 Sámr. »Hraustr maðr ertu,« segir Þorgeirr, »ok þykkir mér, sem Þorkell frændi vili eigi gera endamjótt við þik. Hann vill nú fylgja þér, þar til er ór slítr með ykk Hrafnkeli, ok megir þú þá sitja um kyrt. Mun yðr þykkja nú vit skyldastir at fylgja þér,

25 er vér höfum áðr mest í fengiz; skulum vit nú fylgja þér um sinnsakir í Austfjörðu; en kantu nokk-

5. nokkuru] miklu D. 6. sneypu] mikla *tilf.* C. sneypu, er] þá s., at D. 7. þessi—sneypa] *udel.* B, þ. svívirðing þessi D. 11. er alþýða] at þing er laust látit ok a. D. þingi] alþingi C. 13. muni] ætla at *tilf.* D. 14. forráð] forræði B. 17. skógarmann] þinn *tilf.* D. 18. yfir] af D. flestum] aðra menn C. 19. þat] um þat C. 22. er] at D. 24. Mun—skyldastir] ok munum vit skyldir til þykkja D (til *efter* 451; D *her utydl.*) 25. vér] vit D. fengiz] *sál.* D; fengit A, B. 25—26. er v.—þér] *overspr.* C. 26. en] eðr B, D, eða C.

ura þá leið til Austfjarða, at eigi sé almannavegr?«
Sámr kvez fara mundu hina sömu leið, sem hann fór
austan. Sámr varð þessu feginn.

5. Þorgeirr valdi lið sitt ok lét sér fylgja fjóra
tigu manna. Sámr hafði ok fjóra tigu manna. Var 5
21 r þat lið vel búið at vápnum ok hestum. Eptir þat ríða þeir
alla hina sömu leið, þar til er þeir koma í nætreld-
ing í Jökulsdal; fara yfir brú á ánni; ok var þetta
þann morgun, er feralsdóm átti at heyja. Þá spyr
Þorgeirr, hversu þeir mætti helzt á óvart koma. Sámr 10
kvaz mundu kunna ráð til þess. Hann snýr þegar af
leiðinni ok upp á múlann ok svá eptir hálsinum milli
Hrafnkelsdals ok Jökulsdals, þar til er þeir koma utan
undir fjallit, er bærinn stendr undir niðri á Aðalbóli.
Þar gengu grasgeilar í heiðina upp, en þar var brekka 15
brött ofan í dalinn, ok stóð þar bærinn undir niðri.
Þar stigr Sámr af baki ok mælti: »Látum lausa
hesta vára, ok geymi tuttugu menn; en vér sex tigur
saman hlaupum at bænum, ok get ek, at fátt muni

2—3. kvez—austan] *sál.* D. A *har*: svaraði: »Fara mun
ek(!) ena sömu leið sem hann(!) fór austr(!).« B *har*: segir:
»F. m. ek h. s. l., er ek fór austan.« C: segir þat satt vera:
»Mun ek f. h. s. l., sem ek fór austan.« 3. Sámr—feginn]
Ok var nú S. þessarri fór f. C; Varð S. nú heitorðum þeira
bræðra harðla f. C; S. varð harðla f. þessu, en D (*med umid-*
delbar overgang til det fgd., hvormed kap. 5 i A indledes).
5. Sámr—manna] *udel.* D. 6. ríða þeir] ráða þeir til ferðar ok
r. D. 7. er] at D. 9. heyja] *ur.* heyra A. 9—10. Þá—
koma] *udel.* D. 11. þess] at þat mundu þeir vel mega *tílf.*
D. 13. er] at D. 14. niðri á Aðalbóli] Aðalból D. 15. upp]
udel. B, C. var] er D. 16. dalinn] um fjallshlíðina *tílf.* D.
ok—þar] en þar stendr D. 17. »Látum] »Þat er ráð mitt,
at þér stigið af baki, ok l. D. 18. ok geymi] látum geyma
D. 18—19. sex tigur—bænum] munum hlaupa at bænum með
sextigu manna sem hvatast; mun oss þá skjótt at bera, ef
vér forum eigi með hestana, en brattlendi mikit D. 19. sam-
an] *udel.* C. fátt] fáir D. 19—s. 120 l. 2. ok g.—bænum] *over-*
spr. B, C.

manna á fótum. Þeir gerðu nú svá, ok heita þar
 síðan hrossageilar. Þá bar skjótt at bænum. Váru
 þá liðin rismál. Eigi var fólk upp staðit. Þeir skutu
 stokki á hurð ok hlupu inn. Hrafnkell hvíldi í rekkju
 5 sinni; taka þeir hann þaðan ok alla hans heima-
 menn, þá er vápnfærir váru; konur ok börn var rekit
 i eitt hús. Í túninu stóð útibúr; af því ok heim á
 skálavegginn var skotit váðási einum. Þeir leiða
 Hrafnkel þar til ok hans menn. Hann bauð mörq
 10 boð fyrir sik ok sína menn; en er þat tjáði eigi,
 þá bað hann mörnum sínum lífs: »því at þeir
 hafa ekki til saka gert við yðr; en þat er mér engi
 ósæmd, þótt þér drepíð mik; mun ek ekki undan því
 mælaz; undan hrakningum mælumz ek; er yðr engi
 15 sæmd í því.« Þorkell mælti: »Þat höfum vér heyrt,
 at þú hafir lítt verit leiðitamr þínum óvinum, ok er
 vel nú, at þú kennir þess í dag á þér.« Þá taka
 þeir Hrafnkel ok hans menn ok bundu hendr þeira á
 bak aptr. Eptir þat brutu þeir upp útibúrit ok tóku
 20 reip ofan ór krókum; taka síðan knífa sína ok stinga
 raufar á hásinum þeira ok draga þar í reipin ok kasta
 þeim svá upp yfir ásin ok binda þá svá átta saman. 21 v
 Þá mælti Þorgeirr: »Svá er komit nú kosti yðrum,

1. svá] sem Sámur lagði ráð til tilf. D. 2—3. Þá—liðin]
 Nú taka þeir skeið heim at bænum, ok bar þá skjótt, ok
 kómu svá til bæjar, at liðin váru D (*nytt afsnit*). 3. staðit]
 risit D. 4. hvíldi] lá B, C. 5. þaðan] udel. B, C. alla] átta C.
 6. var rekit] váru rekin D. 7. því] útibúri D. 7—8. heim
 á skálavegginn] á horn á skálaveggnum C. 8. skotit—ein-
 um] víðáss einn D. 9. til] at C. 10. er] udel. B, C.
 þegar hann sá, at D. 12. mér] nú B, C, yðr D. 13. þér
 —mik] ek sé drepinn B, C. 14. undan] en u. B, C. mæl-
 umz ek] vil ek mælaz D. 19. útibúrit] búrit D. 20.
 stinga] síðan tilf. B. 21. raufar] udel. B, C. 23. yðrum]
 þínum D.

Hrafnkell, sem makligt er, ok mundi þér þykkja þetta ólíkligt, at þú myndir slíka skommm fá af nokkurum manni, sem nú er orðit. Eða hvárt viltu, Þorkell, nú gera: at sitja hér hjá Hrafnkeli ok gæta þeira, eða viltu fara með Sámi ór garði á brott í orskotshelgi 5 við bæinn ok heyja féránsdóm á grjóthól nokkurum, þar sem hvárki er akr né eng?« Þetta skyldi í þann tíma gera, er sól væri í fullu suðri. Þorkell sagði: »Ek vil hér sitja hjá Hrafnkeli; sýniz mér þetta starfa- minna.« Þeir Þorgeirr ok Sámr fóru þá ok háðu 10 féránsdóm; ganga heim eptir þat ok tóku Hrafnkel ofan ok hans menn ok settu þá niðr í túninu, ok var þá sigit blóð fyrir augu þeim. Þá mælti Þorgeirr til Sáms, at hann skyldi gera við Hrafnkel slíkt, sem hann vildi: »því at mér sýniz nú óvandleikit við hann.« 15 Sámr svarar þá: »Tvá kosti geri ek þér, Hrafnkell; sá annarr, at þik skal leiða ór garði brott ok þá menn, sem mér líkar, ok vera drepinn; en með því at þú átt ómegð mikla fyrir at sjá, þá vil ek þess unna þér, at þú sjáir þar fyrir; ok ef þú vilt lif 20 þiggja, þá far þú af Aðalbóli með alt lið þitt ok haf þá eina fémuni, er ek skep þér, ok mun þat harðla lítit, ef ek skal taka staðfestu þína ok mannaforráð

-
1. mundi] má D. 3. sem] sál. B, C, D; *overspr.* A.
 6. heyja] *ur.* heyra B. 7. er] sé D. 11. heim] *udel.* C.
 13. blóð] mjök *tilf.* C. 14. við Hrafnkel] til Hrafnkels C.
 slíkt] *udel.* D. 15. nú óvandleikit] óvænligt B, C. hann]
 at draga *tilf.* C; er þat auðsét, at Hrafnkeli hefir ólíkligt
 þótt, at hann myndi á þitt vald koma *tilf.* D. 16. þér,
 Hrafnkell] Hrafnkeli D. 17. sá] *udel.* D. annarr] einn C.
 þik] hann D; 3. *person* helt *igennem* i D *indtil* s. 122 l. 1. 18.
 líkar] sýniz D. en] sá annarr C. 21. far (þú)] fari (hann)
 D. alt] nauðleyta D. þitt] hans D. haf] hafi D. 22.
 skep] *sál.* B; skapa C, »skef« D; gef A. 23. ef] en B, C, D.
 skal] mun D. þína] hans D.

alt; skaltu aldri tilkall veita né þínir erfingjar; hvergi
skaltu nær vera en fyrir austan Fljótsdalshérað, ok
máttu nú eiga handsöl við mik, ef þú vilt þenna upp
taka.« Hrafnkell mælti: »Mörgum mundi betr þykkja
5 skjótr dauði en slíkar hrakningar; en mér mun fara
sem mörgum öðrum, at lífit mun ek kjósa, ef kostr
er; geri ek þat mest sökum sona minna, því at lítil
mun vera uppreist þeira, ef ek dey frá.« Þá er
Hrafnkell leystr, ok seldi hann Sámi sjálfðæmi. Sámr
10 skipti Hrafnkeli af fé slíkt, er hann vildi, ok var þat 22 r
raunar lítit. Spjót sitt hafði Hrafnkell með sér, en
ekki fleira vápna. Þenna dag færði Hrafnkell sik burt
af Aðalbóli ok alt sitt fólk. Þorkell mælti þá við Sam:
»Eigi veit ek, hví þú gerir þetta; muntu þessa mest
15 iðraz sjálf, er þú gefr honum líf.« Sámr kvað þá
svá vera verða. Hrafnkell færði nú bú sitt vestr yfir
Fljótsdalshérað ok um þveran Fljótsdal fyrir austan
Lagarfljót. Við vatnsbotninn stóð einn lítill bær, sem
hét at Lokhillu. Þetta land keypti Hrafnkell í skuld,
20 því at eigi var kostrinn meiri en þurfti til búshluta
hafa. Á þetta lögðu menn mikla umræðu, hversu
hans ofsi hafði niðr fallit, ok minniz nú margr á

1. skaltu] þar tilf. B. Herfra også 2. person i D. 2. austan] rettet; vestan hðskrr. 3. þenna] sál. B, C, D; þetta A. upp] udel. C, D. 6. öðrum] udel. D. ek] udel. B, D. at—ek] er lífit C. 7. sökum] sakir B, D, vegna C. 8. vera] verða C. frá] udel. D. Þá] udel. D. er] sál. B, C; overspr. A; Var D. 9. leystr] tekinn ok hans menn C. hann] Hrafnkell C. 11. raunar] raun- B, C. 10—12. ok v.—vápna] udel. D. 13. ok] tilf. efter B, C, overspr. A. 12—13. Þenna—fólk] ok þann sama dag f. H. b. af A. a. s. f. ok fé slíkt annat, sem honum var seltat D. 14. þessa] þess B, C. 15. honum] Hrafnkeli B, C, D. 18—19. sem hét] sá, sem kallaðr var D. 19. Þetta land] Þenna bæ B, C. 20. þurfti til búshluta] til b. þ. at B, C, hann þ. t. búþ byrgða at D. 21. umræðu] orðræðu C. 22. á] udel. C.

fornan orðskvið, at skömm er óhófs æfi'. Þetta var skógland mikit ok mikit merkjum, vánt at húsum, ok fyrir þat efni keypti hann landit litlu verði. En Hrafnkell sá ekki mjök í kostnað ok feldi mörkina, því at hon var stór, ok reisti þar reisiligan bæ, þann 5 er síðan hét á Hrafnkelsstöðum. Hefir þat síðan verit kallaðr jafnan góðr bær. Bjó Hrafnkell þar við mikil óhægindi hin fyrstu misseri. Hann hafði mikinn atdrátt af fiskinum. Hrafnkell gekk mjök at verkum, meðan bær var í smíði. Hrafnkell dró á vetr 10 kálf ok kið hin fyrstu misseri, ok hann helt vel, svá at nær lifði hvatvetna þat, er til ábyrgðar var. Mátti svá at kveða, at nálíga væri tvau höfuð á hverju kvikindi. Á því sama sumri lagðiz veiðr mikil í Lagarfljót. Af slíku gerðiz mönnum búshægindi í 15 heraðinu, ok þat helz vel hvert sumar.

6. Sámr setti bú á Aðalbóli eptir Hrafnkel ok
22 v síðan efnir hann veizlu virðuliga ok býðr til öllum þeim, sem verit höfðu þingmenn hans. Sámr býz til

1. óhófs] ›ofhof« (*det første f tilskrevet forneden i linjen*) A, ofhófs B, óhofs C, of (D). 2. -land mikit] -lenda mikil D. mikit] ok vítt C. merkjum] um merkin C. vánt] en v. D. húsum] hrisum B. at húsum] yfirferðar C. *Her tilf.* C: ok hrisum vafit. 3. þat efni] því C. landit] við D. 6. hét] heitir C, D. 7. verit—jafnan] jafnan verit kallaðr B, C. jafnan] *udel.* D. 8—9. mikinn atdrátt] mikit atdrætti D. 9. fiskinum] fiskum B, C. verkum] verknæði B, C, D. 11. kálf ok kið] *omv.* D. ok hann] Hrafnkell D. vel] hinn fyrsta vetr *tilf.* D. 11—12 svá at nær] *udel.* D. 12. hvatvetna] hvervetna B. 13. kveða] á *tilf.* A, um vartit *tilf.* D. 14. veiði mikil] ›reiðr« mikill D. 15. Lagarfljót] vatnit L.: D. slíku] slíkum hlutum D. gerðiz mönnum] gerðuz mörögum B. búshægindi] mikil b. D. gerðiz—búshægindi] gerðuz mikil búhægindi C. 16. vel] við *tilf.* C. 17. bú saman *tilf.* D. 18. efnir] efiir B, C, D. öllum] mönnum D. 18—19. til—þeim] þeim öllum til B, C. 19. hans] Hrafnkels B, D. þingmenn hans] með Hrafnkeli C. Sámr] ok D.

at vera yfirmaðr þeira í stað Hrafnkels. Menn ját-
 uðuz undir þat ok hugðu þó enn misjafnt til. Þjóst-
 arssynir réðu honum þat, at hann skyldi vera blíðr
 ok góðr fjárinns og gagnsamr sínum mǫnnum, styrkt-
 5 armaðr hvers sem hans þurfa við; »þá eru þeir eigi
 menn, ef þeir fylgja þér eigi vel, hvers sem þú þarft
 við; en því ráðum vit þér þetta, at vit vildim, at þér
 tækiz alt vel, því at þú virðiz okkr vaskr maðr;
 gættu nú vel til, ok vertu varr um þik, af því at
 10 vant er við vándum at sjá.« Þjóstarssynir létu senda
 eptir Freyfaxa ok liði hans ok kváðuz vilja sjá gripi
 þessa, er svá gengu miklar sǫgur af. Þá váru hrossin
 heim leidd. Þeir bræðr lita á hrossin. Þorgeirr
 mælti: »Þessi hross litaz mér þorð búinu; er þat mitt
 15 ráð, at þau vinni slíkt, er þau megu til gagns muna,
 þangat til er þau mega eigi lifa fyrir aldrs sǫkum;
 en hestr þessi sýniz mér eigi betri en aðrir hestar,
 heldr því verri, at margt ilt hefir af honum hlotiz;
 vil ek eigi, at fleiri víg hljótiz af honum en áðr hafa
 20 af honum orðit; mun þat nú makligt, at sá taki við

1. stað] staðinn B, C. 2. þó enn] menn D. til] þess tilf.
 D. 2—3. Þjóstarssynir] Þorsteinssynir B (*her og í det fgd.*),
 Þeir bræðr C, Höfðingjarnir Þj.: D. 3. blíðr] þingmǫnnum
 tilf. D. 4. sínum mǫnnum] udel. D. 4—5. styrktarmaðr]
 þeim st. D. 5. sem hans] er þeir B, sem þeir C, D.
 þurfa] þurftu C, þyrfti D. 6. ef þeir] er þér D. 7.
 við] með B, C. at vit vildim] overspr. D. 8. okkr]
 oss B. maðr] mjök D. 10. Þjóstarssynir] Þeir bræðr C.
 11. Freyfaxa] um daginn tilf. D. gripi] ágætis g. D. 12.
 sǫgur] fregnir D. af] því at eigi mundu aðrir gripir betri
 þess kyns fáz en þessi stóðhross tilf. D. 14. hross] mer-
 hross D. 15. muna] mǫnnum B, C, D. 16. sǫkum]
 sakir B, C. þau—sǫkum] þeim angrar vetr eðr aldr D.
 18. at] er C. honum] udel. D. 20. af honum] udel. D.
 mun—nú] er þat B, ok mun þat C. nú makligt] vera
 makligast D.

honum, er hann á. Peir leiða nú hestinn ofan eptir vellinum. Einn hamarr stendr niðr við ána, en fyrir framan hylr djúpr. Þar leiða þeir nú hestinn fram á hamarinn. Þjóstarssynir drógu fat eitt á höfuð hestinum, taka síðan háfar stengr ok hrinda hestinum af fram, binda stein við hálsinn ok týndu honum svá. Heitir þar síðan Freyfaxahamarr. Þar ofan frá standa goðahús þau, er Hrafnkell hafði átt. Þorkell vildi koma þar. Lét hann fletta goðin ǫll. Eptir þat lætr hann leggja eld í goðahúsit ok brenna alt saman. 10 Síðan búaz boðsmenn í burtu. Velr Sámrr þeim 28 r ágæta gripi báðum bræðrum, ok mæla til fullkominnar vináttu með sér ok skiljaz allgóðir vinir. Ríða nú rétta leið vestr í Fjörðu ok koma heim í Þorska-fjörð með virðingu. En Sámrr setti Þorbjörn niðr at 15 Leikskálum; skyldi hann þar búaz; en kona Sáms fór til búis með honum á Aðalból, ok býr Sámrr þar um hrið.

1. á] hefir eignaz D. nú] þá B. 2—3. Einn—framan] ok fram með ánni. Fyrir neðan bæinn standa hamrar stórir ok fors einn; þar var einn D. 3. framan] neðan C. leiða] létu C. 4. Þjóstarssynir] Þeir bræðr C. Þjóstarssynir—fat] Vestfirðingar létu húðfat D. 5. háfar] mjök digrar D. hestinum] udel. C. 5—6. hrinda—týndu] setja í síðu honum, binda stein við hálsinn, ganga síðan á stengrnar, hrinda honum af fram ok þar ofan fyrir ok týna D. 7. þar] þat nú C. 8. Þorkell] Þorgeirr D. 9. koma þar] brenna þau D. goðin ǫll] þau D. ǫll] ǫllum sínum búningi C. 10. goða—] goð- C. saman] at ǫsku tilf. C, upp tilf. D. 11. Síðan—boðsmenn] fara þaðan heim til bæjar, en boðsmenn búaz D. burtu] Her tilf. D: ok gefr Sámrr ǫllum þeim góðar gjafir. Þeir bræðr búaz nú burt. 12. báðum bræðrum] udel. D. fullkominnar] fullkomligrar B, C. 13. allgóðir] sál. B, C; allir góðir A; alúðar D. 15—16. setti—skálum] sendi Þ. ofan til Leikskála D. 17. Sámrr] udel. C. býr—um] sitja þar um nokkura D. 18. hrið] ok sitja nú hvárir um kyrt tilf. D.

7. Hrafnkell spurði austr í Fljótsdal, at Þjóstars-
synir höfðu týnt Freyfaxa ok brent hofit. Þá svarar
Hrafnkell: »Ek hygg þat hégóma at trúa á goð,« ok
sagðiz hann þaðan af aldri skyldu á goð trúa; ok þat
5 efndi hann síðan, at hann blótaði aldri. Hrafnkell sat
á Hrafnkelsstöðum ok rakaði fé saman. Hann fekk
brátt miklar virðingar í heraðinu; vildi svá hvern
sitja ok standa, sem hann vildi. Í þenna tíma kómu
sem mest skip af Nóregi til Íslands; námu menn þá
10 sem mest land í heraðinu um Hrafnkels daga. Engi
náði með frjálsu at sitja, nema Hrafnkel bæði orlofs.
Þá urðu ok allir honum at heita sínu liðsinni. Hann
hét ok sínu trausti. Lagði hann land undir sik alt
fyrir austan Lagarfljót. Þessi þinghá varð brátt miklu
15 meiri ok fjölmennari en sú, er hann hafði áðr haft;
hon gekk upp í Skriðudal ok upp alt með Lagarfljóti.
Var nú skipan á komin á land hans. Maðrinn var
miklu vinsælli en áðr; hafði hann hina sömu skaps-
muni um gagnsemd ok risnu; en miklu var maðrinn
20 nú vinsælli ok gæfari ok hægri en fyrr at öllu. Opt

1. Fljótsdal] Fljótsdalsherað B, C. at Þjóstarssynir]
at Þorsteinssynir B, C, tiltekjur þær, er Þj. höfðu haft, at
þeir D. 2. hofit] goðahúsit ok goðin í Hrafnkelsdal D. 2—3.
svarar—hygg] sagði hann þat til, at hann kvað D. 3. Hrafn-
kell] hann B. 3—4. »Ek—skyldu] »Aldri skal ek C. 6. fé
saman] omv. B, C. 7. brátt] udel. C. hvern] maðr tilf. D.
8. þenna] þann B, C, D. 9. til] út til D. 10. land] lönd
C. 11. orlofs] leyfis at D. 12—13. Hann—traustiz] udel.
B, C. 13. ok sínu] þeim sínu liðsinni ok D. hann land]
svá D. 14. brátt] skjótt D. 15. haft] udel. D. 16. i] um B,
C. hon—i] út til Selfljóts ok alt upp um D. 17. á—hans]
brátt mikil, at D. 18. miklu—áðr] nú m. v. en á. hafði
hann verit C. hafði hann] Hrafnkell tók D. hafði—skaps-
muni] en hina s. sk. hafði hann C. 19. risnu] rausn B.
gagnsemd ok risnu] gagnsmuni ok rausn C. maðrinn] hann
D. 19—20. var—hægri] meir var nú maðrinn gæfr ok hægri
B. 20. vinsælli ok gæfari] gæfari maðr D.

funduz þeir Sámur ok Hrafnkell á mannamótum ok
 23 v mintuz þeir aldri á sín viðskipti. Leið svá fram
 sjau vetr. Sámur var vinsæll af sínum þingmönnum,
 því at hann var hægr ok kyrr ok góðr órlausna ok
 mintiz á þat, er þeir bræðr höfðu ráðit honum. 5
 Sámur var skartsmaðr mikill.

8. Þess er getit, at skip kom af hafi í Reyðar-
 fjörð, ok var stýrimaðr Eyvindr Bjarnason. Hann
 hafði utan verit sjau vetr. Eyvindr hafði mikit við-
 gengiz um mentir ok var orðinn hinn vaskasti maðr. 10
 Eru honum sögð brátt þau tíðendi, er görz höfðu, ok
 lét hann sér um þat fátt finnaz. Hann var fáskipt-
 inn maðr. Ok þegar Sámur spyrir þetta, þá riðr hann
 til skips. Verðr nú mikill fagnafundur með þeim
 bræðrum. Sámur býðr honum vestr þangat. En Ey- 15
 vindr tekr því vel ok biðr Sámur riða heim fyrir, en
 senda hesta á móti varningi hans. Hann setr upp
 skip sitt ok býr um. Sámur gerir svá, ferr heim ok
 lætr reka hesta á móti Eyvindi. Ok er hann hefir
 búit um varnað sinn, býr hann ferð sína til Hrafn- 20
 kelsdals; ferr upp eptir Reyðarfirði. Þeir váru fimm
 saman; enn sétti var skósveinn Eyvindar. Sá var is-

2. mintuz—viðskipti] udel. C. viðskipti] skipti B, D. Leið
 —fram] Nú sitr Sámur í þessarri virðingu D (*her indledes et nyt
 afsnit i D*). 3. sjau] sex B. Sámur] hann D. vinsæll]
 vel v. B, C. 4. órlausna] órlausnar B, C. 6. Sámur—mik-
 ill] udel. D. 7. Þess er] Á einu sumri er þess D. 8.
 Bjarnason] sál. D; jfr. s. 97; Bjarnarson A, B, C. 10. mentir]
 mentan D; margt C. vaskasti] vænasti D. 11. brátt þau]
 þessi C. 12. Hann] því at hann D. 13. þegar—þetta]
 fréttir Sámur skipkomuna C. 14. fagna-] fagnaðar- B. 15.
 þangat] til sín C. 16. fyrir] fyrri C. 17. hesta—hans] á
 m. v. h. hesta B, C. 18. skip sitt] skipit D. Sámur—svá]
 Nú gerir Sámur svá, sem hann mælti fyrir D. 19. á móti]
 at ok sendi menn sína móti D. 20. um] udel. C. 20—21.
 Hrafnkelsdals] lætr upp klyfjar ok tilf. D.

lenzkr at kyni, skyldr honum. Þenna svein hafði Eyvindr tekit af válaði ok flutt utan með sér ok haldit sem sjálfan sik. Þetta bragð Eyvindar var uppi haft, ok var þat alþýðu rómr, at færi væri hans 5 líkar. Þeir riðu upp Þórisdalsheiði ok ráku fyrir sér sextán klyfjaða hesta. Váru þar húskarlar Sáms tveir, en þrír farmenn; váru þeir ok allir í litklæðum 24 r ok riðu við fagra skjöldu. Þeir riðu um þveran Skriðudal ok yfir Háls yfir til Fljótsdals, þar sem heita 10 Bulungarvellir, ok ofan á Gilsáreyri; hon gengr austan at fljótinu milli Hallormsstaða ok Hrafnkelsstaða. Riða þeir upp með Lagarfljóti fyrir neðan völl á Hrafnkelsstöðum ok svá fyrir vatnsbotninn ok yfir Jökulsá at Skálavaði. Þá var jafnnær rismálum ok dagnál- 15 um. Kona ein var við vatnit ok þó lérept sín. Hon sér ferð manna. Griðkona sjá sópar saman léreptunum ok hleypr heim. Hon kastar þeim niðr úti hjá viðarkesti, en hleypr inn. Hrafnkell var þá eigi upp staðinn, ok nokkurir vildarmenn lágu í skálanum, en 20 verkmenn váru til iðnar farnir. Þetta var um heyjaannir. Konan tók til orða, er hon kom inn: »Satt er flest þat, er fornkveðit er, at svá ergiz hverr, sem eldiz; verðr sú litil virðing, sem snemma leggz á, ef

1. skyldr honum] frændi þeira Sáms, náinn at frændsemi D. 2. válaði] valgerði D; þá er hann var heima tilf. D. 4. haft] ok haldit á lopt tilf. B. færi] fáir B. 5. líkar] líki B. 4—5. færi—líkar] fleiri væri hans slík D. 6. klyfjaða hesta] klyfjahross D. 7. þrír] fjórir D. váru—ok] ok v. þ. C. 9. yfir²] udel. D. til Fljótsdals] í Fljótsdal C. 11. Hallorms-] Halldórs- C. 13. fyrir] yfir B, C. Jökulsá] þar sem heitir tilf. D. 15. ok þó] at þvá C. 16. léreptunum] klæðum D. 17. viðar-] við- D. 18. þá] udel. D. 19. ok nokkurir] til nokkurrar iðju B. vildarmenn] vildir menn B. ok—vildar-] udel. C. 20. verkmenn] allir tilf. D. iðnar] iðju D. heyja-] heyverks D. 21. inn] ok sagði tilf. B. 22. flest þat] omv. B. þat—er²] fornkveðit D.

maðr lætr síðan sjálfr af með ósóma ok hefir eigi traust til at reka þess réttar nokkut sinni, ok eru slik mikil undr um þann mann, sem hraustr hefir verit; nú er annan veg þeira lífi, er upp vaxa með fōður sínum, ok þykkja yðr einskis háttar hjá yðr, en, 5 þá er þeir eru frumvaxta, fara land af landi ok þykkja þar mestháttar, sem þá koma þeir; koma við þat út ok þykkjaz þá hōfðingjum meiri. Eyvindr Bjarnason reið hér yfir á á Skálavaði með svá fagran skjöld, at ljómaði af; er hann svá mēntr, at hefnd væri í hon- 10 um. Lætr griðkonan ganga af kappi. Hrafnkell riss upp ok svarar henni: »Kann vera, at þú mælir helzti 24 v margt satt — eigi fyrir því at þér gangi gott til; er nú vel, at þér aukiz erfiði; far þú hart suðr á Viðuvøllu eptir Hallsteinssonum, Sigvati ok Snorra. Bið 15 þá skjótt til mín koma með þá menn, sem þar eru vápnfærir.« Aðra griðkonu sendir hann út á Hrólfsstaði eptir þeim Hrólfssonum, Þórði ok Halla, ok þeim, sem þar váru vápnfærir. Þessir hváirtveggju váru gildir menn ok allvel mentir. Hrafnkell sendi 20 ok eptir húskǫrlum sínum. Þeir urðu alls átján saman. Þeir vápnuduz harðfengiliga; riða þar yfir á, sem hinir fyrri. Þá váru þeir Eyvindr komnir

1. sjálfr af] *udel.* D. 2. þess réttar] *svívirðingar* C.
 nokkut sinni] *síðan* D. 3. slik] *til þess* B, C. þann
 mann] *þá menn* D. 3—4. hraustr—verit] *hraustir hafa*
heitit D. 4. veg] *háttat tilf.* D. 5. fōður] *feðrum* D.
 6. eru] *váru* C. fara] *fóru* C. 7. þar] *þá* B. koma
 við þat] *udel.* B, C. 8—9. Eyvindr—hér] *svá er E. B., er*
nú reið fyrir B. 9. reið hér] *er hér reið nú D.* 10. hann]
udel. D. 11. griðkonan] *þetta ok annat þvílíkt tilf.* B. 12.
 mælir] *sál.* C, D; *overspr.* A; *hjalir* B. helzti] *udel.* B, C.
 12—13. helzti margt] *omv.* D. 13. til] *udel.* D. 14. erfiði]
i tilf. D. 16. þar] *hjá þeim* D. 20. allvel] *vel* D. 21.
 alls] *allir* C. Þeir—alls] *en er þeir kómu, váru þeir D.*
 23. fyrri] *riðu fyrir C, fóru D.*

upp á heiðina. Eyvindr riðr þar til, er hann kom vestr á miðja heiðina. Þar heita Bessagötur. Þar er svarðlaus mýrr, ok er sem riði í efju eina fram, ok tók jafnan í kné eða í miðjan legg, stundum í kvið; þá 5 er undir svá hart sem hólkn. Þá er hraun stórt fyrir vestan, ok er þeir koma á hraunit, þá lítr sveinninn aptr ok mælti til Eyvindar: »Menn riða þar eptir oss,« segir hann, »eigi færi en átján; er þar mikill maðr á baki í blám klæðum, ok sýniz mér líkt Hrafnkeli 10 goða; þó hefi ek nú lengi eigi sét hann.« Eyvindr svarar: »Hvat mun oss skipta? veit ek mér enskis ótta ván af reið Hrafnkels; ek hefi honum eigi í móti gert; mun hann eiga ørendi vestr til Dals at hitta vini sína.« Sveinninn svarar: »Þat býðr mér í hug, at 15 hann muni þik hitta vilja.« »Ekki veit ek,« segir Eyvindr, »til hafa orðit með þeim Sámi, bróður mínum, síðan þeir sættuz.« Sveinninn svarar: »Þat vilda ek, at þú riðir undan vestr til Dals; muntu þá 25 r geymdr; ek kann skapi Hrafnkels, at hann mun ekki gera oss, ef hann náir þér eigi; er þá alls gætt, ef þín er, en þá er eigi dýr í festi, ok er vel, hvat sem af oss verðr.« Eyvindr sagðiz eigi mundu brátt

1. heiðina] þá er þeir Hrafnkell riðu yfir þveran dalinn *tílf.* D. þar til] til þess D. 1—2. Eyvindr—heiðina] *overspr.* B. 3. í efju eina] í eina dýnu C, »refiu«(!) D. 5. hólkn] hellur C, D; *her tílf.* D. þat þarf enginn at ætla, at þar liggi lengra í. 5—6. Þá—vestan] Þar fyrir vestan er hraun; þeir riðu vestr yfir grjótin D. 8. átján] eðr tuttugu *tílf.* D. 9. líkt] líkr D. 10. lengi eigi] fyrir löngu D. 11. oss] því *tílf.* B, C, þat *tílf.* D. 12. ván] vánir A. reið] reiðum D. eigi] *overspr.* A. í móti] mein D. 13. Dals] Dala D. 14. í hug] *udel.* B. 18. Dals] dalsins D. þá] þar C. 20. ef] þó B. er þá] en þá er eigi B. 21. er] eigi *tílf.* B, eins *tílf.* C. en] ok þó vér yrðim fyrir B. en —er²] annars er þá C. þá] hér D. eigi dýr í] engin dýrri D. vel] *sál.* B, C, D; »yllt« A. 22. brátt] *udel.* D.

undan riða: »því at ek veit eigi, hverir þessir eru; myndi þat mörgum manni [hlægiligt þykkja, ef ek renn at öllu óreyndu.« Þeir riða nú vestr af hrauninu. Þá er fyrir þeim önnur mýrr, er heitir Oxamýrr; hon er grösug mjök; þar eru bleytur, svá at 5 nálíga er ófært yfir; af því lagði Hallfredr karl hinar efri götur, þó at þær væri lengri. Eyvindr riðr vestr á mýrina. Lá þá drjúgum í fyrir þeim; dvaldiz þá mjök fyrir þeim. Hina bar skjótt eptir, er lausu riðu. Riða þeir Hrafnkell nú leið sína á mýrina. Þeir Ey- 10 vindr eru þá komnir af mýrinni; sjá þeir þá Hrafnkel ok sonu hans báða. Þeir báðu Eyvind þá undan at riða: »eru nú af allar torfærur; muntu ná til Aðalbóls, meðan mýrrin er á millum.« Eyvindr svarar: »Eigi mun ek flýja undan þeim mönnum, er ek hefi 15 ekki til miska gørt.« Þeir riða þá upp á hálsinn. Þar standa fjöll litil á hálsinum; utan í fjallinu er

1. þessir] *udel.* D. 3. öllu óreyndu] *omv.* D. vestr] austr C. hrauninu] hamrinum B. 4. er'] verðr D. er heitir] ok h. sú D. 5. mjök] *udel.* D. bleytur] miklar b. D. 6. nálíga—yfir] okunnum mönnum er illfært. Er þær jafnlangar yfir at fara; er þó sú því verri, at hon er blautari, ok verða menn jafnan at leggja af D. af því lagði] l. þ. D. karl] *udel.* C. 7. væri] sé D. lengri] at honum þótti hér illfært fyrir mýrum þessum tveimr D. 8. mýrina] ok hans menn *tílf.* D. þá—í] þegar drjúgt af D. fyrir þeim] *udel.* D. 9. eptir] yfir D. 10. Hrafnkell—sína] þá D. 10—11. Þeir —þá'] er þeir E. váru D. 11. af mýrinni] á vestanverða D. 11—12. sjá—báða] þá kenna þeir, at Hrafnkell var í eptirreiðinni ok synir hans báðir, ok marga aðra menn kendu þeir D. 12. Eyvind þá] *omv.* B, C. 12—13. Þeir—at] Þá báðu þeir Eyvind, at hann myndi undan D. 13. at] *udel.* B, C. torfærur] ok fljótreitt vestr af heiðinni *tílf.* D. ná] nú taka vestr D. 14. millum] en þú ert hirðr, er þú kemr þar *tílf.* D. 15. flýja] riða D. 17. fjöll] fell C. 16—17. þá—hálsinum] nú við þetta vestr af mýrinni ok upp í hálsinn; fyrir vestan háls(inn gengr) dalr góðr ok grösugr; en er vestr koma ór þeim dal, þá er annarr háls, áðr ofan kemr í Hrafnkelsdal. Nú riðu þeir upp á hálsinn hinn eystra. Á hálsinum standa fjöll hjá þeim, en D.

meltorfa ein, blásin mjök; bakkar háfir váru umhverfis.
 Eyvindr riðr at torfunni; þar stígr hann af baki ok
 biðr þeira. Eyvindr svarar: »Nú munum vér skjótt
 vita þeira erendi. Eptir þat gengu þeir upp á torfuna
 5 ok brjóta þar upp grjót nokkut. Hrafnkell snýr þá
 af gøtunni ok suðr at torfunni. Hann hafði engi orð
 við Eyvind ok veitti þegar atgöngu. Eyvindr varðiz
 vel ok drengiliga. Skósveinn Eyvindar þóttiz ekki
 kruptugr til orrustu ok tók hest sinn ok riðr vestr
 10 yfir háls til Aðalbóls ok segir Sámi, hvat leika er.
 Sámr brá skjótt við ok sendi eptir monnum. Urðu 25 v
 þeir saman tuttugu. Var þetta lið vel búit. Riðr
 Sámr austr á heiðina ok at þar, er vættfangit hafði
 verit. Þá er umskipti á orðit með þeim. Reið Hrafn-
 15 kell þá austr frá verkunum. Eyvindr var þá fallinn
 ok allir hans menn. Sámr gørði þat fyrst, at hann
 leitaði lifs með bróður sínum. Var þat trúliga gert:
 þeir váru allir lifláttnir, fimm saman. Þar váru ok
 fallnir af Hrafnkeli tólf menn, en sex riðu burt.
 20 Sámr átti þar litla dvöl, bað menn riða þegar eptir.

1. ein] um C. mjök] af vindum *tilf.* D. váru] *udel.*
 B, C. umhverfis] utan um kring B, C. bakkar—um-
 hverfis] en bakkarnir háfir D. 2. at torfunni] af gøtunum
 ok suðr í geilarnar fyrir austan torfuna D. 3. biðr þeira]
 biðr þá æja hestum D. 3—4. Eyvindr—erendi] »Munum
 vér brátt komaz at várum hluta, hvárt þessir menn snúa til
 móts við oss, eðr þeir eiga annat erindi vestr yfir heiði,« ok
 þeir Hrafnkell eru þá mjök eptir komnir. Eyvindr bindr þá
 hest sinn á fæti D. 2—4. þar—torfuna] *overspr.* B. 5. brjóta]
 bera D. nokkut] mikit C; ór bökkum *tilf.* D. 10. yfir] á
tilf. A. leika] til l. B, C. 11. eptir monnum] menn á
 næstu bæi D. 13. at þar] *omv.* C. 14. er—orðit] váru
 umskipti orðin C. 15. þá] *udel.* B. austr] á heiðina *tilf.*
 D. verkunum] verkum þessum C. 18. lifláttnir] liflausir C.
 Þar váru] *udel.* C. 18—19. Þar—menn] Fallnir váru ok t.
 m. af H.: D. 19. af H. t. m.] t. m. af H.: B, C. 20. bað]
 hans B, hann ok hans C. eptir] þeim *tilf.* D.

Þeir Hrafnkell ríða undan sem máttu, ok hafa þó mædda hesta. Þá mælti Sámr: »Ná megum vér þeim, því at þeir hafa mædda hesta, en vér höfum alla hraða; ok mun nálægt verða, hvárt vér nám þeim eða eigi, áðr en þeir komaz af heiðinni.« Þá var Hrafnkell kom- 5 inn austr yfir Oxamýri. Ríða nú hváirtveggju alt til þess, at Sámr kemr á heiðarbrúnina; sá hann þá, at Hrafnkell var kominn lengra ofan í brekkurnar. Sér Sámr, at hann mun undan taka ofan í heraðit. Hann mælti þá: »Hér munum vér aptr snúa, því at Hrafn- 10 keli mun gott til manna verða.« Snýr Sámr þá aptr við svá búit, kemr þar til, er Eyvindr lá, tekr til ok verpr haug eptir hann ok féлага hans. Er þar ok kölluoð Evindartorfa ok Eyvindarfjöll ok Eyvindardalr. Sámr ferr þá með allan varnaðinn heim á Aðalból. 15 Ok er hann kemr heim, sendir Sámr eptir þingmönnum sínum, at þeir skyldi koma þar um morguninn fyrir dagmál; ætlar hann þá vestr yfir heiði: »Verðr

1. Þeir—máttu] *sál.* C; Ríða þeir nú eptir þeim A, B. 1—3. Þeir—hafa] »Hafa þeir D. 3. hraða] hvílda B, C, D. 4. nálægt] nálægr C. eða] *udel.* B, C. 6. yfir] af C. 6—7. alt—kemr] ok er þeir kómu austr yfir mýrina, kómu þeir (á hraunit. Þá er) Hrafnkell komin austr yfir grjótin, ok er hraun (þá í milli) þeira, ok er þeir Sámr ríða yfir grjót, þá bar Hrafnkel (langt) undan. Ríða þeir Sámr þá alt at einu, unz þeir kómu D. 8. lengra] langt D. 9. ofan] ok o. B. 10. »Hér—snúa] við menn sína, at þeir myndi eigi ríða lengra D. 10—11. því at—aptr] *overspr.* B, C. 11. verða] svá at hann muni brátt vart mál í hendi hafa *tilf.* D. 12. lá] var fallinn D. 13. hans] þá sem fallit höfðu *tilf.* D. Er] *tilf. effer* B, C, D, *overspr.* A. ok] nú ok B, nú C, *mgl.* D. 14. Eyvindartorfa—fjöll] Eyvindarhrúga eðr Eyvindartorfa, er hann fell C. 15. ferr—varnaðinn] lætr reka saman hrossin ok hefr upp klyfjarnar ok rekr D. 16—17. sendir—þar] þá sendir hann menn eptir öllum Hrafnkelsdal á þessum aptni, at allir þingmenn hans skyldi þar komnir D. 18. vestr] austr D.

ferð vár slík, sem má.« Um kveldit ferr Sámur í hvílu, ok var þar drjúgt komit manna.

9. Hrafnkell reið heim ok sagði tíðendi þessi. 28 r
Hann etr mat, ok eptir þat safnar hann monn-
5 um at sér, svá at hann fær sjau tigu manna, ok ríðr
með þetta lið vestr yfir heiði ok kemr á óvart til
Aðalbóls, tekr Sámur í rekkju ok leiðir hann út. Hrafn-
kell mælti þá: »Nú er svá komit kosti þínum, Sámur,
at þér mundi ólíkligt þykkja fyrir stundu, at ek á nú
10 vald á lifi þínu; skal ek nú eigi vera þér verri drengur,
en þú vart mér; mun ek bjóða þér tvá kosti: at vera
drepinn — hinn er annarr, at ek skal einn skera ok
skapa okkar í milli.« Sámur kvaz heldr kjósa at
lifa, en kvaz þó hyggja, at hvárrtveggi mundi harðr.
15 Hrafnkell kvað hann þat ætla mega: »Því at vér eig-
um þér þat at launa; ok skylda ek hálfu betr við
þik gera, ef þess væri vert. Þú skalt fara burt af
Aðalbóli ofan til Leikskála, ok sez þar í bú þitt.
Skaltu hafa með þér auðæfi þau, sem Eyvindr hefir
20 átt. Þú skalt ekki heðan fleira hafa í fémunum utan
þat, er þú hefir hingat haft; þat skaltu alt í burtu

1. má] verða má D. 2. drjúgt] margt C, drjúgan D.
manna] tilf. efter B, C, D; mgl. A. komit manna] omv. D.
3. heim] um kveldit á Hrafnkelsstaði tilf. D. 5. sjau tigu]
LXXX C. 6. með—lið] sál. C; við þ. l. D; við þ. D; »um
þ.« A. 6—7. til Aðalbóls] udel. D. 7. út] ok gerir tvá
kosti tilf. D. 9. at¹] sem D. 11. mér] við mik D. mun
—at] ok vil ek bjóða þér at lifa, ef þú vilt — svá gærðir þú
við mik — ella D. 12. hinn er annarr] at öðru lagi B, en
annarr C. 12. einn skera ok] slíkt C. 14. hvárrt-
veggi] kostur tilf. B. 15. þat] svá C, til D. 16. þat] í
(D). at] eitt(!) A. hálfu] miklu D. 19—20. hefir átt]
sál. B, C; hafði átt A; hafði hingat D. 21. hefir—haft] hafði
hingat B, C. alt] udel. C.

hafa. Ek vil taka við goðorði mínu, svá ok við búi ok staðfestu. Sé ek, at mikill ávæxt hefir á orðit á gózi mínu, ok skaltu ekki þess njóta. Fyrir Eyvind, bróður þinn, skulu ængvar bætr koma, fyrir því at þú mæltir herfíliga eptir hinn fyrra frænda þinn, ok 5 hafi þér ærnar bætr þó eptir Einar frænda yðvarn, þar er þú hefir haft ríki ok fé sex vetr; en eigi þykkir mér meira vert dráp Eyvindar ok manna hans en meizl við mik ok mína menn; þú gærdir mik sveitar-
 26 v rækan, en ek læt mér líka, at þú sitir á Leikskálum, 10 ok mun þat duga, ef þú ofsar þér eigi til vansa. Minn undirmaðr skaltu vera, meðan vit lifum báðir. Máttu ok til þess ætla, at þú munt því verr fara, sem vit eigumz fleira ilt við. Samr ferr nú brott með lið sitt ofan til Leikskála ok sez þar í bú sitt. 15

10. Nú skipar Hrafnkell á Aðalbóli búi sínum mönnum. Þóri, son sinn, setr hann á Hrafnkelsstaði. Hefir nú goðorð yfir öllum sveitum. Ásbjörn var með

1. mínu] ok mannaforráði *tilf.* D. 1—2. búi ok staðfestu] staðfestu ok búi öllu ok við öll(um eignum er) ek hefi átt D. 2. á¹] *udel.* B. á²] af B. 2—3. á¹—mínu] hér orðit á aurum síðan D. 5. herfíliga] harðfengiliga D. 6. æ. b. þó] þó æ. b. B, nú æ. b. D. 7. þar er] þó at D. sex vetr] þessa stund D. 8. vert] um *tilf.* B, C. ok—hans] *udel.* D. 9. mína menn] A *har* minna manna. þú] ok at þú B. sveitarrækan] utan sveitar B. 9—10. mína—líka] manna minna ok þeira minna manna, er Eyvindr síðast drap, ok þat þú gærdir mik sveitarrækan ok sekan; en ek vil mér líka láta C. 9—11. ok m.—duga] ok svá manna hans ok meizl manna minna; þú munt sitja kyrr at Leikskála D. 12. Máttu] Muntu D. 13. ætla] mega *tilf.* D. því] þess B, C. 13—14. því—við] lægra fara verða en fyrr D. 14. Samr ferr nú] Þá fór S.: D. lið] nauðleytalið D. 16. á—búi] búi at Aðalbóli D. 17. mönnum] var þar bæði við miklum auðsæfum ok gnóttum at taka *tilf.* D. Hrafnkelsstaði] ok þar forráðakonu til með honum *tilf.* D. 18. Hefir] Hrafnkell efir. var] son hans fór vestr á Aðalból D.

fjoður sínum, því at hann var yngri. Sámr sat á Leik-
 skálum þenna vetr; hann var hljóðr ok fáskiptinn.
 Fundu margir þat, at hann unði lítt við sinn hlut.
 En um vetrinn, er daga lengði, fór Sámr við annan
 5 mann, ok hafði þrjá hesta, yfir brú ok þaðan yfir
 Møðrudalsheiði ok svá yfir Jökulsá uppi á fjalli; svá
 til Mývatns; þaðan yfir Fljótsheiði ok Ljósavatnsskarð
 ok létti eigi fyrri, en hann kom vestr í Þorskafjörð.
 Er þar tekit vel við honum. Þá var Þorkell nýkom-
 10 inn út ór fgr; hann hafði verit utan fjóra vetr. Sámr
 var þar viku ok hvíldi sik. Síðan segir hann þeim
 viðskipti þeira Hrafnkels ok beidir þá bræðr ásjá ok
 liðsinnis enn sem fyrr. Þorgeirr hafði meir svgr
 fyrir þeim bræðrum í þat sinni; kvaz fjarri sitja: »er
 15 langt á milli vár. Þóttumz vér allvel í hendr þér
 búa, aðr vér gengum frá, svá at þér hefði hægt verit
 at halda. Hefir þat farit eptir því, sem ek ætlaða, þá
 er þú gaft Hrafnkeli líf, at þess myndir þú mest
 iðraz; fýstu vit þik, at þú skyldir Hrafnkel af lífi
 20 taka, en þú vildir ráða. Er þat nú auðsét, hverr
 vizkumunr ykkarr hefir orðit, er hann lét þik sitja 27 r
 í friði ok leitaði þar fyrst á, er hann gat þann af

1. yngri] ungr B, C. á] at D. 4—5. fór—hesta] þá
 lét Sámr járna hesta; hann fékk sér einn hestasvein;
 hann fór með þrjá hesta ok hafði klæði á einum, reið D.
 6. uppi á fjalli] á ferju B, C. 8. í Þorskafjörð] til Þorska-
 fjardar D. 11. Síðan] Eptir þat D. 12. ásjá] fulltingis D.
 13. meir] enn sem fyrr C. 14. bræðrum] udel. D. fjarri
 sitja] sitja i fjarlægð C. 14—15. kvaz—vár] ok sagði þeira
 mikinn mun verit hafa; þóttiz hann fjarri sitja, en langt í
 milli, þar er þú sitr á austanverðu landi, en vér á vestan-
 verðu landi D. 16. hefði—verit] væri hægt D. 17.
 því—ætlaða] mínum hugþokka D. 20. taka] sýndiz okkr
 þat ráðligrá tilf. D. 21. vizkumunr] vitsmuna (munr) D.
 orðit] verit B, C. 22. þar—á] þar (á) fyrst D.

ráðit, er honum þótti þér vera meiri maðr. Megum vit ekki hafa at þessu gæfuleysi þitt; er okkr ok ekki svá mikil fýst at deila við Hrafnkel, at vit nennim at leggja þar við virðing okkar optar. En bjóða viljum vit þér hingat með skuldalið þitt alt 5 undir okkarn áraburð, ef þér þykkir hér skapraunarminna en í nánd Hrafnkeli.* Sámr kvez ekki því nenna, segiz vilja heim aptr ok bað þá skipta hestum við sik. Var þat þegar til reiðu. Þeir bræðr vildu gefa Sámi góðar gjafir, en hann vildi öngvar 10 þiggja ok sagði þá vera litla í skapi. Reið Sámr heim við svá búit ok bjó þar til elli; fekk hann aldri uppreist móti Hrafnkeli, meðan hann lifði. En Hrafnkell sat í búi sínu ok helt virðingu sinni. Hann varð sótt dauðr, ok er haugr hans í Hrafnkelsdal út 15 frá Aðalbóli; var lagit í haug hjá honum mikit fé, herklæði hans öll ok spjót hans hit góða. Synir hans tóku við mannaforráði. Þórir bjó á Hrafnkelsstöðum, en Ásbjörn á Aðalbóli; báðir áttu þeir goðorðit saman ok þóttu miklir menn fyrir sér. Ok lýkr þar 20 frá Hrafnkeli at segja.

1. meiri] vitrari D. 2. hafa] hepta B. þitt] þínu D. at—þitt] okkr til falls gæfuleysi þitt þetta C. 3. fýsn] á tilf. B, C. 4. optar] ber þó nú mest þat til, at okkr þykkir langt í milli vár at sækja í Austfjörðu tilf. D. 7—8. því nenna] nenna starfa þeim at flytja alt sitt ór Austfjörðum ok þótti sér eigi veitt þat, ef eigi væri þetta D. 8. aptr] búaz D. 11. þiggja] þekkjaz D. 12. búit] til Leikskála tilf. C; ok líkaði hvarugum vel. Sámr settiz í bú sitt tilf. D. 13. uppreist] uppreisn B, C; né rétting tilf. D. 14. sinni] marga vetr tilf. D. 15. varð] v. ekki gamall maðr ok v. D. 18. -forráði] -forræði B. 18—21. við m.—segja] ríki ok mannaforráð. Þeir hittuz at ok skiptu fénu ok áttu báðir saman mannaforráð. Þórir hlaut Hrafnkelsstaði ok gærði þar bú, en Ásbjörn tók við Aðalbóli ok fjárhlutum D.

DROPLAUGARSONA SAGA

Aftrykt efter membranen

AM. 132 fol.

141 va 1. Ketill het maðr er kallaðr var þrymr. hann
 bio i Skriðudal a Husastoðum. Atli het maðr er var
 broðer Ketils. hann var kallaðr Atli grautr. þeir attv
 bu baðer saman ok voru femenn miklir. foru iafnan til
 annarra landa með kaupeyri ok gerðuz storrikir. þeir 5
 voru Þiðranda synir. Eitt var bio Ketill skip sitt i
 Reyðarfirði því at þat stóð þar vppi ok síðan sigldu
 141 vb þeir i haf. þeir voru vti lengi ok toku Konungahellu
 vm haustið ok settu þar vpp skip sitt. en síðan
 keypti hann ser hesta ok reið austr i lamtaland við 10
 tolfsta mann til þess manz er Vepormr hét. hann var
 hofðingi mikill en vinatta góð var með þeim Katli.
 Vepormr var Raagnualldzson Ketils sonar raums. Ve-
 þormr atti þria bræðr. het einn Grimr annarr Gut-
 thormr þriði Ormarr. þeir aller bræðr voru hermenn 15
 miklir ok voru a vetrum með Vepormi en a sumrum
 i hernaði. Ketill var þar vm vetrinn með sina menn.
 þar voru með Vepormi tvær konur okunnar. onnur
 vann allt þat er hon orkaði en onnur sat at saum-
 um ok var su ellri. En yngri konan vann allt vel 20
 en illa var þegit at henni. hon gret opt. þetta hug-

1. 1.] *Mbr. har overskr.* Af Katli þrym c(a)p(itulu)m. 13.
 sonar] *tilf.; overspr. i mbr.* 15. Ormarr] *skr. helt ud på dette*
sted i mbr. I det fgd. veksle Ormarr, Or^Rm (= Ormarr) og
 Ormr.

leiddi Ketill. þat var einn dag er Ketill hafði þar litla stund verit at þessi kona geck til ár með klæði ok þo. ok síðan þo hon hofuð sitt ok var harit mikit ok fagrt ok fór vel. Ketill vissi hvar hon var ok geck
 5 þangat ok mælti til hennar. huat quenna ertu sagði hann. Arneiðr heiti ek segir hon. Ketill mælti. huert er kyn þitt. hon segir. ek ætla þik þat engu skipta. hann grof at vandliga ok bað hana segia ser. hon mælti þa með grati. Asbiorn het faðer minn ok var kallaðr
 10 skeriablesi. hann reð firir Suðreyium ok var iarl ifir eyiunum eptir fall Tryggva. síðan heriaði Vepormr þangat með ollum bræðrum sinum ok atian skipum. þeir komu um nótt til beiar foður míns ok brendu hann inni ok allt karlafolk. en konur gengu vt. ok
 15 síðan fluttu þeir okkr moður mína higat er Sigriðr heitir en selldu aðrar konur allar mansali. er Goðormr nu formaðr eyianna. þau skilia nu. en annan dag eptir mælti Ketill við Veðorm. Villtu selia mer Arneiði. Veðormr segir þu skalt fa hana firir halft
 20 hundrað silfr sakir ockarrar vinattu. þa bauð Ketill fe firir kost hennar. því at hon skal ecki vinna. En Vepormr lez mundu veita henni kost sem oðrv forneyti hans. a því sumri komu heim bræðr Veporms Grímr ok Ormarr. þeir hofðu heriað a Suíþíod vm
 25 sumarit. Sitt knarrarskip atti huarr þeira ok voru hlaðin með fiarhlut. voru þeir með Vepormi um 142 ra vetrinn en vm varit biuggu þeir bræðr skip sin til Islandz ok ætluðu þeir Ketill at hallda samflota. ok er þeir lagu firir vikinni bað Arneiðr Ketil at ganga
 30 a land vpp at lesa ser alldin ok onnur kona með henni er þar var a skipinu. hann lofaði henni ok bað hana skamt fara. Nv gengu þær a land ok komu

20. silfr] *sál. mbr. for silfrs.*
 141 l. 15; Ormr mbr.

24. Ormarr] *iffr. ovf. s.*
 27. vetrinn] *rettet; mbr. har vetrum.*

vnder backa einn. þá gerði a regn mikit. Arneiðr mælti. gack til skips ok seg Katli at hann komi til min því at mer er krankt. hon gerði sua ok geck Ketill einn saman til Arneiðar. hon heilsar honum ok mælti. kol hefir ek her fundit. þau grofu þar sandinn 5 ok fundu kistil einn fullan af silfri ok foru síðan til skips. þá bauð Ketill henni at flytia hana til frænda sinna með þessu fe. en hon kaus at fylgia honum. Síðan letu þeir i haf ok skildi með þeim. kom Ketill skipi sínu i Reyðarfiorð ok setti vpp en fór 10 síðan heim til buss síns a Husastaði. En halfum manaði síðarr kom Ormarr skipi sínu i Reyðarfiorð ok bauð Ketill honum heim en skip hans var vpp sett. A því sumri kom Grímr skipi sínu a Eyrar i þá haufn er Knarrarsund heitir ok var vm vetrinn með þeim 15 manni er Þorkell hét. en vm varit eptir nam Grímr ser land þat er þaðan af var kallat Grimsnes ok bio at Burfelli alla æfi sína.

2. Nv er þar til at taka er Ketill þrymr kaupir ser land firir vestan vatn þat er Lagarfliot heitir. sa 20 berr het a Arneiðarstöðum. ok bio þar síðan. A varþingi kaupir Ketill land firir Ormar. het þat a Ormarstöðum. þat var nockuru vtarr með vatninu ok bio Ormarr þar til elli. því næst kaupir Ketill goðorð ok gaf silfr firir. en aðr hófu þeir graut-Atli broðer hans 25 skipt með sér fe sínu. Atli kaupir land firir austan fliotið vpp fra Hallormstöðum er nu heitir i Atlauik ok bio þar til elli. en nu ero þar sauðhusatoptir. Eptir þetta gerir Ketill brullaup til Arneiðar því at

15. var] i mbr. ved skrivfejl vm. 17. bio] rettet; mbr. har bia. 19. 2.] Enn af Katli þrym overskrift i mbr. 21. het] i mbr. blot h, der også kan læses heitir. 22. Ormar] jfr. ovf. s. 141 l. 15; Orm mbr. 24. Ormarr] Ormr mbr.

hon var enn mesti kuenskaurlungr. þau attu son er Þiðrandi het. hann var mikill maðr ok venn. Ketill varð maðr skamlifr ok tok Þiðrandi flarlut ok goðorð eptir foður sinn. Hauarr het maðr. hann var

5 Bessa son er kallaðr var Spakbessi. hann bio i Vallanesi. hann atti konu ok tuau born. Bessi het son hans en Yngvilldr dottir. Sa þótti þar kuenkostr beztr. ^{142 rb}

hennar bað Þiðrandi ok var hon honum gefin. Egill het maðr. hann hafði numit Norðrfiorð allan ok bygði

10 þar er kallat er a Nesi. hann var kallaðr enn rauði Egill ok var Guthorms son. hann var kuentr maðr ok atte eina dottur er Ingibjörg het. Bessi Hauarson bað hennar ok var hon honum gefin. henni fylgði heiman Nesland. þau Þiðrandi ok Yngvilldr attu mart

15 barna. Ketill het son þeira. annarr Þorvalldr. Ioreið het dottir þeira er gefin uar Siðu Halli. onnur dottir þeira het Hallkatla. hana átti Geitir Lytings son er bio i Krossavik i Vapnafirði. Groa het en þriðia er bio vt i heraði at Eyuindar a. Barðr het son hennar. þa er

20 þeir voru fulltiða Ketill ok Þorvalldr tok Þiðrandi faðer þeira sótt ok andaðiz. þeir toku fe eptir foður sinn ok mattu engua stund saman eiga. Þorvalldr var mikill maðr ok sterkr falatr ok fastnæmr ok rikr i heraði heima. Ketill var glaðr maðr ok malamaðr

25 mikill. þeir skiptu fe með sér ok hafðe Þorvalldr Arneiðarstaði. en Ketill hafði goðorð ok bio i Niarðuik ok var mikill hofðingi. Þorgrimr het maðr er bio at Gilium i Iokulsdal norðr. hann atti ser konu ok eina dottur er Droplaug hét. hon var ven kona

30 ok kunni ser allt vel. Þorvalldr bað Droplaugar ok tokuz þau rað ok attu þau tva sonu. het Helgi enn ellri en Grímr enn yngri. þeira var vetrar munr.

1. -skaurungr] i mbr. -skaurunk. 6. ok] tilf.; mgl i mbr.
 24. heraði] skr. to gange i mbr.

Þorvaldr varð eigi gamall maðr ok andaðiz. en Droplaug bio þar eptir ok synir hennar. Helgi var mikill maðr vexti ok vënn ok sterkr. glediðmaðr ok hauaðasamr. hann villði ecki vm bunat hugsa. vigr var hann manna bezt. Grímr var mikill maðr vexti ok afrendr 5 at afli. hliðlatr ok stilltr vel. hann var bumaðr mikill. þeir bræðr vondu sik allz kyns iþrottum ok þottu þeir þar firir ollum vngum monnum i allri atferð sinni. sua at þeira iafningiar fenguz eigi.

3. Bessi het maðr er bio a Bessastodum. hann 10 var Auzurar son. Holmsteinn het son Bessa. hann bio a Viðivollum enum syðrum. hann atti Aslaugu
142 va Þorisdottur systur Hrafnkels goða. Hallsteinn het maðr er bio a Viðivollum enum neyrðrum ok var kallaðr enn breiðdælski. hann var bæði auðigr ok 15 vinsæll. Þorgerðr het kona hans. þau attu þria sonu Þorðr ok Þorkell ok Eindriði. Þorgeirr het maðr er bio a Hrafnkelsstodum. Helgi Asbiarnarson bio a Oddzstodum upp fra Hafrsá. hann var goðorzmadr. hann atti Droplaugu Spakbessadottur. þau attu mart 20 barna. Hrafnkell het maðr. hann var bræðrungr Helga Asbiarnarsonar. hann bio at Hafrsá. hann var vngr. þeir Helgi Asbiarnarson attu goðorð baðer saman ok for Helgi með goðorðit. þa bio sa maðr er

10. 3.] Af Bersa overskr. i mbr. 13. Hrafnkels] rettet. I mbr. stár Arnkels, sandsýnl. ved sammenblanding med Arnkell goði i Eyrbyggja saga (jfr. K. Gíslason i NO). 19. Oddzstodum] skr. Auðstodum på dette sted i mbr.; Oddzstaði s. 146 l. 20, Odzstaði s. 146 l. 25. Hafrsá] jfr. nedf. l. 22; Háfsá mbr. 20. Spakbessadottur] Spakbessi her = Bessi Össur- arson; men han synes at være sammenblandet med Bessi Hávars- son (se ovf. s. 144), der sandsýnl. har arvet tilnavnet Spak- efter sin farfader (note ved K. Gíslason i NO). 21. bræðr- ungr] rettet; mbr. har broðurson. Tore, Hrafnkels fader, og Asbjørn, Helges fader, vare begge sønner af Hrafnkel freys- goði ifølge dennes saga og Ldn. (jfr. K. Gíslason i NO).

- Aan het ok var kallaðr truðr a Gunnlaugarstoðum ofan fra Míofanesi. Auzurr het maðr er bio under Ási firir vestan vatnit. hann var magr Helga Asbiarnarsonar. Hiarrandi het maðr er bio at Aungulsáa
- 5 firir austan vatn a vllum ýt. hann atti dottur Helga Asbiarnarsonar er Þorkatla het. þat er sagt at Ozurr er vitr maðr ok miog hafðr við mal manna. Biorn het maðr er bio a Myrum firir vestan Geirdalsá. hann var kallaðr Biorn enn huiti. hann atti dottur Helga
- 10 Asbiarnarsonar. Þat var siðr i þann tima at færa konum þeim kost er a sæng huilldu. Ok sua bar til at Droplaug fór at finna Ingibiorgu moður sina a Bessastaði. ok foru með henni tveir þrælar. þau foru með tva uxa ok þar a sleða. Droplaug var eina nott
- 15 vppi þar. því at manboð skyllði vera a Ormarsstoðum einni nott siðarr. en þat var litlu firir várþing. þa foru þau heim ok oku eptir isi. ok er þau komu vt vm Hallormsstaði. þa foru þrælarnir i sleðann. því at uxarnir kunnu þa heim. En er þau komu a viki
- 20 na firir sunnan Oddzstaði. þa gingu uxarnir baðer niðr i eina vok. ok druknuðu þau þar oll. ok heitir þar siðan Þrælavík. Saudamaðr Helga sagði honum einum saman tíðendin. en hann bað hann engum segia. Siðan for Helgi til varþingz. þar selldi hann
- 25 Odzstaði ok keypti Míofanes. fór hann þagat bygðum. ok þotti honum ser þa skiotara fyrnaz liflat Droplaugar. Nockuru siðar bað Helgi Asbiarnarson Þordisar toddu. dottur Broddhelga. ok var hon honum gefin. Þorir het maðr er bio i Mynesi vt firir
- 30 austan vatn. hann var kuænti maðr ok manna vitr- 142 vb aztr. Sa maðr var a vist með honum er Þorgrimr het ok var kallaðr torðýfill. Þorfinnr het maðr. hann

15. Ormarsstoðum] *jfr. ovf. s. 143 l. 22—23; Ormstoðum mbr. 21. eina] i mbr. skr. ein.*

vann til fjar ser a sumrum en a vetrum var hann vistlaus ok fór þá með kaupvarning sinn. Vm haustið var hann a gistingu hia Þori i Mynesi. ok sat hann við elld hia huskorum Þoris. þeir toku tal mikit vm þat hueriar konur væri fremstar þar i heraðe. þat 5 kom saman með þeim at Droplaug a Arneiðarstöðum væri firir flestum konum. þá segir Þorgrimr. sua mundi þá ef hon hefði bonda sinn einhlitan gert. þeir segia. alldri hofum ver tuimæli heyrt a því. ok i þessu kemr at þeim Þorir bondi ok bað þá þegia þegar i 10 stað. liðr af nottin. ok ferr Þorfinnr brott ok kom a Arneiðarstaðe ok sagði Droplaugu allt tal þeira huskarla Þoris. hon gaf ser ecki fyst at. vtan hon var hliod. Einn morgin spurði Helgi moður sina huat henni væri. hon segir þeim bræðrum illmælit. þat er 15 Þorgrimr torðyfill hafði við hana talat. ok munu þið huarki þessar skammar hefna ne annarrar. þott við mik se gior. þeir letu sem þeir heyrði eigi þat er hon talaðe. þá var Helgi þrettan vetra en Grimr tolf vetra. Litlu siðarr biugguz þeir heiman ok sogðuz 20 fara skylldu a kynnisleit til Eyvindarár til Gró. þeir gingu at isi ok voru þar eina nott. En vm morgininn stóðu þeir snemma vpp. Groa s(egir) huat þeir skyllði þá. þeir s(egia) riupur skulu ver veiða. þeir foru i Mynes ok fundu þar konu eina ok spurðu at 25 bonda. en hon quað þá farit hafa vt a sanda atta saman. huat gera huskarlar q(uað) Helgi. hon s(egir) Þorgrimr torðyfill ok Asmundr foru at heyi vt i ey. Siðan gengu þeir vt ór garði ok vnder as þann er Iarnsiðulækr fellr með ok foru vtan i eyna at þeim. As- 30 mundr var a hlassinu ok sa ferð þeira bræðra ok kendi þá. þeir toku hestinn fra sledanum ok ætlaði Þorgrimr at riða heim. ok i því er hann villdi a bak hlaupa skaut Helgi spíoti a honum miðium. ok fell Þorgrimr þegar dauðr niðr. Asmundr fór heim 35

með eykinn ok var hræddr. þeir foru ok komu apr til Eyuindar ár. Groa spyr hvar þeir veiddi. Helgi s(egir) vit hofum veiðt torðyfil einn. þott ykr s(egir) hon þiki litils vert vig þetta. þa er Þorir mikils verðr. 143 ra
5 ok skulu þið nu fara heim a Arneiðarstaði. ok sua gerðu þeir ok hofðu þar fiolmenni mikit.

4. Þorir kom heim vm aptaninn ok fretti tíðendi þessi ok quað ecki til sin taka þenna atburð. þui at Þorgrimr var lausingi Helga Asbiarnarsonar.
- 10 Síðan for Þorir til Helga Asbiarnarsonar ok sagði honum vigit. kalla ek at þu eigir eptir at tala. Helgi s(egir) þat satt vera. eptir þat fór Þorir heim. Einn tima talaði Droplaug við sonu sina. ek vil senda ykr til Vapnafiardar i Krossauik til Geitiss. Þeir foru
15 heiman. ok vestr a heiði. ok er þeir hofðu af fiordung. laust a firir þeim hrið mikilli ok vissu eigi hvar þeir foru fyrr en þeir komu vnder husvegg einn. ok gengu um solarsinniss. þa fundu þeir dyrr ok kendi Helgi at þat var blothus Spakbessa. sneru þeir brott
20 þaðan ok komu heim er þriðjungr var eptir nætr a Arneiðarstaði. en hriðin hellzt halfan manuð ok þótti monnum þat langt miog. en Spakbessi sagði þat vallda sua langri hrið. er þeir Droplaugarsynir hofðu gengit solarsinniss um goðahus hans ok þat annat at þeir
25 hofðu eigi lyst vigi torðyfls at logum ok hefði goðin þessu reizt. Síðan for Bersi til fundar við þa bræðr. ok lystu þeir þa viginu ok foru síðan norðr i Krossauik til Geitis. vm varit eptir foru þeir Þorkell Geit-

6. gerðu] *forskrevet i mbr. (»gerdra«).* 7. 4.] *Mbr. har overskriften Af þeim bræðrum.* 9. Asbiarnar-] *i mbr. ved skrivefejl 1 ausingia, sandsynl. fremkaldt ved det foregående lausingi.* 18. solarsinniss] *i mbr. ved skrivefejl sal- for sol. Jfr. nedf. l. 24.* 19. Spakbessa] *»Sikkert den, der boede på Bessastaðir« (K. G.).*

isson ok Grimr ok Helgi til Fljotsdals til Krakalækjar varþings. þar hittuz þeir Helgi Asbiarnarson ok sættuz a vig Þorgrims ok lauk Þorkell fe firir. en Helga Droplaugarsyni likaði illa. er fe kom firir vig torðýfils ok þotti ohefnt illmælissins. þeir bræðr voru i Krossa- 5 vik ok nam Helgi laug af Þorkatli. Helgi fór miok með saksoknir ok tok miok sakir a þingmenn Helga Asbiarnarsonar. iafnan voru þeir bræðr með moður sinni. Eindriði Hallsteinsson hafði farit vtan ok var leiddr vpp a Irlandi ok hafðr þar i hoptum. 10 þat spurðu bræðr hans Þorkell ok Þorðr ok foru vtan ok leystu hann vt ok foru síðan til Islandz. Kona Hallsteins var þa aundut ok bað hann Drop-laugar ok fekk hennar en Helgi kallaði þat ecki sitt rað. Síðan for hon a Viðivollu til buss með Hall- 15 steini. þeir bræðr Helgi ok Grimr foru vt i Tungu við tolfða mann til bonda þess er Ingialldr heitir ok var Niðgestzson. hann atti dottur er Helga het. hennar bað Grimr ok hon var honum gefin. Síðan seldi Ingialldr land sitt en keypti halfa Arneiðarstaði. ok 20 biuggu þeir Grimr margar baðer saman. en Helgi Drop-laugarson var ymizt i Krossauik eða með þeim Grimi. Hrafnkell kallaði til goðorðz við Helga Asbiarnarson frænda sinn ok naði eigi. þa fór Hrafnkell til Holmsteins

1. Fljotsdals] *rettet*; i mbr. ur. Forsdals. Krakalækjar] i mbr. ur. Korkalækjar. *Det som tillæg meddelte mbr.-brudstykke synes at have det rette Krakalækjar.* 9. Eindriði] *jfr. s. 145 l. 17; i mbr. på dette sted kaldet Einarr.* 10. hafðr] *h tilf. over linjen af skriveren.* 11. Þorðr] *jfr. ovf. s. 145 l. 17; i mbr. på dette sted kaldet Þorðdr.* 24. Holmsteins] *rettet. Mbr. har Hallsteins, »idet dens skriver sandsynl. har tænkt på stedfaderen til Droplaugs sønner; men det var Hólmsteinn, der var gift med en søster til Hrafnkell, ligesom også Drop-laug, Helgi Ásbjarnarsons første kone, var en søster til Hólmsteinn, men ikke til Hallsteinn. Membranbrudstykket (i AM. 162 B fol.) har også Hólmsteinn» (K. G. i NO.).*

a Viðivollu ok bað hann liðs. Holmsteinn s(egir) eigi mun ek vera i moti Helga Asbiarnarsyni því at hann hefir atta systur minna. en þat ræð ek þer at þu bið Helga Droplaugarson duga þer. en ek mun fa til þing-
 5 menn minna at veita þer. Síðan fór Hrafnkell at finna Helga Droplaugarson ok bað hann liðs. Helgi s(egir) mer þikir Holmsteinn eiga at virða þat meira við þik at hann a systur þína en þat er liðit er. Hrafnkell biðr nu Helga hialpa sér. Helgi mælti þa. þat ræð
 10 ek þer at þu far a viku fresti ýt a Gunnlaugarstaði ok hitt Aan truð ok lofa hann miog. en vinatta þeira Helga Asbiarnarsonar var goð því at Aan gaf honum marga goða gripi. þess skaltu spyria Aan huersu miklar virðingar hann þikiz hafa af Helga. ok lofa
 15 hann i hueriu orði. en ef hann lætr vel ifir þa spyr þu hann ef hann hafi nockuru sinni i dom verit nefndr firir goðorð Helga Asbiarnarsonar. en ef hann segiz því eigi náð hafa þa segðv honum at honum væri betra at gefa Helga Asbiarnarsyni stoðhest sinn
 20 til þess at hann næði þeirri virðing at vera i dominum. eptir þat skilia þeir. ok stundu síðarr finnr Hrafnkell Án ok talar við hann þat er Helgi hafði honum firir sagt. en Aan sagðiz freista skylldu. Síðan reið Hrafnkell heim. vm varit foru menn til varþings. þa
 25 nefndi Helgi Asbiarnarson Aan truð i dom. ok skyllði því þo leyna. því at Aan hafði gefit Helga Asbiarnarsyni stoðhross sjau saman. en er Aan var i dom settr let Helgi Asbiarnarson koma þofahatt a hofut honum til dular ok bað Helgi hann fatt tala. því næst
 30 geck Hrafnkell at domum ok þeir Droplaugarsynir ok mart manna með þeim. þa geck Helgi Droplaugarson at dominum ok þar at sem Aan truðr sat. Helgi

2. vera i moti] *gisning*; *mbr. har kun i*. 7. Holmsteinn]
jfr. ovfr. s. 149 l. 24; Hallsteinn mbr.

143 va slo suerzhiolltunum vnder þofahattinn ok laust brott af honum ok spurði huerr þar sæte. Aan s(egir) til sin. Helgi mælti. huerr nefndi þik i dóm firir goðorð sitt. hann s(egir) Helgi Asbiarnarson gerði þat. þa bað Helgi Droplaugarson Hrafnkel nefna ser vatta ok 5 stefna Helga Asbiarnarsyni af goðorðinu. sagði onytt oll mal firir honum. hafði nefnt Aan truð i dom. þa gerðiz þraung mikil ok buit vit bardaga aðr Hallsteinn geck i milli ok leitaðe vm sættir. varð su sætt þeira at Hrafnkell skyldi hafa iamlengi goðorð sem Helgi 10 hafði aðr haft. en eptir þat skyldu þeir hafa baðir saman goðorð ok skyldi Helgi þo veita Hrafnk(atli) at ollum malum a þingum ok mannfundum ok þar er liðs þyrfti við. Helgi Droplaugarson mælti við Hrafnkel. nu þikiumz ek þer lið veitt hafa. hann 15 q(uað) sua vera. nu fara menn heim af þinginu.

5. Eptir vm vetrinn gerði hallæri mikit ok fiarfelli. Þorgeirr bondi a Hrafnkelsst(oðum) let mart fe. Maðr het Þorðr er bio a Geirulfseyri firir vestan Skriðudals á. hann fæddi barn Helga Asbiarnarsonar 20 ok var ríkr at fé. þangat for Þorgeirr ok keypti at honum fimm tigi asauðar ok gaf firir voru. asauðar þess naut hann illa ok gec brott fra honum. en vm haustið for Þorgeirr sialfr at leita fiar sins ok fann i quium a Geirolfseyri atian ær er hann átti ok 25 voru miolkaðar. hann spyr konur huers rað þat væri. en þær sogðu at Þorðr reði því. þa for hann til motz við Þorð ok bað hann beta ser ok mælti vel til. bað hann gera huart er hann villdi. fa ser tuæuetra geld-

8. nefndi] i mbr. ved skrivfejl nefndi. 5. Hrafnkell] her-
 efter i mbr. ved skrivfejl nefnkel under indflydelse af det efter-
 følgende nefna. 11. hafði] tilføjet i marginen i mbr. 17. 5.]
 Mbr. har overskriften Af Þorgeiri bonda. 20. Asbiarnar-
 sonar] kan også læses Asbiarnarsyni; mbr. har kun a. s.

inga iammarga eða fæða ærnar eptir vm vetrinn. en
 hann quaz huarki vilia. quaz litt niota þess er hann
 fæddi Helga Asbiarnarsyni barn ef hann skyldi her
 fe firir giallda. Síðan fór Þorgeirr a fund Helga As-
 5 biarnarsonar ok sagði honum til. Hann s(egir). Ek
 vil at Þorðr bæti þer ok hefir þu rett at tala ok ber
 honum til orð mín. Þorgeirr fann Þorð ok feck ecki
 af. fór hann síðan til motz við Helga Droplaugarson
 ok bað hann taka við malínu. ok vil ek at þu hafir
 10 þat er af fæz. ok at þessu tok Helgi málit. vm varit
 fór Helgi Droplaugarson a Geirolfseyri ok stefndi Þorði
 til alþingiss. kallaði hann leynt hafa asauðnum þiof-
 launum ok stólit nytinni. Síðan fór malit til þings
 ok voru þeir Helgi Droplaugarson ok Þorkell Geitis-
 15 son allfiolmennir. var þar með þeim Ketill or Niarð- 143 vb
 vik. Helgi Asbiarnarson hafði ecki lið til at onyta mal
 firir þeim. þa baðu menn þa sættaz. en Helgi Drop-
 laugarson villdi ecki nema sialfdæmi. ok su varð
 sætt þeira. en Helgi gerði sua morg qugilldi sem
 20 ærnar hófðu verit þær er Þorðr hafde nytia latit.
 Skilduz nu at sua mæltu ok þotti Helga Droplaugar-
 syni þetta mal hafa at oskum gengit.

6. Sveinungr het maðr er bio a Backa i Borgar-
 firði. hann var Þorisson. hann var mikill maðr ok sterkr
 25 ok vitr. hann var vinr Helga Droplaugarsonar. þann
 vetr eptir var Helgi Droplaugarson laungum með
 Sueinungi i Borgarfirði. Þorsteinn het maðr er bio a
 Desiarmyri i Borgarfirði. kona hans het Þordis ok
 var skyld mhog Helga Droplaugarsyni. Biorn het maðr
 30 er bio i Snotrunesi i Borgarfirði. hann var kuentr ok
 hlitti þo eigi þeiri einni saman. Þorsteinn var barn-
 fostri Helga Asbiarnarsonar. Biorn fór iafnan a Desiar-

1. fæða] skr. to gange i mbr. 23. 6.] Mbr. har overskriften
 capitulum.

myri til tals við Þordisi konu Þorsteins. hann var þá hrymdr miog ok var hon til fiar gefin. Þorsteinn var þó vel at ser. þat var einn tima at Þorsteinn talaði við Helga Droplaugarson ok bað hann freista ef Biorn villdi gera firir hans orð at lata 5 af tali við Þordisi. hann var ofuss þessa ok hét þó at freista til einn tima. einhueriu sinni geck Biorn vm nótt a Desiarmyri en þeir Helgi ok Sueinungr foru til motz við hann. þá mælti Helgi. þat villda ek Biorn at þu letir af kuamum til Þordisar ok er þer 10 fremd engi at skaprauna gomlum manni. ok lat at orðum minum ok mun ek veita þer annan tima slikt sua. Biorn s(ua)raði engu ok geck veg sinn. annan tima fann Helgi Biorn er hann fór af Desiarmyri ok bað hann með miukum orðum af lata sinum ferðum a 15 Desiarmyri. Biorn quað eigi gera mundu vm at vanda. þat fylgði því mali at Þordis for kona eigi einsaman. ok var það heraðfleygt orðit. Helgi hafði þetta mal tekit af Þorsteini ok beiddi Helgi Biorn bota firir. en hann lez engu bæta mundu ok engum suorum vpp- 20 halda. Siðan hio Helgi Biorn banahogg ok stefndi honum til ohelgi firir þat er hann var vm sanna sok veginn. Vm nottina næstu eptir foru þeir Helgi ok Sueinungr ok tveir menn með þeim i sker þat er þar var firir landi ok færðu Biorn þangat ok huldu 25 þar hræ hans. ok heitir þat siðan Biarnarsker. Menn voru sender i Miofanes til Helga Asbiarnarsonar ok þottiz kona Biarnar þar eiga tilsia vm eptirmal er

144 ra hann var. þetta var eptir vigit fór Helgi Asbiarnarson i Borgarfiorð at bua mal til ok fann eigi hræ 30 Biarnar. Siðan stefndi Helgi Asbiarnarson Helga Droplaugarsyni vm þat [at] hann hefði myrðan dauðan mann ok sokt i sio ok hult eigi moldu. Helgi stefndi

32. at] tilføjet; overspr. i mbr.

til þings skoggangs sok þeiri. Helgi Droplaugarson
hafði til alþingiss buit legorz saukena. Nu fara huar-
tueggi mal til alþingiss ok til doms. Síðan bauð Helgi
Asbiarnarson til varna. þa gekk Helgi Droplaugar-
5 son til doms ok mikit fiolmenni með honum. hann
nefndi sér vatta at onytt voru oll mal firir Helga As-
biarnarsyni ok quað þar þa þria menn er þat sa at
Biorn var molldu huliðr. vann þa Sueinungr eið at
stallahring ok tveir menn með honum at þeir sá
10 at Biorn var molldu huldr. nu vrðu oll mal onyt firir
Helga Asbiarnarsyni. þa villdi Helgi Droplaugarson gera
Biorn sekian. en Helgi Asbiarnarson bauð fe firir ok
varð þa Helgi Droplaugarson einn at raða. en hann
gerði ser hundrað þeira aura er þa gengu i giolld. ok
15 skilduz at því.

7. Nockurum missarum síðarr kom Helgi Drop-
laugarson af haustþingi a Viðivollu hina neðri til Hall-
steins mags sins ok Droplaugar moður sinnar. ok
hafði hann þar ecki komit síðan hon var gefin. þa
20 mælti Droplaug við Hallstein bonda sinn at hann skyldi
biða Helga at vera þar vm vetrinn. hann s(egir). ecki er
mer vm þat mikit. vil ek helldr gefa honum yxn eða
hesta. en við aeggian hennar bauð hann Helga þar
at vera ok þat þá hann. Hallsteinn atti þræl er Þor-
25 gils het. þat var halfum manaði síðarr at þau tauluðu
lengi einn morgin Helgi ok Droplaug ok Þorgils þræll
Hallsteins. ok vissu aðrer menn eigi þeira orðræðu.
Þorgils vann at sauðfe vm vetrinn a gerði firir sunnan
gard ok var góðr verkmaðr. þagat voru borin hey
30 mikil. Einn dag kom Þorgils at Hallsteini ok bað
hann fara at sia hey sin ok fe. hann for ok kom i
hloðu ok ætlaði vt vindauga. þa hio Þorgils til Hall-
steins með exi er atti Helgi Droplaugarson ok þurfti

hann eigi fleiri til bana. Helgi kom þar at or hlið ofan fra hrossum sinum ok sa at Hallsteinn var veginn. Helgi drap þegar þrælinn. hann fór heim ok sagði móður sinni tíðendin. en hon sat við elld ok konur hia henni. litlu síðarr spratt þat vpp af heima- 5 monnum a Viðivollum at þau Helgi ok Droplaug ok Þorgrímr hefði lengi talat einum degi aðr Hallsteinn var veginn ok varð þetta víg ovinsælt. þetta mal 144 rb tekr Helgi Asbiarnarson ok stefnir Helga ok Droplaugu vm fiorrað við Hallstein ok bio mal til al- 10 þingiss. Mal Helga Droplaugarsonar vrðu ovinsæl ok villdu enguer honum veita nema þeir Þorkell Geitisson ok Ketill Þiðrandason. En er menn foru heim-an til alþingis. þa tok Droplaug voru þa er þau Hallsteinn hófðu átt ok fór til skips i Berufíorð með son 15 sinn þrevetran er Heriolfr het. ok foru þau þar vtan ok komu til Færeyia ok keypti hon ser þar iorð ok bio þar til elli ok er hon or þessi sogu.

8. Þvi hafði Helgi Asbiarnarson þessi mal at eigi voru synir Hallsteins her a landi. a þingi varð 20 Helgi Asbiarnarson allfiolmennr. þa var leitað vm sættir milli þeira nafna ok fekz ecki annat af en Helgi Asbiarnarson reði einn. varð su sætt þeira at firir víg Hallsteins skylldu koma tolf hundruð ok fimm kugildi i. en Helgi Droplaugarson skyldi fara vtan ok 25 vera vtan þria vetr ok vera nott i husi þar til er hann færi i brott. En ef hann færi eigi vtan skyldi hann sekr falla firir Helga Asbiarnarsyni amilli Smiorvazheiðar ok Lonsheiðar. Helgi Droplaugarson leitaði ecki við vtanferð. þa fór Grímr broðer hans fra 30 bui sinu ok til motz við broður sinn ok voru a vetrum með Þorkatli i Krossavík. þeir foru vm allt herað til

þinga ok mannfunda sua sem Helgi væri osekr. þú
 næst koma vt i Reyðarfirði synir Hallsteins Þorðr ok
 Þorkell. en Eindriði var andaðr er þeir komu til Ir-
 landz. þeir gafu Helga Asbiarnarsyni viðu til skala ok
 5 launuðu honum því eptirmal eptir foður sinn. Stendr
 sa skali enn i Miofanesi. Þorgrimr skinnhufa bio i
 Miðbæ i Norðfirði. kona hans var Rannveig brestingr.
 hon var systir Þordisar er Þorsteinn átti ok skyld Helga
 Droplaugarsyni. Hon bað vm vârit a Mulâþingi Helga
 10 frænda sinn fara til fiarskiptis með þeim Skinnhufu. ok
 þat varð at hann het ferðinni. þat var nockurum vetrum
 fyrr er þeir nafnar funduz a haustþingi at Þinghofða.
 þa skyldi Helgi Droplaugarson mæla laugskil ok varð
 honum misint ok hlogu menn at miog en Helgi As-
 15 biarnarson brosti at. Helgi Droplaugarson fann þat ok
 mælti. þar stendr Hrafnkell at baki þer Helgi. þat ero
 mer engi brigzli kuað Helgi Asbiarnarson. en þat
 skaltu þo vita at sa mun verða ockarr fundr at ver
 munum eigi haðer heilir skilia. Helgi Droplaugarson
 20 s(agði). eigi hræðumz ek þessi hot þótt þau se 144 va
 allægilig. firir því at ek{etla mer at hlaða hellum at
 hofði þer a þeim fundi. ok skildi sua þeira tal þar
 at sinni.

9. Vm varit eptir sendi Flosi fra Suinafelli orð
 25 Þorkatli Geitissyni at hann skyldi fiolmenna norðan
 til hans. villdi Flosi stefna til ohelgi Arnori Aurnolfs-
 syni broður Halldors i Skogum. þann mann hafði Flosi
 vega latið. Þorkell safnaðe ser liði ok voru þeir
 saman þrir tigur. hann bað Helga Droplaugarson fara
 30 með ser. Helgi s(agði). skyldr ok fuss væra ek at
 fara þessa ferð en kr(ankr) er ek ok mun ek heima
 vera. Þorkell spurði Grim ef hann villdi fara. en

3. Eindriði] *jfr. s. 145 l. 17; Einarr mbr.* 24. 9.] *Mbr.*
har overskriften capitulum. 31. krankr] *i mbr. kun kr.*

Grimr lez eigi mundu ganga fra Helga siukum. Síðan for Þorkell með þremr tigum manna suðr til Suinafellz. þáðan foru þeir Flosi vestr i Skoga með hundrað manna. litlu síðarr kom Helgi at mali við Grím broður sinn ok sagði honum at nu vill hann fara til 5 Rannveigar frændkonu þeira ok gera fiárskipti með þeim Þorgrími skinnhufu. Þorkell ok Gunnsteinn or enni innri Krossauik ok tveir heimamenn þeira [foru] með þeim. ok voru þeir sex saman fara þeir þa vm heiði austr. ok koma til Þorkels a Torfastaðe. dottir 10 hans var Tofa er kolluð var hliðarsol. hon var hialskona Helga Droplaugarsonar. þar voru þeir vm nott ok tolvðu þau Helgi mart ok Tofa. sagði henni sua hugr vm sem hann mundi eigi aptr koma or þessi fór. hon geck a gotu með þeim ok gret miog. Helgi 15 spretti af ser bellti góðv ok þar a knifr bvinn ok gaf henni. síðan skilduz þau. en þeir foru til bæiar þess er at Straumi heitir. sa maðr fór þáðan með þeim er Helgi het. voru þeir þa siau saman. þeir komu til Eyuindar ár til Gro. var þeim þar vel fagnat. Þor- 20 biorn het maðr. sa var huskarl Gro. hann gerði vel til vapn. Helgi Droplaugarson bað hann gera til suerð sitt meðan hann færi i fiordu ofan. Þorbiorn feck Helga annat sverð. þáðan foru þeir i Norðrfiord til Þorsteins mags sins. hann atti Þordisi systur Rann- 25 ueigar er atti Þorgrimr skinnhufa. þann dag er Helgi sat þar þa kom ofan vm heiði Þorkell broðer Þorarsins or Sauðarfirði ok einn maðr með honum. þeir voru þar vm nottina ok toluðu þeir Helgi mart ok 144 vb mæltu til vinattu með ser. Helgi mælti við Þorkel. 30

5. broður] *skr.* broðurr i *mbr.* 8. heimamenn] *forskrevet* i *mbr.* (»heia[mamenn«). foru] *tilføjet*; *mgl.* i *mbr.* 28. Sauðarfirði] *sandsynl. det nuværende Seyðisfjörður. I Ldn. findes en mellemform Seyðarfjörðr.*

huert ætlar þu heðan. hann s(egir). vt a Nes til Biarnar. hann selldi lerept i vetr er ek átti. mun ek þar vera þriar nætr. þa mælti Helgi. ek villða at vit færим baðer saman vpp vm fiall. Þorkell quaz þat
5 giarna villdu. Siðan fara þeir aller saman i Miðbæ. þaðan for Þorkell vt a Nes. Helgi drap a dyrr i Miðbæ ok geck Rannveig til dyra. Helgi mælti við hana. villtu nu fiarskiptið með ykr Þorgrimi. vil ek giarna quað hon. þa nefndi hon ser vatta ok sagði
10 skilit við Þorgrim skinnhufu. hon tok fot hans oll ok rak niðr i hlandgrof. eptir þat foru þau a brott því at Helgi ætlaði siðarr at heimta vt fe hennar. fara þau til daguerðar i Fannardal. en er þau voru i brottu spratt Þorgrimr vpp ok tok reckiuvaðmal sitt
15 ok vafði at ser því at fot voru engi. hann rann til Hofs. þar bio Þorarinn molldoxi. hann var mikill firir ser. Þorarinn mælti. hui ferr þu her sua snemma Þorgrimr ok helldr faklæddr. Hann s(varar) kuað konu sina brott tekna. vil ek nu biðia þik asia vm
20 þetta mal. Þorarinn s(egir). gefa vil ek þer fyrst klæði því at þat er þar nu mest nauðsyn. Siðan at hann þar daguerð. þa mælti Þorarinn. þat mun ek þer raða at þu finn Helga Asbiarnarson ok skorir a hann at hann retti þitt mal. en ef sua ferr sem ek
25 get til at þu fair ecki þa spyr þu huenar hann ætlar at efna orð sin þau er hann mælti a haustþingi at Þinghofðum. en ef hann vaknar þa ecki við þa leita þer raðs en seg Helga Asbiarnarsyni at Helgi Droplaugarson mun fara vm fiall vpp a þriggia natta fresti. ok þeir
30 siau saman. far til Helga i kuelld ok kom sið því at hann lykr sialfr hurðum huern aptan i Miofanesi. þeir skilduz ok for Þorgrimr leið sina ok kom enn sama aptan i Miofanes. Helgi sat við elld. Þorgrimr bar

þegar vpp erendit ok sagði Helga sin vandræði. en hann feck ecki orð af Helga. þa mælti Þorgrimr. allmiog dregr nu at því at þu halldir enga þingmenn þina skamlaust firir Helga Droplaugarsyni huarki a þingum ne mannfundum. ok ma ek þat fra bera. eða 5 huenar ætlar þu at fundr skili yckarr verða er þu hetzt honum at Þinghofðum. at þit skylldut eigi baðer a brott komaz. eða villdir þu enn fleiri ofarar fara 145 **ra** firir honum. Helgi Asbiarnarson mælti. huart eru þetta þin ráð eða annarra manna. Hann s(egir). 10 Þorarinn molldoxi reð mer þetta. þa mælti Helgi. þu Þorgrimr skalt fara vt ifir Hals a Myrar til Biarnar huita. ok bið hann higat koma firir miðian dag a morgin. ok þa far þu aptr vm Bolungarvoll ok kom a Viðivollu til fundar við sonu Hallsteins ok bið þa 15 higat koma ef þeir vilia hefna foður síns. þa far þu ofan firir vestan vatn vnder As til Auzurar ok bið hann higat koma ok fylgðu honum. hann fór þegar. Vm daginn komu menn i Miofanes þeir er Helgi hafði eptir sendt. Með Helga voru a vist austmenn tveir. 20 het annarr Sigurðr skarfr en annarr Aunnundr. Nu foru þeir heiman sextan saman til Hofða. Helgi bað Hiarranda fara með sér ok Kara broður hans. hann s(egir) ek var buinn þott fyrr væri. Nv ero þeir atian saman ok foru vpp i Eyuindardal til Knutusels 25 ok satu þar firir Helga Droplaugarsyni. Igull het maðr er bio vndir Skagafelli i Eyuindardal. Þorðr het son hans. þeir skylldu hallda niosn vm ferðir Helga Droplaugarsonar því at þaðan matti fyrr sia manna ferð en þaðan sem þeir Helgi voru. 30

10. Þa er þar til at taka er Þorkell kemr i

3. at²] *utydel.* (a) i mbr. 6. skili yckarr] *sandsynl. fejl-skrevet for yckarr skili.* 31. 10.] *Mbr. har overskriften* Fall H(elga) Drop(laugarsonar).

- Fannardal til foruneytis við Helga Droplaugarson ok voru þar vm nottina. Helgi let illa i suefni ok var hann þremr sinnum vaktr a þeiri nótt. Þorkell spyrr huat hann dreymdi. Helgi s(egir) eigi mun ek segia.
- 5 nv klæðaz þeir. Helgi bað Þorstein sia vm kost Rannueigar. lat fylgia henni ef þu vill til buss Grims broður mins. þeir foru firir dag vtan ór Fannardal ok voru niu saman ok vpp a heiði. ok þa er lokit var breckum ollum huildiz Helgi því at honum var orðit erbitt
- 10 ok lagðe vnder sik felld sinn. þa klo hann kinn sína ok gneri hokuna ok mælti þetta. þat er venna aðr quellð komi at þar klæi litt. eða er þer Þorkell nu iam-mikill hugr a at heyra draum minn sem i nótt. hann s(egir). eigi er mer nu minni hugr a því en þa.
- 15 Mer þotti q(uað) Helgi sem ver færir þessa leið sem nu forum ver ok ofan eptir Eyvindardal til Kalfshuals. þa runnu atian vargar moti oss eða tuttugu ok var einn miklu mestr. en ver villdum a hualinn ok komumz eigi. en þeir sottu at oss þegar ok kleif einn i hoku
- 20 mer ok i tanngarðinn ok þa var ek vaktr. Þa quað Þorkell þat vist at menn munu sitia firir þer. mun þar vera Helgi Asbiarnarson ok aðrer heraðsmenn. 145 rb ok leiðiz nu ifirgangr þinn flestum monnum heðra. Nu hofum vit mælt til vinattu með okkr ok vil ek
- 25 at þu farir heim með mer ok ver þar nockura stund. Helgi s(varar). sua mun ek fara sem ek hefi ætlat. Þeir foru ofan eptir Eyuindardal ok komu a bé Þordisar. hon var gomul. bæði liot ok suort. Helgi ætl-aði at spyria hana tiðenda. en i því tekr einn maðr
- 30 vpp snekauck ok gerði harðan i hendi ser ok laust a kinn Þordisi ok varð henni illt við. hon mælti. fari þer i sua gramendr aller. Þa mælti Helgi. þat er heimsklikt at beria til kuenna ok er [án] illz gengis

33. án] tilføjet; jfr. Gísla saga 63: án er ills gengis o. s. v. (ordsproglig talemåde).

nema heiman hafi. Nu feck Helgi þar engi tíðendi. fara þeir nu a brott ok ofan til Valagils ár. þa bauð Þorkell at fylgia Helga til Eyuindar ár. eigi þarf þess quað Helgi. Nu skiliaz þeir. ok þa er Þorkell var kominn skamt i breckur vpp. huerfr hann aptr til 5 motz við Helga. hann tok alluel við Þorkatli ok quað slikt vinraun mikla. Nu fara þeir til Kalfsvaðseyrar. þa sia þeir atian menn renna i moti ser. nu villdu þeir Helgi Droplaugarson snua til huálsins ok mattu eigi. þa sneru þeir vpp af gotunni a gilsprauminn 10 hia Eyrargilsá. þar var litil vpphæð ok logð i sniofaunn neðan en nu er þar hrisi vaxit vm alla þa hæð. ok er þar nu litill griotuarði er þeir borðuz. þa spurði Helgi Grim broður broður sinn huart hann vill skiota til Helga Asbiarnarsonar vppi eða niðri. en Grmr 15 kaus vppi til at skiota. eigi villtu nafna minn þa feigan quað Helgi firir því at [eigi] mun honum hlíf verða at skilddinum þar er ek skyt til. Nv skutu þeir baðer senn til Helga Asbiarnarsonar ok skaut Grmr igegnum skiolldinn. ok varð Helgi ecki sarr af því. 20 En Helgi Droplaugarson skaut i kneskel honum. ok rendi ofan i legginn. klofnaði til legggrinn ok sua niðr igegnvm ristina. ok varð Helgi Asbiarnarson þegar vvigr. þa settiz Biorn huíti vnder herðar honum ok barðiz huargi þeira vm daginn. Auzurr vndan Asi geck fra. quaz 25 eigi mundu vega moti Helga Droplaugarsyni. ok sat hann hia. Þorpr skarfr var niosnarmaðr Helga Asbiarnarsonar ok hafði legit i anni. ok voru frosin klæði hans. hann sotti vpp i skaflinn at Helga Droplaugarsyni ok þottiz við hann sakir eiga. ok er hann kom i skaflinn. 30

17. eigi] tilføjet i overensstemmelse med de afstammende
hdskr., da meningen fordrer det. 21. kneskel] i mbr. blot
knesk. 27. Þorpr skarfr] i det foreg. s. 159 l. 27 Þorpr uden
tilnavn.

- skaut Helgi Droplaugarson til hans milli fotanna ok
 igegnum kyllinn. ok fell hann a bak aptr. en spiotið
 festi i skaflinum ok heck hann þar a skaflinum allan 145 va
 daginn. Eptir þat eggjaði Helgi Asbiarnarson maga
 5 sina til atgaungu ok nefndi til Hiarranda. ok þa sottu
 þeir Hiarrandi ok Kari at Helga Droplaugarsyni. en
 þeir Hallsteinssynir sottu Grim ok maðr með þeim.
 En Þorkel suartaskalld sottu austmenn tueir. ok var
 Sigurðr enn þriði maðr bazt vigr af liði Helga As-
 10 biarnarsonar. þar fell Þorkell suartaskalld en hann
 drap austmanninn annan en Sigurðr varð sarr miog.
 því at Þorkell var bazt vigr af þeira liði. þegar Helga
 leið ok Grim. Nu gangaz þeir at fast. ok þa er þeir
 Hiarrandi ok Kari sottu Helga Droplaugarson þa hliop
 15 Helgi enn magri fra Straumi imoti Kara. attuz þeir
 við ok fell Kari en Helgi varð sarr miog. þa sotti
 Hiarrandi fast at Helga Droplaugarsyni ok hio til hans
 harðt ok tíðum. en Helgi hio huarki færa ne smæra.
 en suerð þat er hann hafði dugði ecki. þa mælti Helgi
 20 við Hiarranda. allharðt munder þu framm ganga. ef þu
 ættir frialsborna dottur Helga Asbiarnarsonar. Hiarr-
 andi s(egir). lattu at því koma. iamskylldar ero
 Helga baðar. ok sotti hann at harðara þott slik orð
 færi i. hioz skiolldr Helga Droplaugarsonar miog ok
 25 sa hann at honum mundi eigi sua buit duga. þa
 syndi Helgi vigfimi sína ok kastaði vpp skilldi sinum
 ok suerði. ok [tok] suerðit vinstri hendi. ok hio til
 Hiarranda ok kom a lærit. en suerðit beit ecki þegar
 beinsins kendi. ok suaddi ofan i knesbotina. ok varð
 30 hann af þui sári ouigr. ok i þui hio Hiarrandi til

8. Þorkel suartaskalld] i *det foreg.* s. 157—58 Þorkell uden
 tilnavn. 15. Helgi enn magri] i *det foreg.* s. 157 l. 19 Helgi
 uden tilnavn. 27. tok] *mg.* i *mbr.*, men af hensyn til sammen-
 hængen tilføjet i overensstemmelse med de afstammende hånd-
 skrifter.

Helga en hann bra við skilddinum ok hliop af suerðit
i anlit honum. ok kom á tanngarðinn ok af vorrina
neðri. þa mælti Helgi. alldri var ek fagroleitr en litið
hefir þu vm bætt. tok hann þa til hendi sinni ok
sletti i munn ser skegginu ok beit a. en Hiarrandi 5
fór niðr firir skaflinn ok settiz niðr. þat er mal
manna at skemri mundi hafa orðit fundr þeira Hiarr-
anda ef Helgi hefði haft suerð sitt ok hefði eigi við fleir-
um átt at sia. ok var Hiarrandi þo enn mesti full-
hugi. þa sa Helgi at Grimr broðir hans var fallinn. 10
en þeir voru aller dauðer er at honum sottu. en Grimr
var sarr til oliuis. þa tok Helgi suerð þat er Grimr
hafði att ok mælti. Nu er sa maðr fallinn er ek
145 vb hugða bezt. þat mun nafni minn vilia at vit skilim
eigi at þessu. ok stefnir Helgi þa ofan at þar er 15
Helgi Asbiarnarson sat. en þa voru aller menn stoknir
ofan af skaflinum. ok villdi þa engi biða Helga. þar
stendr þu Auzorr. það Helgi. ok mun ek ecki við
þer sia þui at þu iost mik vatni. ok bar hann þa
ofan gegnt Ozuri. þa varð Ozurr skiott til raða at 20
taka. þui at bani annars huars þeira Helganna la við.
þat varð þa orræde Ozurar at hann lagði a Helga Dro-
laugarsyni spiotinu. sua at stod igegnum hann. Helgi
geck a spiotið. ok mælti við Ozurr. suektu mik nu.
Ozurr sa at Helgi sneri at honum ok mundi na til 25
hans með suerðinu. þa hratt hann fra ser spiotinu
ok ollu saman. sneri þa spioticskaptinu i iorð niðr. ok
let hann þa laust. þa mælti Helgi. er hann sa at hann
naði honum eigi. nu seinkaða ek en þu bræddir helldr.
reið hann þa af út a sniainn. ok lauk sva æfi Helga 30
Droplaugarsonar. fimm menn hófu bana af liði Helga
Asbiarnarsonar. en sarir aller aðrer. vtan Biorn huiti
ok Ozurr. þar fell með Helga Droplaugarsyni Þorkell
suartaskalld ok forunautr hans ok austmaðr er heiman

fór með Helga Droplaugarsyni. ok Grímr bróðer hans.

11. Helgi Asbiarnarson reið af fundinum ok var studdr a baki en Hiarrandi reið einn saman en Kari
 5 var a skiolldum borinn heim til Hofða. ok orpinn haugr eptir hann. Nu koma þeir til Hofða ok voru spurðer tíðenda en þeir sögðu þau er orðin voru. þa mælti einn maðr. huat gerði Helgi Droplaugarson vm aðra menn framm idag. Sigurðr skarfr s(egir). ef
 10 slikir hefði aller verit með Helga Droplaugarsyni sem hann var þa hefði engi varr i brott komiz. Helgi enn magri kom til Eyuindaraar ok sagði Gro tíðendin. hann var sarr miog. hon mælti þa við Barð son'sinn. tak þu hesta ok eyki ok forum eptir þeim Helga ok
 15 Grími. þau foru ok komu til valsins. ok var þeim bræðrum vellt i sleða. ok Þorkatli með þeim. en þeir foru a hestum er sarir voru. en þar voru þeir iarðaðer er dauðir voru. Nu fara þau heim a leið. ok fylgði Groa þeim sleða fastaz er Grímr var i. ok
 20 let hogliga með hann fara. Nv komu þau heim ok letu færa likin til vtiburs eins. Groa m(ælti). Nu munu vit Barðr son minn náttseta likin. en þer farit með þa er lifs ero ok vinnit þeim beina. en er menn voru i suefni. for Groa yfir vm vatn til Eckiufellz. þar
 25 bio Alfgerðr læknir. Groa bað hana fara heim með 146 ra sér ok sagði henni tíðendin. Nu komu þær heim til Eyuindar ár ok var lif með Grími. Alfgerðr batt sár hans ok hafði hann i brott með ser. vm morginn eptir var haugr gerr vt við Eyuindar á firir sunnan
 30 garð ok fór Barðr með likin. ok sa maðr er þau truðu bezt at leyna mundi at Grímr var a lifi. ok voru þeir Helgi ok Þorkell þar heygðer. Nu liggr Grímr

3. 11.] *Mbr. har overskriften Af Helga.* 14. forum] *i mbr. blot for (i enden af en linje).* 27. lif] *utydl. i mbr.*

i sarum þann vetr. ok sua Helgi Asbiarnarson. Nu flo sa kuittr at Grímr lifði ok sannaðe annarr en annarr það lygi. kom þat fyst vpp af hionum Gro. þa let Helgi gera lokhuilu i Miofanesi. er hann spurði at Grímr var heill. Síðan fór Grímr norðr i Krossavík 5 til Þorkels Geitissonar. ok var honum þar vel fagnat.

12. Nv keypti Helgi Asbiarnarson land þat er at Eiðum heitir vt i heraði. en selldi Miofanes. ok þottiz þar betr kominn er þingmenn hans voru vmhuerfis. ok let gera þar lokhuilu. Þordis kona hans spurði 10 hui hann villdi þar helldr land eiga. er allt var skogi vaxit at husum heim. ok matti huergi sia mannaferðir. þott at garðe færi. þa það Helgi visu.

A ek i mork er myrkur	
miðlegg daga tueggia	15
framm ber ek Heiðs i hliði	
hraunn argspeing margan	
at motstafir Meita	
muni enn þeir er styr nenna	
hilldar baurrvn hiarra	20
hrælækjar mik sækia.	

Grímr var nockura vetr i Krossauík ok var eigi katr. ok alldri hlo hann síðan Helgi var fallinn. Þorkell atti faur til Eyiafiarðar at sætta þingmenn sina. ok reið hann heiman en Grímr var heima ok annaðiz 25

7. 12.] *Mbr. har her blot Af som begyndelse til en overskrift.* 15. miðlegg] *rettelse efter Svð. Egilsson for membranens miðleggs.* 16. Heiðs] *rettelse efter Þorl. Jónsson for membranens heið.* 18. Meita] *rettelse efter K. Gíslason for membranens meiti.* 19. enn—nenna] *gising af F. Jónsson. Verslinjen er forstyrret i mbr.: muni menn þeir er vinna. styr. Omflytningstegn over de to sidste ord.*

vm bu. Nockurum nottum síðarr bioz Grímr heiman ok sagðiz eiga fjarheimtu at þeim manni er Þorgrímr het ok bio i Hjarðarhaga i Lokulsdal. er nu reynt það Grímr at hann vill eigi gjalda. þa mælti Iorunn
5 kona Þorkels. hon var dottir Einars fra Þuerá. ek mun gjalda þer skulld þessa. ok far þu huergi. eigi gelldr hann þa það Grímr. fór hann þa heiman ok hafði með sér nest. fóstbræðr hans foru með honum Glúmr ok Þorkell trani. þeir foru þar til er þeir komu
10 til Rangár firir vestan vatn. Nu logðuz þeir yfir ana með Þorkel trana ok komu a þann bæ er a Backa heiter firir vestan flíotit ok gengu þar i fíos ok toku þar þal ok reku ok foru a brott síðan. ok þaðan vt til Oddmarslækjar firir vestan Eiðaskog. við lækinn 146 rb
15 grofu þeir sér iarðhus. ok færðu molld alla vt a lækinn. villdu þeir eiga fýlsni þat ef þeir þyrfti til at taka.

18. Þann dag er þeir voru við lækinn riðu menn brott af Lambanessþingi. ok for mart manna til Eiða
20 með Helga Asbiarnarsyni. Ketilormr het maðr er bio a Hrollaugsstoðum. hann for með Helga við þria tigu manna. ok þar voru þeir magar Helga Biorn ok Hiarrandi. þenna aptan gengu þeir Grímr ór iarðhusinu ok heim til Eiða. ok ganga inn i fíosdyrr. en af fíosi geck
25 forskali inn i mannahus. stoðu þeir þar. ok sa þaðan tíðindin inn i bæinn. vm kuelldit mælti Helgi Asbiarnarson við konu sína. huar ætlar þu þeim Ketilormi at huila. hon s(egir). ek hefir buna þeim goða sæng vtan af seti. Helgi mælti. þau skulu liggia i sæng
30 ockarri. því at þau ganga or reckiu firir ockr huern tíma er vit erum þar. Þordis s(egir). eigi ertu avallt íamvarr. þa munda ek þíns fundar leita ef ek ætta Gríms hlut er flest væri gesta ok þu ættest mart

at annaz. hann s(egir). þat er mer opt i briggli fært
 at ek se of varr. nu reð hann reckium en eigi hon.
 þa mælti Grímr við Þorkel. gacðu inn ok vit at þu
 nair suerði því er Þorbiorn hefir huatt ok Helgi broðer
 minn atti. Þorkell geck inn ok kom aptr ok hafði þar 5
 suerðit. Stundu síðarr mælti Grímr. far þu nu ok
 vit huar þau Helgi munu huila. Þorkell var litla stund
 i brott ok sagði Grími at þau huildu vtan af seti i
 lokhuilu ok engi hurð firir. Arnoddr het maðr ok var
 blindr. hann var heimamaðr Helga Asbiarnarsonar ok 10
 var rammr at afli. hann la gagnuert Helga i seti við
 þili. Þa mælti Grímr við Þorkel. þer ætla ek at ganga
 inn at sæta averkum við Helga því at þu ert annarr
 maðr skyldaztr til at hefna Helga broður mins. satt
 er þat það Þorkell. þa selldi Grímr honum suerð i 15
 hond. ok þa gengu þeir heim at dyrunvm. Þorkell nemr
 staðar ok mælti við Grím. eigi vil ek at þu virðer
 sua at ek ottumz inngaungu at Helga. en þo þiki mer
 kynligt vm at þui er þu hefir mælt. at þu ynnir eng-
 um at hefna broður þíns nema þer sialfum. þat kemr 20
 146 va til þess at mer þickir alldri firir van komit at hefnt
 muni verða Helga broður mins meðan ek lifi eptir.
 þa villdi Þorkell inn ganga en Grímr tók til hans ok
 mælti. goðr dreingr ertu Þorkell en sua liz mer a þik
 at eigi [se] vist at þu særir Helga sua diupu sári sem 25
 ek munda vilia. ok lat þu at þui koma sem þu sagðer
 at ek ann engum manni hefnda eptir Helga nema mer
 einum. þa tok Grímr við suerðinu ok mælti. þu Þor-
 kell skalt hallda i hurðarhringinn. því at þer trvi ek
 bez at þer verði eigi um felmt. en Glúmr skal skiota 30
 slagbrandi firir dyrr. en aðr Grímr geck inn tok hann

21. van] *rettet*; i mbr. ved skrivefejl var. 25. se] *tilføjet*;
 mbr. har ved skrivefejl det foranstående at eigi gentaget to gange.
 30. en Glúmr] *Mbr. har ved gentagelse en Glúr en Glúmr.*

riðvol i hond ser ok var i skyrtu ok linbrokum ok hafði engua skua a fotum. hann geck inn i skalann ok vissi at skiða hlaðe var við dyrr. þær er til floss voru. En Glumr hafði vm kuelldit knytt saman hala
 5 a ollum nautum i fiosi. þa geck Grimr i huilugolf. þat er var hia sæng þeira Helga. ok setti þar niðr firir framan þat er hann hafði i hendi ok geck siðan at sænginni. ok lagði af Helga klæðin. hann vaknaði við ok mælti. toktu a mer Þordis eða hui var sua
 10 kolld hond þín. eigi tok ek a þer s(agði) hon. ok ovarr ert þu. vggir mik at til mikils dragi vm. ok eptir þat sofnuðu þau. þa geck Grimr at Helga ok tok hond Þordisar af honum er hon hafðe lagt yfer hann. Grimr mælti. vaki þu Helgi. fullsofit er. en siðan
 15 lagði Grimr suerðinu a Helga sua at stoð igegnum hann. Helgi mælti. vaki sueinar i seti. maðr vegr at mer. þa tok Grimr tre þat er hann hafðe niðr sett. ok kastaðe. þat kom i skiðahlaðann. ok hliop hann ofan. Nu hlaupa menn vpp i skalanum. ok ætluðu þangat
 20 vegandann hlaupit hafa. er skarkit var at heyra. En Grimr sneri til somu dyra sem hann geck inn. þa greip maðr vm Grim miðian ok va hann vpp a bringu ser. ok var þat Arnoddr. hann kallaði. til þer hingat. ek helld ohappamanninum. þa mælti Grimr. vesall
 25 ertu halldz ok lat mik lausan. ek villða hefna Helga. þa let Arnoddr fara aðra hondina vm hann ok fann at hann var berfættir ok i linklæðum. let hann þa Grim lausan ok mælti. þui let ek laust þar at ek munda eigi vita at betr væri ef ek hefða halldit. þa
 30 hliop Grimr til dyra ok komz út. en Þorkell rekr aþtr hurð. en Glumr slagbrand firir ok fara þeir til iarð- 146 vb

25. Helga] »Nemlig hans broder, der også hed Helgi; men Arnoddr må naturligvis forstå det om Helgi Ásbjarnarson« (K. G. i NO.)

huss síns ok hafa þar fýlsni. Nv leituðu þeir sér ráðs er eptir voru. toku þat ráð at hallda vorð a voðum ollum. ok sitia við bruar a lokulsá. Nu komuz þeir Hiarrandi ok Ketilormr ok nauðleytamenn Helga fyst vt. ok foru i leit. Nu koma heim flestir or leit- 5 inni. ok lifði Helgi þa ok spurði huart þeir Biorn væri aptr komnir ok Hiarrandi. her er ek quað Biorn. Sua er ok quað Helgi at Hiarrandi lysir enn mestan dreingskap við mik. Nu andaz Helgi. Nu liðr af nottin ok fara þeir Grimr or iardhusinu ok vpp með vatni til 10 Hofða ok sá þar tialld. Grimr geck at tialldinu ok mælti. hui lati þer þíofa hia skipi yðru. Þorlacr het maðr er skipit átti. hann fylgði austmonnum til skips. hann leði Grimi bát. fluttuz þeir þar yfir. Grimr fór aptr með batinn. ok lagðiz siðan yfir vatnit. þaðan 15 foru þeir vt með vatni. ok komu til lokulsár. ok lagðiz Grimr þar yfir með Þorkel. ok Glumr fór þar. foru sua norðr i Krossavik ok var Þorkell eigi heim kominn. þeir voru spurðer tíðenda. þeir quaðuz engi segia. vm daginn eptir tefldi Grimr við austmann ok rann at 20 borðinu sueinn er þau Þorkell attu ok Iorunn. ok rotaði tafinu. Austmaðrinn spyndi til sueinsins. en hann frat við. Grimr skelldi vpp ok hlo. þa geck Iorunn at honum ok mælti. huat er þess vorðit i ferð þinni er þer fær nu hlatrar. eða huat segir þu tíð- 25 enda. þa quað Grimr visu.

Hlogu hirðidraugar

hlit var at því litil

seims þa er særðum Grimi

sunnr var harmr of vnninn

30

17. Glumr fór þar] »Glúmr forlod dem dér?« *Beretningen om Glúmr er her så afbrudt, at man ledes til at antage, at her mangler noget i mbr. Ang. Glúmr se videre s. 175.*

nu tær freyr af fari
fregn auðskata dauðan
fullar mars i fiollum
Flíotz annan veg þiota.

- 5 Er eigi þat nu það Iorunn at þu hafir hefnt Helga
broður þíns. þa það Grímr visu.

- 10 Reka þottumz nu nackuat
nadda rogs at gnogu
Helga vigs en hlægir
hug minn við þat inni
nu er boðgiornum Biarna
beit egg munins teiti
armgloðar va ek eyðe
efne mags at hefna.

- 15 Nu mun þat sannaz það Iorunn at ver erum
forystulaus þegar bondi er eigi heima. en þo mundu
vit til hætta ef eigi væri nasetur Biarna mags Helga
Asbiarnarsonar sem nu ero. voru þeir Grímr þa i
leynum. þar til er Þorkell kom heim. Nu kemr Þor-
20 kell heim ok for til fundar við Grím ok spurði tíð-
enda ok vm atburðinn vm víg Helga. Grímr sagði
huersv til bar. ok það visu.

- 25 Vlfir beit ennibialfa
egg kom snorp i leggi
Helga kend ór hendi
harðr grams meginniorðu

147 ra

1. af] *rettelse efter F. Jónsson; mbr. har at.* 2. fregn] *i mbr. tilf. ek.* 26. harðr grams] *rettelse efter F. Jónsson for membranens harðgrams.*

þa er hræmana hanum
hilldar borðz at morði
vrfræningar árum
endr fiorbrautir rendu.

Helgi vann með herium 5
hiorr gall at valfalli
þat vitt þioðer knattu
þegns verk i styr fregna
þa er gny-Niorðu giorði
Gaundlar stigs at vigi 10
heiðr at hilldar veðri
hrafns áár þria sara.

Aurbeitir varð vtí
vnnar viggs at liggia
atta dægr við otta 15
endr siz víg of bendag.
þa er hior-Moði hriðar
herðande let suerða
snarr a seima þuerri
sárvond roðinn standa. 20

Þorkell reið þá til þings en Grímr var í tialldi
í fialli því er Snefell heitir vpp fra Krossauík ok þeir
felagar.

14. Hrafnkell goði bræðrungr Helga Asbiarnar-
sonar sotti vígs mal a hond Grími. Þorkell Geitisson 25
bauð fe firir Grím en Hrafnkell villði eigi taka. ok varð

7. þat—knattu] *rettelse efter K. G. og F. J.; mbr. har:*
vitt knattu þat þioðer. 9. gny-Niorðu] *rettelse efter F. J.*
for mbr.'s gnynirðir. 10. Gaundlar] *rettelse for mbr.'s*
gaunnla. 17. Moði] *rettelse efter K. G. for mbr.'s moða.*
23. 14.] *Mbr. har overskriften Vtanferð G(rims). bræðrungr]*
rettelse for membranens broður son; jfr. s. 145 l. 21 og den
dertil knyttede note.

- Grímr sekr. Nu foru menn heim af þingi. þat sumar
 kom skip i Krossavík ok attu norrænir menn. styri-
 maðr fór til vistar með Þorkatli. ok voru þeir flórir
 saman. ok er haustaðe. þa færði Grímr sik af fiálinu
 5 niðr a hialla einn. ok var varði storr firir ofan tialldit.
 ok sua firir neðan. en þat var i ofanverðum grosum.
 þat er nu kallat at Grims bygðum síðan. austmenn
 komu til leika i Krossavík at finna styrimann. þa
 mælti einn austmaðr. ek þíkiz sia tialld i fiállit vpp
 10 eða ella stein grán. ok hygg ek þo tialld vera. Þorkell
 s(egir). allskygn maðr ertu. þat er steinn ok kollu ver
 tialldstein. hættu þeir þa þui tali. vm nottina eptir kom
 Þorkell til þeira Grims ok mælti. Nu munu menn a
 fiáll ganga bratt ok vil ek at þer farit heim a Arn-
 15 eiðarstaði. Ingialldr magr þinn er vitr maðr ok mun
 hann vel hallda yðr. en ef honum þíkia a þvi ohæg-
 indi. þa fari þer hingat. Nu komu þeir Grímr til
 Ingialldz. ok foru þeir i helli þann er nu heitir Grims-
 hellir. Ingialldr talaði við savðamann sinn. þott
 20 huerfi nockurir sauðir þa gettu ecki vmm. þa mælti
 griðkona við Ingialld. sua er lækr varr saurugr at
 varla er dreckanda ór. þui sætir þat at hann var
 stifldr s(agði) hann. en ek fór til at ræsta hann. en
 þat var reyndar at Grímr gerði iarðhus. ok kom
 25 munninn vpp við sæng konu hans ok la hann þar
 vm nætr. en mollað var færð a lækinn. Þorkell spakr
 bio i Niarðvík. hann reyndi eptir morgum hlutum.
 hann var frændi Grimss skylldr. Hrafnkell goði gaf 147 rb
 honum hundrað silfrs til at hann reyndi eptir huar
 30 Grímr væri niðr kominn. ecki var hann mlog vinum
 horfinn. Nu fór Þorkell vm fiáll vpp i herat vpp

8. styrimann] *jfr. ovf. l. 2—3; mbr. har styrimn (= stýri-*
menn). 27. eptir] *i mbr. blot ep (i enden af en linje). hlut-*
um] rettet; i mbr. hutum.

með vatni firir austan. en ofan firir vestan. Nu kom hann a Arneiðarstaði. Grímr atti son sex vetra gamlan. Þorkell fann sueinninn ok mælti. ertu Gríms son. Sua er quað sueinninn. Þorkell mælti. huart er faðer þinn heima. eigi veit ek þat. enda munda ek eigi 5 segia þótt ek víska. ein kona spurði vm kuelldit. huar er Gríms skiola er ek finn eigi. Þorkell tok til orða. huat er at merki vm Gríms skiolu. þa kom Ingialldr at ok mælti. Hafr varn kalla þær Grím ok er honum þar brynt i skiolunni. þa þóttiz Þorkell vita at Grím 10 var þar ok for i brott. ok sagði Hrafnkatli sua buit. Ingialldr ok Þorkell trani foru heiman vm varit it efra suðr vm iokla. ok komo ofan i Hornafiorð. þar stoð skip vppi. Ingialldr tok Grími þar fari ok liði hans ollu ok Þorkatli trana ok gaf stýrimanni fe til 15 at hann leyndi. ok a laun skyldu þau Grím þangat koma. Eptir þat fór Ingialldr heim. ok litlu síðarr fylgði hann þeim Grími til skips. ok vrðu menn ecki við þetta varir. ok var Ingialldr við skip þar til er þeir letu i haf. Síðan for Ingialldr heim. Hrafnkell 20 varð viss at Ingialldr hafði borgit Grími. ok lauk hann firir þat þrjár merkr silfrs. þeir Grím koma skipi sinu i Sogn. þa mælti Þorkell stýrimaðr við Grím. mat spari ek eigi við þik en traust hefi ek ecki til at hallda þik firir Gunnari austmanni. ok engum 25 þeim er þik vilia feigan. þa kaupir Þorkell þeim Grími hesta ok fær þeim leiðtoga a Vpplond. Skiliaz þeir Grím vinir. fara þau þar til er þau koma a Vpplond til þess manz er Finngeirr het. hann var vngr maðr ok ríkr at penningum. Sigríðr het systir hans. hon var 30 vén ok kunni ser mart vel. þar voru þau Grím

9. þær] *eller* þeir; i mbr. *forkortet*: þr. 25. Gunnari austmanni] *sandsynl.* Gunnarr Þiðrandabani, *om hvem* Gunnars s. Þiðrandabana *handler*.

vm nott. Finngeirr mælti við Grim. huert ætlar þu ferð þína. en Grímr sagði honum þann vext sem a var. haf þu her halfs manaðar duol ef þu vill. En er þat var vti. þa mælti Finngeirr. far þu Grímr til buss þess
 5 er broðir minn hefir att. með lið þitt. ok ef þu vill her dueliast þa geym þu þess sem þu eigir. þat boð þa Grímr.

15. Gauss het vikingr einn illr viðreignar. þeir voru fíorr saman. ok veittu morgum mikla vsemð. þa bitu trautt iarn. hann hafðe verit a Vpplondum 147 va
 10 nockura vetr ok stókt tveim buendum or bui sinu ok sezt eptir i buin. Eptir þetta bað Gauss Friðgerðar systur Finngeirs. en hon villði eigi eiga hann. þa skoraðe Gauss a Finngeir til holmgangu. Finngeirr s(egir). þat munda ek eigi spara ef ek væra fíorum
 15 vetrum ellri. en þo skal fyrr beriaz við þik en gipta þer systur mína. Finngeir bað monnum fe til at beriaz við Gaus. ok at gefa þeim systur sína er hann dræpi. ok villði engi þat til vinna. Grímr fylgði Finngeiri til holms ok bað at beriaz firir hann. Nv komu
 20 þeir Gauss. ok lagði hann sex merkr silfrs við holmlausn. Ek mun þat fe taka það Grímr. Grímr hafði tvau suerð. því at Gauss kunni at deyfa eggjar. Grímr va jafnt þaðum hondum. hann bra vpp suerði með vinstri hendi. en hio með enni hægri til Gauss ok [af]
 25 fotinn firir ofan kné. Nu fell Gauss ok i því veifði hann suerðinu at Grími. ok kom a fotinn. ok varð þat suodusár. Nu flyði vikingrinn a brott en Grímr tok silfrið. ok feck goðan orðstír af verki þessu. Finngeirr gaf Grími buit. þat er hann varðueitti með
 30 ollum fíarhlutum. landi ok kvíkfe. Sar Gríms varð illa ok bles vpp fotinn. þat var einn aptan er þar

7. 15.] *Mbr. har overskriften Vig Gaus vikings.* 11—12. Friðgerðar] *ovf. s. 173 l. 30 kaldes hun Sigríðr.* 24. af] *tílfejet, da sammenhængen synes at fordre det.*

kom kona. ok lez vera læknir. hon bað at binda vm sár Grims. ok þat var at hon batt vm. ok huarf a brott. litlu síðarr kom blastr i fot Grims ok allt vpp i quíðinn. var þa farit eptir presti. ok tok hann þion-
 ostu ok andaðiz síðan. en þessi kona het Gefion en 5
 fiolkunga. ok hafði verit frilla Gauss. vetr þessi leið af. ok vm varit keypti Finngeirr skip til handa Helgu. ok for hon út til Islandz með allan fiarhlut sinn. ok Þorkell trani með henni. þau komu i Reyðarfiorð. Ingialldr for i moti dottur sinni ok flutti hana heim a 10
 Arneiðarstaðe ok var hon þar síðan. Helga gaf Þorkatli skipit halft. en halft selldi hon austmonnum. for Þorkell þar vtan vm varit eptir. ok lykr þar fra honum at segia. Þordis er átt hafði Helgi Asbiarnarson var gefin Hauskulldi syni Þorgeirs goða fra Liosa- 15
 vatni. Hauskulldr tok Glum þann er var með Grimi Droplaugarsyni þa er Helgi Asbiarnarson var veginn. ok letu þau drepa hann. Helga bio eptir Ingialld lið-
 147 vb inn a Arneiðarstoðum. ok Þorkell son þeira Grims. Þorvalldr atti son er Ingialldr het. hans son het Þor- 20
 ualldr er sagðe sogu þessa. vetri síðarr en Þangbrandr prestr kom til Islandz fell Helgi Droplaugarson.

19—20. Þorkell—Þorvalldr] *Det ene af disse navne må være urigtigt, da talen må være om en og samme person. Den udførligere Droplaugarsona saga har Þorvaldr begge gange*

Tillæg.

Membranfragment, indeholdt i AM. 162 c, fol.¹⁾

þ(eim) . . Dro(p) ef hon hefði | g . . .
 (bo) d(v)zt . . heyrð . . tvi mæli | . . þ . .
 5 ko(m) . . . þa hætta þessv tali. favm nottvm sidar
 dr (d) | svo at Droplaug heyrði a. ok
 hafði hon . . (or)d vm. vm (mor)gvinn ep(tir) . .
 s . . . d . . þa geck Helgi at henni ok spurði því
 henni væri svo ska|(p)þvngt. hon kvad se(r ecki) vm
 10 illmæli Þorgrims ok sagðizt ælla at hvorki (m) . .
 þ . . hef | n Helgi þeir |
 lidv (t)olf vetra vp sn(e)m|ma. Groa
 spurði kv|omv j Mynes ok f(undu) þar konv
 eina ok spurdu at hv(ar) (Þorir bondi) . . . vera far
 15 . . epter vidum. Helgi spur(di) hvar Þ(orgrimr) tor-
 (d)ifill (væri). hon kvad hann (gera) hlaßss vid (a)nna
 . . er Asmundr (het). þeir foro brott þangat (sem) . .

¹⁾ Meget defekt blad, meddelt her som tillæg, da det må be-
 trægtes som levning af en fra den i det foregående aftrykte for-
 skellig membran, som er gået tabt. Fragmentet er tidligere læst
 af dr. Kr. Kålund og meddelt af denne tilligemed nærmere be-
 skrivelse i Arkiv for nordisk Filologi III, 163—73. I efter-
 følgende noterækker hidsættes hovedafvigelserne mellem dette frag-
 ment og det tilsvarende afsnit i den i det foregående aftrykte mem-
 bran. 3—4. þ(eim)—tvi mæli] s. 147 l. 6—9: þeim—þvi. 4—5.
 . . þ—tali] 9—11: ok—stað. 5—7. favm—vm¹] 11—14: liðr—
 hlioð. 7—9. vm²—skapþvngt] 14—15: Einn—væri. 9—10. kvad
 —Þorgrims] 15—16: segir—talat. 10—11. sagðizt—hefn . . .]
 16—18: munu—gior. 11—13. . . Helgi—spurði . . .] 18—24:
 þeir¹—veiða. 13—14. kvomv—bondi . . .] 24—26: þeir²—
 bonda. 14—15. vera—vidum] 26—27: en—saman. 15—16.
 Helgi—væri] 27: huat—Helgi. 16—17. hann—het] 28: Þor-
 grimr—ey. 17.—s. 177 l. 1. þeir—lækr] 29—30: Siðan—þeim.

gerdv hlavss . . . vid læk þann er hejter J(arn)sid(v)-
læ(kr). (Asmundr) var (a) hlassi(n)v (ok ser) favr
þeira brædra ok kendi þa. hann b[e]itir hest . . . fra
(hla)ssinv ok ætladi Þorgrimr heim at rida (ok) er
hann ætlad(i) aa | bak skav(t) He(l)g(i) spi(oti) ok kom a 5
hann miðian. feck hann þegar bana. Asmundr | for
heiml(eidis) þ . . . (hræd)dr. þeir brædr foro til Gro
favdr systir sinnar. hon (spurdi) hvat v | . . . Grímr
svarar faatt hafa af orðit enn kvad veiddann tordifil
einn. Gíroa m(ælti). þo at y(ckr) þicki litit vm vert 10
vm vig Þorgrims tord(ifil)s þa eru þeir þo | m(ikil)s
hattar er ser m . . . þickia misbodit ok kemr at því
sem m(æ)llt er at s[li]of eru nef vor e(nn) breidar
fiadrir. skv[er]v þit nv heim fara. snva þeir hej[m] (ok)
let Droplaug v(e)l . . . þessv . . . havfdv þa . . . gt (þ) . . 15
(e)nn er Þo[(r)ir] kom (heim) ero honum savgd þessi
tidendi . . . af . . . kalladi til | Helga koma ok kvad
Þorgrim hans lausingia ver(a) . . . gre(i)niliga fra |
drapi Þorgrims. Helgi (tok) ecki af . . . at . . . Helgi
. Krossavik | . . . þeir kvomv (vestur) a heidi 20
lavst a hrid . . . foro þeir . . . (komo) þeir at | hus-
vegg ok gengv solarsinnis v(m)h(verfis) husit
(k)omnir | at Hofi (Spak-)bessa þeir di Bessi |
at (sveinarnir) havfdv (gengit) . . s(æ)lis vm ho(fit)
(enn) lyst kavllv|dv þeir þ(a) mord (medann) 25
eigi var lyst. for hann þa til fundar (vid þa brædr

3—4. hann—rida] 32—33: þeir—heim. 7—8. til—sinnar]
s. 148 l. 1—2: ok k.—ár. 8—9. Grímr—veiddann] 2—3: Helgi
—veiðt. 11—14. Þorgrims—fara] 4—5: þetta—Arneiðarstaði.
14—15. snva—gt (þ) . . .] 5—6: ok sua mikit. 16—18. enn—vera]
7—9: Þorir—Asbiarnarsonar. 18—19. . . greiniliga—Þorgrims]
10—11: Siðan—tala. 19. tok—at] 12: segir—heim. 19—20.
Helgi—Krossavik] 13—14: Einn—Geitiss. 20—22. kvomv—
husit] 14—18: foru—solarsinniss. 23. . . . komnir—þeir . . .]
18—22: þa f.—miog. 23—26. . . di Bessi—lyst] 22—26: en—
reizt.

- ok) ly(stv) (þeir) þegar . . | eptir þetta for(v) þeir
 (j) Krossa(vik) . . bio Helgi maali(t) Krak(a)-
 l(æ)k(iar) þings (Þor)kell Gei(tiss) . . . sættvst þeir
 Helgi Asbiarn(ar)s . . ga(lt) Þorkell (þ)egar) . . Drop-
 5 laugar s . . lik(adi) (ecki ath fe kom) . . . | . . .
 . . Helg(i) m | . . med . . . frænnd . . kels . . K|etils
 j Niardvik. en optazt bio (hann mal a hendr) þing
 (monnum) (Helga Asbiarnarsonar) (t)ok þa | miog at
 yfazt med þeim navfnvm. þav tidenndi kvomv wt
 10 . . Hallst|eins(son) var leiddr vpp a Irland ok sat þar
 j havptvm. enn . . (foro) . . Hall . . | (þeir) Þorkell
 | | . . . for . . þa a (V)i(d)i-
 vavllv til bus (m)ed H(allsteini) . . Dr(h) . . | . . .
 at(t)i dottur er Helga het væn kon(a) . . | (foro) þeir
 15 brædr Droplaugar synir ok badv Helgv til handa Gri
 | (In)g(ia)ll(dr) Ar(neidar)stadi halfa at Helga
 ok bivggv þeir (m) . . . eda m(ed) Þorkatli j Krossa-
 vik | . . . kalladi Hrafnkell til godord(z) vid
 Helga . . s . . . | . . for hann þa (til) fvnd(ar) vid
 20 Holmstein maag sinn a Vidivavllv ok bad hann lids |
 (H)ol(m)ste(inn) (kvez) eigi (j) mo(t) Helga vera firi
 sakir teingda þeira e(r) . . h . . . | . . (kve) . . (villdu)
 leggja til vid Hrafnkel. þingmenn sina ok bad hann
 s(n) . . til Helga Droplaugar sonar (kv) . . | . . vera
 25 vitran ok hardfeinngann. Hrafnkell fann Helga Drop-
 laugarson ok bad hann lids s(v)o . . | . . di godord(i)
 sino. Helgi svarar med því at þer er til min visat
 þa skal til leggja navckvt . . | (finn) An (trv)d (ok)

2—4. bio—þegar] 28—s. 149 l. 3. vm v.—firir. 4—5. Drop-
 laugar—kom . . .] 3—5: en H.—illmælissins. 6—9. Helgi
 navfnvm 5—9: þeir—sinni 9—11. þav—Þorkell . . .] 9—
 12: Eindriði—Islandz. 14—15. foro—Gri . . .] 18—19: henn-
 ar—gefin. 21—25. firi—hardfeinngann] s. 150 l. 2—5: því at
 —þer. 26—27. svo—sino] 6—9: Helgi—sér 27—s. 179 l. 1.
 med—se] 9—15: þat r.—ordi.

spyr hversv vinfeingi þeira Helga se. enn ek trui . .
hann kall(a) hid beist(a) þa . . spyria hvort hann hafi
navck(vrv) sinni setid j domi f(iri) . . ord (Helga) As-
biarnar (sonar) | . . (e)f (hann) s(egir) þat hafi alldri
verit þa seg at honum se þath . . sman at h(ann) 5
(se) | (eigi) þess ver(dr) s(em) adrir fræn(dr) h(ans)
ok vinir. bid hann hvorki til sp(ar)a . . . | (g)odgripi
ok kalla þat hina mestv sæmd at hann nai þessv.
laat ecki þath aa f . . | at þer þicki nauckut unnd(er)
vm. Eptir þat fvnndvzt þeir Hrafnkell ok Aann ok 10
for med þeim | eptir því sem Helgi hafdi rad til sett ok
skildizt Aan þetta vel. fer Aan a fvnnd Helga Asbiarnar
sonar (ok) bad hann gera þa virding (til sin) at nefna
hann i dom firi godord sitt. kvez hann hv(or) . .
(eiga) a(t) | lavna (betra) Þ(or)katli j Þ(v)f(v)felli (ne) 15
Arnor j . . (k)is. holhti. Helgi for vndan at veita | hon-
um þetta . . kalladi meira vand(a) en virding ok
spurdi ef nock(vr)r hef(di) þetta firi (h) . . | (l)ag(t)
. . . feck hann þo eingi heit af Helga ok for i brvtt
. . | h(afdi) (An) se(r) (til) þings . . hross sin siav sam- 20
an ok gaf Helga til þess at h(ann) (næ)ldi (at) . . .
(sa) hestr kalladr beztr a h(er)ad(i) . . | . . . sinv. er
jafn(an) haf(di) (j) domi setid . . | . . . til doms e(r)
. . . | . . . h(afdi) Aann a havfdi. Helgi bad hann vera
famalgvan(n). (H)elgi Asbiarnar son ge(ck) | þegar 25
b . . (t) (en) (Hra)fnkell geck (at) domvm ok (med)
honum Helgi Droplaugar son ok þingmenn Holm-
ste . . (D)roplau(g)ar son geck at þar sem Aann sat

1—3. ek—domi] 15—17: ef—nefndr. 4—10. segir—
vm] 18—20: segiz—dominum. 10—12. fvnndvzt—vel] 21—
23: skilia—skyldu. 12—19. fer—brvtt] 23—24: Siðan reið
Hrafnkell heim. 20—23. hafdi—setid] 24—27: vm v.—saman.
23—25. . . . til d.—famalgvann] 27—29: en—tala. 25—28.
Helgi—Holmste . .] 29—31: því—þeim.

ok spurdi hver þar væri. Aann drap nidr h(a)vfdi
 . . | (svar)adi (lagt) ok kvezt þ(ingmadr) Helga As-
 biarnar (sonar). Helgi lavst sverðinv vnnðir hattinn
 . . | spur hv . . þ(eir) kenndv Aan trvd. Helgi bad
 5 Hrafnkel nefna v(atta) (ok) (ste)f . . (a)f g(od)ordi sinv
 (er) hann hefir nefndann Aan trud j dom ok ero
 avll maal o(nyt) (j do) | (mvnvm). eptir (þat mælti
 Helgi) stefnv ok geck hann at domi. vard þraungd
 mic(il). Helgi . . | . . . (god)ord . . Hrafnkell hafa
 10 god . . . | . . . skyldi Helge ve . . | . . . (a) þingvm
 ok j heradi (a fundvm). menn ridv af þinginv geck
 . . | . . . (fnkel) (s)egia monnum malvaut þann sem
 her hefir . . |

1—4. ok sp.—trvd] 32—s. 151 l. 4: Helgi—þat. 6—8. er
 hann—domi] 6—7: sagði—dom. 8—9. vard—godord] 7—9:
 þa g.—sættir. 9—11. . . Hrafnkell—fundvm] 9—14: varð—
 við. 11—13. menn—hefir . .] 14—16: Helgi—þinginu.

BRANDKROSSA ÞÁTTTR.

Håndskriftbetegnelse.

A = AM 164 k fol.

B = AM. 395 fol.

C = AM. 426 fol.

1 F 1. Þar hefum vér upp Helganna sögu er Ketill þrymr er, því at vér vitum hann kynsælstan verit hafa þeira manna er í þessarri sögu er frá sagt; eru frá honum komnir Síðumenn ok svá Krossvíkingar ok svá þeir Droplaugarsynir. Þat viljum vér ok segja, hversu 5 Helgi Ásbjarnarson er kominn af landnámsmönnum, er gófgastr maðr er í þessarri sögu at vitra manna virðingu. Maðr hét Hrafnkell, hann var Hrafnsson. Hann kom út til Íslands síð landnámatiðar ok var í Skriðudal. Hann sofnaði þar ok dreymði, at 10 maðr kom at honum ok bað hann burtu verða ok upp standa sem skjótast með alt sitt. Hrafnkell vaknaði ok fór þegar í burt á sömu stundu; en því næst hljóp ofan fjallit alt, ok varð þar undir góltr ok graðungr, er Hrafnkell átti; þat hafði eptir orðit. En hann 15 fór í Hrafnkelsdal ok bygði allan dalinn sínum mönnum, nær tuttugu bæi; en hann bjó sjálf á Steinrøðarstöðum. Hann gerðiz brátt höfðingi mikill, ríkr ok fjölmennr. Synir Hrafnkels váru þeir Ásbjörn ok Þórir. En er Hrafnkell andaðiz, tóku synir hans arf 20

1. 1.] Þáttur af Brandkrossa ok um uppruna Droplaugarsona *overskrift* A, C; B har Þ. af Br. *med tilføjelse i marginen:* um uppruna Droplaugarsona. heffum—Helgauna] hefr þessa C. 2. þrymr] þrymr B. 4. svá¹] udel. B, C. 4—5. ok svá þeir] ok þ. B, svá ok þ. C. 5—8. Þat v.—virðingu] udel. B. 11. kom] kæmi B, C. 15. þat] eitt tilf. C.

eptir hann at jafnaði; hlaut Þórir bústað þann, er faðir hans hafði átt, en Ásbjörn bygði þann bæ, er kallaðr var at Lokhellum, er nú heitir at Hrafnkelsstöðum, ok sat hann þann bæ vel. Ásbjörn átti þá 5 konu, er Hallbera hét; hon var dóttir Hrollaugs, sonar Rognvalds jarls af Mæri. Þau áttu son þann, er Helgi var kallaðr. Helgi fæddiz upp; fálátr var hann ok vel orðstíllr; lagðiz mǫnnum rómr á, hversu hann gerðiz. Ásbjörn varð eigi gamall. Þá er hann and- 1 v
10 aðiz, tók Helgi arf eptir hann ok bjó nokkura vetr at Lokhellum. Eptir þat brá Helgi búi sínu ok seldi Hrafnkeli Þórisyni, bræðrunga sínum; en hann fór utan ok var marga vetr í hernaði, bæði í Orkneyjum ok Nóregi með frændum sínum. Helgi var ok nokkur 15 sumur í vikingu ok var hinn hraustasti maðr, en engi afreksmaðr at afli ok vígfimi. Eptir þat fór Helgi til Íslands, ok var bæði gott til fjár ok virðingar. Spakbessi bauð Helga með sér, ok fór hann með honum heim á Bessastaði. Á þeim sǫmu misserum 20 kvángaðiz Helgi ok fekk Oddlaugar, systur Bessa, ok tókuz þar brátt góðar samfarir ok miklar ástir. Þá var Helgi staðfestulauss, ok var engi þá fúss at risa upp af sínu landi fyrir Helga. Maðr hét Oddr ok var kallaðr sindri; hann var auðigr at fé 25 ok ódæll við at eiga. Hann hafði valit sér bústað

7. var kallaðr] hét B, var nefndr C. Helgi—hann] þá hann fæddiz upp, var hann fátalaðr B, En er H. f. u., v. h. fálátr C. 8—9. lagðiz—gerðiz] udel. C. 9. Þá] en C. 11. at Lokhellum] sál. B, C; á Lokhillum A. seldi] bústað sinn tilf. B, þat tilf. C. 15—16. en engi afreksmaðr] udel. C. Helgi] hann út B. 17. gott] orðit tilf. C. bæði gott] honum gott orðit bæði B. 18. með sér] til sín B, C. 19. á Bessastaði] til Bersastaða C. sǫmu] udel. B. 21. þar] með þeim B. 21. samfarir—ástir] ástir með þeim ok góðar samfarir C. 22. staðfestulauss] i A ved skrivfejl blot staðfestu. 25. við at eiga] viðreignar B.

við Lagarfljót þórum megin en Bessastaðir eru, ok
 búið þann bæ vel. Oddr átti konu ok son þann, er
 Ósvífr hét; var þat kallat, at hann fylgði því nafni í
 skaplyndi. Hann var farmaðr ok barz á mikit, leikmaðr
 mikill, háðsamer ok hælinn. Þat var einhverju sinni, 5
 at þeir rædduz við mágar, Bessi ok Helgi; spyrr Helgi,
 hvar hann sæi honum bústað, eða hvert ráð hann
 legði á með honum. Bessi gaf ok gott ráð, þat sem
 þeir efndu síðan. Þegar er ís lagði á vatnit, þá gekk
 Helgi á Oddsstaði ok gerði sér kátt við Ósvífr, ok síðan 10
 tókuz leikar upp milli Oddsstaða ok Bessastaða. Maðr
 er nefndr Ótrygg, er vistarmaðr var á Oddsstöðum;
 2r hann tók at sækja mjök Ósvífr at leikum ok hældiz
 eptir, ok sagði hann meir vera hælinn en harðleikinn;
 en Oddr vá síðan Ótrygg. Helgi Ásbjarnarson tók 15
 við vigs málinu. Þá leituðu menn um sættir, en engi
 var kostur annarr, en Bessi gerði einn um, ok varð
 svá sætt þeira, at Bessi gerði lítla fjársekt, en gerði
 Odd burt af bústað sínum ok ór heraði. Oddi líkaði
 stórrilla málalok, en þó urðu þau at vera, af því at 20
 margir váru honum unnandi ófararinnar. Helgi Ás-
 bjarnarson leysti Oddsstaði aptr til sín, ok þó við
 mikinn óþokka Odds; en þó varð svá at vera, at Oddr
 varð í brott at fara, ok er ekki síðan frá honum sagt í
 þessari sögu, en þó hefir hann mikilmenni kallaðr verit. 25

1. eru] er hét á Oddastöðum tilf. B. 2. búið] eðði B.
 son] við henni tilf. B. 6. Helgi] hann Bessa at B; Bersa
 tilf. C. 8. ok] til B, honum C. 9. síðan] síðar B, C. 9—10.
 gekk Helgi] tók H. at leggja þat í vanda sinn at ganga C.
 10. gerði] gera C. síðan] því næst B, C. 12. Oddsstöðum]
 A har her Oddastöðum. *Formerne Odds- og Odda- veksle helt
 igennem i dette hdskr.* 14. eptir] á tilf. B. meir vera] væri
 mjök meir B. 16. Þá leituðu] ok l. þá C. 18. svá] sú B.
 fjár-] fé- B, C. 19. Odd] her Odda A. heraði] því h. B.
 20. þau] þessi C. 21. ófararinnar] sál. C; óförina A.

Helgi reisti bú á Oddsstöðum ok ætlaði alt til á ein-
 um degi ok þangat at færa bú sitt hinn fyrsta fardag.
 En er Oddr bjó sína ferð í braut, þá lét hann hoggva
 graðung ok sjóða, en hinn fyrsta fardag, þá er Oddr
 5 var á brott búinn, lætr hann borð setja með endilöng-
 um sætum, ok var þetta alt graðungsslátr á borð
 borit. Gekk þá Oddr þar at svá talandi: »Hér er nú
 vandliga borð búið, ok svá sem hinum kærstum vin-
 um mínum; þessa veizlu gef ek alla Frey, at hann
 10 láti eigi þann með minna harmi burt fara af Odds-
 stöðum, er í minn stað kemr, en ek fer nú.« Eptir
 þat fór Oddr í burt með alt sitt.

Þessa ræðu segja sumir menn til ættar Drop-
 laugarsona, þeirar er ókunnari er; en þótt sumum
 15 þykki hon efanlig, þá er þó gaman at heyra hana. —
 Maðr hét Grímr, er bjó í Vápnafirði, í Vík hinni 2 v
 inuri; hann var ungr maðr ok kvángaðr ok vel auð-
 igr at fé. Hann ól upp uxa þann, er brandkrossóttir
 var at lit, ok ágæta naut at vexti; honum þótti hann
 20 betri en alt þat, er hann átti í kvikfé. Hann gekk í
 túnnum á sumrum ok drakk mjólk bæði vetr ok sumar.
 Þat bar við um sumarit, þá er uxinn var tíu vetra
 gamall, en taðan stóð úti umhverfis húsin í stórsæti,
 at uxinn hljóp út ok inn ok kastaði sátunum ór stað;
 25 þá vildu menn taka hann ok gátu eigi, ok gerði hann

4. fardag] dag B. þá er Oddr] er hann B. 7. þar at]
 tilf. efter C; mgl. A. þá—talandi] hann þá at ok mælti B.
 9. mínum] várum B, C; til reiða skyldi tilf. C. 13. Þessa]
 Nyt afsnit i A. Her begynder kap. 2 i B. menn] udel. B.
 ættar] um ætt C. 14. sumum] monnum tilf. B 17—18. vel
 auðigr] sál. A, B; vellauðigr C. 19. at l.] sál. C; á l. A, B.
 ok] var þat C. vexti] hlutum ok v. B, v. ok öllum hlut-
 um C. 20. alt] annat tilf. B, C. 22. Þat—sumarit] udel. B.
 24. at—hljóp] hljóp uxinn B.

þá engan mun, ok var kominn þó fjöldi manna til, en hann hljóp á leið fram ok alt um síðir í hina ytri Krossavík, ok þar á sjá út, ok synti alt út í haf, meðan menn máttu sjá. Grímr unði nú stórilla við skaða sinn, er hann hafði mist uxann. Hann átti 5 bróður í Øxarfirði, þann er Þorsteinn hét; hann var góðr bóndi, vitr maðr ok vinsæll; unnuz þeir ok mikit bræðrnir. Nú váru Þorsteini orð send, at hann kæmi til fundar við bróður sinn, Grím, í Vík; ok er þeir funduz bræðr, talði Þorsteinn um fyrir honum, 10 at hann kynni eigi svá illa skaða sínum þessum; segir enn margt í bætr bera, en fé var nóg, kvað eigi ørvænt, at hann æli upp annan uxa eigi verra, en segir vera virðing mikla, at víkr þær báðar myndi síðan vera kendar við uxa hans. Grímr var nálíga, sem 15 við annat eyra gengi út, þat er Þorsteinn mælti. Þorsteinn var þar allan vetrinn til huggunar við bróður sinn, en þó gerði Grím mjök óárlígan; svaf hann lítit ok neytti lítt matar; ok er á leið misserit, leitaði hann eptir, ef Grími væri nokkut um utanferð; kvað við 20 þat stríð manna stemmaz ok dofna hugann af þeim áhyggjum, er fyrir standa gleði manna ok gamni.

3r Grímr kvaz fara vilja, ef Þorsteinn færi með honum, en hann kvaz þat gjarna vilja, ef Grími væri fyrir þat nokkurs vildara en áðr. Þeir settu menn fyrir bú sín 25 til varðveizlu, en þeir réduz utan bræðr báðir í Unaósi

1. var—manna] var þó kominn fjöldi manns B, þó var k. f. m. C. 4. sjá] til sjá B, sjá til C. 5. hafði mist] misti B. 10. talði] talaði B. honum] Grími B. 12. margt] margá hluti B. bera] beraz mundu C. en] er C. kvað] ok B, en C. 18. verra] en þenna tilf. C. en segir] ok sagði C. 15. Grímr] Grími B. I A blot Gr. 19. hann] Þorsteinn C. 21. þat] opt tilf. C. 23. færi] vill fara B, vildi fara C. 24. vilja] gera v. C. 25. nokkurs] nokkuru C. 25. Þeir settu] Settu þeir nú bræðr C. 26. bræðr] udel. C.

ok höfðu ekki mikit fé. Var þá vandi at hafa varar-
feldi at varningi, ok svá höfðu þeir. Þeir urðu vel
reiðfara, ok kom skip þat í Þrándheim, er þeir vátu
á bræðr. Þeir gerðu sér tjald á landi, ok drifu menn
5 síðan frá skipi, hverr til sinna heimkynna, en þeir
bræðr sátu eptir í tjaldi sínu. Snimma einn morgin
kom maðr til tjalds þeira bræðra; sá maðr var mikill
ok sterkligr. Þeir spurðu þann mann at nafni; hann
sagðiz Kárhöfði heita. Þá spurðu þeir hann, hvert
10 hann skyldi fara, eða hvaðan hann væri; hann kvaz
heima eiga hjá bónda þeim, er Geitir hét, ok sagðiz
hafa skyldu til handa honum tuttugu ok fjóra varar-
feldi, en kvað Geiti vel auðigan ok hinn bezta í skuld-
um. Þeir seldu honum, sem hann vildi, feldi, ok
15 mæltu mjöl fyrir; hann kastaði á oxl sér ok gekk brott
síðan. Eptir þat kom sá maðr til þeira, er Þórir
hét, innan ór Þrándheimi, ok bauð þeim til vistar;
hann var góðr bóndi. Þeir þágu þat ok fóru til
Þóris; var þeim þar vel veitt vistin. Þeir spurðu
20 Þóri bónda jafnan at Geiti, en hann léz engi deili á
honum vita. Þeir höfðu eigi lengi á vist verit, áðr
en þeir fýstuz at fara heiman ok vildu leita Geitis.
Þórir latti þess, en þat kom fyrir ekki. Þeir fóru upp
eptir dolum ok spurðu jafnan at Geiti, en engi kunni
25 af honum at segja. Þá komu þeir um síðir til karls
í afdal nökkurn ok spurðu hann at Geiti, en hann

2. þeir¹] nú *tilf.* C. 4. tjald] tjöld B. drifu] allir *tilf.* C.
6. eptir] tveir einir *tilf.* C. tjaldi sínu] tjaldinu B. 7. maðr²]
udel. B. 8. þann mann] hann B. 11. hét] heitir B. 12. hafa
skyldu] vilja hafa B. 13. auðigan] mann *tilf.* B. 13—14.
skuldum] skuldagreislu B. 14. feldi] *udel.* C. sem—feldi]
feldina, sem hann vildi B, feldi, s. h. v. C. 15. sér] feldun-
um *tilf.* C. 17. þeim] heim með sér *tilf.* C. 25. af—segja]
þeim neitt af honum segja C. 26. Geiti] líkt sem aðra
tilf. C.

3 v kvaz eigi kenna hann. Þá spurði Þorsteinn, ef nokkur
 ørnefni vissi hann, þau er Geiti væri kend við. Hann
 kvað heita Geitishamra ok segir þeim til þeira. Fara
 þeir síðan þangat eptir um daginn. Þar koma þeir
 at hellisdýrum; þar brann eldr í hellinum; við eldinn 5
 sat maðr; kendu þeir þar Kárhofða, kompán sinn.
 Hann spratt upp þegar ok fagnaði þeim vel; þeir
 settuz niðr við eldinn ok lituðuz um; þeir þóttuz sjá
 þar Brandkrossa, uxa Grims, heilan standa öðrum
 megin út undir bergit. Kárhofði tók við klæðum þeira 10
 ok varðveitti, ok er hann kom aptr, þá bauð hann
 þeim í stofu at fara, ok er þeir kómu þar, þá sátu
 menn á báða bekki, ok kendu þeir á þeim feldi sína.
 Maðr sat í öndvegi í rauðum feldi, mikill ok tiguligr;
 sá maðr kvaddi þá fyrri ok bauð þeim þar at vera 15
 svá lengi, sem þeir vildi, ok setti þá hit næsta sér,
 ok var þar gott vistafang ok góðr drykkur. Konur
 tvær váru innar frá Geiti ok báðar friðar, ok sat sú
 honum nær, er ellri var, ok var sú kona hans, en dóttir
 hans hin yngri. Þar váru þeir skamma stund, áðr 20
 Grímr ógladdiz. Þat fann Geitir brátt ok mælti við
 Grím um einn dag: »Ek hefi sakir gert við þik,
 Grímr,« segir hann; »ek senda Kárhofða, þræl minn,
 eptir uxa þínum, Brandkrossa, er bezt naut var á
 öllu Íslandi; en þar er þú þóttiz sjá hann hinn fyrsta 25
 aptan uxa þinn, þat er belgr hans, fullr af mjólvi, ok
 ætla ek þér þat í uxaverðit; mér hefir ok sýnz, sem
 þú hafir augum litit til Droplaugar, dóttur minnar,

1—2. nokkur—við] hann vissi nokkur ørnefni, þau er
 kend væri við Geiti C. 3. þeira] hvar þeir váru tilf. C.
 10. bergit] berginu C. 13. feldi] vararfeldi B. 14. tiguligr]
 eigi illiligr B. 20. hans] þeira C. 22. um] udel. B. 24. naut]
 nauta B. 25—26. hinn—þinn] uxa þinn hér hinn fyrsta
 aptan C. 26. uxa þinn] udel. B. þat er] þá var þat C.

en ek mun hana gipta þér, ef þú vilt hana flytja til Íslands, með miklum fjárhlut, er henni skal heiman fylgja; hon er vel borin í móðurætt, ok þó eigi smáborin í föðurætt; var móðir mín vel mœnuð, en föður
 5 átta ek heldr stórfengan.◀ Grímr tók þessu máli vel, ok váru síðan górfarir þeira Gríms ok Droplaugar; var þar hin sköruligsta veizla, ok hvíldu þau í einni hvílu þrjú allan vetrinn, Grímr, Droplaug ok Þorsteinn, í einum afhelli, ok tókuz með þeim góðar
 10 ástir, Grími ok Droplaugu; unði hann þá vel sínu ráði. En er váraði, þá spurði Geitir Grím, hvat hann vildi ráða sinna, en hann kvaz til Íslands vilja sem lífit at lifa. Geitir bað þá bræðr kaupa sér skip ok búa, en hann kvað þau Grím eigi skyldu fé skorta ok segir
 15 Kárhöfða alt mundu til skips færa, þat er þau áttu þar í fjárhlutum ok varningi.

Þeir bræðr gerðu eptir því, sem Geitir lagði ráð til, ok bjogguz til brottferðar; mæltuz þeir mágar vel fyrir; at skilnaði bað Geitir Grím at hafa ráð fyrir
 20 þeim hjónum báðum ok segir þá vel hlýða mundu. En er þeir bræðr váru mjök búnir til skips ok hafs, þá kom Kárhöfði ofan af landi ok hafði belg Brandkrossa fullan af mjölvi á baki sér ok gekk á skip út ok lagði þar niðr hógliga, sem þeir vildu at væri;
 25 annat sinn gekk hann ofan með feldaverð þeira, í þriðja sinn fór hann ofan með kistur tvær, ok var í

1. en ek mun] ok mun ek C. hana—þér] g. þ. h. B, C.
 1—2. ef—Íslands] udel. B. hana—Íslands] flytja hana út til Íslands með þér C. 3. ok] en B, C. 9. tókuz] brátt tilf. C. 11. vildi] ætlaði C. 12. vilja] vitja B. 14. þau] þá B. 16. þar] udel. B. 17. Þeir] *Nyt afsnit i A. Her begynder kap. 3 i B.* 19. Grím] Þorstein C. 21. ok hafs] udel. B. 23. ok gekk] gekk með hann C. 24. hógliga] hægliga B. 25. í] udel. B, C.

annarri klæði ok gripir Droplaugar, en í annarri gull ok silfr ok gersimar, ok var þetta heimanfylgja Droplaugar. Þau létu í haf síðan ok urðu vel reidfara ok lentu í Krossavík hinni innri, ok var þar færðr belgr Brandkrossa af skipi, ok er við hann hvártveggja 5 vikin kend. Þeir bræðr seldu nú síðan skipit, ok fór hverr heim til síns bús. Þorsteinn kvángaðiz ok þótti hinn nýtasti bóndi ok jók sína ætt í Øxarfirði, en 4 v Grímr bjó í Krossavík ok undi vel sínu ráði, meðan þau Droplaug lifðu bæði, ok þótti vera hinn røskvasti 10 maðr, en Droplaug var væn kona ok stórmannlig, umsýslumikil ok drenglunduð ok ómálug; hon var stórlát ok staðlynd, ef í móti henni var gørt, fálát ok fengsöm ok staðföst vinum sínum, en mjök harðúðig óvinum sínum; hon varð eigi mjök gømul kona ok 15 varð sótt dauð. Þótti Grími mikít at missa hennar; fekk hann mikinn harm eptir hana ok undi sér lítt. Þau áttu dóttur eptir, er Mardöll hét; hon var væn mæðr ok virðulig ok mjök lík móður sinni, umsýslusöm, vinsæl ok vingóð, þegar hon hafði aldr til þess; hon 20 var fyrst fyrir bui fòður síns eptir móður sína dauða. Þótti því öllu vel ráðit, er hon réð; síðan var hon gípt austr í Heraðsdal til Gilsár, ok var hon móðir Gríms Mardallarsonar, fòður Droplaugar, móður þeira Gríms ok Helga Droplaugarsona. 25

2—3. heimanfylgja Droplaugar] hennar heimanfylgja B. 3. síðan] litlu síðar B. 5—6. hvártveggja—kend] k. h. v. C. 7. hverr] þeira tilf. B, C. 8. ok—ætt] jók hann ætt sína C. 13. stórlát ok staðlynd] sál. B, C; stórlýnd ok staðlát A. 14. sínum] udel. C. 16. at missa] er hann misti C. 17. fekk hann] ok fekk B. 18. eptir] sín á milli C. 20. þess] udel. B. 21. móður—dauða] dauða móður sinnar B. 22. síðan] en síðar B. 25. Droplaugarsona] Ok endaz hér Brandkrossa þáttir tilf. B, ok endar hér svá þáttinn af Brandkrossa C.

GUNNARS SAGA ÞIÐRANDA-
BANA.

Håndskriftbetegnelse.

A = AM. 156 fol.

B = AM. 426 fol.

C = AM. 496 4to.

D = AM. 158 fol.

1. Ketill hét maðr ok var kallaðr þrumr. Hann var Þiðranda son ok bjó í Njarðvík. Kona hans hét Þorgerðr. Þorkell ok Eyjólfir hétu synir þeira. Þar var sá sveinn á fóstri, er Þiðrandi hét ok var Geitis son ok þótti vera hinn efniligsti maðr af ungum 5 mönnum í Austfjörðum. Björn hét maðr ok var Kóreks son ok bjó í Skriðudal. Hann var góðr bóndi. Þeir váru fleiri bræðr. Eitthvert sumar er frá því sagt, at mælt var til hestaats; átti annan Ketill bóndi í Njarðvík, en annan Björn Kóreksson. Þar var 10 fjölment ok góð skemtan. Þar var Þiðrandi Geitisson. Svá lauk hestavígum, at Björn átti betra hest. Síðan veik hann at Þiðranda ok mælti: »Við þik vil ek vingaz ok gefa þér hest þann, er ek atta í dag.« Þiðrandi þakkaði honum gjöfina, »ok skaltu víst vin- 15 áttu í móti hafa.« Björn kvaz þá hafa þat, er hann vildi. Sá maðr var á mannamótinu, er Þórir hét ok var kallaðr Englandsfari. Hann mælti ok til vináttu við Þiðranda. Hann hafði komit út áðr annat sumarit ok verit á vist með Broddhelga. Hann hafði mikla 20 vináttu við hann. Þetta haust er frá því sagt, at maðr kom til gistingar til Bjarnar Kórekssonar ok þeira

Saga Gunnars Þiðrandabana *overskrift* A, B, Sagan af Gunnari Þiðrandabana *overskrift* C, D. — B har *samme kapitellinddeling* som A. C mangler *kapitellinddeling*. 14. vingaz] segir hann tilf. D. 15—16. vináttu] mína v. B. 16. hafa] segir hann tilf. B. 17. ok] hann D. 19. sumarit] sumar C, D.

- bræðra. Hann nefndiz Ásbjörn vegghamarr, mikill maðr ok svipligr, sterkligr, svartr á hár ok mjök 'háreygðr í lit' ok langhálsaðr. Hann var spurðr, hvaðan hann væri. Hann kvaz vera sunnlenzkr ok verit á 5 vist með Ásgrími Elliðagrimssyni; »vilda ek mér nú vistar leita,« segir hann; »ef menn vilja sér góðan 28 v verkmann fá, þá sneiddi þeir eigi hjá mér.« Þeir kváðuz ok mjök þann verkmann þurfa, er vel væri verkfærr. Þar tók hann sér vist með Kórekssonum.
- 10 Þeim líkaði vel verknaðr hans ok skapsmunir, því betr sem hann hafði verit lengr. Var hann með þeim nokkura hrið, nærri þremr vetrum, ok græddi fé, ok þá vildi hann á burt ok beiddi, at þeir skyldi fá honum bólstað nokkurn. Þeir bræðr sögðu, at honum 15 myndi betr hent á gríðvist en eiga búsiðjar við menn. Hann kvað ekki þurfa illgetur um þat at hafa. Síðan fengu þeir honum bólstað skamt frá sér, ok bjó hann þó mjök um þeira fé, en skuldin óx mjök fyrir honum, því at hann var óskuldvarr. Þá mælti Björn til 20 hans: »Þat grunaði mik, at búit mundi þér eigi hent, ok vil ek, at þú farir aptr til vár ok vinnir af þér skuldina.« Hann kvað enn lítt reynt um bú sitt ok bað, at svá búit skyldi vera, ok svá varð. Hann keypti þat margt, er honum þótti girniliðt; ok er 25 Þórir Englandsfari kom þar í sveit, þá kom Ásbjörn

2—3. 'háreygðr í lit'(!)] *sál.* A, B; harreygðr illa C, harðeygðr illa D. 3. Hann—spurðr] Þeir spurðu D. 4. verit] vera C, D. 5. mér] *udel.* C, D. 6. hann] *i A ved skrifsejl* þat. 8. þann verkmann] *sál. alle hðskrr.* 10. því] ok þ. B. 10—11. því betr] *i fyrstunni*, en því verr D. 14—15. at—myndi] honum C, D. 15. eiga] at e. C, D. 16. þat] *herefter i C og D ved gentagelse* þurfa. 18. þó] þá C, D. um] af B. en—mjök] Óxu nú skuldir B. 19. var] heldr *tilf.* B. 21. vinnir] vinna D. 22. skuldina] skuldirnar B. 23. svá²] þat C. 25. Englandsfari] *sál.* B; Englendismaðr A, Englendr maðr C, D.

á hans fund ok kvaz vilja kaupa af honum varning. Hann svarar: »Ertu ekki þfélitill?« Ásbjörn sagði: »Ekki em ek fémikill, en skjótt afla ek á verkum mín-um ok þrifsemi.« Þórir kvaz mundu selja honum varning, ok er Þórir hitti Broddhelga, spurði hann at 5 um sölur hans; en hann sagði, sem farit hafði. »Þar hefir þú selt þeim manni, er mér er óskapfeldr ok hroðavænligr er.« Ok um sumarit fór Þórir at skuldaheimtum sínum ok hitti Ásbjörn vegghamar ok spurði at um skuld sína. Hann kvaz eigi vita, hvat 10 til mundi verða um tolla slíka, ok fekk Þórir ekki af honum; en þeir Kórekssynir mistu þó mest við hann. Ok er Ásbjörn sá, at hann mundi eigi um kyrt mega 20 r sitja, þá hljópz hann í burt ok kom ofan í Njarðvík ok hitti Ketil ok beiddi hann viðrtöku: »em ek þér 15 hagfeldr, því at ek em verkmaðr góðr, ok þú ert iðju-fullr sjálfr; en ek tek lítit gott upp hjá þeim Kórekssonum.« Ketill kvað sér lítit um vera at taka við honum, kvað ekki vel spyrjaz til hans atferða. »Haf við raun þína, bóndi!« segir hann. »Óráðligt mun 20 þat vera at gera sér aðra menn at óvinum fyrir þik,« segir Ketill. »Eigi mun svá mikit ilt af standa,« segir Ásbjörn. Þat varð, at Ketill tók við honum. Ok er Kórekssynir spyrja þetta, hitta þeir Ketil í Njarðvík, sögðu, at þeir fengu eigi réttar skuldir af Ásbirni, ok 25 kváðuz missa mikils fjár við hann. Ketill sagði, at

1. af] at B, C, D. 3. Ásbjörn sagði] I C og D *heyrer Ásbjörn til den foregående sætning, og sagði udelades.* 7. manni] segir Helgi *tilf.* B. 13. hann—eigi] eigi mundi C, D. 16. hagfeldr] segir hann *tilf.* B. ok] en B. 16—17. iðju-fullr] iðjusamr B. 17. tek] tók C, D. en ek tek] tek ek ok B. 20. bóndi—hann] segir Ásbjörn B. hann] i A *ved skrivfejl* þat. 20—21. Óráðligt—vera] Bóndi svarar ok segir þat óráðligt vera munu B. 22. segir Ketill] *udel.* B. 23. varð] af *tilf.* B. 25. sögðu] s. honum B, ok s. honum C, D.

þeir mundu sannara hafa, »en eigi nenni ek at gjalda fé fyrir hann.« Þiðrandi var þá í Njarðvík ok lagði orð til, at Ketill fóstri myndi gjalda nokkut fyrir Ásbjörn. Ketill svarar: »Eigi mun ek fé gjalda fyrir 5 hann, en leyfa mun ek, at þeir stefni honum við fá menn.« »Undarliga líz þér þetta, fóstri minn, við ofstæki þitt, ok vánu betr verðr, ef þetta ferr vel af hendi.« Ketill svarar: »Mjök fylgir þú máli þessu, ok muntu launa hestgjöfina.« Þiðrandi kvaz þess vilja 10 fýsa, er honum gegndi bezt. Við svá búit riða þeir í burt, en Þiðrandi fór þá norðr í Krossavík ok var um sumarit á manna móti. Ræddu Kórekssynir um, at þeir mundu þá fara í Njarðvík at stefna Ásbirni, ef Þiðrandi færi þangat á kynnisleit. Þótti þá ván, 15 at betr mundi þá fara með þeim.

2. Þat sama sumar kom skip í Breiðavík — þat er á milli Húsavíkr ok Borgarfjarðar — ok váru þeir stýrimenn, at annarr hét Gunnarr, en annarr Þormóðr. Áttu menn kaup við þá, ok ætluðu hér at vistaz. 20 Ketill reið til skips ok tók við stýrimönnum; fóru þeir til 29 v vistar með honum. Gunnarr var manna vaskligastr, mikill ok sterkr ok manna vænstr at sjá. En Þiðrandi kom til Kórekssona um sumarit; tóku þeir við honum einka vel; var hann þar um nóttina. Þeir buðu at geraz fylgðar- 25 menn hans ok til allrar þjónustu við hann. Hann tók því vel. Þeir kváðuz nú vilja fara til Njarðvíkr

1. eigi—ek] ek n. e. C, D. sannara—ek] satt hafa at mæla, en sagðiz eigi nenna B. 3. fóstri] hans tilf. B. 6. Undarliga] Þiðrandi svarar U.: C, D. 6—7. ofstæki] rettet; hðskrr. have oftæki. vánu] vánum C, D. 10—11. Við—burt] Riða þ. í b. v. s. b. D. 12. móti] mótum B. 13. þá] udel. B. 15. betr] Ljótr í alle hðskrr. I B er Ljótr senere rettet til betr. þá] udel. C, D. 16. Þat—sumar] ok sumar þat sama D (umiddelbar fortættelse af det foreg.), ok s. þ. hit sama C. 17. Húsavíkr] Hersavíkr A, B, C, D, i B senere rettet til Húsavíkr. 552 e: Húsavíkr. 19. ætluðu] þeir tilf. B. 21. manna] sál. C, D; maðr A, B. 22. En] udel. C, D. 23. Þeir k.] Her beg. kap. 2 i D.

með honum at stefna Ásbirni. Þiðrandi játaði þeim því. Kórekr karl mælti: »Eigi segir mér vel hugrum þessa ferð, ok hafi þit, synir mínir, góðan dreng í hættu, en eigið við allbráðan mann um, þar er Ketill er, en annan illan.« Þeir váru þeir bræðr Kórekssynir, 5 Björn ok Þorfinnr ok Halldórr. Þórir Englandsfari var í ferð með Þiðranda ok tveir menn þeir, er eigi eru nefndir, ok váru þeir sjau saman. Nú fara þeir til þess, er þeir kómu í skóg þann, er skamt er frá Njarðvík, ok fóru þar af baki ok gærðuz í leik ok 10 skutu skógvondum ímillum sín. Þá mælti Þiðrandi: »Þat hygg ek, at fóstura mínum munum vér þykkja helzti liðmargir, ok styggiz hann.« Þat sá Ásbjörn vegghamarr, þar sem hann var á mýri nokkurri ok gróf torf. Ásbjörn sá á þá ok þekti, hverir váru, ok 15 þóttiz vita, hvert erendit var. Ásbjörn kastar nú niðr verkfærum sínum ok tekr á skeiði miklu heim til bæjarins. Einn af þeim bræðrum skaut til hans skotvendingum ok kom á kvið Ásbirni. Ekki hljóp hann at seinna. Þiðrandi kvað þat betr ógert. 20 Ásbjörn hljóp heim ok kom í eldahús ok fór felmr mjök, en Ketill bakaðiz við eldinn ok spurði, hvi hann fór svá hart. Hann svarar: »Spyrja er bezt til váligra þegna; ertu kallaðr garpr mikill ok hefnir mín eigi; en spjót stendr í gegnum mik.« En þeir 25 Þiðrandi urðu seinni, er þeir máttu eigi ríða hit 30 r gegnsta yfir mýrarnar. Þiðrandi kvez gruna, hversu vegghamarr mundi túlka fyrir þeim. Ketill bakaðiz við eldinn ok kendi ekki heitt af eldinum ok kvaz þat undarligt þykkja. Ásbjörn bað hann hefna sín, 30 ef hann væri vaskr karlmaðr. En Ketill varð við skap-

12. munum vér] mun B. 12—13. helzti—hann] at vér erum svá liðmargir, ok muni hann styggjaz við B. 21. eldahús] eldhús B, C, D. 25. en spjót] en spjótit C, er spjótit D. 27. kvez] kvað sik C, D.

- bráðr ok mælti: »Sjaldan hefir þurft at frýja mér
 hugar.« Ketill hleypr út ok þrífir spjót mikit. En
 þeir Þiðrandi vǫru þá komnir í túnit ok allir saman.
 Þiðrandi bað sína menn hlífaz við fóstura sinn. Ketill
 5 hljóp þegar at Birni Kórekssyni ok lagði hann spjóti
 í gegnum, því at hann var næstr honum. Ok er Þórir
 Englandsfari sér þat, hljóp hann at Katli ok hjó framan
 í fang honum, ok var þat þegar banasár. Ok þar
 fell Þórir Englandsfari fyrir heimamönnum Ketils.
- 10 3. Þjóðgeirr hét maðr ok Þórir kringr; þeir
 vǫru heimamenn Ketils ok fellu. En Þiðrandi vildi
 þá í burt riða ór geilunum suðr frá bænum, ok fé-
 lagar hans með honum, þeir er eptir vǫru, ok eru
 þeir fimm saman. Heimakona hljóp inn ok sagði þat
 15 Gunnari ok Þormóði, ok vissu þeir ekki af þessum
 tíðendum, er svá skjótt hafði at boriz. Hon mælti:
 »Undarligir menn eru þit, er þér sitið hér, en bóndi
 sé drepinn úti ok nokkurir menn með honum, ok mun
 aldri dáð í ykkar,« segir hon. Gunnarr kvað hana taka
 20 mikinn af ok kvað þess litla þorfr, »eðr hvern er sá
 í þeira liði, er mestr skaði er at?« »Þat er hann
 Þiðrandi,« segir hon, hin áuma kona, »ok kemr þá
 nokkut fyrir bónda várn, ef þú drepr hann.« Gunn-
 arr skaut spjóti í flokk þeira, ok kom spjótit á bak
 25 Þiðranda ok í gegnum hann. Var þat hans bani, ok
 fell hann dauðr af hestinum. En Þorgerðr húsfreyja
 ok synir hennar létu illa yfir þessu verki ok kváðu
 þetta hit mesta óhapp. Gunnarr kvað nú svá búit
 vera mundu. Þau kváðuz ætla, at hér mundi mikit

5. spjóti] með s. D. 10. Þjóðgeirr] Þorgeirr C, D. kringr]
 bringr C, D. 11. En] udel. B. 14. inn] heim D. 16. hafði]
 höfðu B, D. 17. þit] þér C, D. 21. hann] udel. D. 22. hon,
 hin] sú hin C, hon sú D. 23—24. Gunnarr skaut] G. hljóp
 út þegar ok skaut D. 28. Gunnarr—nú] ok kváðu C. 28—
 29. Gunnarr—Þau] kváðu ok eigi svá búit vera mundu, heldr D.

30 v eptirmæli verða ok mikil ræki at gǫr ok hétu þeim
 í burt austmönnum. Þorgerðr kvað þeim hvergi
 fritt mundu vera. En lítlu síðar hurfu þeir á burt,
 ok vissi engi maðr, hvat af þeim varð. Allir menn
 hǫrmuðu þessa atburði, því at Þiðrandi var manna 5
 vinsælastr ok þótti mikils verðr. Fréttuz nú þessi
 tíðendi um ǫll heruð. Ok lítlu síðar kom í Njarðvík
 Þorkell Geitisson með nokkura menn at leita eptir
 austmönnum ok fé þeira ok kvað nauðsyn á hvárum-
 tveggjum eptir leita ok sinna harma at reka. Þor- 10
 gerðr húsfreyja kvað þat nauðsynjamál at leita eptir
 þeim ok kvaz þá burt hafa rekit. Þeir Þorkell fóru í
 burt ok heim við svá búit. Líðr nú á vetrinn, ok hafði
 Þorkell Geitisson mikinn grun á, at þeir Gunnarr, er
 síðan var kallaðr Þiðrandabani, ok Þormóðr, félagi hans, 15
 mundu vera í varnaði þeira bræðra Ketilssona Þorkels
 ok Eyjólfss. Um vetrinn kemr Þorkell Geitisson at máli
 við heimamann sinn, þann er Þórðr hét, ok mælti
 svá: »Sendiför hefi ek ætlat þér ofan til Njarðvíkr at
 segja þeim bræðrum, at hross eitt var horfit frá stóð- 20
 hrossum þeira.« Þórðr svarar: »Þat eitt erendi vil ek
 þangat bjóða, at þeim bræðrum sé ekki misboðit í
 minni ferð; til øngra svika skal þetta gøra.« Þórðr
 ferr ofan til Njarðvíkr ok segir þeim bræðrum um
 hrossin. Þeir kvaðu hann sýna góðvilja enn í þessu. 25
 Skilja þeir nú við svá búit. Lítlu síðarr fóru þeir
 bræðr Þorkell ok Eyjólfir Ketilssynir til stakkgarðs,
 þar er hrossin vǫn at vera í. Logndrifa var á
 um daginn, ok var dimmt veðrit. Ok er þeir bræðr

5. þessa] þá C, D. 9. á] udel. C, D. 10. sinna] sína C.
 15. síðan] síðar C, D. 17. Um v.] *Her begynder kap. 3* í D.
 19. þér] udel. C, D. 20. var] sé B. 23. til—þetta] ok ef
 þetta skal til øngra svika B. 24. ok segir] at segja C, D.
 28. í] udel. D.

váru við garðinn, kómu at þeim fimm menn; var þar Þorkell Geitisson. Þeir tóku þá bræðr höndum ok bundu hvárntveggja. Þorkell bað þá segja til austmanna, kvaz vita, at þeir væri á þeira valdi. Þeir
 5 þrættu ok kváðuz eigi vita til þeira. Þá leiddi Þor- 31r
 kell sérhvárn þeira í burt. Þorkell Ketilsson hafði feld yfir sér. Hann lét höggva þar kálf einn undir garðinum ok lét blæða ór kálfstrjúpanum ok á Þor-
 kel Ketilsson. Þá bar hann aptr af honum feldinn
 10 ok mælti til Eyjólfs ok bað hann segja til austmanna, ella mun hann drepinn sem bróðir hans, ok sagði, at þar var blóðit hans á feldinum. Eyjólfur svarar:
 »Frekr er hverr til fjørsins, ok mun ek heldr segja til þeira, en ek sé drepinn. Þeir eru hér at geita-
 15 húsum várum, ok höfum vit bræðr jafnan fært þeim þangat mat í vetr, þá er vit höfum farit til hrossa.«
 Ok er Eyjólfur hafði þetta mælt, þá var Þorkell Ketilsson þangat leiddr, ok var heill. Þá mælti Eyjólfur:
 »Bragð hefir þú nú haft í við okkr, Þorkell,« sagði
 20 hann; »en þat vilda ek, Þorkell Geitisson, at ek mætta segja þér þá sögu eitthvert sinn, at þér væri eigi minni skapraun í móti því, er þú sagðir mér bróður minn dauðan.«

4. Þorkell Geitisson lét binda þá bræðr bæði at
 25 höndum ok fótum, ok lágu þar undir stakkgarðinum. Þorkell Geitisson ok félagar hans fóru til geitahússins. Gunnarr tók til orða: »Ófriðsamliga hefir mik dreymt í nátt, Þormóður félagi,« segir hann; »nú vil

1. garðinn] komnir tilf. D. 3. hvárntveggja] þá h. C, D.
 6. Ketilsson] sál. B ved rettelse i marginen; Geitisson A, C, D.
 9. Ketilsson] sál. B; Geitisson A, C, D. honum] efter B; sér A, C, D. 11—12. at—var] þar væri D. 15. vit] vér C. D. 19. Bragð] Brögð C, D. 1] taffi tilf. D. 20—27. geitahússins] er hinir í váru tilf. D. 27. Gunnarr] Her begynder kap. 4 i D. Nyt afsnit antydes ved streg i C.

ek, at vit göngum út ok stefnum upp til fjalls, því at
eigi mun okkr rjúfaz ófriðrinn bráðliga.« Síðan gengu
þeir út, ok var á logndrifa myrk. Nú sáu þeir menn-
ina, ok áttu skamt til hússins. Þeir hlupu undan í
drífunni. Þorkell Geitisson skaut spjóti, ok kom þat 5
á Þormóð miðjan, ok dapraði honum undan ferðin,
ok bað Gunnar hjálpa sér ok halda undan. Gunnarr
kvaz því óvanr at renna frá félogum sínum. »Sé ek
nú, félagi, hversu spjótit stendr, ok mun ek skjótt
deyja.« Gunnarr sá, at Þormóðr var at bana kom- 10
inn, ok sótti Gunnarr þá undan. Einskirt gerði veðrit.

- 31 v Ok er Þorkell kom at Þormóði, veitti hann honum
skjótan dauða, ok dvalði þat heldr ferð þeira, er þeir
stýrmðu yfir honum dauðum. Gunnarr kom at
bæ þeim, er á Bakka hét, í Borgarfirði. Þar bjó 15
sá maðr, er Sveinki hét, garpr mikill ok hinn ódæl-
asti viðreignar. Hann var úti, ok kvødduz þeir.
Gunnarr mælti: »Skjótt mun ek þurfa hjálpraða nokk-
urra þinna, bóndi, því at hér ferr Þorkell Geitisson
við fimta mann at leita eptir lífi mínu, en hefir drepit 20
áðr féлага minn.« Hann svarar: »Ekki höfum vér
áðr margt við áttz, en litt ertu nú við kominn, en
sýnt þik áðr í góðri karlmennsku ok hefndir húsbónda
þíns en vinar várs. Nú munu þér at litlu trausti
verða tillog vár, en slikir menn sækja vel eptir; en 25
gakk inn fyrst í anddyrit.« Ok svá gerði hann. Síðan
hvélfði Sveinki yfir hann elditorfi, er inn var borit í
framhúsit, ok eptir þat kvámu þeir Þorkell at bænum
ok hans menn ok hittu Sveinka úti. Þorkell spurði,
hvárt Gunnarr væri þar kominn, ok þóttiz svip hafa 30

3. sáu] sjá C, D. 5. þat] udel. D. 8. ek] udel. B, C, D.
11. Gunnarr] hann B. 18. -ræða] -ráða C. 18—19. nokk-
urra þinna] omv. D. 21. vér] vit C, D. 22. við] udel.
C, D.

af, at hann væri þar kominn. Nú er þat sumra manna sagn, at í þessarri ferð hafi verit Helgi Drop-
laugarson með Þorkeli, frænda sínum, en eigi vitum
vér, hvárt satt er. »Nú vildum vér,« sagði Þorkell,
5 »at þú seldir hann fram, ok ættimz vér gott við.«
Sveinki kvaz ætla, at eigi mundi hann þar finnaz,
nema hann væri til stofu genginn; »nú megu þér
þangat leita, en eigi hefi ek orðit fyrir rannsókn af
nökkurum mǫnnum eða óspektarferðum slíkum.«
10 Síðan gengu þeir Þorkell til stofu. Þá mælti Sveinki
við þann mann, er útidyrr geymdi — sá var af fǫru-
nautum Þorkels —: »Ek mun hér vera, at eigi komiz
maðrinn út, ef hann er hér inni; [en þú gakk til
stofu.« Nú hljóp þessi til stofu, en Sveinki bað
15 Gunnar upp standa ok út fara, en rak slagbrand fyrir
hurðina. Þá mælti Sveinki: »Nú skulu vit ganga ofan
til skips, er ek á niðr í fjǫru.« Svá gerðu þeir. Þar 32 r
hválfði skip eitt; þat var litil skúta; ok hafði látit
bræða. »Hér skaltu fara inn undir skipit, ok verðr
20 nú skjótt at taka til ráða.« Sveinki rak þá lǫmb sín
til fjǫru í farit, at eigi mætti sjá tveggja manna far.
Gunnarr fór inn undir skipit.

5. Nú er at segja frá þeim Þorkeli, at þeir fóru
fram ór stofunni, ok váru nú inni byrgðir, ok kvámu
25 út ok þó heldr seint. Ok er þeir koma út, var Sveinki
kominn heim í túnit ok hafði þá rekit lǫmb sín neðan
frá sjó. Þorkell mælti: »Óvináttu gerir þú til vár,

1. kominn] *udel.* B þat] þar C, D. 2—3. Drop-
laugarson] í A *veð skrifefl* Djuplaugarson. 4. hvárt] hvat D.
7. nú—þér] ok megu þér nú B. 9. mǫnnum] manni D. 11
—12. sá—Þorkels] *udel.* D. 15. en] ok B. 17. gerðu] gera
C, D. 18—19. látit bræða] verit nýbrædd B. 21. mætti]
sál. C, D; mátti A, B. far] fǫr B, D. 22. Gunnarr] en
G.: B. fǫr] ferr þá C, D. 23. fóru] fara C, D. 25. þó
—seint] heldr seint þó B.

eða hvat hefir þú nú gert af Gunnari?« »Til Gunnars kann ek ekki at segja,« segir Sveinki, »en ekki er þess *örvænt*,« segir Sveinki, »at ek láta nokkurn prett koma í mót óspektarferðum slikum.« »Förum nú ofan til sjófar,« sagði Þorkell. »Þat má vel,« segir Sveinki. Þá kómu þeir til skipsins, þat er hvalfði. Þá mælti Þorkell: »Fylgsni væri þat at fara hér undir skipit.« Sveinki mælti: »Því em ek vanr at geyma þar undir skipreiða minn, eða hvi ferr eigi nokkurr yðar inn undir skipit ok rannsakið enn hér; ella fer ek, ef þér þorið eigi.« 10 Síðan fór hann inn undir skipit. Þá lagði Þorkell upp undir skipit ok kendi, at kvikt var fyrir, ok lagði í lær Gunnari. Ok er Sveinki sá þat, þá brá hann knifi ok stakk í lær sér, áðr hann fór undan skipinu, ok sneri knifinum, svá sem með spjóti hefði lagt 15 verit, ok mælti, er hann kom út: »Ekki hyggek, at þér hafið hlíf mér í þessarri ferð, ok þat ætla ek, ef jafnir málendr eru at, at þessa mundi eigi óhefnt.« Þorkell mælti: »Ekki vilda ek þér mein hafa gørt; en varla vitum vér, hver svipan í er.« Síðan gengu 20 þeir Þorkell heim til bæjar ok rannsökuðu enn, ok fór í burt síðan. Þá mælti Sveinki við Gunnar: »Á brott munum vit nú heðan leita, ok margra bragða 32 v verðum vit nú í at leita, ok veit ek eigi, hvat drjúgast ór gerir með oss.« Síðan fylgði hann honum 25 heim í fjóshlóðu ok tók þar laust hey ór stálinu, er

1. nú gert] *omv.* C. 2. þess] *udel.* C, D. segir Sveinki] *denne gentagelse også* í C, segir hann D. 4. ofan] *udel.* B. 6. þat er] þess er B, þar eð þat C, D. 12. ok lagði] er lagit kom B. 13. Gunnari] *sál.* D; Gunnars A; í B, C *blot* Gu. 15. spjóti] spjótinu C, D. 16. hyggek] ætla C, D. 17. hlíf] vægt C, D. 18. eru at] væri at B, eru C, ættuz við D. 19. mein] geig C, D. 22. fór] fóru B, C, D. 23. leita] halda B. 24. verðum vit] verðr B. 25. ór—oss] verðr C, D.

holt var innan, ok býr þar um sem vandligast. Þá er Gunnarr var þar í kominn, þá stóð Sveinki fyrir ok duslaði þar. Þá hvarf Þorkell enn aptr ok kom þá enn til hlöðunnar. Sveinki spurði, hverju gegndi
 5 enn um þeira ferð, »er hér gengr á öngvu nema á rannsóknum.« Þorkell kvaz eigi vita, við hver brögð er þeir váru í komnir, en kvaz eigi nenna at leggja hann við velli at óreyndum sökum. Sveinki svarar: »Þess er at ván, at þér megið drepa mik, en þykkja
 10 mun þat skjótræði mikit at saklausu, en þess mun ek á leita at hafa mann fyrir mik, áðr en ek hnig at grasi.« Ok þá skilr með þeim, ok fóru í burt. Þá mælti Sveinki: »Í burt skulum vit enn heðan ok ofan til sjófar eptir nautaserlinum.« Ok er þeir koma ofan til sjófar, þá
 15 mælti Sveinki: »Hólmr liggr hér fyrir landinu, sem þú sér, ok er þat mikit sund, ef þú værir heill ok ósarr, en nú er þat enn meiri mannaun. Þangat vilda ek, at þú legðiz út í hólminn, ef þú þykkiz til færri, ok verðr þú nú at reyna þrótt, en ek skal sækja
 20 þik, þegar er óhætt er.« Gunnarr kvað honum vel fara, »ok væri mér vandlaunuð þessi liðveizla; en á þat munum vit hætta, at ek leggimz til hólmsins, ok þótt nokkuru væri lengra.« Gunnarr legguz nú út í hólminn með öllum vápnum sínum, ok gengr honum
 25 þat vel, ok var stíðr mjök. Eptir þat lagðiz hann

2. þá] *sál.* C, D; þar A, B. 4. þá enn] *udel.* B, þá C, D. 5. enn] *udel.* B. er—gengr] *sál.* B, C, D; en hér gengu A. öngvu] segir hann *tílf.* B. 7. í] *udel.* B, um C, D. 9. þér] þit C, D. 10. en—ek] mun ek ok þess B. 11—12. Ok—skilr] Skilr þá B. fóru] *sál.* C, D, fóru þeir B. A *har* fór. 14. Ok] Ganga þeir nú ofan til sjófar ok B. ofan til sjófar] þar B. 15. Hólmr] Í burt skulum vit enn heðan. Hólmr *ved gentagelse* D. fyrir] út fyrir C, D. 16. ef] þó B. 19. þrótt] þrekit C, D. 21. væri] er C, D. 22. hólmsins] hólmsins D. 25. ok var] þó hann yrði B.

þar niðr ok grefr sik í brúkit ok firrir sik svá við kulda. Ok er Sveinki þykkiz vita, at Þorkell er á brottu, þá reri hann skipi sínu út til hólmsins ok hitti Gunnar ok kvað mál vera at veita honum nokk-
 5 ura hjálp. Gunnarr var þá mjök dasaðr, svá at hann gat varla gengit. Sveinki flutti hann heim til sín, ok var hann þar nokkurar nætr ok hvilðr sik. Þá mælti
 33 r Sveinki: »Nú munu hér eigi verða langvistir þínar, því at ek ber eigi traust til at halda þik hér, ok því vilda ek senda þik á fund Helga Ásbjarnarsonar, 10
 vinar míns; ok vil ek at þú komir þar á náttarþeli, ok skaltu ganga at norðrðyrum at húsi því, er Helgi sefr í, ok er þat siðvenja þeira manna, er hann sækja at trausti, at klappa á þær dyrr; gengr hann þá sjálfr til dýra; ok opt hafa þessi dæmi orðit.« Síðan vís- 15
 aði Sveinki Gunnari á leið ok sagði, hvar hann skyldi fara; ok skildu við svá búit. Gunnarr fór til þess er hann kom í Mjófanés. Þar bjó Helgi þá. Gunnarr drap á norðrðyrr á húsi því er Helgi svaf í. Helgi vaknaði ok mælti: »Skjóls þykkiz sá þurfa, er þar 20
 berr.« Helgi gengr út sjálfr, ok kvødduz þeir. Gunnarr segir honum allan sinn málavøxt ok orðsending Sveinka ok jarteiknir at sanna sögu hans. Helgi svarar: »Eigi er sá forsjálauss, er Sveinki hjálpar; nú mun ek eigi við þér taka, því at mjök standaz hugr 25
 várir í móti; en þó á ek margt gott Sveinka at launa, ok

1. ok g.—brúkit] *sál.* D; í »grfr« ok í brúkit grefr hann sik A, B, ok grefr, í b. g. h. s. C. við] *udel.* B. 1—2. ok² —kulda] fyrir kulda sakir C, D. 2. þykkiz] pöttiz C, D. 6. heim] *udel.* C, D. 9. því²] *sál.* B, C, D; í A *veð skriffejl* þat. 10. senda þik] *omv.* B. 13. í] *udel.* D. 14. þá] þar D. 19. norðrðyrr] dyrr C, D. 20. vaknaði] við tilf. B. 21. Helgi gengr] gengr hann þá B (*jfr. ovf. l. 14*). þeir] þeir Gunnarr C, D. 21—22. Gunnarr] Hann C, D. 25. eigi] *udel.* B. mjök] eigi D.

gakk inn í útibúr mitt.« Þar var Gunnarr um vetrinn ok vel haldinn.

6. Um várit eptir átti Helgi Ásbjarnarson heimanferð fyrir hendi ofan í fjörðu ok mælti áðr við Þór-
 5 dísi, konu sína: »Svá er háttat,« segir Helgi, »at hér liggir við alt gott okkart vinfengi, hversu trú þú ert mér um mál Gunnars, meðan ek em í burtu.« Hon kvað þá vitat vera, er reynt er. Síðan fór Helgi heiman. Eitt kveld er þat sagt, at menn riða at bænum í
 10 Mjófanesi tólf. Þórdís húsfreyja gekk út ok heimamenn hennar. Ok var þar kominn Bjarni Broddhelgason, bróðir hennar. Hon býðr þeim öllum þar at vera. »Þat er vel boðit,« segir Bjarni; »en svá er háttat, at þat er erendi mitt hingat at leita eptir Gunnari 33 v
 15 Þiðrandabana, er drepit hefir frænda várn ok fóstbróður; er mér svá sagt, at hann muni hér vera í útibúri, ok munum vér brjóta þat upp, ef þú vilt ekki upp lúka.« Þórdís svarar: »Þú skalt eigi svá at þessu fara, bróðir, ok máttu þó hafa þitt erendi; en ver
 20 hér í nátt, frændi, ok er þá frændsamligra gørt við mik; ok var mér Þiðrandi svá ásthugaðr, at mér þætti því betr, sem hans væri fyrr hefnt; ok því hefir Helgi, bóndi minn, við mér sét i vetr, því at hann vissi þat, at ek vilda Gunnar feigan mann; ok þess
 25 skulum vit á leita, áðr þú ferr heðan.« Þeir Bjarni stigu af hestum sínum ok váru þar um náttina. Sendir Þórdís tvá menn í bygðina ok stefnir at sér

1. mitt] segir Helgi tilf. B. Þar—Gunnarr] G. gærði svá, ok var hann þar B. 2. ok] udel. B. 3. 6.] *Her begynder kap. 5 (sidste kap.) i D.* 5. háttat] *rettet; háttir i alle papirshdskrr.* 6. gott okkart] *omv.* C, D. 8. er²] væri C, D. 17. vér] vit C, D. 19. ok] en C. 21. ásthugaðr] ástúðligr C, D. 23. við] mjök v. C, D. því] *udel.* B. 26. stigu] nú tilf. B. 27. Þórdís] þá tilf. B.

mönnum. Um morguninn komu þar þrír tígir manna, náðúar hennar ok vinir Helga. Bjarni stendr í klæði sín um morguninn ok sagði svá, at hann vill, at systir sín seli fram Gunnar. Þórdís svarar: »Eigi veit ek, bróðir, hvi þú vildir með slíku fara at sækja heim systur þína ok 5 unna mér svá ills hlutar at selja þann mann undir vápn þín, er bóndi minn seldi mér til geymslu, ok á ek ekki þann mun ykkar at gera, ok mun þér alt annat betr fara en þetta, ok muntu eigi fá vald á Gunnari at sinni, nema þú vinnir fult til.« Bjarni 10 svarar: »Nú erum vér við brögð um komnir, ok kantu annat at mæla, frændkona, en þér er í skapi.« Ferr Bjarni í burt þaðan við svá búit. Þórdís gengr nú til útibúrs þess, er Gunnarr var í, ok lýkr upp ok spurði, hversu hann hygði til at ganga á vald 15 Bjarna. Gunnarr svarar ok kvað þat mundu ekki reynt, ef Helgi bóndi væri heima. Þórdís svarar: »Ok eigi skal enn reyna þat,« segir hon. Gunnarr þakkaði henni. Nú kom Helgi heim, ok er honum sagt, hversu þetta hefir farit. Helgi svarar: »Vissa ek, 20 34 r at ek var vel kvæntr, ok er þat vel, at hon sagðiz í ætt sína.« Nú var Gunnarr þar um sumarit með Helga, ok þat sumar varð hann sekr á þingi, ok lét Þorkell Geitisson sækja hann til sekta. Ok eigi miklu síðarr tókuz til skipti þeira Helga Ásbjarnarsonar ok 25 Grims Droplaugarsonar, at Helgi var veginn, ok þá sagði Þórdís, at hon vill senda Gunnar vestr til Helgafells

1. Um] en um B. 2. hennar—Helga] þeira Helga ok vinir B. 3. svá] udel. B. 8. ok—þér] mun þér ok B. 10. til] udel. C, D. 11. erum vér] sál. B, D; eru þeir A; eru þér C. brögð] sál. B, C, D; brögðum A. um] udel. B. 13. Ferr] Fór C, D. 14. nú] þegar tilf. B. útibúrs þess] útibúrsins B. 16. þat—ekki] ekki mundu B, þat e. m. C, D. 25. tókuz] tóku B. til skipti] sál. efter B, C, D; A har tilskipti i ét ord.

- til Guðrúnar Ósvífrsdóttur til halds ok trausts, ok skildi hon vel við hann. Ok kom hann vestr þangat í þat mund, er Guðrún var fóstnuð Þorkeli Eyjólfssyni. Þat sumar, er Gunnarr reið til Helgafells, reið
 5 Þorkell Geitisson ofan í Njarðvik ok ætlaði at taka upp sektarfé Gunnars. Þeir bræðr riðu í mót honum við nokkura menn, Þorkell ok Eyjólf Ketilssynir. Eyjólf mælti til Þorkels Geitissonar, er þeir funduz: »Þú munt ætla at taka sektarfé Gunnars.« »Þat er
 10 ætlan,« segir Þorkell. »Bæði er féit mikit ok gott,« segir Eyjólf; »en þat vil ek segja þér, at féit er alt á brottu af Íslandi, ok skaltu öngvum penningi ná.« Þorkell skilr, at þetta mun satt vera, ok skilja þeir við svá búit.
- 15 7. Nú er at segja frá Þorkeli Eyjólfssyni, at hann riðr til brúðhlaups síns til Helgafells, ok kemr þar margt manna. Ok um kveldit, er menn taka handlaugar, þá heldr Gunnarr Þiðrandabani vatni fyrir boðsmönnum ok Þorkeli Eyjólfssyni, ok hefir hatt
 20 síðan á höfði. Þorkell þykkiz kenna manninn ok spyr hann at nafni. Hann nefndiz því nafni, sem honum líkaði, en eigi því, er hann hét. Þorkell sendir eptir Guðrúnu Ósvífrsdóttur. Hann sagði, at hann vill, at Gunnarr Þiðrandabani fari á burt, ok þeir 34 v
 25 mundu eigi þar báðir vera. Ok er þessa er getit fyrir Guðrúnu um þetta, segir hon, at henni þykkir jafnvel, þótt hon eigi ekki hann Þorkel Eyjólfsson at

4. reið] fór C, D. 6—9. Gunnars—Gunnars«] *overspr.* C, D. 10. ætlan] ætlanin B, í ætlan C, D. 13. skilr] nú tilf. B. 15. Þorkeli Eyjólfssyni] *sál.* B; Eyjólf Þorkelssyni A, C, D. *I det følgende kaldes han i alle hdskr.* Þorkell og Þ. Eyjólfsson. 16. brúðhlaups] brúðkaups C, D. 23. Hann] ok B. 25. eigi þar] *omv.* D. vera] eptir v. D. 25—26. Ok—þetta] En er Guðrún heyrir þetta B. 26. hon] svá tilf. C, D. þykkir] þótti C, D. 27. hann] *udel.* D.

bónða, ok fari hann á burt, sem hann kom. En ekki vinn ek þat til hans at selja þá menn undir vápn, er ek vil halda. Snorri goði var þar, vinr Guðrúnar, ok höfðu þau hundrað manns bæði saman. Sá Þorkell þat á sinu ráði at láta vera sem kyrrast. Tókuz þá 5 ráð með þeim Þorkeli ok Guðrúnu. En Guðrún Ósvífrsdóttir kom Gunnari Þiðrandabana utan með fulltingi Snorra goða ok leysti hann vel af hendi. Fór Gunnarr utan ok kom aldri til Íslands síðan. Hann sendi góðar gjafir Guðrúnu Ósvífrsdóttur ok 10 sendi orð Sveinka, at hann skyldi fara utan með alt sitt. Ok svá gærði hann, ok tók Gunnarr við honum ágæta vel ok fekk honum góða kosti, ok var hann í Nóregi til elli æfi sinnar. Ok lýkr hér sögu Gunnars Þiðrandabana.

15

4. manns] manna C, D. 7. utan] fyrir u. D. 10. sendi] gerði B. 12. ok²] udel. C, D. 13. ágæta] ágætliga D. ok—hann] var hann síðan B. 14—15. Ok—-bana] O. l. h. svá sögunni af Gunnari Þ.: B, Lýkr hér með sögu Gunnars D.

ÞORSTEINS SAGA SÍÐU-
HALLSSONAR.

Efter papirhåndskriftet

AM. 142 fol.

57 r *** hverfingunni ok váru þau drepin bæði. Þetta
 sumar ætlaði Þorsteinn utan með Þorleifi ok váru
 búnir fyrir þing; þá var um rætt, hverjum hann mundi
 fá í hendr goðorð sitt. Þorsteinn svarar: »Verit
 mundi þat hafa, at ek munda ekki leitast hafa víða, ef 5
 Þórhaddr væri jafnnær, en nú veit ek eigi at þessum
 málavæxtum, sem nú eru; hefir hann ok flesta hluti
 til, bæði vit ok harðfengi; er nú fæð með okkr.« Svá
 er, sem mælt er, at ferr orð, er um munn liðr, ok
 koma þessi orð til Þórhadds. Hann ferr þegar á fund 10
 Þorsteins ok mælti: »Vel gez mér at orðum þeim,
 sem ek hefi spurt, ok gerum svá vel ok setjum niðr
 fæð þá, sem á hefir verit með okkr, en tókum upp
 nýtt vinfengi, ok ef þér sýniz þat ráð, at ek taka við
 goðorði þínu, þá skal ek boðinn ok búinn til þess 15
 starfs, sem þú vilt mik til nýta.« Þorsteinn kvað
 þetta vel mælt, ok tók Þórhaddr við goðorðinu á
 þingi, ok skildu með vináttu. Fór Þorsteinn utan ok
 kom við Orkneyjar. Þá réð fyrir eyjunum Sigurðr
 jarl Hlqðvisson; hann fagnaði vel Þorsteini ok bauð 20
 honum til sín, ok hann var með jarlinum of vetrinn

Överskrift: Fragment Saugu Þorsteins Sípu Hallz sonar.
 1. * * * hverfingunni] *Sagaen begynder med en større lakune,*
idet hele indledningspartiet er gået tabt. Også i det følgende
findes flere lakuner. 10. Þórhadds] *Þórhadda hdskr.*

- vel metinn. Ok er váraði, þá spurði jarl Þorstein, hvárt hann vildi fara með honum í hernað, eða vildi hann eptir vera. Þorsteinn kaus at fara ok var stafnbúi á skipi jarls ok var enn hraustasti maðr á skipi, 5 sem hann væri vanr því starfi. Þorsteinn var maðr ráðugr ok vitr ok frækn, ok bað jarl hann lengi með sér vera, síðan hann kannaðiz við ætt hans ok hann vissi frændsemi þeira í milli, því at Þórey Qssurardóttir var móðir Halls á Síðu, en Qssurr var son 57 v
- 10 Hrollaugs Rognvaldssonar af Mæri. Torf-Einarr jarl var son Rognvalds jarls af Mæri, en faðir Þorfinns jarls hausakljúfs, fōður Hlōðvis jarls, fōður Sigurðar jarls. En Sigurðr jarl herjaði víða um sumarit um Skotland, ok frýði engi maðr Þorsteini framgöngu ok 15 hugar; flutti þetta hvárttveggja fram mál Þorsteins, ætt hans ok hraustleiki. Jarl drap margt óþjóðafólk, en sumt flýði undan á skóga, ok fór jarl víða um Vestrlönd, ok brendu. Síð um haustit fór hann heim til Orkneyja ok hafði þá kyrrsetu þrjá mánuði, ok gaf 20 þá vinum sínum góðar gjafir. Jarl mælti þá við Þorstein: «Góða fylgð hefir þú mér veitta ok drengiliga, ok þigg af mér øxi gullrekna; hana samir þér at bera.» Þorsteinn þakkar jarli, því at þat var en mesta gerssemi. Þetta haust kom Brennu-Flosi til Orkneyja ok 25 hans menn, ok fóru skipti þeira Sigurðar jarls, sem segir í Njáls sögu.
- Þenna vetr bjóz Sigurðr jarl til Írlands ok þá barðiz hann við Brján konung, ok hefir sú orrusta frægst verit fyrir vestan haf, bæði at fjölmenni ok 30 stórtíðendum þeim, sem þar urðu; ok er jarl bjóz heiman, spurði hann Þorstein, hvárt hann vildi fara. Þorsteinn kvað sér eigi annat sama en fara ok fylgja honum í háskanum, »er oss þykkir gott at hafa hóg-lífi með yðr í friðinum.« Jarl þakkaði honum orð 35 sín. Þeir fóru síðan til Írlands ok bōrðuz við Brján

konung, ok urðu þar mǫrg tíðendi í senn, sem segir í sögu hans. Þar fellu þrír merkismenn Sigurðar jarls, ok þá bað jarl Þorstein bera merkit. Þá mælti Þorsteinn: »Ber sjálf krák þinn jarl!« Þá mælti einn maðr: »Rétt gerir þú, Þorsteinn, því at af því 5 hefi ek mist þrjá sonu mína.« Jarl tók merkit af stönginni ok lét koma milli klæða sér ok barðiz þá
58 r alldjarfliga, ok litlu síðarr heyrðu mælt í loptinu: »Ef Sigurðr jarl vill sigr hafa, þá sæki hann á Dumazbakka með lið sitt.« Þat . . . fylgði jafnan jarli, ok 10 svá var þá. Þar fell jarl í þeiri atloðu ok margt lið með honum; ok í þessu drap Bróðir Brján konung; en Óspakr, bróðir hans, tók hann ok hleypti út þormunum, ok leiddu hann of eik eina, ok dó hann svá. Þá urðu mǫrg tíðendi senn í mannalátum. Þorsteinn 15 ok þeir nokkurir saman námu staðar við skóginn. Þá mælti einn maðr: »Hví flýr þú eigi, Þorsteinn?« Hann svarar: »Því at ek tek eigi heim í kveld, þó at ek flýja.« Þorsteini vǫru grið gefin, ok fór hann aptr til Orkneyja ok þaðan til Nóregs, ok kom til hirðar 20 Magnúss konungs Óláfssonar ok gerðiz hans hirðmaðr, ok var ólíkr þeim, er heima spyrja tíðendin at bóm sínum. Hann var með mǫrgum ríkjum mǫnnum ok vel virðr, ok þótti enn mesti ágætismaðr; hann var ok enn mesti rausnarmaðr í búi, ok vel mátti 25 bær hans jafnaz við ríkra manna herbergi. Þorsteinn var vinhallr ok glaðr ok litillátr, vitr ok þolinmóðr, djúpsær ok langrækr, en grimmr mótgerðarmönnum sínum, góðr við ólmusur ok alla þá, er hans þurftu, en ina stærri menn bar hann opt ofríki, þá er hann 30 var hér á landi. Uppruni hans var merkiligr; hann fekk sér ok góða mægð ok traust þeira Vápnfirðinga. En er hann hafði þrjá vetr utan verit ok var orðinn

8. heyrðu] for heyrðu menn.

frægr mjök, þá fór hann út hígat. Þá var Þorsteinn
tvítugr, er hann var í Brjáns-orrustu; hann kom út
í Fjörðum austr fyrir leið of haustit ok fór heim til
bús síns ok urðu honum segnir frændr hans ok vinir
5 ok allir hans þingmenn. En meðan Þorsteinn var
utan, þá helt Þórhaddr vel þingmenn hans; þar með
fekk hann mikit af fé Hauks, ok et fyrsta sumar, er
hann tók fjárheimtuna, var honum goldinn ketill mik-
ill ok góðr, ok er þeir funduz um skiptin, urðu þeir
10 vel á sáttir, þar til er ketillinn kom upp. Þá mælti
Þórhaddr: »Þenna grip vil ek hafa til míns bús; 58 v
en þú haf annat fé í móti.« Haukr kvaz eigi missa
mega ok kvað hann þó mega vel við una, er honum
var gefit alt ok eigi sannligt í mót at mæla, at hann
15 hefði. Þórhaddr kvað svá vera, en lét þó fleirum
mönnum nauðsyn til kalla en honum einum; reið
hann í brott. Þá kom Guðleif at í því ok mælti:
»Eigi mundir þú á katlinum hafa haldit, ef ek hefða
ráðit, ok mun þat illa gefaz við ofsa fõður míns, ok
20 riði eptir honum ok biði hann hafa ketilinn.« Haukr
mælti: »Engi þorfr er þess, ok mun heimt annat, ef
annat er veitt.« Hon mælti: »Eigi vilda ek hætta til
órráða fõður míns, ok kaupu heldr þér annan ketil.«
Þá var riðit til fundar við Þórhadd ok boðinn honum
25 ketillinn. »Hitt er ráð,« segir hann, »at Haukr hafi
ketil, en vér munum fara með váru máli, sem oss
líkar.« Haukr spyr þetta, ok þótti honum vel. Guð-
leif kvað illa mundu af leiða; ok et næsta haust lét
Þórhaddr reka af fjalli yxn fimm, er Haukr átti, ok
30 þrjá tigu geldinga ok lét drepa ok mælti, at svá skyldi
segja Hauki, at þetta væri nokkurr hlutr af ketilverð-
inu. Hauki þótti ósæmiliga til sín gert, en mátti eigi
at hafa, meðan Þorsteinn var í brottu. ok þótti sér
illa launat fjártillagit. Guðleif kvað mikit at gert, en
35 kvaz vilja hætta til þess, at þá væri kyrt. Vel var

Þórhaddr til annarra manna þar um sveitir ok hugs-
aði rétt milli manna. Ok annat haust lét Þórhaddr
reka fé jafnmargt af fjalli, þat er Haukr átti, ok drepa
í bú sitt, ok bað enn segja Hauki, at þat var nokk-
urr hlutr af ketilsverðinu. Haukr kvaz eigi vita, hvat 5
hann ætlaði til um rán við sik, kvaz sakna Þor-
steins vinar síns. Nú liðu þau misseri, ok et þriðja
haust bjóz Þórhaddr til fjallgöngu ok allir synir
hans, ok lét þá reka af fjalli hundrað geldinga
ok tíu yxn, er Haukr átti, ok lét slátra í bú sitt. 10
Þetta mæltiz illa fyrir. Í þóru lagi helt hann sér til
59 r ýmsa skulda. Haukr leitaði ráða við Guðleifu,
hversu með skal fara; hon kvað óhægt um at ráða
ofbeldi hans at svá búnu; »mun Þorsteinn brátt til
koma.«

15

Þetta sumar kom Þorsteinn út, sem sagt var, ok
leið framan til leiðar, ok riðr Þorsteinn með marga
menn til leiðar. Þar kom Þórhaddr ok fjölmenni
mikit, ok ræddu menn um mál sín ok heraðsstjórn;
kvaz Þorsteinn spurt hafa, at Þórhaddr hefði vel fylgt 20
fyrir utan mál Hauks; þat kvað hann ónýtt standa
svá búit. Þórhaddr kvað þá mága mundu á þat
sættaz sjálfa, en kvað þó fleirum hafa gagn at orðit.
Þorsteinn kvað þat makligt, at hvárr réði sínu: »nú
mun ok vel fundit, at ek taka við goðorði mínu.« Þór- 25
haddr svarar: »Þetta skyldir þú fyrri talat hafa, en
lögskil færi fram; en nú samir betr at selja goðorð
af hendi á várpingi, áðr lögskil fara fram; enda þarftu
ekki goðorð í vetr.« Þorsteinn reiddiz mjök, er hann
náði eigi goðorðinu, ok skildu við þat, ok leið sum- 30
arit ok vetrinn, ok leið at várpingi; ok áðr Þorsteinn
reið heiman, mælti Yngvildr, kona hans: »Eigi er
makliga með ykkir Vápnfirðingum, ef þú skalt eigi bera
hærra nafn en einn bóndi;« ok er þeir Þorsteinn
nálgaz þingit, mælti Þorsteinn: »Hér munum vér 35

- nema staðar ok biða Þórhadds, ok eigi skulum vit Þórhaddr báðir koma á þetta þing, ef ek næ eigi goðorði mínu.« Litlu síðarr kom Þórhaddr ok synir hans ok riðull manna. Þorsteinn spratt upp ok bað
- 5 hann selja af höndum goðorðit ok rétta fram höndina, »eða ella skulum vit reyna með okkr.« kvað eigi hæfa, at bændr væri ræntir, en höfðingjar svívirðir, ok talði mjök á hann um skipti þeira Hauks ok kvað hann ekki Hauk svívirða, heldr ok dóttur sína. Þór-
- 10 haddr kvað hann djarfan, »heldr er sannara, at meiri svívirðing gerir þú Hauki, er þú gengr í sömu sæng hjá konu hans, hvert sinn er þú gistir þar, ok launar svá Hauki góðar gjafir.« Þorsteinn svarar: »Vel lýgr sá, er með vitnum lýgr, ok vænti ek, at eigi fáir þú
- 15 vitni til, at ek hafa né eina manns konu tekit; er þat 59 v bæði, at ek em vel kvænt, enda em ek henni trúr; gør nú skjótt um, at þú sel fram goðorðit, eða annarr skal verri.« Þórhaddr svarar: »Ákafr maðr ertu ok ekki mjök stiltr, ok muntu ná goðorði þínu, þó
- 20 at þú heitiz eigi til, ok eigi gerði faðir þinn svá, þá er hann misti Ljóts, sonar síns, á alþingi; þá mælti hann þó alt vægiliga, ok var þat þó mannaun, en þetta engi.« Nú áttu margir hlut í, ok tók Þorsteinn við goðorði sínu á þingi; fóru fram lögskil; ok at
- 25 þinglausnum í þingbrekku stóð Þorsteinn upp ok mælti: »Kunnugt er monnum um skipti þeira Hauks ok Þórhadds; ok ef sliku skal fram fara, þá eru bændr mjök forystulausir; skal ok Þórhaddr brátt vita, at ek em rikari en hann, ok lýsi ek því, Þór-
- 30 haddr, at þér er ætlaðr bústaðr á þeim bæ, er á Stræti heitir, á Berufjarðarströnd, ok skaltu á brottu verða af Rannveigarstöðum með alt þitt, áðr hálfmánaðr sé liðinn: ella skal ek færa þik á brott með engri vægð; en eigi skaltu flýja ór heraði at mínu
- 35 ráði né synir þínir, því at vér erum makligstir, Aust-

firðingar, at hræra um ykkar vandræði; en ef þér farið ór heraði án mínu ráði, þá skal ek verja innihöfn ykkra ok segja þá upp, er yðr taka.« Þórhaddr kvað óráðamannliga til orðs tekit, »ok mætti svá á standaz, at lítil gæði stæði af minni innivist, ef oss 5 er allmjök til þrengt; enda hefi ek sjálfr ráðit bústað mínum hér til.« Þorsteinn kvað nú svá vera skyldu, sem hann hafði mælt, ok skildu at því. Fór Þórhaddr heim ok gussaði ekki; leið svá fram um nokkurar stundir; mælti Þórhaddr, at Þorsteinn mundi 10 eigi kunna dagatal høggi hans um náttina. Nú leið sú nátt, ok er hann ætlaði kyrru fyrir at halda, kom þar Þorsteinn með fimtán menn ok kvaz því einu hafa heitit Þórhaddi, er hann skal efna. Ok þenna morgin snimma kom inn smalamaðr Þórhadds 15 ok sagði honum, at fimtán menn riðu at bænum, »en þú sagðir, at Þorsteinn mundi eigi dagatal kunna, en 60 r mér líz sem hann mun koma nú.« Þórhaddr mælti: »Stöndum upp ok neytum vápna; margt mun í geraz, áðr vér erum drepnir.« Ok er Þorsteinn kom at 20 garði, þá stigu þeir af baki, ok kvað Þorsteinn ekki skyldu spilla túni Hauks. Gengu þeir þá til bæjar, ok var þeim sagt, at Þórhaddr mundi inni biða ok synir hans, en hurðir váru aptr. Þorsteinn gekk at dyrum ok mælti: »Ef Þórhaddr má heyra mál mitt, 25 þá býð ek engan ófrið, ef hann gengr út ok vill í brott fara.« Þórhaddr bað hann at sækja, en Þorsteinn kvaz spara menn sína til þess at ganga á vápn þeira; »skulum vér bera eld at húsum, en bæta Hauki húsbruna.« Þeir gerðu svá ok báru eldinn at. 30 Þorsteinn leyfði konum útgöngu. Nú gerðiz brátt svæla mikil í húsum, ok reykr tók at vaxa. Þá mælti Helgi: »Illr dauði þykkir mér at brenna inni

17. kunna] tilföjet; oversprunget i hdskr.

- sem melrakkar, ok vil ek heldr út ganga til gríða eða
 þola járn at qðrum kosti, ok svá gerði hann; ok svá
 sem þeir kvámu út, þá lét Þorsteinn binda þá, en
 gera þeim ekki annat. Síðan var bú þeira í brott
 5 fært, ok reka fé á Stræti; lét Þorsteinn skipta þar
 öllu í helminga, ok varð svá at vera sem Þorsteinn
 vildi, ok bjó Þórhaddr á Stræti, en Þorsteinn fór
 heim til Hofa. Váru nú orð ger Hauki, ok tók hann
 þar við fé sinu. Varð nú af nýju fjándskapr með
 10 Þórhaddi ok Þorsteini, ok mest af Þórhaddi, er hann
 var svá mjök nauðigr; gerðiz nú orðflauð mikil af Þór-
 haddi ok sonum hans til Þorsteins, ok váru þeir enir
 mestu fársmenn í orðum. Einn aptan kom þar maðr
 til gistingar, sá er Grímkell hét; hann var flökkunar-
 15 maðr ok hrópstunga mikil. Þórhaddr gerði sér tíð-
 hjalat við hann, ok dvaldiz hann þar um hríð. Þór-
 haddr kaupir at honum, at hann skal fara á vestan-
 vert land ok bera þar upp rógmæli um Þorstein
 Hallsson með því móti, at Þorsteinn væri kona ena ní-
 20 unda hverja nátt ok átti þá viðskipti við karlmenn; ok
 yfir þessa flugu gein Grímkell ok fór yfir landit vestr ok
 hrópaði Þorstein, ok fór síðan svá vestan yfir rógmælit;
 þetta fór svá, at rógmælit kom nær í hvers manns hús, ok
 lögðu óvinir Þorsteins á hann óvirðing mikla hér fyrir, 60 v
 25 en vinir hans hǫrmuðu. Kolr, bróðir hans, gekk fyrst
 í berhogg við hann um þetta mál; var hann þá á vist
 með honum ok hafði komit út um sumarit. Kolr
 mælti eitthvert sinn við Þorstein: »Finnr þú nokkut
 til, frændi, hvern fjándskapr við þik er hafðr ok fá-
 30 heyrð ok undarlig upplostning? eru ok því vinir
 þínir færi við þik en verit hafa, en sumir gera glott
 at; er ok þetta mál sett með miklum fjándskap, ok
 látit sem vestan sé at komit, en ek hygg, at nær þér

mun boðinn upp rísa, ok má slíks eigi ofhefnt vera.« Þorsteinn svaraði: »Klækisefni eru í hqfð; er ok likast, at illan enda eigi, ok alls fjánskapar varði mik annars af Þórhaddi ok sonum hans heldr en þessa.«

. . . hét maðr, er bjó í Breiðdal at Kleif. Með 5
honum var á vist sá maðr, er Steinn hét ok var kall-
aðr . . . steinn; hann réð betr drauma en aðrir
menn; hann tefldi ok manna bezt upp í
hlið í Lóni. Ingjaldr hét maðr; hann bjó á . . . þess
er bjó á Berunesi á Aðalbóli; hann var góðr bóndi 10
. . . dvaldiz meðan at Kleif. Þórhaddr var þá kátr
mjök ok mælti, at þeir mundi tefla: »Því at mér er sagt,
at þú teflir manna bezt, en ek hendi ok gaman at
því.« Steinn bað hann ráða. Þeir tefldu ok hafði
Þórhaddr eigi við. Hann mælti þá: »Ekki er ofmiklit 15
sagt af þessi íþrótt þinni, ok munum vit nú hætta at
tefla, því at ek á qnnur eyrendi við þik.« Steinn
spurði, hver þau væri. Þórhaddr mælti: »Þat er mér
sagt, at þú ráðir manna bezt drauma, ok vil ek þat
reyna, því at mik hefir margt dreymt undarligt, ok er 20
mér forvitni á at vita, hversu þú ræðr.« »Ógerla
kann ek drauma at ráða, en eigi er þat ólíkligt, at
þik dreymi margt, því at þú mælir margt.« Þór-
haddr mælti: »Þat dreymdi mik, at ek þóttumz hlaupa
með stong upp at fjallinu frá Stræti ok yfir gryfjur 25
nökkurar ok gøtur, en ek þóttumz þar niðr koma er
heitir í Hvarfi.« Steinn sagði: »Þat ætla ek, at þá
ráða ek rétt draum þinn, at yfirhlaup muni verða í
61 r ráði þínu um réttar gøtur, þat er þá er þú hverfr
frá réttu ok tekr upp rangt, en þat má verða, þér ljái 30
þess hugar at hverfa aptr, ok em ek þar hræddr um.«
Þórhaddr mælti: »Lítt ræðr þú í hag mér.« Steinn
svarar: »Seg mér þá eina drauma, at þú vill, at ek
ráða eptir því, sem ek ætla, at vera muni.« »Sá var
annarr draumr minn, segir Þórhaddr, »at ek sá 35

tungl tvau, ok fór annat at venju, en annat var í fjalli at húsbaki, ok þóttumz ek taka þat ok eta, ok þóttumz ek leifa af lítinn mána ok hirða í þússi mínum. Steinn mælti: »Undarligr er draumr þinn, en
 5 sjá þykkjumz ek, hvat hann er; þar hefir þú etit heims undr, ok merkir þat glæpyrði þín, þau er fram fara af munni þínum, ok munu enn eigi öll mælt, þau sem þú hirðir í hjarta þínu, er þú hirðir sumt af tunglinu. Þórhaddr mælti: »Eigi er munligt um þat,
 10 er mik má henda; enda má vera, at eigi sé góðs efni í. Sá var enn þriði draumr, at ek þóttumz vera í smiðju ok gera spjót, en synir mínir blésu at, ok þótti mér aldri soðit verða til loks, en sindraði ávalt ór. Steinn mælti: »Þat eru gómaspjót yður ok orð,
 15 sem þér mælið, ok sindrar af of alt land, ok mun yðr þykkja aldri fullger, ok ert þú upphafsmaðr at, en synir þínir fylgja því. Þórhaddr mælti: »Sá er enn fjórði draumr minn, at ek þóttumz ganga í aðra smiðju, ok þá brá því við, er mér þótti undarligt,
 20 at ek þóttumz þar finna mik fyrir. Steinn svarar: »Svá er ok, at í aðra smiðju er komit um ráð þitt, en verit hefir, þá er þú hafðir mannvirðing ok goðaheill; en nú hefir þú fjándskap manna, ok er eigi ólíkligt, at þú finnir sjálfan þik fyrir at lyktum. Þórhaddr svarar: »Sá var draumr minn enn fimti, at ek
 25 þóttumz ganga til sjáfar, þar sem var saltsviða mikil, ok synir mínir með mér, ok þóttumz ek eta glóanda salt ok drekka sjáinn við. Steinn mælti: »Þat merkir svívirðingarorð þín. Þórhaddr mælti: »Allitt hlífir
 30 þú mér í draumaráðningunni. Steinn kvaz ráða eptir því sem hann ætlaði at vera mundi. Þórhaddr mælti:

13. sindraði] *rettelse for håndskriftets* spjót varð, *der ingen mening giver på dette sted.* Jfr. nedf. l. 15: sindrar af of alt land.

»Sá er enn sétti draumr minn, at ek þóttumz ganga frá bæ mínum, ok synir mínir með mér, ok koma milli bjargs ok sjófar, ok þótti mér, sem boði nokkurr lysti oss í bjargskoru nokkura, ok þótti mér mjök þröngt at oss; þá þótti mér svá löng höndin á mér, 5 at ek þóttumz seilaz upp á bjargit, ok svá kómunuz
61 v ek upp á, ok síðan tók ek á móti sonum mínum, ok heimta ek þá til mín, ok stóðum vér þá allir saman á bjarginu.« Steinn svaraði: »Þar sem hendr þínar váru lengri en at hætti ok eðli, þat sýniz í því, 10 at langar muni verða fyrir þínar tiltekjur ok draga þar eptir þér sonu þína á þat óráð, ok þar sem þér stóðuð á bjargi, þá munu þér alla yðra björg undir fótum troða.« Þórhaddr mælti: »Þenna draum ætla ek góðan.« Steinn kvað svá ganga mundu, sem hann 15 sagði. Þórhaddr mælti: »Sá var enn sjaundi draumr, at ek þóttumz fara leiðar minnar ok fara hjástig hjá götunni ok koma á brekkur nokkurar á bak bænum á Stræti, en mér þótti Þorsteinn Hallsson ganga undir niðri rétta götu.« Steinn kvað þat auðsætt, at Þor- 20 steinn gangi réttan stig, »en þú rangan í ykkrum skiptum, ok mun hann koma upp undir þér at lyktinni.« Þórhaddr mælti: »Sá var draumr minn enn áttundi, at mér þótti tungan svá löng í mér, at ek þóttumz krækja henni aptr í hnakkann ok fram í munninn 25 þóðrum megin.« Steinn svarar: »Þat er auðsætt, at þér mun tungan um höfuð vefjaz í helzta lagi.« Þórhaddr mælti: »Sá er hinn níundi draumr minn, at ek þóttumz vera á fjalli því, er Gerpír heitir — þat fjall er í Austfjörðum — ok þaðan sá ek um mörð 30 lönd, en hvergi í nánd mér, því at myrkri laust yfir alt.« Steinn mælti: »Þar er þú vart á fjalli því, er Gerpír heitir, þat sýniz mér, at ráð þitt var gerpiligt, þá er þú vart með goðorð Þorsteins ok veittir mörðum bæði í fjártillögum ok málafylgjum; en nú gefr þér 35

glámsýni, er þú hefir ilt ráð upp tekit ok þú sér eigi
satt um þat, er hjá þér er, en þat sér þú glögt, er
fjarri þér er.« Þórhaddr mælti: »Sá var enn tíundi
draumr minn, at ek þóttumz koma á mót fjölment,
5 ok þótti mér, sem kastat væri í fyrirskyrtu mér járn-
um þeim, sem rær heita, . . . en enir stærri menn járn-
bútum þungum, ok fellu niðr rærnar.« Steinn mælti:
»Þess get ek til, at sættarfundr muni lagðr með ykk
Þorsteini, ok væntir mik, at smæri menn ok alþýða
10 muni gott til leggja með þér ok láta þik njóta þess,
er þú vart þeira formælandi, en enir stærri menn
munu því öllu niðr slá, er þér er til gagns, ok virða
meira fjándskaparorð þín.« Þórhaddr mælti: »Sá
er hinn ellifti draumr minn, at ek þóttumz fara upp
15 eptir Breiðdal ok hafa svá mikinn faðm, at ek þótt-
umz mega vöndla upp alt heraðit.« Steinn svarar: 62 r
»Þar muntu hafa alla heraðsmenn í fangi þér ok í
móti þér í sínum ráðum.« Þórhaddr svarar: »Sá var
enn tólfti draumr minn, at ek þóttumz fara ór Breið-
20 dal Hjarðarskarð ok til bæjar þess, er í Þroti heitir,
ok þótti mér, sem ekkja nokkur byggi þar, ok þótt-
umz ek drepa fótum í þúfu ok falla, en mér þótti
Þorsteinn riða um þvera götuna í móti mér.« Steinn
mælti: »Ekki kemr mér þat á óvart, at þú farir
25 Hjarðarskarð ok drepir fótum í banapúfu ok þrotnir
þar.« Þórhaddr kvað eigi ólíkligt, at hann yrði
eigi langær, ok hættu nú talinu. Síðan fór Þórhaddr
heim.

Nökkuru síðarr áttu heraðsmenn hlut í, ef nokk-
30 urar vánir væri sátta, ok báðu Þorstein til koma.
Hann kvazætla, at til lítills mundi koma at tala um
mál þeira Þórhadds, en ef tala skal um heraðsstjórn,
þá mun ek koma, þótt Þórhaddr sé þar ok synir
hans.« Þessi fundr var á Berunesi. Kom þar Þorsteinn
35 ok fjöldi bónda ok létu fyrst talat um heraðsstjórn,

hversu fara ætti, ok urðu á þat vel sáttir. Þá mælti Órækja Hólmsteins son, Bessa sonar, Qssurar sonar, Brynjólfs sonar ens gamla — hann var frændi Þór-hadds —: »Þik kveð ek at þessu, Þorsteinn, ef nokkut skal mega til sætta tala með ykk Þórhaddi; 5 viljum vér þar allan hlut í eiga ok ekki til spara hvárki fé né annat; máttu á þat líta, at þeir frændr væri þér til margs vel fallnir, en þetta mun þér at engri svivirðu verða, ok ekki minkar hofðingskap þinn orð þeira ferlig.« Þá fylgðu at aðrir heraðs- 10 menn ok túlkuðu mál Þórhadds ok kváðu Þorstein af því mundu fá frama, segja Þórhadd góðan hug hafa á lagt at fylgja hans málum, þá er hann var eigi við. Þá svaraði Kolr, bróðir Þorsteins: »Undar- 15 lig er slík eptirleitan fyrir hönd Þórhadds, þess manns, er svá illa hefir fyrir sér gert ok allir þeir feðgar, ok svá svöruðu þá þegar margir til, frændr Þorsteins ok vinir. Þá mælti Þorsteinn: »Ekki þarf hér margt um at tala; eigi munum vit Þórhaddr sættaz; ok fór sættarfundrinn, sem Steinn gat. Þórhaddr mælti: 20 »Ekki skulum vér þar ok mörg orð til leggja, en vita skaltu þat, Þorsteinn, at ek em draumamaðr mikill, ok eigi ólíkligt, at brátt ræsi suma, en allir munu eiga nokkurn stað. Mik dreymdi þat, at hvítabjörn mikill fór af hafi utan ok hljóp yfir hofuð oss feðg- 25 um hér á Berunesi ok rann síðan á braut með brekk- 62 v um nokkurum lǫngum, en síðan sá ek, at refr nokkurr skautz ór urðum ok banaði birninum; ok ráð þú, Þorsteinn!« Þorsteinn kvaz ekki ráða mundu draum hans ok ekki tal eiga við hann. Þórhaddr svarar: 30 »Ek skal þá ráða, at slíkt sem flýgr yfir at öðrum mönnum, þá veit ek, at þú hefir þungan hug á mér, ok kann verða, at þér verði auðit at verða minn skaðamaðr ok sona minna, ok er þat gott at taka dauða af slíkum manni, sem þú ert, hjá því sem af 35

vændismanni, sem standa mun yfir þínum höfuðs-
sverðum. En sá var annarr draumr, at mér þótti,
Þorsteinn, sem vit ættim mat saman ok synir mínir,
ok var hverjum várum deildir hálfir hleifr brauðs, en
5 öllum saman suflit, ok þótti mér, sem vér ætim vára
hleifa til loks, feðgar, en Þorsteinn hefði etit brauð-
suflit alt frá oss ok hálfan sinn hleif; ok ráð þú, Þor-
steinn, þenna draum!« Þorsteinn spratt upp ok kvaz
eigi ráða mundu drauma hans. Þórhaddr kvað sér
10 sparat mundu at ráða, »ok skal svá vera, ok ræð ek
svá, at vér feðgar munu brátt lúka várum lifðögum,
ok muntu, Þorsteinn, nema frá oss lífsbjörgina, ok
kann þó vera, þú eigir skamt ólifat.« Ok skildu
síðan fundinn, ok fóru menn heim, ok óx ávalt
15 óþokki með þeim. Þenna vetr átti Þorsteinn heiman-
ferð norðr til Vápnafjarðar at hitta Skeggbrodda, mág
sinn. Kolr, bróðir hans, fór með honum ok nokkurir
menn aðrir, ok váru þar um hrið, ok váru þeir
mágar jafnan á tali. Broddi leysti Þorstein í brott
20 með góðum gjöfum, ok er þeir fóru norðan um
Smjörvatnsheiði, þá hrpaði maðr þeira fyrir brekku
nökkura, ok hló Þorsteinn at ok margir menn aðrir,
er manninn sakaði ekki. Þá mælti Kolr: »Undarligt
þykkir mér, bróðir, er þú mátt hlæja, slíkt orðtak
25 sem Þórhaddr hefir mælt við þik, ok muntu aldri
hefna vilja, ok beint er þér farit sem ólmum dýrum,
er smádýrum verða at skaða, ok ferr »sklokr« þeira
viða ok fýkr fyrir vindi, ok mun ek hefna verða.«
Þorsteinn kvað eigi betr, at meir væri eggjat, en
30 kvaz sjaldan setit hafa svivirðingar ok ekki annarra 63 r
við þurft at hefna. Kvámu heim ok váru heima of
vetrinn, en of várit öndurt fór Þorsteinn suðr at fjár-
fari sinu ok at hitta þingmenn sína. Þar var á mikil,
ok kvámu þeir þó vel yfir ok hittu Þórhadd öðrum
35 megin, er þeir kvámu af ánni. Hann fór með klyfja-

hross ok spurði, hversu yfir ána væri. Þorsteinn kvað honum ófært einum saman, »ok skal ek fá til kná menn at fylgja þér.« Þórhaddr léz þat þiggja mundu ok þótti þó undarligt, er hann veitti honum þenna forbeina, ok komz Þórhaddr yfir; en er Þor- 5 steinn var at spurðr, hvi hann gerði þetta, þá svaraði hann: »Þeir hafa fáir hlutir verit, er mér hafi meira um verit en at koma Þórhaddi heilum yfir ána, því at ek ætla honum annan dauða en drukna.« Þorsteinn fór heim, ok litlu síðarr dreymdi Þorstein. 10 at Jóreiðr, móðir hans, kom at honum; hon var Þiðranda dóttir, en hon var þá önduð. Hon spurði: »Ætlar þú nú brátt til sættarfundar við Þórhadd?« Hann kvaz eigi þat hafa í hug sér. »Viltu hefna þá?« segir hon. Hann kvaz þat hugsat hafa. Hon mælti: 15 »Ekki þarftu þá lengr at fresta; því at ekki mun fyrri niðr falla illmælit, en hefndin ferr fram«, ok kvað þá vera ráð um daginn eptir; »tak ok øxar þínar báðar, Jarlsnaut ok Þiðrandanaut, ok haf þá í hendi til hefndanna, er þyngri er í hendi, því at Þiðranda- 20 nautr hefir opt vel gefiz, þótt hon sé eigi jafnþögr sem hin.« Síðan vaknar hann ok þóttiz sjá svipinn hennar, er hon gekk í braut. Þann dag var ofviðri mikit. Þorsteinn tók øxarnar ok jafnvætti í hendi sér, ok var Þiðrandanautr þyngri, ok þótti honum 25 ekki þó þess ván. Síðan bjóz hann til ferðar ok stigr á ferju; fóru til Hofshólma ok tóku þar langskip gott ok reru út ór Álptafirði snimma of morgin. Þeir váru átján saman ok fóru svá norðr til Landsness. Þorsteinn var heldr ókátr, áðr en boði fell 30 yfir skipit hjá Æðasteini, ok fylðiz skipit undir þeim, 63 v ok jósu þeir upp, ok gladdiz Þorsteinn síðan, ok þótti þetta vel verða, er þeir stýrðu undan háskanum. Ok er Þorsteinn var heiman farinn, varð varr við austmaðr hans, er á vist var með honum; hann hafði 35

verit fyrr með Þórhaddi. Þat varð hans tiltæki, at hann hljóp á fjörðinn, ok er hann kom til fjarðarbotnsins ok hitti menn, þá spurði hann tíðenda; þá var hann svá móðr, at fekk ekki mælt meira en 5 þetta; þá fell hann niðr. Þeir Þorsteinn koma norðr undir Bakka á Berunesi ok hittu saumann Ingjalds, ok spurði Þorsteinn, hvat þar væri gesta. Hann mælti: »Mér er ekki laun á; þeir eru hér Helgi Þórhaddsson ok bræðr hans Þorvarðr ok Naddr, en 10 ek hygg, at Þórhaddr sé at Þorkels á Berunesi ok Ásbjörn með honum.« Þorsteinn mælti: »Vel ferr þér frásögnin«; ok skilduz at því.

Nú skal segja frá Þorsteini ok mönnum hans, at þeir sneru til bæjar á Kársstaði ok gengu undir 15 húsgafl allir saman. Þá mælti Þorsteinn: »Vitu þér þann málavæxt um ferð vára, at ek ætla til hefnda minna harma; en ek vil, at engi yðvarr veiti mér lið í móti Þórhaddi, nema lif mitt liggi við, því at ek vilda allra þeira bani verða; vara ek yðr því við, 20 at reiði mín liggr við, ef eigi er svá gert.« Þorsteinn gekk til dyra ok kvaddi hurðar, ok kom Ingjaldr út ok heilsar Þorsteini. Hann spurði, hvat þar væri gesta. Ingjaldr varð farr við ok segir þó. Þorsteinn svarar: »Er eigi þat, at þeir geriz mágar þínir, synir 25 Þórhadds, ok hitti dætr þínar? bið þá út koma, ef þeir vilja, at vér talim um sættir várar; er nú ekki fjölmenni boðit.« Bóndi kvað gott, ef svá væri, at þeir sættiz. Hann gerði svá, gekk inn ok sagði þeim, at Þorsteinn væri kominn úti ok vildi tala við 30 þá. Helgi kvaz eigi vita, hvárt honum væri þat nokkut 64 r í hug. Þorvarðr kvaz vilja út ganga, ef Þorsteinn væri einn, ok gekk hann út, ok Naddr, en Helgi var

hóti seinni; ok er þeir kvámu út, bað Þorsteinn þá niðr setjaz ok tala. Þorsteinn gekk frá at jörfa nokkurum, ok þeir eptir, ok kvað hann eigi mundu vera allskamt talit ok kvað því hæfa at sitja. Þorvarðr settiz niðr ok var enn vörpulistgi maðr, ok í því er hann settiz niðr, hjó Þorsteinn Nadd banahogg; en í því er Þorvarðr vildi upp standa, hjó Þorsteinn hann banahogg, áðr hann kæmiz á fætr. Í því kom Helgi út ok hljóp undir stein einn, er þar var í túninu, ok varðiz þaðan; hann var bæði mikill ok sterkr ok garpr enn mesti. Þorsteinn sótti at honum, ok áttuz við um hrið; en Sigurðr enn auðgi hét maðr, er í ferð var með Þorsteini; hann hljóp at Helga ok lagði til hans með sverði; en í þessu hjó Þorsteinn til Helga með øxi ok veitti honum bana, en kvað Sigurð illa hjá sitja, en kvað við hann mesta várkunn ok kvað engum öðrum skyldu hlitt hafa, »en þó veitta ek honum bana.« Sigurðr kvaz eigi lengr þolat hafa atgang þeira, en * * *¹⁾ bróðir Jóreiðar, faðir Helga ok Gríms Droplaugarsona. Hallkatla móðir Þorkels Geitissonar í Krossavík. Ólqf hét systir Halls á Síðu; hon var móðir Kolbeins Flosasonar, Þórðarsonar Freysgoða at Svínafelli. Ljótr, son Halls, átti Helgu, dóttur Einars frá Þverá, ok var þeira dóttir Guðrún, er átti Ari Þorgilsson af Reykjanesi. Annarr son Halls var Þorsteinn, er nú hefir verit frá sagt um hrið. Þriði son Halls var Egill; hann átti Þorlaugu, dóttur Þorvalds ór Ási ór Hjaltadal; þeira dóttir var Þorgerðr, móðir Jóhans biskups ens helga. Kolr var enn fjórði son Halls; hann átti Álqfu, dóttur Qssurar frá Breiðá. Dóttir Halls var Gróa, er átti Teitr, son Gissurar hvíta; þeira son var Hallr, faðir Gissurar,

¹⁾ *Større lakune. Afskriveren bemærker:* »Her vantar vist II blod i Memb.«

föður þeira Magnúss biskups ok Þorvalds, föður
Gissurar. Yngvildr hét dóttir Halls; hana átti Eyjólfur,
son Guðmundar ens ríka af Møðruvöllum; þeira dóttir
var Þórey, móðir Sæmundar ens fróða, föður Lopts
5 . . . föður Sæmundar í Odda. Teitr Ísleifsson átti
Jórunni; hennar móðir var Þórdís, dóttir Þorvalds
Hallssonar af Síðu. Þorgerði, dóttur Halls á Síðu,
átti Þorgrimr, son Digr-Ketils. Gró, dóttur Halls,
átti síðan Snorri Kálfsson, en eftir hann átti Gró
10 Þorvarðr krákunef. Þórdísi, dóttur Síðu-Halls, átti
Þórðr Halldórsson á Forsárskógum. Ok lýkr svá
þessi sögu, er frá Þorsteini er sögð.

Draumur Þorsteins Siduhallssonar.¹⁾

2r Draum þenna dreymdi Þorstein, son Halls æ
Sidu, austr at Svinafelli, ædr hann væri þar veginn:
Konur þrjár komu at honum ok mæltu við hann:
»Vaki þú, Þorsteinn!« sogdu þær; »Gilli, þræll þinn,
vill svikja þik fyrir þat er þú leetzst gellda hann, ok
er þetta ekki lygi; lættu drepa hann!« sogdu þær.
Þá qvad ein þeira, su er fyrst geck, visu þessa, ok
var harmbrungin:

Allskaurpu hefir orpit	
æfin hilldr med læfi	10
fyrir herdendum hurdar	
heinar ægisbeini.	
gumnum stendr fyr gamni	
Gerdr med brugdnu sverdi	
vill ei enn med ollu	15
eyqvæn Hedins þeyjar.	
eykvæn H(edins) þ(eyjar).	

¹⁾ Aftrykt efter papirshåndskriftet AM. 564 c, 4to. Dette hdskr. er afskrevet af Arne Magnussen direkte efter en gammel, nu tabt, membran (nærmere herom i indledningen) og med bevarelse af mbr.'s ortografi, hvilken ortografi er bibeholdt i nærværende aftryk med opløsning af forkeortalerne.

Håndskriftbetegnelse: A = AM. 564 c, 4to, B = AM. 165 m, fol., C = AM. 560 c, 4to, D = R 36, 4to.

3. Konur—hann] at honum þóttu konur þrjár koma at sér ok mæla svá C; D = C *med tilf.*: til sín. 4. Vaki] Vakir B, C, D. 6. þetta] þat B, C, D; þetta i *det flgd. mbr.-fragment*. 7. su—þessa] vísu þessa, er fyrst gekk C. 8. harmþrugin] mjök h. B, C, D. 9. Allskaurpu] Allskamt B, C, D. 10. læfi] sæfi B, C, D.

Þá vaknadi Þorsteinn ok let leita þrælsins, ok 2 v
fanzst hann ekki. Þá sofnadi Þorsteinn adra nott: þá
komu draumkonurnar med hina somu sogu, ok geck
su fyrst, er adr var i midiu, ok qvad su þetta, er
5 fyst geck:

Framm geck doms at domi
domspakr hinn er laug rakti
unni gud þess er inni
oþeck skyli sleckia.
10 ædr febringin fengi
fangsæl Dvalins hanga
balldr sa er blods of elldi
bidqvæn und lok ridnar
bidqvæn und lok ridnar —

15 æfi þinnar, Þorsteinn! Þorsteinn vaknadi, ok var
leitad þrælsins, ok fanzst hann ekki. Enu somu típendi
gerduzst ena þridiu nott, at þær kvomu enn ok voru
þa gratandi allar; geck su þa fyrst, er ædr hafdi
sidazst gengit. Su mælti þa: »Hvert skulum ver þa
20 hverfa eptir þinn dag, Þorsteinn?» sagdi hon. Hann
svarar: »Til Magnus, sonar míns,« sagdi hann. »Litla
stund muno ver þar mega vera,« sagdi hon ok qvad
þa visu:

2. Þa—Þorsteinn] Sofnaði Þ. þa D. 2—3. þa komu] ok
kómu C, ok k. þá D. 4. su¹] þá tilf. B. var] gekk B, C, D.
midiu] miðit B, C, D. 4—5. su²]—geck] hon nú þetta D.
8. unni] um B, C. gud] Grið D. 10. febringin] febryngi-
um C, febeyngin D. 12. of] af C. 16. leitad] enn l. B, D,
enn at leita C. Enu] En C, D. 17. nott] nóttina D.
þær—enn] konurnar kómu allar þrjár B, C, D. 18. þa¹]
udel. B, C, D. allar] udel. B, C, D. 19. þa²] udel. C.
21. sagdi hann] udel. C, D. 23. þa visu] visu þessa
B, C, D.

Flaug vorna sitr fjornis
fækund megin unda
hvöss yfir hoggnum vysa
hiælma gridr at iælmi
þess er endr fyrir enda
andþings um siot banda
þat mun ogurligt ægiss
ox sky mani toku
ox sky mæni toku —

5

lifit fra þer, Þorsteinn! Eptir þetta leet Þorsteinn 10
ok Ynghvilldr, kona hans, leita Gilla, enn hann hittiz
ekki. Þa gerði æ vedr illt, ok villdi bondi ekki, at
þau færi æ burt, er vedrit var sva illt. Enn ena
nærstu nott eptir geck Gilli þræll inn um leynidýrr,
er menn svofu, ok bra saxi, enn Þorsteinn hvildi 15
8r sva, at hann lagdi hönd sina i höfud ser. Gilli bra
saxinu æ barka Þorsteini, enn hann spratt upp vid
ok bra sverdi ok fell þegar æ bak aptr ok var þa
dauðr; enn þrællinn hliop utar i elldhusit ok vardizst
þar or horni einu, því at heimamenn Þorsteins sottu 20
eptir honum. Síðan báru þeir faut a vopn hans; þa
kastadi hann saxinu ok mælti: »At lokum er nu
komit æfi minnar.« Þa mælti Ynghvilldr: »Hverr

1. Flaug] *sál.* B, C, D; Flug A. 2. unda] runda C, D.
3. hvöss] *rettet*; hvass A, hátt B, C, D. hoggnum] hoggvum C. hvöss
— vysa] hátt yfir hoggnum vætta D (*med vísa rettet til vætta*).
4. gridr] »grydur« B, C, »greiður« D; A *har* gudr. 7. ogur-
ligt] »ograligt« B, ógráligt C, ógrátligt D. 10. þetta] þat
B, C, D. 11. Gilla] þrælsins B, C, D. enn—hittiz] ok
hittiz hann B, C, D. 14. leynidýrr] laundyrr B, C, D.
17. saxinu] saxi B, C. vid] *udel.* C, D. 18—19. var þa
dauðr] var dauðr þegar B, dauðr þegar C. 20. þar] þaðan
B, C, D. 21. eptir] at D. þeir] menn B, C, D. 22. lok-
um] þrotum B, C, D.

reed þer þetta et illa verk at gera?« Hann svarar:
 »Einkis manns ræð eru þetta annars enn min.« Þá
 var sett æ qvid Gilla gloandi munnlaug. Þá mælti
 Gilli: »Qvelit mic ecki leingr; ella mvn ek mæla þat
 5 ord, Ynghuilldr, er uppi mvn vera alla æfi i knerunni
 ydrum ok mvn æ hrina.« Þá spyrndi Ynghu(illdr) æ
 mundlaugina, enn qvidrinn Gilla sprack af bruna.
 Síþan var hann færdr nidr um gard ok sauckt i fen
 eitt, ok ser þess enn merki. Gilli þesse var son Jath-
 10 guds Gillasonar, Biadachssonar, Kiarfualssonar konungs
 af Írlande ens gamla, er þar rihti leingi.

Tillæg.

Af et membranfragment, blad 3, indeholdt i AM. 594 a, 4to.¹⁾

[D]raum þenna dreymdi Þorsteinn son Hallz | af
 Sidu austr at Suinafelli. adr hann | væri þar vegin.
 konr. III komu at honum | ok mæltu við hann. vaki
 15 þu Þorsteinn. sögdu þær. | Gilli þræll þinn vill suikia
 þik firir þat þu lezt | gellda hann ok er þetta ekki
 lygi. lattu drepa hann. sög .||

1. þer] *overspr.* C. et] *udel.* B, C, D. þetta—gera]
 at gera þetta illa verk D. 5. uppi—æfi] alla æfi mun uppi
 vera B, D, a. æ. m. heðan af u. v. C. knerunni] *kyni* D.
 6. Ynghuilldr] *fæti tilf.* C. 7. qvidrinn] *kviðr* B, C, D.
 8. nidr] ofan C. sauckt] *sökktr* B, C, D. 10—11. konungs
 af Írlande] *Írakonungs* D. 11. leingi] *langa tíma* B, um l.
 t. C, i langan t. D.

¹⁾ *Indeholder af Draumr Þorsteins Síðu-Hallssonar kun de 6 første linjer nederst i anden spalte på bagsiden af bladet. Af ortografien (tildels også af afvigelser i udtryk) kan ses, at dette mbr.-fragment er levning af en anden membran end den, hvorefter Arne Magnussen har afskrevet sin, her foran aftrykte, tekst.*

12. [D]raum] *åben plads for initialen.*

Versfortolkning.¹⁾

A. Forklaring til versene i Droplaugarsona saga.

S. 165. Á'k í mörk, es myrkvir miðlegg tveggja daga¹⁾, margan argspæing²⁾ í hljóði — ber'k framm Heiðs hrönn³⁾ —, at⁴⁾ Meita mótstafir⁵⁾ þeir's nenna styr, myni enn sækja mik hildarbörnum⁶⁾ hrælækjar hjarra⁷⁾.

¹⁾ miðleggr tveggja daga, egl.: læggen, knoklen, mellem to dage = natten. ²⁾ argspæingr, af arg- og spæingr af spá: en der spår slem, slem varsel; uklart, hvad menes. ³⁾ Heiðs hrönn: »Heds« bølge = digt, vers; Heiðr vistnok jættens navn. ⁴⁾ at = om at. ⁵⁾ Meita mót: Meitis (se kongens) møde = kamp; Meita mótstafir: kampens »stave« = krigere, krigslystne. ⁶⁾ börnum er vel fejl for barran, visende hen til mik. ⁷⁾ hrælækkr: ligvædske = blod; hrælækjar hjarri: blodets tap eller runde stok = spyd.

Jeg har i skoven, når natten falder på, mangt et stiltiende ulykkespående varsel(?) — jeg fremsiger mit digt — om at krigerne, de som udøve kamp, monne endnu søge mig, kampberedt, med spyd.

S. 169—70. Seims hirðidraugar¹⁾ hlógu — litil hlít²⁾ vas at því — sunnr, þá's harmr vas of unninn særðum Grími; nú tér þjóta annan veg af fári í fjöllum Fljóts; fullar mars Freyr³⁾ fregn auðskata dauðan.

¹⁾ med bistand af prof. F. Jónsson.

¹⁾ Seims hirðidraugar: guldets gemmende træer = mændene. ²⁾ hlít: hjælp, tilfredsstillelse. ³⁾ fullr: hav; fullar marr: havets hest = skib; fullar mars Freyr: skibets Frey = mand.

Mændene lo — liden tilfredsstillelse var der derved — sydpå, da sorg voldtes den sårede Grim (nemlig: Helges drab); nu gjenlyde fjældene ved Lagarfljót på anden måde af ødelæggelsens værk; manden erfarer den gæve mands død.

S. 170. Þóttumk nú reka nakkvat at gnógu nadda rógs inni¹⁾ Helga vigs, en hug minn hlægir við þat; nú 's þöðgjörnum Bjarna efni at hefna mágs; egg beit Munins teiti²⁾; vá'k armglóðar eyði³⁾).

¹⁾ nadda rógs innir: udføreren af spydenes strid = kriger. ²⁾ Munins teitir: ravnens glæder = manden. ³⁾ armglóð: armens ild = guldring; armglóðar eyðir: guldringens øder = mand.

Det tykkes mig, at jeg nu på en tilfredsstillende måde har hævnnet Helges drab på krigeren; nu har den kamplystne Bjarne lejlighed til at hævne sin svoger; æggen bed manden; jeg har dræbt manden.

S. 170—71. Harðr ulfr ennibjalfa¹⁾ beit grams megin-njörðu²⁾ — snörp egg, kend ór hendi Helga, kom í leggi — þá's hræmána úrfræningar³⁾ rendu endr Hildar borðs órum⁴⁾ fjörbrautir hónum⁵⁾ at morði.

¹⁾ Harðr ulfr ennibjalfa: pandehudens hårde ulv = sværd. ²⁾ grams megin-nirðir: sværdets kraftige guder = krigere, mænd; her om en enkelt. ³⁾ hræmáni: ligmâne = sværd; hræmána úr: sværdets regn = blod; hræmána úrfræningar: blodets orme eller slanger = sværdene (sværdet). ⁴⁾ Hildar borð: Hilds bræt = skjold; Hildar borðs ærir: skjoldenes tjenere, bærere = krigere, mænd. ⁵⁾ hónum = hans. .

Sværdet bed krigeren — den skarpe æg, som kom virkningsfuldt fra Helges hånd, ramte i benene — da

sværdet fordum gennemborede krigernes (krigerens) bryster (bryst), så det blev hans bane.

S. 171. Helgi vann þegns verk í styr með herjum¹⁾ — þat knóttu þjóðir fregna vítt; hjórr gall at valfalli —, þá's hrafns órr,²⁾ heiðr at Hildar veðri,³⁾ gærði þria Gøndlar gny-Njórdú⁴⁾ sára at vígi, stígs⁵⁾.

¹⁾ krigerne? Her er mulig en fejl, da dette vers er det eneste, som har ufuldstændigt rim i første linje. ²⁾ hrafns órr: ravnens tjener = kriger; tvivlsomt. ³⁾ Hildar veðr: Hilds storm = kamp. ⁴⁾ Gøndlar gnyr: Gønduls gny = kamp; Gøndlar gny-Nirðir: kampens Njorde eller guder = krigere. ⁵⁾ stígs passer ingen steder, men er dog sikret ved rimet; rimeligvis er »hrafns« forvansket, f. eks. for hrings (hringr = sværd; sværdets sti, vej = skjold; skjoldets »árr« = kriger).

Helge udførte en mands (helts) værk i kamp med krigerne(?) — det spurgtes vide blandt mænd; sværdet klang ved mandefaldet — da krigeren, glad ved kampen, sårede tre krigere i kamp.

Orbeitir unnar viggs¹⁾ varð endr at liggja úti átta dægr við ótta, síz of bendak víg, þá's hjór-Móði²⁾, herðandi³⁾ sverða hriðar⁴⁾, lét snarr sárvond⁵⁾ standa roðinn á seima þverri⁶⁾.

¹⁾ Unnar vigg: bølgehest = skib; orbeitir unnar viggs: han, som rask (qr-) styrer skibet = manden. ²⁾ hjór-Móði: sværdets gud = krigeren (jeg). ³⁾ herðandi, apposition til »hjór-Móði«. ⁴⁾ sverða hrið: sværdstorm = kamp. ⁵⁾ sárvondr: sár-tén = sværd. ⁶⁾ seima þverrir: guldforederen = manden.

Manden (jeg) måtte tidligere ligge ude otte døgn i frygt, efter at jeg havde udført drabet, dengang da krigeren (jeg), kampens udøver, rask lod sværdet slå rødfarvet gennem manden.

B. Forklaring til versene i Draumr Þorsteins Síðu-Hallssonar.¹⁾

S. 233. Ævin-Hildir¹⁾ hefr orpit með læfi all-skörpu ægisbeini²⁾ fyr herðöndum heinar hurðar;³⁾ Gerðr (el. Gerðr Heðins þeyjar)⁴⁾ með brugðnu sverði stendr ey(?) gumnum fyr gamni [villat (ei) enn með öllu kvæn *eller* villat kvæn Heðins enn með öllu þeyja]⁵⁾).

¹⁾ = Æfi-dís. ²⁾ ægis bein: havets ben = sten.

³⁾ heinar hurð: slibestenens dør el. planke = sværdet; herðendr heinar hurðar: sværdets svingere = krigerne. [⁴⁾ Heðins þeyr: Heðins vind = kampen; Gerðr Heðins þeyjar má da, ifald sammenstillingen er rigtig, betyde »kampens gudinde«]. [⁵⁾ villat—kvæn uforståeligt. — villat—þeyja kunde betyde: »Kampen vil endnu ikke helt begynde straks«; kvæn Heðins vilde da være = valkyrjen, Hild, og þeyja (at tæ) stå i betydning: begynde; men »þeyja« i en sådan forbindelse er lidet naturligt. — Kaste en hård sten for en = lægge besværligheder i vejen for en.

S. 234. Fram gekk dómspakr, hinn's rakði lög, at dómi; goð unni þess dóms inni,¹⁾ es skyli slekkja²⁾ óþekð(?),³⁾ áðr fangsæl biðkvæn (Baldrs?)⁴⁾ fengi [febringin]⁵⁾ und lok riðnar

¹⁾ inni, dativ af innir. ²⁾ es—slekkja = at han skulde neddyse. ³⁾ es—óþekð] denne relativsætning kunde også henføres til versets første sætning. ⁴⁾ biðkvæn er en del af en kenning: biðkvæn Baldrs? = Hel? ⁵⁾ »febringin«; her har vistnok stået et hunkensord i flertal; jfr. riðnar. — Resten er uforståelig.

¹⁾ Disse kun delvis forståelige vers ere sikkert undergaaede stærk forvanskning. Deres indhold synes ikke at have nogen tilknytning til prosateksten. Da det ikke er muligt at levere nogen sammenhængende oversættelse, udelades en sådan her.

S. 235. Hvøss hjalma Griðr¹⁾ flaug of hoggnum
vísa at fjörnir jalmir²⁾; fákund³⁾ meginunda vorna(?)
sitr þess⁴⁾ es endr

¹⁾ hjalma Griðr: hjælmenes Grid (jættekvinde) = øksen.
²⁾ fjörnir jalmir: hjælmegny = kamp. ³⁾ fákund =
lidet kendt? ⁴⁾ þess = vísa (gen. af vísi)? — Det øvrige
af verset er dunkelt. Af metriske grunde burde snarest
læses »máni« i l. 8, ikke »máni«. tóku fyr enda: (de)
afsluttede . . ?

Navneregister.

1. Personnavne samt navne på dyr og genstande.*)

- Alfgerðr**, kvindelig læge 164.
Alrekr, fader til *Ljótólfr goði* 23.
Álqf Qssurardóttir 231.
Ámundi, søn af *Þorsteinn Stðu-Hallsson* 87. 92.
Ánn trúðr 146. 150—151.
Ari Þorgilsson af Reykjanesi 231.
Arnbjörg, datterdatter af *Ámundi Þorsteinsson Stðu-Hallssonar* 87.
Arneidr, datter af *Ásbjörn jarl skerjablesi* 142. Gift med *Ketill prymr* 143—144.
Arnfinnr, fader til *Herlu-Bjarni* 28.
Arnfríðr, gift med *Digrí Helgi* 87.
Arnkell goði 145. *Tekstens* Hrafnkell goði.
Arnoddr, har tilhold hos *Helge Ásbjörnssen* 167—168.
Arnórr Qrnólfsson 156.
Arnórr i Stykkisholti 179.
Arnþrúðr, trælkvinde 95.
Ásbjörn, søn af *Óláfr lang-húls* og fader til *Lýtingr* i *Krossavík* 27.
Ásbjörn, søn af *Hrafnkell Freysgoði* 96. 135—137. — 183—184.
Ásbjörn loðinhöfði 29.
Ásbjörn skerjablesi, jarl over *Syderøerne* 142.
Ásbjörn vegghamarr 196—199.
Ásbjörn 230.
Ásgrímur Ellidagrimsson 196.
Áslaug Brynjólfsdóttir, gift med *Atli* i *Atlavík* 4.
Áslaug Þórisdóttir Atlasonar, se Ólqf.
Áslaug, datter af *Þórir Hrafnkelsson* 145.
Ásmundr, tjenestekarl hos *Þórir* i *Mýnesi* 147. 176—177.
Ásvaldr 3 (*Gönguhrólfsson*). 23 (*Óxnapórisson*).
Ásvqr Þórisdóttir Atlasonar, se Ólqf.
Atli, bonde i *Atlavík* 4.
Atli grautr, *Þiðrandason*, broder til *Ketill prymr* 141. 143 (*Graut-Atli*).
Bárðr, søn af *Gróa Þiðranda-dóttir* 144. 164.

*) Kursivtal efter et navn betegner, at dette på vedkommende side ikke findes i hovedteksten, men kun i noterækken.

- Hergr, *søn af Gltru-Halli* 64
(jfr. noten). 68.
 Bessi, *kaldet Spakbessi* 144.
 Bessi Hávarsson, *sønnesøn af*
Bessi (Spakbessi) 144.
 Bessi (Bersi) Össurarson, *á*
Bessastöðum 145. 148 (Spak-
 bessi). — 184 (Spakbessi) —
 185. — 227.
 »Biadach« Kjarvalsson, *irsk*
kongesøn 236.
 Birningr, *Bjarne Broddhelges-*
søns spejder 57.
 Bjarni Arnfinnsson, *kaldet*
Herlu-Bjarni 28.
 Bjarni Broddhelgason 28. 52.
 54—58. *Dræber Geitir Lýt-*
ingsson 57. 60—72 (*Kampen*
i Bödvarsdalen 66—68). —
Forhold til Þorsteinn stangar-
högg 75—86. 88—92. — 170. —
Efterstræber Gunnarr Þibr-
andabani 208—209.
 Bjarni at Laugarhúsum 97.
 104—105.
 Björn hinn hvíti á Mýrum,
svoger til Helge Asbjørnsson
 146. 159. 161.
 Björn i Snotrunesi 152—154.
 Björn á Nesi (*i Norðfjord*) 158.
 Björn Kóreksson 195—196. 200.
 Blængr Lýtingsson 28. 57. 64.
 66—67.
 Brandkrossi, *en okse* 189—
 191.
 Brandr, *søn af Gltru-Halli* 64
(jfr. noten). 68.
 Brennu-Flosi, *se* Flosi.
 Brjánn, *irsk konge* 216—217.
 218 (Brjánsorrusta).
 Broddhelgi, *se* Helgi Þorgils-
 son.
 Bróðir. *Deltager i Clontarf-*
slaget (Brjánsorrusta) 211.
 Broddi (Bjarnason) 228. *Se*
Skeggbroddi.
 Brynjólfur hinn gamli 4. — 227.
 Digri Helgi, *se* Helgi.
 Digr-Ketill, *se* Ketill.
 Droplaug Geitisdóttir 189—
 191.
 Droplaug Grímsdóttir=Drop-
 laug Þorgrímsdóttir 191.
 Droplaug (Spakbessadóttir),
datter af Bessi Össurarson og
gift med Helge Asbjørnsson
 145—146.
 Droplaug Þorgrímsdóttir,
moder til Helgi og Grímr,
Droplaugarsynir. Gift med
Þorvaldr Þíbrandason 144—
 145. 147—148. *Gift med*
Hallsteinn á Víðivöllum (sted-
fader til Droplægssønnerne)
 149. 154. *Drager til Fær-*
ærne 155.
 Droplaugarsynir 62—64
(Forhold til Þorkell Geitisson).
 — 144—175. 183. 186. 191.
Se Helgi og Grímr.
 Egill Guttormsson, *kaldet hinn*
rauði 144.
 Egill (Síðu-)Hallsson 231.
 Egill Steinbjarnarson 23. 28
 —29.
 Egilssynir, *sønner af Egill*
Steinbjarnarson 45—46. 53.
 64. *Se* Hallbjörn, Þórarinn,
 Þrøstr.
 Eilífr Tjorðason 64. 68.
 Einarr Magnússon, *sønnesøn af*
Þorsteinn Síðu-Hallsson 87. 92.

- Einarr, kaldet Torf-Einarr. *Orknøjarl, søn af Rognvald jarl på Møre* 216.
- Einarr Þorbjarnarson, *fårehyrde hos Hrafnkell Freysgoði* 98—102. *Dræbes af Hrafnkell* 103. (105. 107. 110. 113).
- Einarr Þorfinnsson, *broder til Torsten fagre* 6. *Kamp og fald* 12—14 (bræðr Þorsteins).
- Einarr Þórisson 4—5. 6—9. *Hans drab* 11—12. (13).
- Einarr frá Þverá 166. — 231.
- Eindriði Hallsteinsson 145. 156.
- Eiríkr í Goðdølum 75.
- Eyjólfur Guðmundarson hins ríka 232.
- Eyjólfur Ketilsson, *søn af Ketill* i *Njarðvík* 195. 201—202. 210.
- Eyjólfur feiti 53.
- Eyjólfur á Víðivöllum 64.
- Eyjólfssynir, *sønner af E. á Víðivöllum* 54.
- Eymundr, *tekstens Eyvindr; se nedf. Eyvindr vápni.*
- Eysteinn fretr, *søn af den svenske konge Ólafr trételgja* 95.
- Eyvindr Bjarnason, *farmaðr, broder til Sámr* 97. 127—135 (*kæmper med og dræbes af Hrafnkell Freysgoði* 132).
- Eyvindr (vápni) 3 (Eymundr i *hðskrr.*). 23—24.
- Eyvindr á Eyvindarstöðum 66. 68.
- Finngæirr, á Upplöndum 173—175.
- Finnr prestur 87.
- Flosi (Þórðarson) at Svínafelli 156—157. — 216 (Brennu-Flosi). — (231).
- Freyfaxi, *Hrafnkell Freysgoðis hest* 97—102. 124—125. 126.
- Freygerðr, *kvinde* 65.
- Freyr, *guden* 96. — 186.
- Freysgoði, *se Hrafnkell.*
- Friðgerðr, *søster til Finngæirr á Upplöndum* 174. *Kaldet Sigríðr s.* 173.
- Gauss, *viking* 174—175.
- Gefjon hin fjólkunnga 175.
- Geitir Lýtingsson. *Gift med Hallkatla Þíbrandadóttir* 19. 28. *Forhold til og strid med Broddhelge* 30—34. 37—54. *Dræber Broddhelge* 54. 55—56. *Dræbes af Bjarne Broddhelgessen* 57. — 144. 148. — (195).
- Geitir, *norsk bonde* 188—190.
- Gilli Biadachsson, *irlænder, af kongæt* 236.
- Gilli Jathgudsson, *Þorsteinn Stöu-Hallssons træf, af irsk kongæt* 233. 235—236.
- Gissurr hvíti 231.
- Gissurr Hallsson 231.
- Gissurr Þorvaldsson 232.
- Glíru-Halli, *se Halli.*
- Glámr, *Grim Droplægssøns fostbroder* 166—169. 175.
- Goðormr, *jarl over Syderøerne* 142.
- Grani gullhøttur, *har tilhold på Hof hos Torsten hvide* 5. 9. 12—15. *Var.: Hrani.*
- Graut-Atli, *se Atli grautr.*
- Grímkell 222.
- Grímr Droplaugarson 62—63. — 144—145. 147. 149. 155.

- 156—157. *Deltager i kampen mod Helge Asbjørnssen* 160—163. 164—167. *Hævner sin broder Helges drab på Helge Asbjørnssen* 168. 169—173. *Fælder vikingen Gauss* 174. *Dør* 175.
- Grimr Mardallarson 191.
- Grimr Rognvaldsson 141—143.
- Grimr, i Vik i Vápnafirði 186—191.
- Gróa, Þiðrandadóttir 64 (G. at Eyvindará). — 144. 147—148. 157. 164—165.
- Gróa (Síðu-)Hallsdóttir 231. 232.
- Guðleif Þórhaddsdóttir, gift med *Haukr* 218—220.
- Guðmundr Ámundason 87.
- Guðmundr hinn ríki. *Forhold til Broddhelge og Geitir* 41. 48—49. 51. 54. — 232.
- Guðný Eyvindardóttir, moder til *Sturlessønnerne* 87.
- Guðriðr Hólludóttir, datter af *Halla Bjarnadóttir* og gift med *Kolbeinn lögsgumadr* 86 (jfr. noten). 92. *Nævnes i teksten s. 86 som søster til Halla Bjarnadóttir.*
- Guðrún Ámundadóttir 87.
- Guðrún Ljótsdóttir 231.
- Guðrún Ósvífrsdóttir. *Fæstes af Þorkell Eyjólfsson* 210—211.
- Guðrún Steinsdóttir 87.
- Guðrún Þorgilsdóttir, søster til *Broddhelge* 5.
- Guðrún, gift med *Kraki* á *Krakalæk* 6.
- Guðrøðr veiðikonungur 95.
- Gunnarr, kaldet *Þiðrandabani* 173 (G. austmaðr). 198 (G. stýrimaðr). *Dræber Þiðrandi Geitisson* 200. *Får tilnavn* 201. *Forfølgelse og flugt* 202—211.
- Gunnsteinn i Krossavík 157.
- Guttormr Rognvaldsson 141.
- Guttormr, fader til *Egill hinn rauði* 144.
- (Göngu-Hrólf 3).
- Hákon jarl 3. 23 (Grjótgarðsson).
- Hálfðan hinn mildi ok hinn matarilli, *norsk småkonge* 95.
- Hálfðan hinn svartí, *norsk konge* 95.
- Halla Bjarnadóttir, datter af *Bjarne Broddhelgessen* 86.
- Halla Lóptsdóttir 72.
- Halla Lýtingsdóttir. Gift med *Broddhelge* 28. 29. *Forskydes af Helge* 38—40. *Sygdom og død* 47—48.
- Halla Steinarsdóttir 72.
- Hallbera, *Broddhelges datter med Þorgerðr sílfrá* 53.
- Hallbera Hrolaugsdóttir, gift med *Asbjørn Hrafnkelsson* 184.
- Hallbjørn Egilsson, sønnesøn af *Steinbjørn kprtr* 23. 29. 53. 64. 68.
- Halldórr Kóreksson 199.
- Halldórr (Órnólfsson) i Skógum 156.
- Hallfreðr, *landnámsmand, fader til Hrafnkell Freysgöbi* 96—97. 131.
- Hallfríðr Ámundadóttir, sønne-datter af *Þorsteinn Síðu-Hallsson* 87.
- Hallfríðr Egilsdóttir, søster til *Hallbjørn (se ovf.)* 23. 29.
- Halli, kaldet *Gliru-Halli* 64. 68.

Halli Hrólfsson 129.
 Hallkatla Þiðrandadóttir,
*faster til Droplægssønnerne og
 gift med Geitir Lýtingsson i
 hans første ægteskab* 19. —
 28. — 144. — 231.
 Hallr á Stöu (Stöu-Hallr) 144.
 — 216. 231—232. 233. 236.
 Hallr Teitsson 231.
 Hallsson, *se* Þorsteinn.
 Hallsteinn hinn breiðdælski.
Gift med Þorgerðr 145. *Gift
 med Droplaug Þorgrímsdóttir
 og stedfader til Droplægssønnerne* 149. 161. *Drab* 154
 — 155. (156).
 Hallsteinssynir, *sønner af
 Hallsteinn hinn breiðdælski og
 Þorgerðr* 129 (*Sigvatr og
 Snorri*). — 145. 155. 156
 (Þórðr, Þorkell, Eindriði).
 Haraldr konungr (hárfagri) 23.
 95.
 Haukr Loptsson 64.
 Haukr, *gift med Guðleif Tor-
 haddadóttir* 218—222.
 Hávarr Bessason 144.
 Heðinn Þorfinnsson 24.
 Helga Einarsdóttir 231.
 Helga Ingjaldsdóttir, *gift med
 Grímr Droplaugarson* 149. 175.
 Helga Krakadóttir 6—9. 11.
Ægteskab med Þorsteinn fagri
 17.
 Helga Þórdísardóttir 87.
 Helgi Ásbjarnarson, *sønnesøn
 af Hrafnkell Freygóði* 28. 64.
 — *Ægteskab med Droplaug
 Spakbessadóttir* 145—146.
*Ægter Þórdís Broddheigadóttir
 (Þ. todda)* 146. 148. *Twist om
 godord med fætteren Hrafnkell
 góði* 149—151. *Twist med*

Helgi Droplaugarson 150—
 156. 158—160. *Kamp med
 Helgi Dropl.s.* 161—163. 164
 — 167. *Dræbes af Grímr
 Dropl.s.* 168—169. 170—171.
 177—180. — 183. *Ægteskab
 med Oddlaug* 184. *Hvorledes
 Helge Ásb. får Oddsstafir* 184
 — 186. — *Beskytter Gunnarr
 Þiðrandabani* 207—209. *Drab*
 209.
 Helgi Droplaugarson. *Forhold
 til Þorkell Geitisson* 62—64.
 — 144—145. 147—149. *Twist
 med Helge Ásbjörnsson* 150—
 156. *Anklages af Helge Ás-
 björnsson for drabet på sin
 stedfader Hallsteinn og døm-
 mes landflygtig* 155. 156—160.
Kamp med Helge Ásbjörnsson
 161—163. *Drab* 163. 164
 — 165. (168). 170.
 Helgi Þorgilsson. *kaldet Brodd-
 helgi, sønnesøn af Þorsteinn
 hvíti* 5. 15—17. *Helge får
 tilnavn* 18. 19. — 23. *Ang.
 tilnavnet* 24—25. 26. *Dræber
 Svartr* 27. *Ægter Halla Lýt-
 ingadóttir* 28. 29. 30—33. 34
 — 35. 37. *Forskyder Halla og
 fæster Þorgerðr sílfra* 38. 39.
*Stridigheder med Geitir i
 Krossavík* 40—48. *Mellem-
 værende med Guðmundr hinn
 ríki* 48—49. *Fortset strid med
 Geitir* 49—54. *Dræbes* 54. —
 146. — 195. 197.
 Helgi Þórhaddsson 230. *Dræ-
 bes af Þorsteinn Stöu-Halls-
 son* 231.
 Helgi, *kaldet Digri Helgi* 87.
 Helgi, *hinn magri, fra gården
 at Straumi* 157. 162.

- Herjólfur, *søn af Hallsteinn og Droplaug Þorgrímsdóttir* 155.
- Herlu-Bjarni, *se* Bjarni Arnfinnsson.
- Hjarrandi, *at Öngulsá, gift med Helge Asbjørnssøns datter Þorkatla* 146. 159. *Kæmper med Helge Droplogssen* 162—163. 164. 169.
- Hlǫðvir Þorfinnsson *hausakljúfs, Orkneyjarl* 216.
- Hólmsteinn Bessason 145. 149—150 (*tekstens Hallsteinn*). 178—179.
- Hrafn, *fader til Hroðgeirr hvíti* 4.
- Hrafn, *stýrimaðr* 29. *Kaldet H. austmaðr* 81. *Drab* 81.
- Hrafnkell Hallfredarson, *kaldet Freysgödi* 95. *Bosættelse på Adalból. Får sit tilnavn* 96. *Ang. hesten Freyfaxi* 97—102. *Dræber færehyrden Einar* 103. 104. 110. 113—114. *Dømmes på altinget for drabet* 116—117. 118. *Mishandles af Sámr Bjarnason og Þjóstarssønnerne* 120—121. *Forlader Adalból* 122. *Opbygger Hrafnkellsstaðir* 123. 126—131. *Drab på Eyvindr Bjarnason* 132. 133. *Tager oprejsning over Sámr* 134—135. *Bosætter sig atter på Adalból* 135. 136—137. — 183 [Hrafnsson].
- Hrafnkell gödi, Þórisson, *sønnesøn af Hrafnkell Freysgödi* 145. *Strid med fæteren Helge Asbjørnssen om godordet* 149—151. *Forfølger drabsag imod Grim Droplogssen* 171—173. — 178—180 (*godordestríd*). — 184.
- Hrani gullhøttr, *se* Grani.
- Hreiðarr Refsson 29. 43.
- Hroðgeirr hvíti Hrafnsson 4 (*var.: Rappsson* 23).
- Hrólfssynir, *se* Þórðr og Halli.
- Hrollaugr, *søn af Ragnvald jarl på Møre* 184. 216.
- Hraskuldr, *søn af Þorgeirr gödi* 175.
- Ingull undir Skagafelli 159.
- Ingibjörg Egilsdóttir, *datter af Egil den røde og gift med Bessi Hávarsson* 144.
- Ingibjörg Hroðgeirsdóttir, *gift med Torsten hvide* 4.
- Ingjaldr Níðgestsson, *svigerfader til Grímr Droplaugarson* 149. *Skjuler Grim* 172—173.
- Ingjaldr Þorvaldsson, *sønnesøn af Grímr Droplaugarson* 175.
- Ingjaldr 223. — I. á Kársstöðum á Berunesi 230.
- Ingvellr, Ingvellr, *se* Yngvildr.
- Jarlsnautr, *en økse* 229.
- Járngerðr, *moder til Ófeigr* 51.
- Jathgud Gillason, *irlænder, af kongæt* 236.
- Jóhan biskup hinn helgi 231.
- Jón prestur Arnþórsson 72.
- Jóreiðr Þiðrandadóttir, *datter af Þiðrandi Ketilsson og gift med Síðu-Hallr* 144. — 229. 231.
- Jórunn Einarsdóttir frá Þverá, *Torkel Geitessøns anden hustru* 70—71. — 166. 170.
- Jórunn 232.

Kárhöfði, *træl* 188—190.

Kári, *bonde i Þóðvaredalur* 65.

Kári, *broder til Hjarrandi* 159. 162. 164.

Ketill, *kaldet Digr-Ketill, i Fljótsdal* 85. *Ketill og Þorleifr hinn kristni* 36—37. — 232.

Ketill *raumr* 141.

Ketill Þiðrandason', *kaldet þrymr* 19. — 141—142. *Ægteskab með Arneidr jarlsdatter* 143. *Død* 144. — 183.

Ketill Þiðrandason', *søn af Þiðrandi Ketilsson og sønnesøn af Ketill þrymr. Godordsmand* 144. — *Kaldet þrumr* 195. 197—199. *Dræbes af Þórir Englandsfari* 200.

Ketilormr, á *Hrollaugsstöðum* 166. 169.

Kjarvalr *hinn gamli, írsk konge* 236.

Kolbeinn Flosason 231.

Kolbeinn lögsögumaðr 86. 92.

Kolfinnr, *søn af Þorvaldr hinn háfi og broder til Þorgerðr silfra* 38.

Kollr *austmaðr* 53.

Kollr, *spejðer for Þorkell Geitisson* 59—60.

Kolr Síðu-Hallsson 222. 228. 231.

Kórekr, *bonde i Skriðudal* 195. 199.

Kórekssynir 196—200. *Se Björn, Halldórr, Þorfinnr.*

Kraki, *bonde á Krakalæk* 6. 7. 8—9. 17—18.

Ljótólfir *góði* 23.

Ljótr Síðu-Hallsson 220. 231.

Loptr Sæmundarson 232.

Loptr Þórarinnsson 72.

Lýtingr Ásbjarnarson, *fader til Geitir í Krossavík* 27. — (144).

Lýtingr Broddhelgason 28. 29. 52—53. 54.

Magnús góði, Guðmundarson 87.

Magnús, *søn af Þorsteinn Síðu-Hallsson* 87. 92. — 234.

Magnús biskup Einarsson, *sønnesøn af Þorsteinn Síðu-Hallsson* 87.

Magnús biskup Gissurarson 232.

Magnús konungur Ólafsson 217.

Mardöll, *datter af Grímr í Vík og Droplaug Geitisdóttir* 191.

Náðr Þórhadsson 230. *Dræbes af Þorsteinn Síðu-Hallsson* 231.

(Narfi 45. *Tekstens Tjörfi*).

Niðgestr (149).

Niðgestsson 149, *se Ingjaldr*.

Njáll 216.

Oddbjörg Skjöldólfsdóttir, *gift með Hrafnkell Freyagóði* 96.

Oddlaug, *søster til Bessi á Bessastöðum og gift með Helge Ásbjarnssøn* 184.

Oddr sindri 184—186.

Ófeigr Járngerðarson 51.

Óláfr, í *Klifshaga* í *Óxarfirði*,

- gift með Rannveig Lýtingsdóttir* 28.
- Óláfr langháls 27.
- Óláfr trételgja, Svía konungur 96.
- Ólqf Þórisdóttir, Atlasonar, moder til Broddhelge 4-5. *I hðskrr. af Torsten hvides saga også kaldet Áslaug, i Ldn.: Ásvqr.*
- Ólqf, søster til Síðu-Hallr og gift með Flosi Þórðarson 231.
- Ormarr Rognvaldsson 141—143.
- Ormr Jónsson 72.
- Ormr svínfellingr 87.
- Órækja Hólmsteinsson 227.
- Ósk, kvinde i Atlavík 11.
- Óspakr. Deltager i Clontarfslaget (Brjánsorrusta) 217.
- Ósvifr Oddsson 185.
- Ótrygg, har tilhold på Oddsstadir. Dræbes af Oddr 185.
- Páll** biskup 72.
- Petrus, sæli P., apostelen Peter 92.
- Ragnheiðr**, datter af Þorkell Geitisson og gift med Loptfr Þórarinsson 72.
- Ragnheiðr, søster til biskop Torlak og moder til biskop Páll 72.
- Rannveig Amundadóttir 87.
- Rannveig Lýtingsdóttir 28.
- Rannveig Þorgeirsdóttir Eiríkssonar, gift med Bjarni Broddhelgason 55. — 75 (R. Eiríksdóttir). 80—81.
- Rannveig brestingr, gift med Þorgrímr skinnhúfa 156. 157. 158. 160.
- Refr (hinn) rauði, søn af Þorsteinn Þjokkubein 23. 24.
- Refr Steinbjarnarson, sunnesøn af foregående 23. 28. 43 (R. hinn rauði).
- Rognvaldr Ketilsson raums 141.
- Rognvaldr jarl af Mæri 184. 216.
- Sámr** Bjarnason 97. 105. Overtager drabssag imod Hrafnkell Freysgöbi 106. Stævner Hrafnkell 107. 108. Sámr og Þjóstarssønnerne 109—116. Opnår dom over Hrafnkell 117. 118—120. Fordriver Hrafnkell 121—122. 123—125. 127—128. 130. 132—133. Overrumpler og ydmyges af Hrafnkell 134—135. 136—137.
- Síðu-Hallr, se Hallr.
- Síðu-Hallsson, se Þorsteinn.
- Sigríðr Þorgrímsdóttir blinda, gift med Amundi Þorsteinson Síðu-Hallssonar 87. 92.
- Sigríðr, gift með Ásbjörn jarl skerjablesi 142.
- Sigríðr, søster til Finngeirr 173. Kaldet Friðgerðr s. 174.
- Sigurðr Hlǫðvissón, Orkneyjarl 215—217.
- Sigurðr hinn auði 231.
- Sigurðr skarfr, har tilhold hos Helge Ásbjörnsson 159. 162. 164.
- Sigurðr, fingeret navn, = Þorsteinn Þorfinnsson 11.
- Sigvatr Hallsteinsson 129.

- Sigvatr Sturluson 87.
 Skeggbroddi, *søn af Bjarne Broddhelgessen* 86. 92. — 228.
 Skíði, í Vápnafirði. *Dræbes af Svartr* 25.
 Skíði, *plejefader til Bjarne Broddhelgessen* 64.
 Skinnhúfa, *se Þorgrímr*.
 Snorri Hallsteinsson 129.
 Snorri Kálfsen 232.
 Snorri Sturluson 87.
 Snorri goði 211.
 Spakbessi, *se Bessi*.
 Steinarr, *gift med Halla Loptsdóttir* 72.
 Steinbjörn (Refsson) kprtr, *landnámsmand* 3. 23—24. 28.
 Steinn, *søn af Refr Steinbjarnarson* 29. 43.
 Steinn, *sønnesøn af Ámundi Þorsteinsson* 87.
 Steinn, at Kleif í Breiðdal 228. *Tyder Þorsteinn Stóu-Hallssens drømme* 223—226.
 Steinvör, hofgyðja 35.
 Sturlusynir 87.
 Svartr, í Vápnafirði. *Dræber Skíði* 25. 26. *Dræbes af Broddhøye* 27.
 Sveinki, á Bakka í Borgarfirði. *Beskytter Gunnarr Þór-andabani* 203—207. 211.
 Sveinungr Þórisson 152—153.
 Sæmundr (Jónsson) í Odda 232.
 Teitr Gissurarson hvíta 231.
 Teitr Ísleifsson 232.
 Tjörfi hinn mikli á Guðmundarstöðum 81 (Torfi). 43. 45. 54. *Dræbes af Bjarne Broddhelgessen* 55.
 Tófa hlíðarsól, Þorkelsdóttir, *Helge Droplægssens elskerinde* 157.
 Torf-Einarr, *se Einarr*.
 (Torfi, *se ovf. Tjörfi* 81. 43. 45).
 Tryggvi, jarl over Syderøerne 142.
 Véþormr Rognvaldsson 141—142.
 Víga-Bjarni = Bjarni Broddhelgason 78. 79.
 Þangbrandr prestur 175.
 Þíðrandanautr, *en skæ* 229.
 Þíðrandi, *fader til Ketill prymr og Atli* 141. — 195.
 Þíðrandi Ketilsson, *søn af Ketill prymr* 19 (Þ. hinn gamli). — 144. — 195.
 Þíðrandi Geitisson. *Opfostres hos Ketill i Njarðvík* 195. 198—199. (*Dræbes af Gunnarr (Þíðrandabani)* 200. 201. 208.
 Þjóðgeirr, *har tilhold hos Ketill i Njarðvík* 200.
 Þjóstarssynir 116. 124. 125. 126. *Se Þorgeirr, Þorkell, Þormóðr*.
 Þóra, *datter af Þorsteinn hvíti* 4. 24.
 Þóra¹ Guðmundardóttir, *gift med Þorvaldr Gissurarson* 87.
 Þóra² Guðmundardóttir 87.
 Þórarinn Egilsson, *Steinbjarnarsonar kartar* 23. 29. 53. 64.
 Þórarinn í Sauðarfirði 157.
 Þórarinn í Sunnudal 75—76.
 Ægger sønnen Þorsteinn (stangarhogg) 77. 82. 85. Vil

- dræbe Bjarne Broddhelgesson* 86. 91—92.
 Þórarinn moldoxi 158—159.
 Þorbjörg Þorsteinsdóttir hvíta 4.
 Þorbjörn Eyvindarson vápna 23.
 Þorbjörn í Sveinungsvík 5.
 Þorbjörn at Hóli 98. *Mellemværende med Hrafnkell Freysgöbi i anledning af sønnen Einars drab* 103—104. *Får hjælp af sin brodersen Sámr Bjarnason* 105—106. *På altinget* 108—109. 113.
 Þorbjörn, *tjenestekarl hos Gróa Þiðrandadóttir* 157.
 Þórdís Bjarnadóttir (Herlu-Bjarnad.), *gift med Lýtingr Ásbjarnarson* 28.
 Þórdís Broddhelgadóttir, *kaldet Þ. todda, gift med Helge Ásbjörnsson* 28. 64. — 146. 165. 166. 168. *Ægter efter Helges død Høskuldur Þorgeirsson* 175. — *Overlister sin broder Bjarne* 208—209.
 Þórdís (Síðu-) Hallsdóttir 232.
 Þórdís Þórólfsdóttir Skallagrímssonar 110.
 Þórdís Þorvaldsdóttir Halls-sonar 232.
 Þórdís, *datter af Guðrún Ámundadóttir* 87.
 Þórdís, *gift med Þorsteinn á Desjarmýri* 152—153.
 Þórdís í Eyvindardal 160.
 Þórðr Freysgöbi 231.
 Þórðr Halldórsson 232.
 Þórðr Hallsteinsson 145.
 Þórðr Hrólfsson 129.
 Þórðr skarfr Ígulsson 159. 161.
 Þórðr Sturluson 87.
 Þórðr Þorsteinsson hvíta 4. 24.
 Þórðr hrossamaðr, *tjenestekarl hos Bjarne Broddhelgesson* 75. *Hestekamp. Slår Þorsteinn stangarhogg* 76. 77. *Dræbes af Þorsteinn* 78.
 Þórðr, *tjenestekarl hos Þorkell Geitisson* 201.
 Þórðr á Geirólfseyri 151—152.
 Þórðr í Tungu 41. 43.
 Þórey Eyjólfsdóttir 232.
 Þórey Össurardóttir 216.
 Þorfinnr á Skeggjastöðum 5—7. 17.
 Þorfinnr hausakljúfr, *Orkna-jarl* 216.
 Þorfinnr kaupmaðr 146—147.
 Þorfinnr Kóreksson 199.
 Þorgeirr Eiríksson 55.
 Þorgeirr Þjóstarsson 110—115. *Hjælper Þorbjörn og Sámr imod Hrafnkell Freysgöbi* 111—116. 118. 120—122. 136. *Se Þjóstarssynir.*
 Þorgeirr, *broder til Finn præst* 87.
 Þorgeirr, *bonde på Hrafnkelsstaðir* 145. 151—152.
 Þorgeirr göbi frá Ljósavatni 175.
 Þorgerðr Egilsdóttir Halls-sonar 231.
 Þorgerðr (Síðu-) Hallsdóttir 232.
 Þorgerðr silfra. Þorvaldsdóttir. *Fæstes af Broddhelge* 38. 39. 53—56.
 Þorgerðr, *gift med Þorfinnr á Skeggjastöðum* 5.
 Þorgerðr, *gift med Hallsteinn hinn breiðdælski* 145.

- Þorgerðr, gift med Ketill þrymr 195. 200—201.
- Þorgils Þorsteinsson hvíta 4. *Ægter Ólof Þórisdóttir* 5. 9. 12—13. *Drab* 14. 15—16. — 24.
- Þorgils skinni 29. 52—53.
- Þorgils, træl hos Hallsteinn á Víðivöllum 154—155.
- Þorgrímr (Digr-) Ketilsson 232.
- Þorgrímr, at Giljum, *Droplaugs fader* 144.
- Þorgrímr í Hjarðarhaga 166.
- Þorgrímr blindi 87. 92. *Var.:* Þ. tindi.
- Þorgrímr skinnhúfa 156—159.
- Þorgrímr torðyfill, *Helge Asbjørnssøns frigivne og tjenestekarl hos Þórir í Mýnesi* 146. 148—149. 176—177.
- Þórhaddr 215. *Forhold til Haukr* 218—219. *Strid med Þorsteinn Síðu-Hallsson* 219—223. *Drømme* 223—228. 229—230. *Dræbes af Þorsteinn* 231.
- Þórhallr, har tilhold hos Bjarne Broddhelgessen 76. *Angreb på Þorsteinn stangarhogg og drab* 79—80. *Jfr.* Þorvaldr.
- Þórir Atlason 4. 8—9. 12.
- Þórir Hrafnkelsson Freysgoða 96. 137. 145. 183.
- Þórir í Mýnesi 146—148.
- Þórir ór Þrándheimi 188.
- Þórir Englandsfari 195—197. 199—200.
- Þórir kringr, tjenestekarl hos Ketill¹ Þiðrandason 200. *Var.:* Þ. bringr.
- Þorkatla, datter af Helge Asbjørnssen og gift med Hjarrandi 146.
- Þorkell Eyjólfsson. *Fæster Guðrún Ósvífrsdóttir* 210. 211.
- Þorkell Geitisson. *Ægteskab med Hallfríðr Egilsdóttir* 23 og 29. 57. 58—62. *Torkel og Droplægssønnenne* 62—64. *Sammenstød og kamp med Bjarne Broddhelgessen* 64—68. 69. *Forsoning mellem Torkel og Bjarne* 70—71. — 148—149.
- Þorkell?, søn af Grímr Droplaugarson 175. *Nedf. på samme side kaldet Þorvaldr.*
- Þorkell Hallsteinsson 145.
- Þorkell Ketilsson 195. *Beskytter Gunnarr Þiðrandabani* 201—202.
- Þorkell Þjóstarsson (leppr) 109—110. *Hjælper Þorbjörn og Sámr imod Hrafnkell Freysgoði* 111—116, 118, 120—122. 136. Þ. leppr 115. *Se* Þjóstars-synir.
- Þorkell Þorfinnsson 6. 12—14 (bræðr Þorsteins). 24.
- Þorkell á Berunesi 230.
- Þorkell á Eyrum 143.
- Þorkell á Torfastöðum 157.
- Þorkell í Túfufelli 179.
- Þorkell flettir, har tilhold på Hof 5. 13—14. *Var.:* Þ. fleytir.
- Þorkell spákr 172.
- Þorkell stýrimaðr 173.
- Þorkell svartaskáld 157. 162.
- Þorkell trani, fóstbroðer til Grímr Droplaugarson 166—170.
- Þorlákr biskup hinn helgi 72.
- Þorlákr 169.
- Þorlaug Þorvaldsdóttir, gift med Egill Síðu-Hallsson 231.

- Þorleifr hinn kristni 29. 32—33. *Nægter at betale hovtold* 35—37.
- Þorleifr 215.
- Þormóðr stikubliðr, Steinbjarnarson kartar 23. 28—29. *Strid med Þórðr i Sunnudal og Broddhelge* 41—43. *Dræbes af Broddhelge* 43. 47.
- Þormóðr Þjóstarsson 110.
- Þormóðr, stýrimaðr. *Ledsager Gunnarr Þiðrandabani* 198. 201. 203.
- Þórólfr Skallagrímsson 110.
- Þorsteinn (Síðu-) Hallsson 86—87. 92. — 215—216. *Deltagelse i Clontarfslaget* 216—217. 218. *Strid med Þórhaddr* 219—223, 225—230. *Dræber Þórhaddr og hans sonner* 231. — *Drøm* 233—235. *Drab* 235.
- Þorsteinn Þórarinnsson, kaldet stangarhogg 75. *Hestekamp. Får tilnavn* 76. 77. *Tager hævn over Þórðr* 78. 79. *Dræber Þórhallr og Þorvarðr* 80. 81. *Kamp mellem Torsten og Bjarne Broddhelgessen* 82—84. 85. *Forlig* 86. 87.
- Þorsteinn fagri, Þorfinnsson. *Fæster Helga Krakadóttir* 7. *Udenlandsrejse. Spottes af Einarr Þórisson* 8. 9. 10. *Dræber Einarr* 11. 12—14. *Dømmes landflygtig* 15. *Forlig med Þorsteinn hvíti* 16. *Ægter Helga* 17. 18. 19.
- Þorsteinn Þormóðarson stikubliðs 29.
- Þorsteinn hvíti, Olvisson, landnámsmand 3—5. 15. *Forlig med Þorsteinn Þorfinnsson ang. drabet på sønnen Þorgils* 16. 17—19. — 23.
- Þorsteinn Þjokkubæin 23.
- Þorsteinn á Desjarmýri 152. *Siges at bo i Nordfjord* 157.
- Þorsteinn í Óxarfirði 187.
- Þorvaldr Gissurarson 87. — 232.
- Þorvaldr?, søn af Grímr Droplaugarson 175. *Ovf. på samme side kaldet Þorkell.*
- Þorvaldr Ingjaldsson 175.
- Þorvaldr (Síðu-) Hallsson 232.
- Þorvaldr Þiðrandason, gift med Droplaug Þorgrímsdóttir 144—145.
- Þorvaldr hinn háfi 38.
- Þorvaldr, har tilhold hos Bjarne Broddhelgessen på Hof 76. *Angreb på Þorsteinn stangarhogg og drab* 79—80. *Jfr. Þórhallr.*
- Þorvaldr ór Ási 231.
- Þorvarðr krákunef 232.
- Þorvarðr læknir 58—61. 64. 66—69.
- Þorvarðr Þórhadðsson 230. *Dræbes af. Þorsteinn Síðu-Hallsson* 231.
- Þorstr Egilsson, sønnesøn af Steinbjørn kørtr 23. 29. 53. 64.
- Þuríðr, søster til Finn præst 87.
- Yngvildr, datter af Bjarne Broddhelgessen og gift med Þorsteinn Síðu-Hallsson 86. 92 (Ingueildr, Ingveldr). — 219.
- Yngvildr, datter af Hávarr Bessason og gift med Þiðrandi Ketilsson 144.

(Øxnaþórir, Øxna-Þórir 3).

Þgmundr 55.

Þlvir hinn hvíti, Asvaldsson
3. 23.

Þlvir hinn spaki 51.

Þnundr Þorsteinsson hvíta 4.

Þnundr, har tilhold hos Helge
Asbjørnssen 159.

Þssurr Brynjólfsson, fader til

Bessi á Bessastöðum 145. —
227.

Þssurr frá Breiðá 231.

Þssurr undir Ási, svoger til
Helge Asbjørnssen og fadder
til Helge Droplægsson 146.
159. Dræber Helge Dropl. i
kampen mellem denne og Helge
Asbj. 163.Þssurr Hrollaugsson Rogn-
valdssonar af Mæri 216.

2. Tilnavne.

auðgi, Sigurðr.

austmaðr, Gunnarr, Hrafn,
Kollr.

blindi, Þorgrímr.

breiðdælski, Hallsteinn.

Brennu-Flosi.

brestingr, Rannveig.

[bringr, se kringr].

Brodd-Helgi; Broddhelgi.

Digr-Ketill.

digri, Helgi.

Englandsfari, Þórir.

fagri, Þorsteinn.

feiti, Eyjólf.

fjólkunnga, Gefjon.

flettir, Þorkell. Var.: fleytir.

fretr, Eysteinn.

Freysgoði, Hrafnkell.

gamli, Kjarval, Þiðrandi.

Glíru-Halli.

goði, Hrafnkell, Ljótólf, Snorri,
Þorgeirr.

góði, Magnús.

grautr, Atli. graut-Atli.

gullhotttr, Grani.

Göngu-Hrólf.

háfi, Þorvaldr.

hárfagri, Haraldr.

hausakljúfr, Þorfinnr.

helgi, Jóhan, Þorlákr.

Herlu-Bjarni.

hliðarsól, Tófa.

hvíti, Björn, Gissurr, Hroð-
geirr, Þorsteinn, Þlvir.

kaupmaðr, Þorfinnr.

krákunef, Þorvarðr.

kringr, Þórir. Var.: bringr.

kristni, Þorleifr.

körttr, Steinbjörn.

langháls, Óláfr.

leppr, Þorkell.

loðinhöfði, Asbjörn.

læknir, Álfgerðr, Þorvarðr.

magri, Helgi.

mikli, Tjörfi.

mildi ok matarilli, Hálfðan.

moldoxi, Þórarinn.

rauði, Egill, Refr.

raumr, Ketill.

ríki, Guðmundr.

Síðu-Hallr.

silfra, Þorgerðr.

sindri, Oddr.

skarfr, Sigurðr, Þórðr.

skerjablesi, Ásbjörn.
 skinnhúfa, Þorgrimr.
 skinni, Þorgils.
 Spak-Bessi; Spakbessi.
 spaki, Ólvir.
 spakr, Þorkell.
 stangarhogg, Þorsteinn.
 stikubligr, Þormóðr.
 svartaskáld, Þorkell.
 svartí, Hálfðan.
 svínfellingr, Ormr.
 todda, Þórdís.
 torðyfill, Þorgrimr.

Torf-Einarr.
 trani, Þorkell.
 trételgja, Óláfr.
 trúðr, Ánn.
 vápni, Eyvindr.
 vegghamarr, Ásbjörn.
 veiðikonungr, Guðrøðr.
 Víga-Bjarni.
 þjokkubein, Þorsteinn.
 Þiðrandabani, Gunnarr.
 þrumr, Ketill.
 þrymr, Ketill.
 Øxna-Þórir.

3. Stednavne og folkenavne samt deraf afledede adjektiver.

Herunder er opført ord, sammensatte med et stednavn eller folkenavn som første led.

Forkortelser af navne på islandske sysler, i hvilke de i Austfirðinga sögur nævnte steder ligge: 1) Østlandet: NM = Norder Mule syssel, SM = Sønder Mule syssel, 2) Å. = Årnes syssel (sydl.), Bgf. = Borgefjords syssel (vestl.), Bst. = Bardestrands syssel (vestl.), Gb. = Guldbringe syssel (sydvestl.), M = Myre syssel (vestl.), R = Rangåvolde syssel (sydl.), Skf. (Ø og V) = Skaptafells syssel (Øster og Vester) (sydøstl.), Skgf. = Skagefjords syssel (nordl.), Snf. = Snæfellsnes syssel (vestl.), T (N og S) = Tingø syssel (Norder og Sønder) (nordøstl.).

Åðalból, gård i Hrafnkelsdal
 (NM) 96. 98. 99. 101. 103. 105.
 107. 117. 118. 119. 121. 122.
 123. 125. 131. 134. 135. 137.
 Åðalból á Berunesi (SM) 223.
 Almdalir, i Norge 23.
 Álptafjörðr, sydligste fjord i
 SM 229.
 Álptanes, næs på vestlandet
 (Gb) 110.
 Arneidarstaðir, gård vest for
 Lagarfljót (NM) 143. 144. 147.
 148. 172. 175. 178.

Arnþrúðarstaðir, gård i
 Breddalen (SM) 95.
 Áss, úndir Ási, ás og gård vest
 for Lagarfljót (NM) 146. 159.
 161.
 Áss, ás og gård ved Hjaltadal
 (Skgf) 231.
 Atlavík, vig og bygd på øst-
 siden af Lagarfljót (SM) 4.
 10. — 143.
 Austfirðir, Østfjordene på
 Island 118. 119. — 195. —
 225.

Austfirðingar, mænd fra Østfjordene 108. — 220—221.

austmaðr. islandsk navn på de til Island kommende normænd 29. 30—32. 34. 53. — 169. 173. 175. — 201. 202.

Bakki, á Bakka, gård i Borgefjorden (NM) 152. — 203.

Bakki, á Bakka, = Fljótsbakki, gård øst for Lagarfljót (SM) 166.

Bakki = Fáskrúðsbakki 61.

Bakki, undir Bakka, á Berunesi (SM) 231.

Berufjarðarströnd, kystrenden langsmed Berufjörðr 220.

Berufjörðr, fjord i det østlige Island (SM) 107. 155:

Berunes, næs (SM) 223. 226. 227. 230.

Bessagötur (NM) 130.

Bessastaðir, gård i Lagarfljótsdalen sydvest for Lagarfljót (NM) 145. 146. — 184—185.

Bjarnarsker, skær i Borgefjorden (NM) 153.

Bláfjöll, fjældstrækning på nordlandet (ST) 107.

Bolungarhöfn, havn på nordlandet (NT) 10. 14.

Bolungarvöllr, -vellir, slette øst for Gilsá ved Lagarfljót (SM) 11. 128. 159. Nu Buðlungavellir.

Borg, gård på vestlandet (M) 110.

Borgarfjörðr (NM) 152. 153. — 198. 203.

Brandsstaðir 64, tekstens Þorbrandsstaðir.

Breiðá, á og gård af samme navn (U Skf.) 231.

Breiðavík, mellem Húsavík og Borgarfjörðr (NM) 198.

Breiðdalr (SM) 95. — 223. 226.

breiðdælskr, fra Breiddalen 145. Se Breiðdalr.

Búastaðir, gård (NM) 64.

Buðlunga(r), tekstens Bolungar-, Bulungar- 10. 11. 14.

Bolungarhöfn, se Bolungarhöfn.

Bolungarvöllr, se Bolungarvöllr.

Búrfell, fjæld på sydlandet (A) 143.

Bøðvarsdalr, dal øst for Krossavík (NM) 64. 65—79. 85. 90.

Dalr = Fljótsdalr 130.

Desjarmýrr, mosestrækning og gård (á Desjarmýri) i Borgefjorden (NM) 152. 153.

Digranes, halvø mellem Miðfjörðr og Vápnafjörðr (NM) 23.

Dumazbakki, i Irland 217.

Egilsstaðir, gård syd for Vápnafjörðr (NM) 23. 29. 50. 59. 60. 61.

Eiðar, at Eiðum, gård i den nordligste del af SM, øst for Lagarfljót 165. 166.

Eiðaskógr, skoven ved Eiðar 166.

Einarsvarða, vest for Grjótteigssel (NM) 103.

[Eiríksstaðir 24, 58, 59, tekstens Síreksstaðir].

- Ekkjufell, gård vest for Lagarfljót (NM) 164.
- Eyjafjörðr, Öfjörð på nordlandet 165.
- Eyrar, på sydlandet (Á) 143.
- Eyrargilsá, lille bielv til Eyvindará (SM) 161.
- Eyvindará, østlig bielv til Lagarfljót, (at Eyvindará) gårdnavn (SM) 47. 64.—144. 147. 148. 157. 161. 164.
- Eyvindardalr, i den sydøstlige del af NM 133.—159. 160.
- Eyvindarfjöll, ved Eyvindardal (NM) 133.
- Eyvindarhrúga = Eyvindartorfa 133.
- Eyvindarstaðir, gård i Bævdarsdal (NM) 66.
- Eyvindartorfa, fjældafsats ved Eyvindardal (NM) 133.
- Fagridalr, dal øst for Krossavík og Bøðvarsdal (NM) 50.
- Fannardalr, dal og gård ved Nordfjord (SM) 158 160.
- Fáskrúðsbakki, gård indenfor Vápnafjorden (NM) 60. 61 (Bakki).
- Firðir = Austfirðir 218.
- Firðir = Vestfirðir 125.
- Fljótisdalr, den af Lagarfljót gennemstrømmede dal (NM og SM) 35. 38.—107. 122. 126. 128.—149.
- Fljótisdalsheiðr, hedestrækning vest for Lagarfljót (NM) 10.
- Fljótisdalsherað, herred omfattende egnen omkring Lagarfljót (NM og SM) 6.—47. 62. 64—95. 96. 97. 107. 122.
- Fljótshéiðr, hedestrækning mellem Mývatn og Ljósavatnsskarð (ST) 136.
- Forsárskógar, sandsynl. = Skógar vest for Jökulsá (R) 232.
- Forsdalr 149, tekstens Fljótisdalr.
- Freyfaxahamarr, klippe ved Aðalból i Hrafnkelsdal (NM) 125.
- Færeyjar, Færøerne 155.
- Gardar, bygd på Alptanes i det sydvestlige Island (Gb) 110.
- Garðskonung, kejseren i Konstantinopel (Mikligarðr) 110.
- Geirdalsá, fejl for Geitdalsá (SM) 146.
- Geirólfseyrr, vest for Skriðudalsá (SM) 151. 152.
- Geitdalr, gren af Skriðudalr (SM) 95—96.
- Geitdalsá, å gennem Geitdalr (SM) 146.
- Geitishamrar, klippe(r) i Trondhjemseggen 189.
- Gerpir, fjæld, Islands østligste pynt, imellem Reyðarfjord og Nordfjord (SM) 225.
- Gil, Giljar, at Giljum, den nordligste gård i Jökelsdalen (NM) 144.
- Gilsá, en gennem den sydlige del af Heraðsdalr (Fljótisdalr) løbende å; udmunder i Lagarfljót og danner grænse mellem NM og SM. 191.
- Gilsáreyrr, sandstrækning,

- øre, ved åen Gilsås udløb i
Lagarfljót 128. *Se* *orf.* Gilsås.
 Grikkjar, grøkerne 97.
 Grimsbygdí, i *Snæfell* ved
Krossavík (NM) 172.
 Grimshellir, hule (grotte) ved
Arneiðarstaðir (NM) 172.
 Grimsnes, bygd på sydl. (A) 143.
 Grjótárgil, dalkløft, gennem-
 strømmet af åen Grjótá, i
Hrafnkelsdal (NM) 100.
 Grjótteigr, i *Hrafnkelsdal*
 (NM) 101.
 Grjótteigsá = Grjótá; *se* *ovf.*
 Grjótárgil. 100.
 Grjótteigssæl, sæter i *Hrafn-*
kelsdal (NM) 99.
 Guðmundarstaðir, gård syd
 for *Vápnafjorden* (NM) 31.
 43. 45. 55.
 [Guðrúnarstaðir 43, 45,
 tekstens Guðmundarstaðir.]
 Gunnlaugarstaðir, nordvest
 for *Mjófanes* (SM) 146. 150.
 Gvendarstaðir 31, tekstens
 Guðmundarstaðir.

Hafrsá, bielv til den østlige
Jøkulsá, *Jøkulsá* (SM) 145.
 Hagi, at Haga, gård ved Hof i
Vápnafjorden (NM) 31.
 Hallfredargata, vej mellem
Hallfredarstaðir og *Áðalból*
 (NM) 97.
 Hallfredarstaðir, gård i *Tunga*
 vest for *Lagarfljót* (NM) 95.
 Hallormsstaðir, gård øst for
Lagarfljót (SM) 128. — 143. 146.
 Hálogaland, det nordl. Norge 18.
 Háls = Hallormsstaðaháls, mel-
 lem *Skriðudal* og *Fljótsdal*
 (SM) 128. 159.
 Helgafell, fjæld og gård af
 samme navn på vestlandet
 (Snf) 209. 210.
 Heraðsdalur = *Lagarfljótsdalr*
 (NM og SM) 191.
 Herðibreiðstunga, strækning
 vest for *Jøkulsá* á fjöllum
 (ST) 107.
 Hjaltadalr (Skgf) 131.
 Hjarðarhagi, gård i *Jøkels-*
dalen (NM) 166.
 Hjarðarskarð, mellem *Breið-*
dal og gården *Þrot* (SM) 226.
 Hnefilsdalr (ældre *Knefils-*
dalr), forgrening af *Jøkels-*
dalen (NM) 5.
 Hof, bygd i *Vápnafjörðr* (NM)
 3—5. 9. 12. 15—18. — 23—
 25. 27. 31. 38. 40—45. 47.
 48. 50. 54. 55. 59—61. 63.
 68—72. — 75. 78—80. 86. 88.
 90—92. — 158. — 222.
 Hofland, det til bygden Hof
 (se *ovf.*) hørende land 4. —
 24 (Hofsland).
 Hofshólmar (*Álvtefjörð*, SM)
 229.
 Hofsland 24, = Hofland; Hofsl-
 and. flt., 24.
 Hofsmenn, mændene på Hof,
 = Hofverjar. 12.
 Hofverjar = Hofsmenn 5. —
 25. — 71. Hofsverjar 25. 71.
 Hóll, at Hóli, gård i *Hrafn-*
kelsdal (NM) 98. 103.
 -holt: ..(k)isholt, ukendt gård
 på østlandet 179.
 Hornafjörðr, fjord i det syd-
 østlige Island (ØSkf) 173.
 Hrafnkelsdalr, sidedal til
Jøkelsdalen (NM) 97—99. 101.
 117. 119. 127. 137. — 183.

- Hrafnkelsstaðir, gård syd for Lagarfljót (NM) 123. 126. 128. 135. 137. — 145. 151. — 184.
- Hrólfssstaðir, gård nord for Hrafnkelsstaðir (NM) 129.
- Hrollaugsstaðir, gård vest for Selfjót (Sandar, NM) 166.
- Húsastaðir, gård i Skriðudal (SM) 141. 143.
- Húsavík, syd for Borgarfjörð (NM) 198.
- Hvarf, pynt nord for Stræti (SM); i Hvarfi, gård sammesteds 223.
- Hvöði, gård ved åen Öngulsá (se d.) (SM) 159. Også kaldet (at) Öngulsá 164. 169.
- Írland, Irland 149. 156. 178 — 216. — 236.
- Ísland, Island 3. 8. 10. 15. 23. 24. 57. — 95. 108. 115. 126. — 142. 149. 175. — 183. 184. 189. 190. — 210. 211.
- Jamtaland, Jämteland i Sverige 141.
- Járnsíðulækur, bæk ved Mýnes (SM) 147. 177.
- Jökulsá¹, á, som løber fra den nordøstlige del af Vatnajökull nord- og østpå til Lagarfljót (NM) 128.
- Jökulsá² á brú, á vest for Jökulsá¹ og parallel med denne, løber fra Vatnajökull i nordøstlig retning og udmunder i Heraðsfloi (NM) 10. — 100. — 169.
- Jökulsá³ uppi á fjalli = Jökulsá á fjöllum. á vest for Jökulsá² og løbende fra Vatna-
- jökull nordpå til Öxarfjörður i NT. 136.
- Jökulsdalr, dal, gennemstrømmet af Jökulsá¹ á brú (NM) 96. 119. — 144. 166.
- Jökulsdalsmenn, beboerne af Jökulsdalr (NM) 96. 97.
- Kálfshváll, høj ved Eyvindará i nærheden af Eyrargilsá (SM) 160.
- Kálfsvaðseyrr, ved Eyrargilsá (SM) 161.
- Kársstaðir, gård på Berunes (SM) 230.
- Kleif, gård i Breddalen (SM) 223.
- Klifshagi, gård i Öxarfjörðun (NT) 28.
- Knarrarsund, på sydlandet (Á) 143.
- Knútusel, sæter i Eyvindardalen (SM) 159.
- Konungahella, ved Götáelven 141.
- Krakalækur, bæk og gård af samme navn vest for Lagarfljót (NM) 6. — 149. 178.
- Króksdalr, øvre del af Skjálfandafjöts-dalen (ST) 107.
- Krossavík¹, vig og bygd på sydsiden af Vápnafjörð (NM) K. hin ytri 19. — 23. 27. 28. 32. 40. 41. 44. 47. 50—53. 55. 57—59. 63. 68—70. — 144. 148. 149. 155. 165. 169. 171. 172. 177. 178. — 187. — 198. — 231. K. hin innri 157. — 191.
- Krossavík² i Reyðarfirði (SM) 29. 30. 36.

- Krossvíkingr.** *mand fra Krossavík*¹ 183.
- Lagarfljót,** *flod på østlandet, dannende grænsen mellem NM og SM* 10. — 95. 122. 126. 128. — 143. — 185.
- Lambanes,** *øst for Lagarfljót (NM)* 166 (Lambanessþing). *Forældet navn.*
- Landsnes** = Búlandsnes *mellem Berufjord og Hamarsfjord (SM)* 229.
- Laxárdalur,** *i Jökelsálien (Jökulsá á brú) (NM)* 96.
- Laugarhús,** *at Laugarhúsum, gård i Hrafnkelsdal (NM)* 97. 104.
- Leikskálar,** *at Leikskálum, gård i Hrafnkelsdal (NM)* 97. 105. 125. 134—136.
- Ljósavatn,** *indsø og gård af samme navn (ST)* 175.
- Ljósavatnsskarð,** *fjældindænkning ved Ljósavatn (ST)* 51. — 136.
- Lokhilli,** *at Lokhillu, gård ved den inderste ende af Lagarfljót (NM)* 122; 184 (at Lokhelli, á Lokhillum); = *det senere Hrafnkelsstaðir.*
- Lón,** *i Lóni, nordøstligste bygd i ØSkf.* 223.
- Lónsheiðr,** *hedestrækning ved Lón (ØSkf)* 155.
- Lyngdalsheiðr** (*Á*) 117¹⁰—²⁰.
- Melrakkaslétta,** *bredt næs, dannende den nordligste del af NT.* 5. 12. Jfr. Slétta.
- Miðbær,** *gård i Nordfjord (SM)* 156. 158.
- Miðfjörðr,** *fjord vest for Digranes i den nordlige del af NM* 15.
- Mikligarðr,** *Konstantinopel* 97. 110.
- Mjófanæs,** *næs og gård på den østlige side af Lagarfljót (SM)* 64. — 146. 153. 156. 158. 159. 165. — 207. 208.
- Múli,** *fjældryg (SM); Múlaþing* 156.
- Mýnes,** *næs og gård på den østlige side af Lagarfljót (SM)* 146. 147. 176.
- Mýrar,** *á Mýrum, gård i Skriðudal (SM)* 146.
- Mývatn,** *indsø og bygd af samme navn (ST)* 51. — 136.
- Mørr,** *landskabet Møre i Norge* 184. — 216.
- Møðrudalur,** *dal og gård i den vestlige del af NM* 107.
- Møðrudalsheiðr,** *hedestrækning nord fra Møðrudalur (NM og NT)* 10. 107.
- Møðruvellir** (*í Eyjafirði*) (*Øf*) 232.
- Naumudalur,** *Nummedalen i Norge* 3.
- Nes,** *á Nesi, bygd i Nordfjord (SM)* 144. 158.
- Nesland,** *det til bygden á Nesi (se ovf.) hørende land* 144.
- Njarðvík,** *vig og gård syd for Heradsflói (NM)* 144. 152. 172. 178. — 195. 197—199. 201. 210.
- Norðrfjörðr,** *Nordfjord (SM)* 144. 156. 157.
- Nóregr,** *Norge* 3. 8. 18. — 23. — 97. 126. — 184. — 211. 217

- **Oddi**, i Odda, *landtunge* og *gård mellem den østre og vestre Rangá* (R) 232.
- Oddmarslækr**, *bæk vest for Eiðar* (SM) 166.
- Oddsstaðir**, *gård øst for Lagarfljót* (SM) 145 (Auðstaðir). 146. — 185. 186. Nu Orstaðir.
- Orkneyjar**, *Orknøerne* 184. — 215—217.
- Ormarsstaðir**, *gård vest for Lagarfljót* (NM) 143. 146 (Ormstaðir).
- Ormsá**, *å øst for Melrakka-slétta* (NT) 12. Nu Ormarsá.
- Ormstaðir**, *tekstens* Ormarsstaðir. 146.
- Oxamýrr**, *mosedrag på Fljótsdalshede* (NM) 131. 133.
- Rangá** i Tungu, *å vest for Lagarfljót* (NM) 95. — 166.
- Rannveigarstaðir**, *østlig nabogård til Hof i Alvtelfjord* (SM) 220.
- Refsstaðir**, *gård i NM* 23. 28. 29.
- Reyðarfjörðr** (SM) 8. — 29. 34. — 127. — 141. 143. 175.
- Reykjadalr** (ST) 51.
- Reykjanes**, *næs og gård på vestlandet* (Bst) 231.
- Reykjasel**, *ved Jökulsá a brú* (NM) 100.
- Róm**, *Rom* 86.
- Rómaborg** = Róm 86. 92.
- Sandr** = Sprengisandr *vest for Skjálfandafljót* (det indre højland) 107.
- Sandvik**, *vig og gård nord for Digranes* (NM) 23.
- Sauðafell**, *fjæld vest for Vatnajökull* (det indre højland) 107.
- Sauðarfjörðr**, *sandsynligvis = det nuværende Seyðisfjörðr* (NM) 157.
- Síða**, *landstrækning i det sydøstlige Island* (Skf og SM) 92. — 107. — 216. 232. — 233. 236.
- Síðumaðr**, *mand fra Síða* 183.
- Sireksstaðir**, *gård syd for Sunnudal* (NM) 24. 58. 59. 64.
- Skagafell**, *fjæld i Eyvindardal* (NM), *undir Skagafelli, bygd sammesteds* 159.
- Skálavað**, *vadested over Jökulsá ved Hrafnkelsstaðir* (NM) 128. 129.
- Skeggjastaðir**, *gård i Hnefilsdal* (NM) 5.
- Skeggjastaðir**, *gård ved Sandvík* (NM) 23.
- Skógar**, i Skógum, *kratvokset strækning øst for Lagarfljót, gård af samme navn* (SM) 156. 157.
- Skotland**, *Skotland* 216.
- Skríðudalr** (Skríðdalr), *dalstrøg øst for Múli* (SM) 107. 126. 128. — 141. — 183. — 195.
- Skríðudalsá**, *den gennem Skríðudal strømmende å* (SM) 151.
- Smjörvatnsheiðr**, *hededrag syd for Sunnudal* (NM) 10. — 25. 26. — 155. — 228.
- Snotrunes**, *næs og gård i Borgefjord* (NM) 152.

- Snæfell, fjæld ved Krossavík i Vápnafjorden (NM) 171.
- Sogn, Sogn i Norge 173.
- Steinrøðarstaðir, ukendt gård i Hrafnkelsdal (NM) 183.
- Straumr, at Straumi, gård vest for Lagarfljót (NM) 157. 162.
- Strind i Þrándheimi 23.
- Stræti, á S., nu Streiti, gård på Berufjarðarströnd (SM) 220. 222. 223. 225.
- Suðreyjar, Syðerøerne (Hebriderne) 142.
- suðreyskr, fra Syðerøerne 34.
- Sunnudalur, sydøstlig sidedal til Hofsådal; gård af samme navn (Vápnafjord, NM) 23. 25. 26. 28. 32. 41. — 75. 78. 79. 81. 82. 89. Sunnudalsmynni 53. Sunnudalsþing 40.
- Svarfaðardalur, dal på nordlandet (Øf) 23.
- Sveinungsvík, víg og gård på østsiden af Melrakkasletta (NT) 5. 13.
- Sviar, Svenskerne 95.
- Svinafell, at Svinafelli, gård i Öræfi (ØSkf) 156. 157. — 231. — 233. 236.
- Svíþjóð, Sverige 142.
- Toptavöllr, at Toptavelli, gård nord for Síreksstaðir (NM) 3. — 24.
- Torfastaðir, gård i Vápnafjord (NM) 64. — 157.
- Tunga, i Tungu, gård i Vápnafjord (NM) 41.
- Tunga, tungeformet landstrækning mellem Lagarfljót og Jökulsá á brú (NM) 95. — 149.
- Unaóss, udløbet af Selfjót i Heraðsflói (NM) 187.
- Upplönd, Oplandene i Norge 173. 174.
- Valagilsá, á nederfor Þurðarstaðir (SM) 161.
- Valeri (Valeria), sandsynl. det nuv. Valérie i kanton Wallis, Schweiz 86.
- Vallanes, i Vallanesi, gård mellem Grímsá og Lagarfljót (SM) 144.
- Vápnafjarðará, á i Vápnafjord, den nuværende Hofsá (NM) 3.
- Vápnafjörðr, Vápnafjorden og det omliggende bebyggede landskab (NM) 3. 10. 12. 16. — 23. 25. 29. 49. 68. — 144. 148. — 186. — 228.
- Vápnfirðingr, mand fra Vápnafjord 19. 21. — 72. — 217. 219.
- Vestfirðingr, mand fra Vestfjordene 125.
- Vestfirðir, Vestfjordene 110.
- vestfirzkr, fra Vestfjordene 110.
- Vestradsá, á vest for bygden Hof (NM) 23; Vestradsá 3.
- Vestradsá 3, = Vestradsá.
- Vestrlönd, det vestlige Evropa 216.
- Viðfjörðr, gren af Norð(r)-fjörðr (SM) 23. Her fejl for Miðfjörðr.
- Víðivellir, bygd syd for Hrafn-

- kelsstaðir (NM)* 64. V. hinir syðri 145. 150. 178. V. hinir nyrðri 145. V. hinir nedri (= V. h. nyrðri) 129. 149. 154. 155. 178.
- Vík, hin innri, í Vápnafirði, = Krossavík h. i. 186. 187.
- Þinghófdi, *tingsted vest for Lagarfljót (NM)* 156. Þinghóðar, flt., 158. 159.
- Þingvöllum, *altingsletten (Á)* 107.
- Þistil(s)fjörðr, *fjord i det nordøstlige Island (NT)* 5.
- Þorbrandsstaðir, *gård i Hovsådalen (NM)* 56. 64.
- Þorgerðarstaðir, *gård i Fljótsdal (NM)* 38.
- Þórisdalsheiðr, *hedestrækning på vejen fra Reyðarfjörðr til Skriðudal (SM)* 128.
- Þorskafjörðr, *på vestlandet (Bst.)* 110. 125. 136.
- Þrándheimr, *Trøndelagen i Norge, Trondhjemsfjord. 23. — 188.*
- Þrot, í Þroti, *gård i nærheden af Breiðdal (SM)* 226.
- Þrælavík, *vig og gård på den østlige side af Lagarfljót (SM)* 146.
- Þúfufell, *nu ukendt gård på østlandet* 179.
- Þverá, á, *gård i Laxárdal, ST.* 166. — 231.
- Yrjar, *Ørlandet ved Trondhjemsfjorden 3. 23.*
- Æðasteinn, *klippe ud for Búlandsnes (Landsnes) (SM)* 229.
- Øxará, á, *udmundende i Þingvallavatn (Á)* 108.
- Øxarfjörðr, *fjord og bygd i NT. 10. 28. 29. — 187. 191. Nu Axarfjörðr.*
- Øxarheiðr = Øxi, *hedestrækning ved Berufjord (SM)* 107.
- Þngulsá, *østligt tilløb til Lagarfljót, gård af samme navn (SM)* 146. Jfr. Hófdi. Áen kaldes nu Höfðaa.

Anm. 1. Det s. 23 (noterækken) nævnte Almdalir, hvorfra Þorsteinn hvíti stammede, skal ifølge O. Rygh (Norske Gaardnavne, XV, s. 312—13) være det nuværende Amdal lille i Ranem sogn, Overhallen herred i Nordre Trondhjems amt.

Anm. 2. Det er usikkert, hvorvidt den s. 15 nævnte Miðfjörðr er fjorden af dette navn i NM eller Miðfj. på nordlandet (Húnavatns syssel). Udtrykket norðr til Hofs (fra Miðfjord) er ikke rigtigt på dette sted.

Trykfejl og rettelser.

S. XVII l.	3:	hdskrr.	læs	hdskr.
•	4 • 25:	þeirra	•	þeira
•	• • 35:	<i>l. 14</i>	•	<i>l. 9 og 14</i>
•	7 • 6:	þeirra	•	þeira
•	18 • 28:	10—11	•	11—12
•	19 • 13:	F, F	•	E, F
•	23 • 20:	Eiríkr	•	Eyvindr
•	27 • 31:	18	•	19
•	28 • 15:	Boddhelga	•	Broddhelga
•	31 • 19:	Torfi. <i>Kaldes s. 43 og 53—55</i>		Tjörfi.
•	47 • 16:	kynnisleið	læs	kynnisleit
•	59 • 36:	spurdi	•	spurði
•	69 • 2:	búum	•	búm
•	77 • 12:	Þorsteinn	•	Þórarinn
•	86 • 21:	var var	•	var
•	88 • 15:	<i>paa flere</i>	•	<i>på flere steder</i>
•	102 • 32:	10	•	20
•	120 • 2:	hrossageilar	•	Hrossageilar
•	122 • 16:	vestr; <i>sál. alle</i>	hdskrr. <i>Rettes til austr (jfr. l. 2: austan for hdskrr.'s vestan).</i>	
•	133 • 14:	Evindartorfa	læs	Eyvindartorfa
•	134 • 25:	við þ. D	•	við þ. B
•	137 • 23:	fýsn	•	fýst
•	142 • 5:	til	•	til
•	146 • 8:	Geirdalsá; <i>sál. mbr. Fejl for</i>	Geitdalsá	
•	151 • 8—9:	Hallsteinn; <i>sál. mbr. Rettes til</i>	Holmsteinn.	
•	155 • 7:	Þorgrimr	læs	Þorgils
•	166 • 12:	vestan; <i>sál. mbr. Fejl for</i>	austan	
•	171 • 31:	23	læs	24
•	177 • 23:	Hofi	•	hofi
•	185 • 10:	Ósvif	•	Ósvifr
•	200 • 20:	eðr	•	eða
•	228 • 1—2:	høfuðsverðum	•	høfuðsvørðum
•	236 • 13:	AM. 594 a, 4to	•	AM. 564 a, 4to
•	242, <i>spalte 2 l. 22—25</i>	<i>navneregistret: Atli i Atlavik og Atli grautr fejlagtigt i to artikler istedenfor i en enkelt, da her er tale om en og samme person.</i>		
•	250, <i>sp. 1 l. 3 f. n.:</i>	31	læs	31—32
•	• • • • •	45. 54	•	45. 53. 54.
•	256, • 2 • 10:	Buðlunga(r)	•	Buðlunga(r)-

Samfund til udgivelse af gammel nordisk litteratur.

Formand: Professor Dr. L. Wimmer, Nørrebrogade 9. København N.

Kassere: Mag. art. M. Lorenzen, Gl. Kalkbrænderivej 13 København Ø.

Sekretær: Bibliotekar Dr. K. Kålund, Gl. Kongevej 43. København V.

(Medlemsbidrag 5 kroner årlig.)

Fra og med 1880 er udgivet:

- (I.) PEDER SMED, dansk rim fra reformationstiden, udg. af Svend Grundtvig. Bogladepris 4 kr.
- (II.) ÁGRIP af Noregs konunga sögum, diplomatarisk udgave ved V. Dahlerup. (Med 1 facsimile.) Bogladepris 5 kr.
- (III.) EREX SAGA, utgifven af G. Cederschöld. Bogladepris 3 kr.
- (IV.¹⁻²) RIDDARA-RÍMUR, utgifna af Th. Wisén. 1—2. hæfte. Bogladepris 5 kr.
- (V.¹⁻³) MANDEVILLES REJSE, på dansk fra 15de årh., udgiven af M. Lorenzen. 1—3. hæfte. Bogladepris 7 kr. 50 øre.
- (VI.) GYÐINGA SAGA, udgiven af Guðm. Þorláksson. Bogladepris 3 kr.
- (VII.) JÓMSVÍKINGA SAGA (cod. arnam. 291, 4to) i diplomatariskt aftryck af Carl af Petersens. Bogladepris 5 kr.
- (VIII.) UDSIGT OVER DE NORSK-ISLANDSKE SKJALDE, ved Guðm. Þorláksson. Bogladepris 5 kr.
- (IX.) ÁLDSTA DELEN AF COD. 1812, 4to, GML. KGL. SAMLING, i diplomatariskt aftryck utg. af L. Larsson. Bogladepris 3 kr.
- (X.) KRÓKA-REFS SAGA og KRÓKA-REFS RÍMUR, udg. af P. Pálsson. Bogladepris 4 kr.
- (XI.) FLJÓTSÐÆLA HIN MEIRI eller DEN LÆNGERE DROPLAUGARSONA-SAGA, udg. af Kr. Kålund. Bogladepris 4 kr.
- (XII.) DEN TREDJE OG FJERDE GRAMMATISKE AFHANDLING I SNORRES EDDA tilligemed de grammatiske afhandlingers prolog og to andre tillæg, udg. af Björn Magnússon Ólsen. Bogladepris 8 kr.
- (XIII.¹⁻⁸) SMÁSTYKKER (1—16). Bogladepris 10 kr. 25 øre.
- (XIV.) REYKJAHOLTS-MÁLDAGI, litografisk gengivet, samt udførlig fortolket og oplyst. Bogladepris 4 kr.
- (XV.¹⁻⁶) FÆRØSK ANTHOLOGI med litterærhistorisk og grammatisk indledning samt glossar, ved V. U. Hammershaimb. 1—6. hæfte. Bogladepris 21 kr. 50 øre.
- (XVI.) DEN FØRSTE OG ANDEN GRAMMATISKE AFHANDLING I SNORRES EDDA, udg. ved V. Dahlerup og F. Jónsson. Bogladepris 3 kr. 50 øre.
- (XVII.¹⁻³) EGILS SAGA SKALLAGRÍMSSONAR, udg. ved Finnur Jónsson. 1—3. hæfte. Bogladepris 12 kr.

- (XVIII.¹) GAMMELDANSKE KRØNIKER, udg. ved M. Lorenzen.
1. hæfte. Bogladepris 2 kr.
- (XIX.¹⁻³) LAXDELA SAGA, udg. ved Kr. Kålund. 1—3.
hæfte. Bogladepris 11 kr.
- (XX.¹⁻⁴) ÖSTNORDISKA OCH LATINSKA MEDELTIDSORD-
SPRÅK (Peder Låle). I—II. Utg. av A. Kock och
C. af Petersens. Bogladepris 22 kr.
- (XXI.) EIRÍKS SAGA RAUDA, udg. ved G. Storm. Boglade-
pris 2 kr. 50 øre.
- (XXII.) SAGAN OCK RIMORNA OM FRÍÐÞÍÓFR HINN
FRÆKNI, utg. av L. Larsson. Bogladepris 5 kr.
50 øre.
- (XXIII.¹⁻⁹) HEIMSKRINGLA, udg. ved F. Jónsson. 1—9.
hæfte. Bogladepris 49 kr.
- (XXIV.) DE BEVAREDE BRUDSTYKKER AF SKIND-
BØGERNE KRINGLA OG JÖFRASKINNA, i foto-
typisk gengivelse, udg. ved Finnur Jónsson. 7 kr.
- (XXV.) HÅNDSKRIFTET AM. 748, 4to, bl. 1—6 (brud-
stykke af den ældre Edda), i fototypisk og diplomatisk
gengivelse. Ved Finnur Jónsson. (VII + 12 ss.
+ 12 fototypier.) Bogladepris 5 kr.
- (XXVI.) GULL-ÞÓRIS SAGA udg. ved Kr. Kålund. Boglade-
pris 2 kr. 50 øre.
- (XXVII.¹⁻⁴) FÆRØSKE FOLKESAGN OG ÆVENTYR, udg.
ved J. Jakobsen. 1—4. hæfte. Bogladepris 16 kr.
- (XXVIII.) DET NORSK-ISLANDSKE SKJALDESPROG omtr.
800—1300, af F. Jónsson. Bogladepris 3 kr. 50 øre.
- (XXIX.¹⁻²) AUSTFIRÐINGA SÖGUR, udg. ved J. Jakobsen.
1—2. hæfte. Bogladepris 8 kr. 50 øre.
- (XXX.¹⁻²) FAGRSKINNA, udg. ved F. Jónsson. 1—2. hæfte.
Bogladepris 11 kr. 50 øre.

CODEx REGIUS AF DEN ÆLDRE EDDA (Gl. kgl.
Sml. 2365, 4to) i fototypisk og diplomatisk gengivelse ved
Ludv. F. A. Wimmer og Finnur Jónsson. Kbh. 1891. Bog-
ladepris 25 kr.

YNGLINGA SAGA. Særtryk af Heimskringla. Boglade-
pris 1 kr. 50 øre.

*Tiltrædende medlemmer (og på given anledning med-
lemmer overhovedet) kunne, ved henvendelse til bestyrelsen,
for så vidt forråd haves, erholde hvert af de ovenfor anførte
hæfter — dog ikke Edda og Ynglinga saga — til halv pris
eller hver af de tidligere årgange (se Årsberetning s. 1 fg.)
for det sædvanlige kontingent.*

*Codex Regius af den ældre Edda kunne nye med-
lemmer erholde for henholdsvis 20 og 15 kr., når to eller
tre års kontingent er indbetalt.*

Hovedkommissionær: Gyldendalske Boghandels Forlag.
København.

Handwritten text in a cursive script, possibly Urdu or Persian, with some red ink markings.

3 2044 018 846 832

THE BORROWER WILL BE CHARGED
AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS
NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON
OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED
BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE
NOTICES DOES NOT EXEMPT THE
BORROWER FROM OVERDUE FEES.

Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 (617) 495-2413

WIDENER
SEP 29 1995
SEP 03 1995
BOOK DUE
CANCELLED

WIDENER
SEP 02 1995
SEP 03 1995
BOOK DUE
CANCELLED

WIDENER
MAR 25 1999
MAR 12 1999
BOOK DUE
CANCELLED

